

ALPHONSI DE VARGAS TOLETANI

RELATIO AD REGES ET PRINCIPES Christianos,

DE STRATAGEMATIS ET ſophiſmatis Politicis Societatis Ieſu ad Monarchiam Orbis terrarum ſibi conficiendam.

In qua Ieſuitarum erga Reges ac Populos optimè de ipſis meritos infidelitas, ergaque ipſum Pontificem perfidia, contumelia & in fidei rebus nouandi libido illuſtribus documentis comprobatur.

ANNO M. DC. XL.

ALPHONSI DE VARGAS TOLETANI

Ad Reges & Principes Christianos Relatio, de Stratagematis & Sophismatis Politicis Societ. Iesu ad Monarchiã Orbis terrarũ sibi conficiendam.

CAPVT I.

CVM Societas Iesu noui generis Monarchiam in vniuerso terrarum orbe non modò super hominum fortunas & corpora, super eorum animas, voluntates, sensus & iudicia, animis affectet, ad rem magnopere pertinere censet, omnes alios Religiosorum Ordines & Academias Catholicas contemni nec vllo numero haberi, velut ingeniorum acumine tum dictionis cultu & copia, tandem sapientia, seu diuinarum & humanarum rerum sciẽtia minus pollentes, suos verò Religiosos, tanquam capitales, ingeniosos, disertos, Musarum pullos & Suadæ medullas, ac velut aureo fune de cœlo demis-

Cuiusmodi Monarchiã Societas affectet.

Generale eius conficiendæ Medium.

Præclara hominum opinio de Iesuitarum sapientia.

ſos Sapientiæ Doctores, ſolos adſpectari, omnibuſque venerationi & in amoribus ac deliciis eſſe, ſcriptum quippe meminit Prou. 17. *Seruus ſapiens dominabitur filiis ſtultis.* Prouerb. 11. *Qui ſtultus eſt ſeruiet ſapienti.* Eccleſ. 7. *Sapientia confortabit ſapientem ſuper decem Principes ciuitatis.* Sapient. 8. *Propter ſapientiam habebo claritatem & honorem apud ſeniores, & in conſpectu Potentum admirabilis ero, & facies Principum mirabuntur me: tacentem me ſuſtinebunt, & ſermocinante me plures manus ori ſuo imponent. Diſponam populos, & nationes mihi erunt ſubiectæ.* Nimirũ vnicæ ac ſingularis ſapientiæ opinione ſibi cõfecta nimirũ Societas habebit negotij, vt diſponat populos & nationes ſibi ſubiectas habeat. Vt ergo fides omnib' fiat, cũ Ieſuitis natas & interituras literas, ipſoſque verò ſerio dictum audire meruiſſe illud Iob. 12. *Ergo vos eſtis ſoli homines, & vobiſcum morietur ſapientia.* Propterea perpetuo ſuas ac ſuorum laudes prædicare, omneſ-

Nam ſapientiæ debetur imperium.

Itaque Ieſuitæ omnia faciunt, vt aliis ſapientiores credantur.

omnesque alios præ se, vt fœnum esse dignos, sermonibus eleuare & contemnere audiuntur. Quod quo minus quis inter puerorum & ephebòrum subsellia, inque priuatis matronarũ ac diuitum χρυσομάλλων congressibus subinde facere eos ambigat, in publico extant libri eorum, illustria fastidij, gloriarum & contemtus erga cæteros documenta exhibentes. Non longe abiero. Didaci Bęzæ verba sunt Tomo 3. Con. lib. 14. c. 15. parag. 4. *Patres Societatis tanta in scribendo diuini muneris copia retundant, vt conati in scribendo dici nequeant: & tanta librorum multitudine mundum repleuerunt, vt quotquot numerentur omnium aliarum religionum, scriptoribus Societatis æquari nequeant.* Ista verò Iacobi Kelleri in Cauea Turturis cap. 12. *Societas plus cæteris Religionibus laborat. In cæteris Ordinibus non adeo promti felices & periti animorum medici reperiuntur. Apostolici gregis Pastoribus non est de aliis Vineæ operariis prospiciendum, vbi Ie-*

Id probant numero librorum à Iesuitis editorum.

Tum vtilitate ac fructu laborũ suorum.

Iesuitæ sunt in Ecclesia plane incomparabiles. *suitarum viget sanguis, ardor ac pietas: quorum studia & sudores nemo facile æquare potest: ac propterea Societatis priuilegia augeri magis oportet, in quã conuenit, quod Sauli Regi de Dauide*
Omnes alios superãt *dictũ fuit: Quis in omnibus seruis tuis, sicut Dauid, fidelis & pergens ad imperium tuum, & gloriosus in domo tua?*
Styli elegãtia. Et c.16. *Nihil profectò purius est & elegantius Societatis stylo. Omnis verborũ ornatus, rerum copia & sententiarum dignitas in Societatis eruditionem commigrauit.*
Et Methodo. *Methodum Iesuitarum Grauina arguit, quasi quisquam illis* PAR *in doctrina, vel natura ordine accurate seruando exsisteret. Vulgo notissimum est, Societatis authores in maiori* VBIQVE *pretio florere, quam Grauina velit ac iubeat.*
Et aliis laudibus. *Quis non malit istorum voluminibus bibliothecã suam instruere? quis abundantius Lectori satisfacit? quis ita funditus difficultates exhaurit? ac varietate, amplitudine ac robore argumentorũ stringit, delectat, exsaturat? Tot illi gemmas, & ludicissima priscorum monilia coaceruant, sanctorumque*

Docto-

Doctorum grauissima testimonia constipant, vt qui vnum de Societate volumen legerit, iam reliquos vniuersos de eodem argumento Doctores admirabili compendio se perlegisse existimet atque exsultet. Monachi peregrinationibus, cantu & aliis deuotionibus populum ad sua templa attrahunt. Sed quantis modis potentior est Societas? Vsque ad inuidiam aliorum & ruborem omnis conditionis & sexus agmina confertim ad eius templa, orationes, conciones ac celebritates properant, indeque velut sacratioribus epulis saginata magnam animi pacem & alacritatem domum reportant. Et cap. 17. *Hæretici tam ex certa maiorum & coæuorum relatione, quam præsenti oculorum fide ac testimonio compertum habent, quod Bellarminus asseruit, grauia, multiplicia & omnibus nota à Regularibus siue Monachis scandala profecta; paucißimos pie victuros, plurimos salutem perdituros. Hæretici maxime in opinione confirmantur, quod intra suarum regionum fines nihil generosum & excellens (in*

Monachi parum hominibus vtiles Iesuitæ plurimum.

Hæretici merito Monachos infamant.

Cum idem fecerit Bellarminus.

Monasteriis) *sed meri pepones, allia & nasturtia nascantur. Societati Iesu non est periculum, ne post aliquot annorum centurias sibi multum dissimilis appareat. Habet enim aromata à putredine praeseruantia.* (Cap. 14.) *Nepotes maioribus suis neque in pietate, neque in disciplinae constantia, neque in doctrina, neque in ministeriis vel latum vnguem vnquam cedent, ac in multis etiam superabunt.* His consentanea sunt, quae ab hinc quadriennium Germaniae Iesuitae *in iudicio duorum Theologorum, in Placida Disceptatione & iusta defensione* gloriose de suis laudibus, contumeliose verò non modò de Monachorum nostri temporis, sed etiam de veterum Ordinum vitiis & delictis praedicarunt. Verbi gratia: *In Societate nunquã defuerunt, neque deerunt* MVLTI *viri doctrina, prudentia, virtute atque Apostolico spiritu praediti. Haeretici clamant, Monachos esse inutilia terrae pondera, ventres pigros, stupidas pecudes. Non esse Monasteriorum bona à suis maioribus fundata*

Iesuitae non modo sunt optimi.

Sed etiam certi semper se tales futuros.

Quae haeretici iactant de Monachorũ moribus & institutis,

data pro hominibus inutilibus, otiosis, ignauis. Inuerti à Monachis Fundatorum intentiones: esse bona illa ad publicam vtilitatem impendenda, fundandas ex iis Scholas, constituenda ex illis stipendia Cōcionatorum, pauperum studiosorum, & eorum qui curam animarum & sacramentorum administrationem procurant, & similia. Quæ Hæreticorum argumenta VERA *sunt &* LAVDE DIGNA, *non ex ea parte, qua instituta Monastica condemnant, sed tamen ex ea, qua contendunt,* MELIVS *esse bona illa applicare iis, qui publicam Ecclesiæ vtilitatem melius & efficacius procurant* (id est, Monasteria ademta Ordinibus danda esse Iesuitis) *Eadem à Catholicis merito perpendi ac in re ipsa perfici debent. Fateri candide oportet, à nullo hominum genere maius Ecclesiæ Catholicæ in Germania illatum esse damnum, quam ab antiquis Ordinibus. Quid ergo mirum, si Dominus vineæ illis, qui vineam sibi commissam non tantum ab apro fero eam exterminante non custodierint,*

Sunt vera & laude digna.

Et à Catholicis imitanda.

sed ipsi etiam pro viribus exterminare conati sint (id est, Ordinibus Monachorum) *si iis inquam amotis vineam suam elocet aliis agricolis* (id est, si Monachorum opes det Iesuitis) *qui reddant ei fructum temporibus suis? De Ordinibus, hoc est, de Monasteriorum incolis eorumque vitiis, nimium alij scripserunt: plena sunt archiuia, pleni Visitationum commentarij. In Monasteriis multitudo fuit malorum, raritas bonorum. Pharisæi domum orationis verterunt in speluncam latronum. Vetus ibi Regula laudatur, nouis moribus viuitur. Pronæ in casum animæ pendent. Sunt ibi vlcera, vulnera, putredines. Societas contra, viget & floret, statque in prima Regula fundatoris Ignatij. nihil de pristino rigore leniuit, nihil nouæ laxitatis admisit. Constitutiones regulæque accuratè seruantur, omnes in vsu sunt, contra nullum impune delinquitur. Paupertas etiam reddita est adstrictior. Itaque si hodie Monachi antiquorum Ordinum sub perito Magistro sepositis omnibus curis Spiritus*

Ac Monachorum opes dandæ Iesuitis.

Monasteria Iesuitæ dicunt versa in speluncas latronum.

Sed Iesuitæ sanctitate florent.

Et sine illis nec Monachi boni esse possunt.

tus renouationi quietè vacare velint, non habent quo se conferant, nisi ad Collegia Patrum Societatis: vnde etiam spiritualium meditationum exercitia acceperunt.

CAPVT II.

VErum tamen adhuc quanti ab omnibus pendatur, sibi Societas pœnitendum putat, si tantùm ingenio, literis, sapientia, sanctitate & peculiari illa gratia seu priuilegio Aromatum putrorem & futurorum temporum corruptelam ab ipsa prohibentium omnes Religiosos Ordines antecedere existimetur. Itaque periculum sibi faciendum duxit, si persuaderi sibi homines paterentur, Societatē ipsos etiam Christi Euangelistas, Summos Pontifices, Sacra Concilia, Sanctos Patres, Ecclesiæ ac Scholarum Doctores ac Magistros sapientia & rerum diuinarum intellectu post se relinque-

Nec tamen Monachos modo Iesuitæ superant.

Sed sapientiores etiam sunt, quam omnes Doctores, Patres, Concilia, Pontifices, & Euangelistæ.

re. Hoc enim si Societas omnibus persuaderet, haud stulte spem sibi faceret, Orbis terrarum Monarchia & in omnes Reges, nationes ac populos imperio vel ludibundam se mox esse potituram. Primum istiusmodi Gigantæi conatus specimen Grætij anno 1605. ediderunt in libro, qui non sine venia & approbatione grauium & doctorum Societatis Theologorum ita inscriptus exiit: *Velificatio seu Theoremata de anno ortus ac mortis Domini, auctore Iohanne Dekerio Societ. Iesu.* De quo operæ pretium est Cardinalis Baronij Censoriam notionem cognoscere, quam appendici Annalis duodecimi totidem verbis inseruit: *Anno superiori Gratij in Stiria editam esse prolixam valde disputationem scimus, quæ non tam nostræ, quam vniuersalis Ecclesiæ Chronographiæ aduersatur. Ea ipsa confutatione nostra non indiget, quod piorum aures nec audire saltem patienter admittant temere præsumtam Nouitatem, qua primum contra Lucam*

Eam opinionem primum Gratij palam affectarũt.

Vt Baronius queritur.

Euan-

Euangelistam affirmetur Christus Dominus baptizatus anno ætatis eius trigesimo secundo inchoato, cruci vero affixus, cum annum iam ageret suæ ætatis trigesimum sextum. Par erat dignumque probatum eruditũque Sacerdotem horum auctorem non circumferri omni vento doctrinæ, sed insistere omnium Sanctorum Patrum vestigiis. Vt sua firmaret, textum Sacræ Scripturæ SÆPE *vt vitiosum correxit,* id est, religioni non habuit Dei ipsius tabulas corrumpere, nec minus sacrilegij, quam Falsi se alligare. Sed nempe aliter sacra ista non constant, nec aliis artibus, quam fraude ac violentia, magna Imperia parari possunt. Itaque cum Societas iudicaret, Patri Iohan. Baptistæ Pozæ suo satis fœcundum pectus sortito obtigisse, quo concusso artium fundandæ ac stabiliendæ Societatis Monarchiæ idonearum plena foraca vel vehicula eruptura viderentur: religioni sibi duxit eius pati ingenium situ corrumpi, ac non po-

Qui etiam falsi crimine eos accusat.

Societas ingenio Pozæ vtẽdum sibi putauit ad summæ sapientiæ opinionem sibi parandam.

tius audendo atque agendo exacui, inque debilitanda & conuellenda Conciliorum, Pontificum, Patrum & Scholasticorum Doctorum auctoritate, conficienda verò Sociis diuinitatis cuiusdam opinione feliciter occupari. Attemperatè verò cecidit, vt vetus illa de B. Virginis Cõceptu inter Dominicanos ac Franciscanos controuersia multis Iesuitarum libris non multo prius resuscitata Hispaniæ Reges, Magnates & populos ei parti conciliaret, quæ maiori erga B. Virginem reuerentia ac pietate facile se cõmendat. Eam enim Iesuitæ occasionem arripuere minuendi opinionem, quæ de B. Thomæ Aquinatis ingenio ac sapientia tot iam seculis vniuersam Ecclesiam persuaserat, quamque nuper admodum Paulus V. literis ad Nobilitatẽ Neapolitanam datis hoc Elogio persecutus fuerat: *Splendissimus Catholicæ fidei athleta, cuius scriptorũ clypeo militans Ecclesia hæreticorum tela feliciter eludit.* Hunc Clypeũ vt

Per occasionem defendendi immaculatæ B. Virginis conceptionem.

S. Thomæ doctrina Ecclesiæ clypeus.

vt in contemtum adducerent, & Ecclesiæ tandem de manu excuterent, magna passim cum invidia Thomæ opprobrarunt, quod minime satis habuerit impiam de B. Virgine sententiam credere ac docere, quasi Dei mater aliqua temporis parte fuerit Diaboli filia, sponsa Spiritus sancti fuerit satanæ ancilla, Angelorum regina fuerit peccati serua, plena gratia fuerit filia iræ, benedicta in mulieribus fuerit Deo abominabilis, obnoxia maledictioni & indigna altissimo illo fine, cuius causa fuerat creata: sed etiam quod falsi crimen in se admiserit, dum docuit, esse de Fide, siue necessario credendum, quod eadem Deipara originalis peccati labem in Adamo contraxerit. Eundem leuitatis & mutabilitatis notarunt, quod aliâs aliter de hac ipsa controuersia statuerit, neque adeo ab eo abludat illa Spiritus sancti sententia: *Stultus vt Luna mutatur.* Congesserunt etiam ex variis eius voluminibus complures eius

Quem Iesuitæ tentarunt Ecclesiæ de manu excutere. Exprobrando ei errores.

Et crimen falsi.

Et leuitatis.

ſententias & opiniones, quas Eccleſia poſt condemnarit, aut Academiarum conſenſus hodie pro falſis repudiet. Præterea verò ſuadendo, orando, obteſtando, & tundendo perfecerunt tandem, vt Rex Catholicus miſſa magni ſplendoris & impenſæ Legatione, Imuerator verò omneſque Catholici Reges & Principes non vnis literis Romam datis ab Apoſtolica Sede contenderent, vt immaculata B. Virginis Conceptio cum credendi neceſſitate toti Eccleſiæ proponeretur. Hoc enim ſi ex voto proceſſiſſet, de Thomæ doctrina velut afflicta, deque vniuerſo Dominicanorum Ordine, triumphaturi ſibi videbantur, hoc amplius autem ſe ingentem à populis gratiam inituros intelligebant, vt fabulas in Societatis ſuæ honorem confictas minore negotio cunctis perſuaderent qualis eſt, quæ in libro de Ignatij vita à Ioh. Euſebio Nirenberger Madriti edito fol. 83. legitur. *Vnus præcipuorum finium, quorum*

Perſuadent Regi Catholico, vt legatum Romam mittat.

cauſa

causa Societas in hunc modum missa fuit, est stabilimentum purissimæ Conceptionis B. Virginis, sicut de cœlis reuelatum fuit sancto Fratri Alphonso Roderici. Quam verò iusta metuendi causa sit, ne Rodericius iste somnio non de cœlis, sed è Sabinis, aut per eburneam portam misso delusus fuerit, ex iis, quæ mox afferentur iudicari poterit. Huic altera consimilis est fabula fol. 69. *B. Virgo simul cum duobus Iesuitis Petro Fabro & Francisco Strada apparuit Iohanni Nunnez de Guzman, eique dixit, si filio meo in tantum seruire cupis, vt magis non possis, istos sequere*, id est, fias Iesuita. Sic enim omnibus Monachis & Eremitis, etiam Carthusianis & Camaldulensibus, multo eris perfectior, & paulo minor ab Angelis, cum ea sit Societatis perfectio, vt ea maior inter homines cogitari nequeat. Sicut eodem libro fol. 3. totidem verbis gloriantur: *Ignatius fundauit Societatem in tam alto perfectionis gradu, vt sit omnium supremus.*

Ementiuntur cœlestes visiones.

Gloriantur suam Societatem esse omnium Religionum perfectissimam.

In quo tamen (velut mendacibus vsuuenire solet, vt madida sint memoria) parum eius fuerunt memores, quod maiores sui anno 1564. *Rectori & Academiæ Parisiensi in Declaratione sua* responderant: *Quoniã nomen hoc Religionis semper hactenus solitum est tribui Monachis obquãdam excellentiorem vitæ rationem, nolumus vt quisquam intelligat, nos esse ad eundem modum Religiosos, nec enim nos dignos esse arbitramur, qui tam sanctum atque* PERFECTVM *vitæ genus profiteamur.* Itaque facilius fidem nobis fecerint, istam Fabri ac Stradæ sociam non Dei genitricem Virginem, sed *satam nocte Virginem* fuisse, quam Maro memorat ad turbãdam Italiæ pacem à Iunone ab inferis fuisse excisam. Paris artificij fabula est ista fol. 11. *Ignatio scire desideranti, satisne Deo grata forent quæ ipse commentatus fuerat, B. Virgo apparuit, & approbauit confirmauitque constitutiones Ordinis sui, quas scripserat, quod etiam plus vice simplici contigit.*

In quo mendacij propria confessione conuincuntur.

Mentiantur B. Virginem Ignatio apparuisse.

Et

Et fol. 15. *Rationem & modum fundandæ Societatis statim à principio cōuersionis suæ Deo docente Manresa didicit. Eo tempore Deus ei reuelauit, quomodo Societatem condi vellet, & omnia præcipua instituti capita, sigillatim verò quibus à cæteris Religiosorum Ordinibus distinguitur, sicut ipse Patri Lainez confessus fuit.* Et fol. 21. *Ignatius Chorum* (seu Sacerdotalem Psalmodiam) *in Ordine suo non instituit, quoniam ad Dei seruitium aliter conuenire censuit, quemadmodum & diuina majestas ei reuelauerat.* Hæc vanitatis esse plenissima nulloque pudore conficta non vno doceri potest argumento. Ego non nisi tria hîc afferam. Primum cum Ignatius Formulam, ex qua sui viuerent, siue Regulam Societatis conscribere pararet, ad S. Benedicti Casinense Monasterium se contulit, ibique in solitudine de recessu nomothesiæ suæ aliquamdiu vacauit, nonnullis compertæ sanctimoniæ & eruditionis Monachis cum consilio, tum bi-

Ignatium à Deo didicisse modū fundandæ Societatis.

Quod eorū mendacium tribus argumentis cōuincitur.

Primum.

bliothecæ suæ copia cum adiuuantibus. At nihil ille tam longinquo ab vrbe secessu, nihil diuturna meditatione, nihil alienis consiliis & libris eguisset, si iam Regulam diuinitus didicerat, eamque à B. Virgine confirmatam fuisse certus erat. Deinde cum in Societate Præpositi Generalis potestas velut Capitis, sit res maioris, quam alia omnia, momenti, quippe in qua Regiminis Forma ac velut anima consistat, si Ignatius à Deo acceperat regiminis formam, quam anno 1540. Paulo III. obtulit, & ille ratam esse iussit & confirmauit, cur decennio post eam formam mutauit, & à Iulio III. vt Societatis Præposito plurium rerum potestas fieret obtinuit? quod scilicet in priore Formula potestatem Præpositi angustioribus inclusam finibus minus ex Societatis vsu esse experientia magistra didicisse sibi videretur. Postremo cum Paulus IV. tumido ore cum Patre Lainez & Salmerone delitigans, Iesuitas

Secundum.

Tertium.

suitas

suitas vt contumaces, impios & hæreticorum suffragatores grauiter obiurgasset, quod Psalmodiam detrectarent, ac nisi in Chorum coacti eam exsequerentur, malum eis comminatus esset, illi non modò ei non regesserunt, sic Deum Ignatio præcepisse, & B. Virginem leges à Deo Societati dictatas pro summa imperij, quod in cœlis habet, ratas esse iussisse & confirmasse, Deo autem & B. Virgini magis, quam homini, obedire oportere: sed etiam in chorum Socios ad sacram Hymnodiam compulerunt, *Et cantare pares, & respondere paratos:* qua de re legi possunt, quę in histor. Societ. part. 2. lib. 2. num. 58. & lib. 3. num. 30. commemorantur. quod qui fecerit, obstupescet scio ad tantam Iesuitarum in mentiendo audaciam, cum ipsis etiam Societatis primoribus, qui summam virtutis ac fidei opinionem apud magnos Principes obtinent, adeo verecundiæ non sit de rebus in propatulo positis ita palam mentiri.

Paulus IV. Iesuitas coegit in choro psallere.

Etiam fide dignissimi inter Iesuitas impudenter mētiuntur

Exemplo est P. Argentus.

Iohannes certè Argentus, recoctus ac veteranus Iesuita, & Prouinciarum Poloniæ ac Lituaniæ Ephorus seu Visitator, in libro ad Poloniæ Regem de statu Societatis in eisdem Prouinciis cap.17. pag.219. mendacium hoc de Paulo IV. proloqui nihil dubitauit: *Paulus IV. tanti ipse quoque Societatem & Societatis parentem Ignatium fecit, vt nihil in ea vnquam innouari permiserit.* Quod contra in historia illa legimus: *Pauli IV. iussu* TOTA *vitæ quotidianæ ratio ac disciplina perturbanda erat,* CVNCTAQVE *suo loco mouenda: non pauca satis vtiliter instituta posthabenda, vt Choro spatium, quod non modicum occupat, quæreretur. Vrgebat summi imperium Principis: nec repugnare, nec saltem exonerare vt eius auribus licebat curas.* Ite nunc Pontifices maximi, ite Reges ac Principes Catholici, & deflexis credite auriculis, quicquid apud vos Iesuitæ de priorum Pontificum erga Ignatium suum veneratione & obsequio gloriantur.

Qui sciens volens de Paulo IV. mentitur.

gloriantur. Alia fabula in eadem Ignatij vita cap.35.pag.107. de mortuo Florentiæ per Ignatium resuscitato narratur, etiam hic legi non indigna, vt explorato ab omnibus iudicari possit, vnquamne post homines natos Impostores inuenti fuerint, quibus Iesuitæ nullo pudore mentiendi falsisque miraculis opinionem sanctitatis Ordini suo conflandi palmam concedere, ac non potius omnium æruscatorum & captatorum, dolis & improbis artibus instructorum, familiam ducere debeant.

Duo ingentia Miracula Florentina, sanctitatem D. Ignatij Lojolæ testatissimam facientia.

Nunc immensa caui spirant mẽdacia folles.

CAPVT III.

FLorentiæ vnus de Societate nostra Grammaticæ Magister discipulum castigarat: qui tam indigne id tulit, vt nefandi sceleris magi-

ſtrum inſimularet, cuius cauſa mox parens eius ad Rectorem Collegij cum querimonia acceſſit (*quippe qui Magiſtrum filio ſuo cubiculum pudoris polluiſſe crederet*) Rector diſcipulum examinis cauſa ad ſe accitum in cubiculo ſolum reliquerat: vbi ille metuens, ne quid Ieſuitæ, documentum aliis daturi, triſtius in ſe pararent, Dæmonis impulſu cultello, quem penes ſe habebat, gulam ſibi incidit: Quumque mox aduentantes Ieſuitæ totum ſanguine ſuo cruentatum inuenerunt, confeſtim res in tota ciuitate percrebuit, perque omnium aures peruagatus eſt rumor, diſcipulum à Ieſuitis eſſe obtruncatum, eo quod magiſtri ſui Pæderaſtian, ſeu Sodomiticã libidinem, detexiſſet. Tam inſigne fuit ſcandalum, vt cunctis noſtros peſſum premere liberet, nec profecto manus à noſtris populus continuiſſet, niſi Magnus Dux miſſo ſatellitio eis præſidio fuiſſet. Erant noſtri in ſumma anguſtia, quo ſe verterent

neſcien-

nescientes. Tandem ad opera sancti Patris nostri Ignatij, velut ad sacram anchoram, confugere eis in mentem venit, & ante imaginem eius abiecti ac supplices vt ipsis opitulari vellet precibus quæsierunt. O rem miraculosam! Dicto citius adolescens reuixit à mortifero illo vulnere persanatus, remque omnem vt gesta fuerat enarrauit. Magistrum suum esse extra noxiam, nec Iesuitas fuisse, qui se vita priuarint, sed se ipsum damnatas sibi manus intulisse. Isto MIRACVLO tam manifesto populus & discipuli illius parentes omnes suum odium in amorem & præclaram de S. Ignatio opinionem conuerterunt. Cui aliud nullo genere minus accessit MIRACVLVM; quod discipulus ita fuit immutatus, vt gratæ voluntatis causa sancti Patris nostri voluerit esse filius, & in Societatem nostram ingressus fuerit in qua hodie quoque viuit. DEO GRATIAS.

Iesuitæ de Ignatij miraculis scelerate mentiūntur.

Quam verò ingentia sint ista non Ignatij miracula, sed propodiosissimorum & ad mentiendum proiectissimorum hominum commenta, facile Principes explorato scire possunt, si Florentię exquirere eis libeat, quemadmodum me facere nō piguit. Etsi enim multis in locis tam prosperum præstigiarum, atque haud scio an incantationum & carminum magicorum euentum Iesuitæ sortiuntur, vt duplici cęcitatis genere hominibus alioqui minime contemnendis obiecto, qui videre sibi videntur quæ non sunt, quod eorum oculi & aures ad Iesuitas transfugerint, adeoque literis & consignatis tabulis, cuiuscumque rei velint, testimonium eis impertiantur, cùm præsertim qui homines tamen inueniunt, quibus ipsi proposito æternæ beatitudinis præmio Regum parricidia persuadeant, multo minore negotio persuadere aliis possint, vt Societati ad tuendam eius famam falsum testimonium cōmodan-

Multis in locis homines fascinant.

Vt sibi cuiuscumque rei testimonium præbeant.

Et falso testimonio se benefacere putent.

modando, non modò nihil piaculi se suscipere, sed etiam de gloria Dei non vulgariter mereri existiment. Florétiæ tamen non eundem, quem in Suenia, Tiroli, Bauaria, aut etiam in Regia Iberica, præstigiarum suarum successum adhuc experiri eis contigit. Itaque qui negotij huius veritatem vsque à radicibus auet cognoscere, id ipsum haud dubie comperiet, quod mihi homines nobilitate, literis, fideique ac virtutis existimatione præcipui Florentiæ anno priore pro satis explorato cófirmarunt. Anno nimirum M. DC. XXVI. mense Iulio Laurentius Merula, siue Merlus, ciuis Florentinus, annos quasi viginti tres natus, professione Actuarius, seu Notarius (quem Florentię in Fesulani Episcopatus Cancellis videndi mihi facultas fuit) de P. Belisario Tassono Ferrariensi sermonibus, atque haud scio an similiter scripto distulerat; se illum vidisse cum puero quodam nobilissimo columbulatim labra la-

Sed Florentia id minus ex sententia eis succedit.

P. Tassonus Iesuita Sodomitica nequitia infimulatur.

bris conſerentem, non ceſſante interea officioſe manus miniſterio. Quę res per totam vrbem vulgata ſanctiſſimorum Patrum pudori, vt conſentaneum eſt, incredibiliter grauis accidit, proptereaque extrema fecerunt omnia, vt famigerator ille ad opprobrij recantationem ſeu palinodiam adigeretur. qui cum ſibi à gratia & potentia eorum metueret, nupero alterius exemplo territus, quem illi ſimilem ob cauſam triremis publicæ remo affigendum curauerant, ad loci religione ſacri aſylum ſibi confugiendum duxit. Ieſuitę tamen tantum illi blanditiarum admouere, vt non dubitarit in ipſorum venire Collegium. Ibi repente Patres patrati magno eum numero circumſiſtunt trepidantem, & Palinodię formulam ab ipſis cõceptam ei exhibent, vtque ſtatim ſuum ei nomen ſubſcribat poſtulãt: quod ni faciat, ſeſe vt iudicis ſententia in triremem miſſus ac remo addictus portiſculo & flagro ſubiaceat,

ceat, perfecturos comminantur. Ille tot reuerendorum, vel potius Tremendorum vultu, conuicio ac minis perterritus scalpello sibi gulam pectusque sauciare, multoque manante sanguine animo linqui, exanimisque tandem concidere. Inde Patribus nō modicus oboriri timor, ne si ille exspirasset, ipsi vim negotij inuenirent, quod non sui iuris hominem domi suæ quasi in carcerem compingere, & terroris denunciatione ad necem sibi consciscendam adigere ausi essent. Ille tamen mox sine cuiusquam votis ac suppliciis, ac miraculo plane nullo, ex animi viriumque se defectione collegit ac resipuit, satisque Iesuitæ habuerunt, nihil ab eo negotij sibi porro exhiberi. Plura de rei totius exitu ex amicis illis cognoscere non potui, quoniam vana eos tenet religio seu scrupulositas, vt vulgo vocant, vt Pharisæorum quorundam fermentum detegere & circumscribere, hoc esse putent vniuersi Ordinis

Iesuitæ admodum reuerendi & tremendi Patres.

exiſtimationi derogare, eique de gloria diuina ac plurimorum ſalute bene merendi occaſionem eripere. quem eis errorem & ſcrupulum ipſi Ieſuitæ eximere debebant, quorum iſta eſt ſententia in Cauea Turturis cap.10. *Quando Regulares propriam famam ſuis exceſſibus miſerè prodigunt, atque inſuper ſuos commilitones, præſides & totum Ordinem grandi ſubiiciunt deſpectui,* STIGMATE (ſiue infamiæ nota) *omnino digni ſunt, quo nominis claritatem amittant.* Similiter in Placida Diſputatione pag. 25. *Male agitur, cum integrorum Monaſteriorum* (aut Collegiorum) *diſciplina taxatur: pejus, cum non corrigitur. Negare manifeſtam diſſolutionem pernicioſius eſt, quam affirmare. Nam qui manifeſta negat, & fidem ſibi detrahit, & fallendi conatum oſtendit. In malo roborantur, quorum vulnera teguntur, qui tegi non poſſunt. Quare vitæ ſpiritualis & ciuilis ex æquo ignarus eſt, ſi indignatur illa, quæ in omnium oculos incurrunt, in ore quoque homi-*

Quando & quomodo Ieſuitarum ſcelera ſine peccato manifeſtari poßint. Ea diſſimulare nihil prodeſt.

hominum versari. Negotiator suas fraudes, miles rapinas, Nobilis fastum vtcu mque obiici patiuntur. Non sint adeo teneri Religiosi, vt crimen læsæ majestatis esse iudicent, si nota mundo delicta taxentur. Eiicienda profecto est illa animi mollities, nec aspernanda remedia. Alioquin illi, qui & male viuere volunt, & corrigi nolunt, plusquam Pharisaico supercilio alios despectant. (cuius rei non aliud illustrius documentum afferri potest, quam ipsorum Iesuitarum exemplum: quibus dum cæteri Catholicorum, pręcipueque Monachi parcunt, nec ab eorum fermento attendunt, & occulta dedecorum reuelant, quod Protestantibus gaudij & insultationis materiam præbere vereantur, ipsi supercilium tollunt, & Monachorum peccata ex occultis Inquisitionum seu Visitationum actis sibi comperta, nisi tamen in eo solentes mentiuntur, palam libris editis exprobrare eis non dubitant.) *Hanc ob causam veteres liberrime Religio-*

Iesuitæ non debent esse tam delicati, vt sibi vitia sua manifesta exprobrari doleant.

sorum mores reprehenderunt. Nec ideo scommatis hæreticorum applaudunt. Hi satyrice in Religiosos inuehuntur, vt notent infamia & pudorem iniiciãt, veritatem orthodoxam reddant suspe-ctam. Illi paterne monent, vt emendẽt, vt infamiam male viuendo contractam meliore vita eluant, vt in Dei conspe-ctu humilientur. Quibus consentanea sunt, quæ in Admonitione illorum de Cauteria Iesuitarum conscientia, libro Herpiboli anno 1619. edito passim disputantur. Tanquam pag. 195. *Nouit Theologus Christianus, posse incidere tempora, in quibus & re-sit & licitum absque vlla reprehensio-nis debita nota aliorum improba faci-nora, etiam extra iudicium detegere: vt quando referuntur absque temeritate, tanquam sensibilia quædam exempla, ad audientium legentiumque instru-ctionem necessariam vel commodam. Quando recensentur ad maiorem illo-rum, quibus consultum esse volumus, nostræque commissi sunt tutelæ, vel or-dinata charitas exigit, cautelam, ne scilicet*

Id enim saluti ipsorũ expedit.

Iesuitarum facinora etiam extra iudicium reprehendere licet.

scilicet à nequam hominibus corrumpantur. Quando prudenter proponuntur ex animi Christiana commiseratione tacti affectu, vt alij ad precandum pro criminosis prouocentur. Quando scribuntur ob maiorem vtilitatem in ipsos flagitiosos redundantem, &c. Et pag. 218. *Veritatis suscipiendum est patrocinium, & vera illorum adducenda sunt crimina, qui falsis assentantium laudibus ad proborum perniciem personati multis inconstantiæ sunt occasio, non paucis causa interitus.* *Ne opinione sanctitatis alius noceant.*

Etsi autem amicos, vt dixi, vanus quidam metus retinuit, quin alia vulgo minus nota de Florentinis illis Iesuitis mihi renunciarent, ista tamen quæ, velut peruulgata illorum fide retuli, dena in narratione de Ignatianis illis miraculis mẽdacia manifestant. 1. Adolescentem illum fuisse Grammaticæ Iesuitarum Scholæ alumnum. 2. Eum magistro suo labem adspersisse. 3. Patrem eius ob stuprum filio illatum cum Rectore expostulasse. 4. Ipsum *In narratione Iesuitarum de miraculis Florentinis decem numerantur mẽdacia.*

ex vulnere viuere desiisse. 5. Rectorem cæterosque Iesuitas in vota Ignatium vocasse. 6. Ignatium mortuo vitam reddidisse. 7. Istud Ignatij miraculum fuisse euidens & manifestum. 8. Eo miraculo populum Florentinum fuisse commotum, vt Iesuitas plus amaret, plurisque Ignatium penderet. 9. Virbium illum factum esse Iesuitam. 10. Eundem in Societate etiamnum viuere.

CAPVT IV.

HIs igitur aliisque consimilibus fabulis auidas passim & propitias se auriculas inuenturos sperarunt, si tot Regum Principumque allegationibus ex literis Pontifici decretum extudissent, quod B. Virginis Conceptum hæreditaria animarum labe ac peccati macula liberaret. Sed tametsi Vrbanus Pontifex pro se ipso tamquam priuatæ sortis Christianus (Doctorem enim non dicam, cum Theologiæ ne discipulus

Cur Papa noluerit decidere quæstionem de B. V. conceptione.

lis quidem vnquam fuerit) quoniam tamen haud leuem suspicandi causam habuit, si voto Iesuitæ potiti forent, & ipse Regum postulationibus lassatus victas manus dedisset; mox futurum, vt Iesuitæ eadem via sibi ad obtinendas alias, quas cum Ordinibus & Academiis habent, controuersias suffragatores Principes inuenirēt, & Hispani nouas subinde Sanctorum consecrationes, ac fortassis ipsius etiam Ossunij Ducis Apotheosin ab Apostolica Sede obtinere contenderent (quo consilio videntur de pio Ducis illius obitu & B. Virginis ad eum in morbo visendum aduentu Relationem typis descriptam Romam misisse) propterea omnes illæ Iesuitarum molitiones vanæ exierunt & optato euentu frustratæ sunt: quod fortassis B. Virgo sui cultus incrementum alienæ ambitionis telum vel instrumentum fieri dedignaretur, aliudque tempus nō fictę pietati magis amicū, nec tam miris simulationum & dis-

Ne à Iesuitis & Hispanis sæpius inquitaretur.

simulationum artificiis inuolutum opperiri mallet. Nec tamen propterea Societas animum despondit aut sibi defuit, quin alia via totis viribus D. Thomæ omniumque Scholasticorum Doctorum auctoritatem euerteret, diuinæque & humanæ sapientiæ Monopolium in Hispania institueret. A Rege quippe Catholico contendit, vt nouam Madriti Academiam sibi conderet, eique dena aureorum millia annui vectigalis constitueret. Ipsa vicissim Hispanicæ iuuentuti de Nobilitate, quæ frequens eo confluxura esset, omnia non minus bello terra marique bene administrando, quam paci idonea per Magistros suos se præcepturam pollicebatur. Cum enim Rex terra marique latissime imperet, nec minus ei homines maritimarum, quam militarium rerum periti opus sint, quod alij Religiosorum Ordinum homines, diuinis laudibus in Ecclesia diu noctuque decantandis vacare soliti, nec præstare

Iesuitæ ergo alia via diuinæ sapiẽtiæ opinionem captãt.

Per nouæ nempe Academiæ in Aula Hispanica cõstitutionem.

In qua se artes belli ac pacis doctores pollicentur.

ſtare poſſint, & nefas quoddam numerent; reliquarum etiam Academiarũ Doctores præcipere nec ſciãt, nec ſoleant, id ſibi cum facile futurum pro magno præſtantiſſimorum quæ habeat ingeniorum numero, tum etiam per patriarchæ ſeu conditoris ſui Ignatij nomotheſian licere, vt nimirum non alias modo artes ac diſciplinas (demtis Iuris ciuilis ac Medicinæ ſcientia) auditores ſuos doceant, ſed eis etiam aciei inſtruendæ, vrbium oppugnandarum, nitrati pulueris conficiendi, globorum miſſilium effingendorum, tormentorum fundendorum, aliorumque militarium operum modos ac rationes, hoc amplius autem omnia maritimi belli munia & nauticæ rei præcepta tradant. Huic Societatis poſtulationi Vniuerſitates ſiue Academiæ Hiſpaniarum libello ad Regem miſſo typiſque deſcripto interceſſere: in quo Ieſuitas deſcribunt *vt homines palam auaros, inſatiabiles, aruſcatores, regiorum vectiga-*

Artis militaris profeſſio eſt cõſentanea menti & inſtituto Ignatij.

Academiarum Hiſpaniæ publicũ de Ieſuitis teſtimoniũ.

lium fures arrogantes, ambitiosos, Principum assentatores, aulicos & negotiis secularibus vbique se implicantes, fraudulentos, mendaces, veritatis interuersores, infamatores virtutis, vitæ religiosæ hostes, deliciarum amatores, impostores pietatis velo opertos, lupos in vestimentis ouium, nouitatum amicos, Sanctorum Doctorum contemtores, Lutheri & Caluini partiarios ac de hæresi suspectos, pacis publicæ perturbatores, Diabolicæ industriæ homines, serpentes ipsosque Cacodæmones ac omnibus cauendos ac fugiendos. Duo autem præcipua afferunt argumenta, cur Regi minime expediat nouam Iesuitis Academiam Madriti condere, in eosque tantam auri vim effundere. Vnum, quia Rex ingens æs alienum habeat, ærarium verò funditus exhaustum, ita vt expeditionibus terra marique faciendis nequaquam sumptibus suppeditare possit: ac propterea sine letali culpa non eum tantos Iesuitis reditus largiri posse, quod eum vel Ludouico Molinæ

Academia Regi dissuadent nouam Iesuitis Academiam condere.

Cum Rex sit totus in ære alieno.

Et sine peccato mortali superfluas largitiones facere non posit.

Iesuitæ

Iesuitæ credere iubent, cuius hæc verba sunt de Instit. tractat. 2. disput. 667. *Hoc loco obseruandum est, Principes, quando superfluis largitionibus periculo se exponunt grauandi in futurum populos, grauissime peccare peccato mortali injustitiæ ob nocumentum, quod inde irrationabiliter populis parant, qui postea grauandi sunt nouis tributis. Quo fit, vt Confessarij & Consiliarij ad expendendum peccatum, quod in Regum prodigalitate interuenit, & obligationem quam in posterum habent continendi se in suis sumptibus, ne tributis populos vexent, non solum debent attendere, quod Reges sua prodigunt, sed simul animaduertere debent, quod se injustitia ea ratione exponant periculo grauandi populos.*

Alterum Academiarũ argumentũ est, quia Iesuitę voce & calamo bellum Diuo Thomę indixerint, eiusq; doctrinam illud Ecclesię scutum aduersus hæreses, contemtam reddere, proscribere, & perpetuæ obliuioni mandare, manuque Regia tantum *Cumque Iesuitæ sint professi hostes doctrinæ S. Thomæ.*

tum

tum ſcelus patrare annitantur. *Aſſeguramos à V. M.* (inquiunt) *con proteſtas Chriſtianas, que no es conueniente à vueſtra real y Catolica grandeza permittir en ſus reinos, en ſu Corte, à ſus ojos, à ſu cueſta vnas eſcuelas publicas, adonde por publica profeſſion eſten excluidas las doctrinas deſte Santo Dotor, con danno de tantos diſcipulos, que ſe han de dar deſde ſus principios no ſolo por contrarios, ſi no por enemigos de ſu doctrina. Eſto clamamos, eſto defendemos, y eſto proteſtamos a los pios de V. M. y le ſuplicamos.* Id eſt: *Omni aſſeueratione Majeſtati Veſtræ confirmatum volumus, cum Chriſtiana proteſtatione, non conuenire regiæ & Catholicæ veſtræ magnitudini, vt permittat in ſuis regnis, in ſua Regia, ſub oculis ſuis, ſua impenſa publicas aperiri ſcholas, vnde per publicam profeſſionem excluſa ſint ſancti iſtius Doctoris dogmata, cum tantorum diſcipulorum damno, qui neceſſe habent inde à ſtudiorum ſuorum primordiis ſe non modo contrarios, ſed etiam inimi-*

cos D. Thomæ doctrinæ profiteri. Istud est, quod clamamus, quod defendimus, quod protestamur & ad Maiestatis vestræ pedes abiecti supplicamus.

CAPUT V.

SEd ista Academiarum contestatio & obsecratio surdas in Regia aures inuenit, quod eas Iesuitæ quodam quasi fascino iam obseratas haberent, quippe quas partim quæ auditu iucundissima essent afferendo, partim magnifica & gloriosa de se promittendo implessent. De Iucundis existimari potest ex Disputatione publica Madriti habita, quã edito libello indixerant hac descriptione: *Conclusiones Politicas de baxo del amparo del Rey nuestro sennor*, id est: *Conclusiones Politicæ sub Regis Domini nostri præsidio*. Ibi enim *in genere præcipue* ac rebus relictis *duo Regi* docent *cordi esse oportere, vt feliciter imperet, Commercium & Imperium. nam istos duos esse cardines, in-*

Rex & Aula à Iesuitis fascinati.

Iesuita Regi auditu grata proposuerunt.

quibus Reipublicæ machina vertatur. Commercium statuunt *esse exercendum non modò*, vt aliorum Regnorum mos fert, *à plebeiis & mediocris fortunæ hominibus, sed etiam ab Hispaniæ Magnatibus & Regulis, similiterque à Clericis: Magnates tamen ministrorum eam ad rem opera vti oportere. Clericos etiam, non quidem vt plus quam honesto victui satis sit lucri faciunt, sed vt egestatem & mendicitatem effugiant, in honesto aliquo contractu nonnullam temporis partem rectè occupare.* Quod autem Clericorum nomen de suæ Societatis hominibus intelligi velint, ipsa eorum verba declarant in libello Florentiæ edito anno 1630. cuius hæc est inscriptio: *Militia sacra Euangelicæ pacis ad illustrissimos Reuerendissimosque Dominos Sacræ Cõgregationis de Fide propaganda Cardinales auctore P. Fratre Saluatore Vitale Sardiniensi, Ordinis Minorum Regularis Obseruantiæ.* Eius pag. 27. & 28. hæc Iesuitarum verba Cardinalibus recitantur: *Necesse est commercia*

Mercaturã exercẽdam ab Hispaniæ Magnatibus.

Et à Iesuitis.

mercia fingere Mercaturæ, vt facilior ad Iapones pateat aditus, & conuersationis oportunitas, & familiaritatis occasio intercedat. Oportet habere facultates & opes, vt Ministri se melius conseruare poßint, eosque allicere, & ad Euangelij retia trahere (quod est ad sinistram, non ad dextram nauigij rete mittere, velut Apostolis Christus præcepit Ioh. 21.) *Oportet ire conformes in habitu & prouincialibus vti vestibus, ne mox nouitas eis terrorem incutiat & horrorem, & ne infidelibus rigorosum, difficile & asperum videatur Euangelicum institutum:* quibus verbis Franciscanus ille succlamat: *Deus sancte, fortis, misericors & immortalis miserere nobis. Euangelium ipsum, Apostolorum ipsorum hæc detestantur exempla. Ecquis nesciat hoc esse Diabolicum stratagema? quem fidelem atque Euangelicum professorem latet, hoc repugnare Christi doctrinæ? Erubescat Euangelicus miles, non ad militiam, sed ad Mercaturam incumbens. Ministri Euangelici calcant imperia,*

Mercaturã Iesuitæ habent pro opere Apostolatus.

Similiterq; vestium cultum & mollitiem.

Paupertatem & vestitus asperitatem auersantur.

ſi pauperes ſunt, ſi negotiationes & mundi commercia non habent. Prædicatur Indis nudus Ieſus in cruce. Rex exigit, vt prædicans ſæculi pompas abiecti amictus humilitate condemnet. Prædicatur Chriſtus mendicus & pauper. Ratio poſtulat, vt prædicator non ſit Mercator. O Domini Cardinales, quantum fureret, ſi calamus eſſet liber! Adhibete medelam. Scitis ô proceres ſacroſancti, ſcitis quam maxime, quantum Indiæ animabus detrimentum afferat cupiditas, ſiue Ieſuitarum mercaturam facientium auaritia. Atque hinc ſatis iam certi ſumus, Ieſuitarum in ſua illa Diſputatione hanc fuiſſe mentem ac ſententiam, Regis Catholici vt feliciter imperet, magnopere intereſſe, vt Hiſpaniæ Magnates ac Ieſuitæ, longo iam Indicorum commerciorum vſu docti, mercaturis exercendis magnos quæſtus faciant, & Indiarum opes in Hiſpaniam importent: quod minime ingratum ad multorum aures accidiſſe vero eſt ſimillimum, ſed qui nihil

nihil oraculo illo terrentur Eccles. 26. *duæ species difficiles & periculosæ mihi apparuerunt. Difficile exuitur negotiator à delicto, & non iustificabitur caupo à peccatis.* Quod deinde ad Imperium attinet, eadem Disputatione Potentiam ad id requiri, Regem docuerunt: *Potentiam* verò *esse facultatem regna, quæ iam Rex possideat, retinendi, & aliena obtinendi siue acquirendi.* Qua doctrina sua auctores Regi fuerunt, vt ideo se Regem à Deo constitutum crederet, vt non modo sua retinendi, sed aliena quoque inuadendi & occupandi facultatem haberet. *Sua* quippe *retinere, priuatæ domus: de alienis certare, regia laus est: nec regnandi causa ius violare crimen habet, dum cæteris rebus pietas colatur.* Nimirum huc viui peruenimus, vt publicos tam nefariæ ac sceleratæ doctrinæ Magistros, religiosæ professionis homines de Christi Seruatoris nostri contubernio gloriantes, in Aulis videremus. Quod vtinam ne vsquam dociles

Iesuitæ Regi suadent tyrannidem & vim iniustam in alios.

inueniant diſcipulos, ſed faciant Principes, quod Eccleſ.28. monentur: *Sepi aures tuas ſpinis, & linguam nequam noli audire*, perſuaſumque habe, aliena obtinere non potentis Principis, ſed impotentis ac violenti Prædonis opus eſſe. Et Prouerb. 1. *Si te lactauerint* (falſaque Politica imbuerint) *peccatores, ne acquieſcas eis. Si dixerint, Veni nobiſcum, inſidiemur ſanguini, abſcondamus tendiculas contra inſontem fruſtra. Omnem pretioſam ſubſtantiam reperiemus, implebimus domos noſtras ſpoliis: ne ambules cum eis: prohibe pedem tuum à ſemitis eorum, Pedes enim illorum ad malum currunt, & feſtinant vt effundant ſanguinem. Ipſi quoque contra ſanguinem ſuum inſidiantur, & moliuntur fraudes contra animas ſuas. Sic ſemitæ omnis Auari, animas poſſidentium rapiunt.*

Eorum doctrinam Deus auribus excludi iubet.

CAPVT

CAPVT VI.

QVam porro magnifica & gloriosa de se promiserint, quantũque veræ laudis, ac multiplicis vtilitatis Regem omnemque Hispaniam exspectare à se iusserint, vel ex paucis, quę nunc afferentur, existimare Lector poteris. In libello Madriti edito *de zelo S. Ignatij in religione sua instituenda* fol. 38. scribunt: *Platonis Respublica fuit umbra Societatis Iesu. Quod Socrates & Plato indicarunt esse Ideam impossibilem Reipubl. bene institutæ, hoc exsecutus fuit Ignatius, sic tamen vt prætermitteret mendas siue imperfectiones, quas nonnulli in illa Republ. calumniati sunt.* Communes nempe mulieres habere fuit vna imperfectionum, cuius causa calumniam Platonis Respublica sustinuit. Sed legem illam Platonis, qua in virtutis pręmium ius fit bene de Republ. merentibus formosos adolescentes deosculandi, nec Aristote-

Iesuita multa Regi de se præclara & magnifica promittunt.

Suam Societatē gloriantur esse Rempubl. Platonis.

Dempta communitate mulierum.

Sed salua libertate formosos osculandi.

les calumniari ausus est, aut imperfectionis condemnare. Ignatius igitur mulierum communionem, calumniam effugiens, in Societatem suam non induxit, sed pro ea Merita & Pręmia inter socios communia esse voluit, cum Societas non minus, quam Christi Ecclesia, *ędificaretur ut ciuitas, cuius participatio eius in idipsum*, id est, Bellarmino interprete, in qua omnes omnia participant, siue habent communia, Psalm. 123. Itaque quisquis Societatis membrum est, dicere cum Dauide potest Ps. 118. *Particeps ego sum omnium timētium te, & custodientiū mandata tua.* Quod autem ad Merita Sociorū attinet, in tres ea classes describi possunt, pręteritorū præsentiū & futurorum, vt referatur laudabilis ille mos Lacedæmoniorum Reipublicę, quę plusquam vlla alia ad Platonicę, similiterque ad Ignatianę similitudinem accessit. In ea tres visebantur chori: primus Senum, quorum hęc audiebatur cantilena: *Nos*

In Societate merita & pręmia.

Merita Societatis triplicia.

quon-

quondam eramus incliti bello viri. alter mediæ ætatis hominum sic de se gloriantium: *Tales sumus nos: fac si vis periculum.* postremus puerorum, qui hoc modo de se pollicebantur: *Virtute vtrosque nos multum anteibimus.* Iam ad reipub. ab Ignatio conditę perfectionem attinet, nec præmium Platonis lege decretum bene merentibus deesse, & alios in alienorum meritorum communionem admitti. Cui consequens est, vt non minus Prǽmia sint inter socios communia. Minime proinde mirandum est, si Tassonus, quamuis adhuc vnus iuniorum, ac fortassis magis de Patrantium, quam de Patratorum Patrum numero, nec tam re, quam spe sociis se commendans, in Platonici illius prǽmiis partem seu participium & consortium venire voluit.

Præterita. *Præsentia.* *Futura.*

Osculum formosorum est præmiū meritorum. Cuius Particeps P. Tassonus fieri voluit.

Eodem lib. fol. 21. Ordinem suum tanto Monastico statu perfectiorem esse gloriantur, quantum Angelos Deus antecędit. Ita quippe prædi-

Iesuitæ gloriantur se tanto præstantiores

Monachis quantum Deus superat Angelos.

Psalmodia Monachorum est salus Ecclesiæ.

cant: *Etiamsi Chorus* (siue sacra Hymnodia) *sit occupatio & officiũ Angelorũ, tamẽ saluare homines* (quod faciũt Iesuitę) *est officium Dei.* Sed in eo mendacij Spiritum S. arguunt, qui Ecclesię salutem Angelicę hominũ iustorum psalmodię acceptam conferre hoc modo docet Psal. 117. *Vox exultationis & salutis in tabernaculis iustorum.* Et Isai. 60. *Occupabit salus muros tuos & portas tuas laudatio* siue hymnodia. Isai. 62. *Super muros tuos, Ierusalem, constitui custodes: tota die & tota nocte in perpetuum non tacebunt. Qui reminiscimini Domini, ne taceatis, & ne detis silentium ei* (id est, nec sinatis Deum quiescere, sed diurno nocturnoque cantu vestro tamdiu eum inquietate) *donec stabiliat Ierusalem eamque ponat laudem in terra*, id est, donec stabilis & gloriosa appareat. Psal. 50. *Sacrificium laudis honorificabit me, & illic iter, quo ostendam illi salutare Dei.* Psal. 68. *Ego pauper & dolens* (siue carnem meam abstinentia, ieiuniis, vigiliis, labori-

Monachorum cantus & mortificatio longe Deo gratior.

bus,

bus, cilicio, frigore & nuditate castigans) *laudabo nomen Dei cum cantico, magnificabo eum cum laude*. Et placebit Deo super Vitulum nouellum, cornua producentem & vngulas. Id est, gratior erit illi, quam nouitius Clericorum Ordo, Principum fauoribus velut Cornibus armatus & triturans Bos, prataque aliena depascere postulans.

Quam Iesuitarum tritura.

Ibidem fol. 34. contendunt, suam viuendi rationem esse dissimillimam vitæ Iohannis Baptistæ, *qui venit non manducans panem, neque bibens vinum, & vestitus de pilis camelorum, atque hominibus lamentabundus, vt plangerent*, imitari autem sese ordinariam Christi vitam, ita vt victu & vestitu nihil intersint communi honestorum hominum consuetudine, & *conuiuia magna diuitum* (Luc. 5.) libenter obeant, familiariterque *cum Principibus & Pharisæis manducent ac bibant, & tibia canant, vt homines saltent* choreasque agitent, ac fortassis *lætentur cum male fecerint, & exul-*

Iesuitæ fatentur se dissimillimos Iohannis Baptistæ.

Sed gloriantur se Christi similiores.

Conuiuia obeundo.

Christus cecinit tibia vt homines saltarent.

tent in rebus pessimis (Prouer.2.) quod non paucos facere videmus, quorum pedes Iesuitis tibiam inflantibus ad saltandum pruriunt. Verum quidem est, Christum hominibus *tibia cecinisse, vt saltarent*, velut ipse Matth.13. prædicat. Sed cantus eius longe à mollibus cinædicis Iesuitarum cantiunculis abfuit, nec Ionicos motus vllos in audientibus excitauit. *Beati pauperes* (canit ille) *quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Beati estis cum mala dixerint vobis homines & persecuti vos fuerint propter me: Gaudete & exultate* (& præ lætitia suffultate ac tripudiate) *quoniam merces vestra copiosa est in cœlis*, Matth.5. Nec minus tamen eiusdem tibiæ hic exauditus fuit sonus: *Eritis odio omnibus propter nomen meum. Omnis, qui interficiet vos arbitrabitur se obsequium præstare Deo, qui autem perseuerauerit vsque in finem, saluus erit*, (Matth.10. Ioh.16.) *Va vobis diuitibus, quia habetis consolationem vestram* (Luc.6.) *Impossibile est apud homines,*

Eius cantilena.

vt diues intret in regnum cœlorum, Matth. 19. Quid de cantilena ista dicemus? nunquid non est, vt ait poëta, *Tibia funesta tristior ista tuba?* Iesuitæ tamen ibidem contendunt, Violentiam illam, qua Iohannes in corpus suum vsus fuit, esse potius scandalo hominibus, quàm adiumento, ac potius in destructionem, quam in ædificationem. In quo Christum ipsum mendacij insimulant, qui perspicuè affirmat, eiusmodi Violentiam vnicum esse telum ac medium ad homines rapiendos & regno cœlorum inferendos: *A diebus Iohannis Baptistæ vsque nunc regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Idem Matth. 9. suos discipulos non minus, quàm discipulos Iohannis, ieiunaturos prædicit. Ac propterea Paulus imitationem violentiæ Iohannis ab omnibus Dei ministris ita exigit 2. Corinth. 6. *Exhibeamus nos sicut Dei ministros in multa patientia, in necessitatibus* (siue in defectu & inopia

Iesuitæ Violentiam Iohannis reijciunt vt Euāgelij impedimentum.

Christus tamen eam requirit vt necessariā.

Quod similiter Paulus fecit.

rerum victui & amictui necessariarum) *in vigiliis, in ieiuniis, in laboribus, quasi morientes, & ecce viuimus.* Et 1. Corinth. 4. *Usque in hanc horam nos Apostoli & esurimus, & sitimus, & nudi sumus, & instabiles sumus, colaphis cædimur, blasphemamur, maledicimur, purgamenta huius mundi facti sumus. Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* quo ipso satis declarat, quam parum Christi & Apostolorum vita ordinaria cum honestorum hominum consuetudine congruere soleret. Sed Iesuitæ cum Christi & Apostolorum nolint esse similes, volunt Christum & Apostolos facere similes ipsorum.

Idque vita Christi, & Apostolorũ docet esse consentaneum.

Capvt VII.

Eiusdem lib. fol. 13. gloriantur, *hoc Societatis proprium esse, vt quotidie nouas promat inuentiones, quibus homines ad Deum perducantur:* quod etsi minime pro vano ab eis prædicari, vel ex Mercatura paulo prius apparuit, per quam homines ab erroribus

Iesuitæ gloriantur de nouis suis inuentionibus in fide propaganda.

Qualis est Mercatura.

roribus & peccatis ad pœnitentiam & fidem adduci plane nouum nec vnquam à tot sæculis auditæ inuentionis esse fatendum est: tamen hinc etiam multo fit manifestius, quod docent Terrore & Armorum vsu Euangelium hominibus persuaderi oportere. Germaniæ quidem Iesuitæ in *Iusta defensione sua, pag.* 127. *&* 129. Monachos irrident, qui Apostolos & maiores suos imitari verbi prædicatione & vitæ sanctimonia hæreticos ad Ecclesiæ communionem reducere conentur. Istius enim modi non nisi inter ethnicos vsum aliquẽ esse: *Hæreticos verò edictis*, MINIS *atque etiam* POENIS *compelli oportere. Hic optimus est hæreticos conuertẽdi modus.* Est igitur quod Deum pudeat, optimum hunc modũ ante exortos Iesuitas ignorasse. Ille enim de modis instaurandæ ac reædificãdæ domus suæ (per quam homines ex hæresi, velut Iudæi ex captiuitate Babylonica reduces significantur) nam sententiam ita expres-

Et compulsio hominũ per arma carnalia.

Quem modum Deus ante Iesuitas ignorauit.

Ecclesia quomodo ædificanda. ferat Zach. 4. *Manus Zorobabel fundauerunt domum istam, manus eius perficient eam, non in exercitu, neque in robore, sed in spiritu meo, dicit Dominus.* Idem etiam Eliæ demonstrauit, se non futurum neque in spiritu grandi seu vento turbine, neque in terræ motu, neque in igne. 3. Reg. 19. *Spiritus grandis & fortis, subuertens montes & conterens petram ante Dominum: sed non in spiritu Dominus. Et post spiritum terræ commotio: non in commotione Dominus. Et post commotionem ignis, non in igne Dominus.* (id est, non prosperat eorum conatus, qui sibi ipsis suaues in alios violentia vtuntur) *Et post ignem sibilus auræ tenuis:* in quo erat Dominus, *mitis & humilis corde: non tristis, neque turbulentus, qui non clamat, non contendit, nec audit aliquis in plateis vocem eius,* Matth. 11. & 12. Cui quam cordi sit, vt sibilo auræ tenuis homines ad Ecclesiam congregentur, ipse Zach. 10. ita testatus est: *Sibilabo eis, & congregabo illos, qui redemi*

Deus non probat media violentiæ humanæ.

Sed lenitatis & mansuetudinis.

demi eos: & seminabo eos in populis, & recordabuntur mei. Confortabo eos in Domino, & in nomine eius ambulabunt. Sed noua Iesuitarum inuentio nihil spiritum Dei, nihil sibilum auræ tenuis moratur, sed robur, sed ignem adhiberi consulit. Ac propterea manifestissimo & incredibilis impudentiæ mendacio in libro de Vita Ignatij anno 1630. Madriti per Iohannem Eusebium Nirenberger edito fol. 4. hoc de Ignatio narratur prodigium, cuius nec Ribadeneira, nec alij prius meminerant, *eum cum baptizaretur, & parentes eius incerti essent, quod ei nomen facere deberent, infantem alta voce nomen sibi esse voluisse Ignatio, quod sit Ignem iacio, vt significaret officium, quod in Ecclesia esset sortiturus.* In quo quam scelerate mentiantur, nemini esse obscurum potest, qui sciat, & non *Ignatio*, sed *Innico* vel *Eneco* nomen vsque ad ætatem adultam inde à baptismo fuisse. Ita quippe in vita eius familiaris & Secretarius

Iesuitæ ferro & igne fidem propagare conantur.

Horribile eorum mendacium de nomine Ignatij.

Loyola non vocabatur Ignatius, sed Innicus vel Enecus.

eius Ribadeneira scribit lib.1.cap.1. *Innicus, quem posthac Ignatium appellabimus, eo quod nomen istud cæteris nationibus sit communius, & in ipso notius atque vsitatius.* Similiter Orlandinus in Historia Societatis Iesu lib.8.num.46. *Appellabat alicubi populus homines Societatis Hispano vocabulo Inighistas.* Et lib.5.num.62. *Aiebant aliqui Vallis oleti Ignatianos, siue patria voce Inighistas iam apparuisse.* Et Melchior Canus Canariensis Episcopus, summæ pietatis, eloquentiç, doctrinęque nomine clarissimus (quod ipsi quoque Iesuitæ fatentur) *in Iudicio de Secta Iesuitarum*, quod eius manu conscriptum adhuc exstat, & ad conuincenda plura Orlandinianæ Historiæ mendacia vsui esse potest, Anno 1548. Ignatij familiaris & amici veteris ita meminit: *Vt fundatores Societatis istius accedā, eorum Generalis est quidam Innicus, qui fuga ex Hispaniis euasit, cum eum Inquisitio vellet comprehendere, quod de Illuminatorum hæresi esse diceretur.*

Peruenit

Peruenit Romam, seque à Papa iudicari petiit, & quoniam non aderat, qui eum accusaret, fuit absolutus. Nihilominus vsque eo Iesuitæ sibi de Igne suo placent, vt *Pyrotechnicam*, id est, artem ignes missiles conficiendi eorumque iaculatione domibus & ciuitatibus incendia & conflagrationes inferendi, velut Ignatij sui non minus menti & instituto, quam nomini consentaneam, profiteri audeant. In qua quantum profecerint, Illustrissimi Principis Landgrauij Leuchtembergici filius, si minus oculatus, saltem exoculatus testis esse potest. Is enim cum superioribus annis apud Iesuitas educaretur, & ludos eorum in honorem Ignatij nuper consecrati seu canonizati actos spectaret, eiusmodi missilis ignis ictu alterum oculorum amisit. Vnde hominibus dicacibus ioci nata occasio, vt dicerent, *alios Diuos in festiuitatibus suis cæcos illuminare, sed Ignatium videntes excæcare*: quod ipsum hodie plurimo-

Iesuitæ Pyrotechnicā profitentur.

Quam excellentes eius sint artifices.

Alij Sancti cæcis visum reddunt, Ignatius vidētes excæcat.

tum eius Sociorum opus est, quos velut *Ignigenos* illis Comici verbis recte quis à se amoliri & in malam rem abire iusserit:

A Iesuitarum Igne procul fugiendum.

Apage illum à me: nam ille quidem
Vulcani irati est filius.
Quaqua tangit, omne amburit: si
prope abstes, calefacit.

Capvt VIII.

Hispania peccatis suis meruit à Iesuitis ludus iocosq; fieri.

SEd non contigit Hispaniæ nostræ, vt ab Incendiario isto hominum genere sibi caueret, quod iure metui potest, ne vnum sit suppliciorum illorum, quæ ingentibus suis peccatis & sceleribus minime iam furtiuis, sed præter oculos euntibus commeruit, & velut *ciuitas illa sanguinum* (Ezech. 22.) *appropinquare fecit dies suos, & adduxit tempus annorum suorum, vt eam Deus daret in opprobrium Gentibus & irrisionem vniuersis terris*. Vberrimam quidem certè risus materiam exteris præbuit libello

bello Madriti edito, qui ſic inſcribitur: *Summa y breue argumento del Dialogo que ſe haze à Su Mageſtad en el principio de las lecturas de ſus Reales eſtudios.* Id eſt, *Summarium ac breue argumentum Dialogi, qui exhibetur ſuæ Majeſtati in principio Acroaſeon* ſiue *Lectionum publicarum in Regia eius Academia Madriti nuper condita.* Ibi enim (vt alias fœcundiſſimas adulationes & ineptias pædagogici ordinis ac iudicij hominibus dignas prætercam) variæ artes ac diſciplinæ enumerantur, quarum Acroa ſes Ieſuitę ſe facturos promittunt: quibus vel nominandis Regem & omnes Aulicos eius hiantes inducunt, etſi earum rerum Doctores tanto hiatu dignos in omni Hiſpania & Italia nullos ſe habere, ac propterea à nationibus Hiſpano nomini parum æquis mutuandos, & ex Gallia ac Germania arceſcendos fore, ipſi quoque apertè ferunt: in quo ſtupor Hiſpanorum, ſatis ſcio, omnem exterorum admirationem

Ieſuitarum ſophiſticæ & thraſonicæ pollicitationes.

exhauriet. Operæ pretium fore videtur, nonnulla ex libello illo hic recitari, vt qua Regem impostura circumuenerint, annuoque vectigali decem millium aureorum emunxerint, omnes perspiciant: quos tamen velim præmonitos, mysterio non carere, quod Patri Pozæ veterum Philosophorum placita explicandi data fuit prouincia. Eum quippe idoneum iudicarunt, qui commendandis & corroborandis Pythagoræorum, Platonicorum, Cyrenaicorum, Stoicorum, Epicureorum & aliorum opinionibus Aristotelem imposturæ, calumniæ & sophisticæ suspectum faceret, omnemque philosophiæ eius auctoritatem dilueret, eoque pacto D. Thomæ doctrinam velut philosophiæ Peripateticæ superficiariam, in eiusque fundo immolitam & exstructam, subrueret, labefactaret ac prorsus tandem euerteret: vt inde *Infallibilitatis*, quam vocant prorsusque diuinæ & falli nesciæ doctri-

Pozæ dant prouinciam veterum philosophorum placita docendi.

Ad subruendam Arist. & D. Thomæ doctrinam.

næ

næ opinio Societati accederet. In illo porro Acroaſcon ſiue Lectionum Academicarum ſummario iſta promittunt.

Acroaſis Eruditionis ſiue Humanarum literarum, in qua legeretur pars illa, quam Criticam appellant. Id eſt, quæ occupatur in iudicando, interpretando & emendando difficiliora claſſicorum auctorum loca cuiuſcunque facultatis: ſimiliterque in docendo ritus moreſque antiquos, eoſque ſub certis rerum generibus collocando. Hanc acroaſin faciet Pater Iacobus Sirmondus hora tertia pomeridiana vſque ad quartam. *Promittunt Criticam.*

Hoc autem loco iſta addita oportuit: Cum enim iam paulo minus centum annis literarum humaniorum ludos in Hiſpania apertos habuerimus, & circiter decies centena aureorum millia annui reditus eo nomine capiamus, nec tamen inter noſtros vel vnus exſtet, qui præter peruulgatas illas ſcholarum cantilenas quicquam in literis Humanita- *Cuius tamē peritum in Hiſpania habent neminem.*

tis, ne dum ille literarum Censuram profiteri possit: necesse habemus Sirmondi Galli hominis operam aduocare, etsi eam Societas tuendæ existimationi suæ sibi non minus in Gallia putat necessariam, cum alium vix habeat, quem tot Gallis, partim Catholicis, partim Caluini asseclis, ingeniorum cultu, ei interiorum literarum abundantia conspicuis opponat.

Ac propter ea Galli hominis operam offerunt.

Acroasis Chronologiæ & Historiæ qua diuinæ, qua humanæ. Eam faciet P. Dionysius Petauius quarta pomeridiana vsque ad quintam.

Promittunt Chronologiam & Historiam.

Mirum est autem, eum inducere animum potuisse, vt sociis Hispanis tot iam annis in expectatione esset, qui præsertim sibi apud doctissimũ iurisconsultum Alphonsum Caranzam, amicissimum meum, LOCA LAVTIA parata esse sciet: ex cuius *Diatribis*, quæ iam sub prelo sudant, haud scio an Iesuitæ passuri sint sibi probari, quod Caranza contendit, confidentia, temeritate, maledicti

Caranzæ Diatribæ in Petauiũ.

ledicti exercitatione, inscitia, mendaciloquētia, aliisq; id genus artibus Iesuiticis post homines natos neminem vnquam ante Petauium fuisse.

Acroasis prima Mathematum de Cosmographia speculatiua, eius partibus (quæ sunt Sphærica, Astronomica, Geographica, Hydrographica, Gnomonica, de Computo Ecclesiastico & profano, omniumque istorum vsus & exercitatio in Astrolabio, sphæra, globis, mappis & ephemeridibus, tabulis cæterisque instrumentis) de Geometria speculatiua eiusque partibus in elementali linearum, arcuum, circulorum, triangulorum, solidorum, superficierum, transformationum, proportionum, &c. & vsus istorum omnium in modo mensurandi, inque instrumentis ad ista necessariis. Acroasin istam faciet P. Paulus Guldin matutina decima ad vndecimã. *Promittunt Mathematicam speculatiuam.*

Prudenter tempus Patri Guldin, homini Germano, descriptum arbitror, qui fortassis à prandio iam ventre cibis distento ac flore Liberi, præsertimque Iberico, saucius *Sed eius doctorem ex Germania volunt accire.*

cœlum & terram non æquè internosset, facileque radio aut gnomone aberraret, aut lineas mendosè duceret, nec alium temere ex omnibus Hispaniæ Iesuitis corrigendo eius errori idoneum inuentum ibi crediderim præter eum, quem iam dixi, Iohannem Eusebium Nirenbergerum: si tamen non patrissat, nec testiculi vena vlla paterni adhuc in illo viuit eumque vinosiorem facit. Veruntamen pater eius, domo Germanus, nunquam ne pytissando quidem & sorbillando dies producens viri boni officium ebibebat: cuius candoris si hæreditatem filio reliquisset, non ille sibi de sua ac Sociorum versutia vsque eo placeret, vt rogatus, cur Veneti tam pertinaciter Iesuitas imperij sui finibus submotos, nec vnquam postliminio admissos velint, cum Catulliano Egnatio Celtibericum renidens responderet: Nec philotechnemata siue artificia Societatis Rempublicam Venetam effugiunt, nec vicissim

P. Nirēbergeri pater multo vir filio melior.

Cur Veneti Iesuitas in perpetuum proscripserint.

vicissim patricias Reipubl. Venetæ artes Societas ignorat.

Acroasis secunda Mathematum, in qua præcipientur ista: Arithmetica cum suis partibus, nempe de numeris theorica, de supputationibus, proportionibus numerorum, algebra, &c. cum istorum usu. Optica & partes eius, de obiecto puta & speciebus visibilibus, & de visione cum omni sua latitudine, Ichnographia, Orthographia, Scenographia, Sciographia, aut Scioterica, & Anaclastica cum suis partibus, quæ sunt Catoptrica, Specularis, Dioptrica, de admirandis ostentis per refractionem, de Radiatione & visione mixta. De Iride, de arcis & coronis lunaribus & solaribus, de colore apparente, de variis meteoris lucidis cum praxi & instrumentis ad omnia ista pertinentibus. Musica cum suis partibus, de obiecto, speciebus & auditu in omni sua latitudine. De variis modis harmoniæ Phrygiæ, Ionicæ, Doricæ, Lydiæ, &c. De echo & Musica refracta cum exercitio tam vocali, quam instru-

Mirifica prorsusque basilica Iesuitarum professiones.

mentali. Statica de ponderibus grauitate & leuitate: cuius partes sunt elementaris, Centromatica, Isorropro statica, Ligostatica, Manganaria (cum suis speciebus, quæ sunt Mochlostatica, trochleostatica, onostatica, sphenostatica) hydrostatica, aërostatica, Pyrostatica, Polymesostatica cum vsu & instrumentis ad omnia ista pertinentibus. Machinaria, architectonica eiusque partes, quæ sunt architectonica specialis, mechano poëtica, hydraulica, pneumatica, automatopœëtica, neurospastica, de Zygiis & Ochrimenis. Hanc acroasin faciet P. Gregorius de Sancto Vincentio tertia pomeridiana vsque ad quartam.

Deum immortalium vitam! quam prodigiosæ Sapientiæ homines habet ista Societas? præ quibus Anglicanus ille Hippias, *Robertus Flud*, vix dignus sit, qui palum figat in pariete. quis non vel auditis istarum artium & scientiarum nominibus properè manibus demissis fugiat, totas Dæmonum legiones Zoroastreis

ſtreis carminibus euocatas mox in conſpectum ſe daturas extimeſcens? quod ſi quis minus meticuloſus caſſis terriculis nihil moueatur, Plautinum illum iuris Apiciani conſultum ſiue Cocum fortaſſis exaudire ſibi videbitur de diuinis condimentis ſuis ita paratragœdiantem:

Ieſuitæ Coco Plautino ſimillimi.

Meas qui eſitabunt eſcas quas condiuero,
Hi vel ducenos annos poterunt viuere.
Nam ego cicilendrum quando in patinas indidi,
Aut ſi polindrum, aut macidem, aut ſancaptidem,*
Eæ ipſæ ſeſe patinæ feruefaciunt illico.
Hæc ad Neptuni pecudes condimenta ſunt.
Terreſtres pecudes cecimandro condio,
Aut happalopſide, aut cataractria.

Quod autem Coco illi regeritur: *at te Iupiter, Diique omnes perdant cum condimentis tuis, cumque omnibus iſtis*

Quid à Rege Catholico audire meruerint.

mendaciis. Iſtaccine cauſa tibi hodie nummum dabo? eius ſimile multo maiore merito à Rege audire Ieſuitæ poterant: Ite in malam crucem cum veſtra Iſorroproſtatica, polymeſoſtatica, trochileoſtatica, ſphenoſtatica; Ite hinc inanis cymbalum iuuentutis. iſtaccine cauſa poſtulare audetis, vt dena aureorum millia vobis dentur annua?

Acroaſis de opinionibus & placitis veterum Philoſophorum, in qua docebitur, quouſque illi lumine naturali in omnibus ſupradictis facultatibus peruenerint, quantumque ex ſacris literis lucri ſibi fecerint, nec minus quanto ſanctis Patribus antiquis vſui fuerint. Hanc acroaſin faciet pater Iohannes Baptiſta Poza quarta pomeridiana vſque ad quinctam.

Quibus occupationibus Ieſuitæ pſalmodiã compenſent.

Acroaſis de re militari, in qua præcipietur doctrina & forma militiæ veteris & hodiernæ, & ſpecies Mathematum arti iſti ſubordinatarum, quæ ſunt Tactica ſiue de acie inſtruenda, *Topographica, Machinaria militaris, organopoë-*

ganopoëtica, Pyrotechnica, &c. Hanc acroasin faciet P. Hermannus Hugo quarta pomeridiana vsque ad quinctam.

CAPVT IX.

ISTarum Acroaseon descriptionem ac velut proplasma cum quidam Regis Consiliarius vidisset, vnā adhuc desiderari animaduertit, qua nec Societas, nec Regia videtur carere posse. Ipsi enim Iesuitę cū rationibus plusquam mathematicis, tum irrefragabili sacrarum literarum auctoritate docere possunt, ad Regis dignitatem pertinere, vt seipsum ac domus suæ familiares non modò largo, prolixo ac magnifico, sed etiam lauto, bene condito & iucundo victu accipiat, cum de Salomone haud dubie ad Reges exemplo docendos scriptum sit 3. Reg. 4. *Erat cibus Salomonis per dies singulos decem saginati boues, & viginti boues*

Regem decet victus copiosus & lautus.

pascuales, & centum arietes, excepta venatione ceruorum, caprearum atque bubalorum, & auium altilium, siue gallinarum, perdicum, pauonum, alitum Phasiacorum, & gallorum spadonum in sagina habitorum. Nó defuisse autem illi Cocorum ad genium egregiè sapientium operam, ex his ipsius de se verbis apparet Eccles. 2. *Feci mihi cantores & cantrices, & delicias filiorum hominum, & omnia quæ desiderauerunt oculi mei, non negaui eis: nec prohibui cor meum, quin omni voluptate frueretur. Sapientia quoque perseuerauit mecum.* Quis autem fuit Salomo, si cum Catholico Rege nostro comparetur? *cuius potentia* (vt Iesuitæ dicunt in vita Ignatij) *ad* INFINITVM *maior est, quam fuit in mundo vllius Regis.* Iam nec Iesuitis asperum victum conuenire, hæc ipsorum verba satis euincunt, quæ Franciscanus ille in libro, de quo paulo prius dictum est, Cardinalibus recitat: *Necesse est Christi Ministros curare se molliter, partim, vt melius*

Cui necessarius est Cocus ad genium sapiens.

Iesuitis quoque lautior victus conuenit.

Vt seipsos conseruent

nelius se conseruare possint, (ne sciet sint oligochronij aut breuis æ-*partim ut homines ad se alliciant*, c à se voluntates eorum alienent, Iohannes fecit cum scruposo vi-ı & absurdo vestitu suo, quem opterea Pharisæi oderunt, Dæoniumque habere insimularunt, *fecerunt in eo quæcunque voluerunt*, (Matth. 17.) siue odium ei in lerodis regia capitisque discrimen onflarunt. quibus aliam Iesuitæ ationem in cumulum adiiciunt a-ɔud Baezam tom. 7. cap. 7. lib. 2. *Si psi sacco, cilicio, nuditate & fame se Dei ministros exhiberent*, (quod Pauus se fecisse gloriatur, aliosque similiter facere iubet, 2. Corinth. 6. & 11.) *sæpissime euenturum, ut Hypocrisis notam* incurrant, nihil adeo proficiant. *Itaque satius esse, ut gladium verbi acutum calceis & pallio*, id est, habitu cum honestis hominibus communi, *obtegant*. Atque hæc scilicet est vna *nouarum inuentionum, quas Societas quotidie excogitat*,

Et alios ad se alliciant. Ne odium hominum incurrant.

Ne Hypocritæ videantur.

Ista est vna nouarum inuentionum Iesuiticarum.

D

vt homines ad Deum perducat. Nam Apoſtoli, & poſt eos Monachi, qui totam ferè Europam à paganiſmo & hæreſi ad Chriſtum perduxerunt, *circumierunt in melotis, in pellibus caprinis, egentes, anguſtiati, afflicti, in ſolitudine, errantes in montibus & ſpeluncis, & cauernis terræ*, Heb. 11. Sed nimirum alia nunc ſunt tempora: alia ætas alios mores poſtulat. Scriptum eſt 1. Reg.2. *Recedant vetera de ore veſtro.* Iſai. 43. *Ne memineritis priorum, & antiqua ne intueamini: ecce ego facio noua.* Iſai. 65. *Non erunt in memoria priora, & non aſcendent ſuper cor. Obliuioni traditæ ſunt anguſtiæ priores.* Leuit. 26. *Vetera nouis ſuperuenietibus proiicietis.* Etſi a. iſtis locis omnibus nõ de morib⁹ Chriſti teſtiũ agi manifeſtum eſt, quos Chriſtus *à diebus Iohannis vſque nunc violentos eſſe oportere* (id eſt duritiem & vitæ Iohannis aſperitatem ſemper exhibere) docet, *vt rapiant regnum cœlorum:* cui Chriſti præcepto ſe ac reliquos Apoſtolos paruiſſe Paulus ita

Quã Chriſtus & Apoſtoli ignorarunt.

ita prædicat 1. Cor.4. *Usque in hanc horam* (id est, inde à diebus Iohannis & suscepto Apostolatu) *esurimus, sitimus, nudi & instabiles sumus, mundi huius purgamenta sumus.* quod ipsum ab omnibus Christi ministris hoc modo exigit: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi:* etsi denique Christus *testes suos* etiam in nouissimis diebus *saccis amictos*, siue Iohannis & Eliæ viuendi modo conspicuos prædixit, & Psal.91. *testimonia Dei credibilia fieri dicuntur ob sanctitudinem domus Dei in longitudine dierum,* hoc est, ob sanctitatem non tantam à principio prædicationis Euangelicæ, sed etiam omni tempore in Christi testibus apparentem, quoniam sunt *lucernæ* non modo caritate intus *ardentes*, sed foris etiam *lucentes*, vt non modò Deus, sed etiam *homines videant opera eorum bona, & glorificent Deum* per fidem & pœnitentiam, Iohan.5. Matth. 5. Iesuitæ tamen velut noui generis Apostoli externam corporis

Qui externam corporis vexationem putarunt necessariam.

Sed Iesui-

ea præferũt internam mortificationem, cuius nox conscia sola est. vexationem, interna spiritus domitura & castigatione redimere se iactitant, neque in eo Paulum morantur, quod de se scribit 1. Corinth. 9. *Ab omnibus abstineo, & castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, ne forte dum aliis prædicauero, ipse reprobus efficiar.* Satis autem habere se significant, quod Pater eorum videt in abscondito, quanto cordis dolore ac gemitu, tantum *ad maiorem Dei gloriam*, cuticulam curent mollius, & in hoc saltem sint Apostolici, quod hæc Apostoli verba longe rectius in ipsos, quam in Monachos ex formula viuentes conueniant Ephes. 5. *Nemo vnquam carnem suam odio habuit, sed nutrit & fouet eam.*

Corpus autem nutriũt & fouent. Itaque vt eadem opera cum Aulæ Regis, tum Societatis Collegiis cõsulatur, & ad nutriendam ac fouendam nouorum Apostolorum carnem aliquid afferatur adiumenti, idem ille Regis Consiliarius ad supra commemoratas Acroases vnam adhuc adiiciendam censuit in hunc modum.

Api-

Apicio de re Culinaria, en que se ha le er el modo de guisar bien las co-las para los enfermos y ceun para esto magos gentiles y delgados. P. renzo Forer, Confessor, Consejero, aestro de casa y de Cozina, y de :iano del Consejo de Estodo del O-bo de Augusta, en las horas de re-acion despues de comer.

Propterea decet eos profiteri artem Culinariam.

Apicius de re Culinaria: in qua a-asi præcipietur modus recte condien-cibos pro infirmis, atque etiam pro machis gentilibus & delicatis. A-asis hanc faciet P. Laurentius Fo-us, Confessarius, Consiliarius, Oe-omus, Culinæ antistes & primus in nsilio status Episcopi Augustani, ris recreationis postquam exemta fa-s epulis, mensaque remota.

Cum præsertim excellentem eius magistrum habeant P. Forerum.

CAPUT X.

Fieri potest, vt quantus vir sit Fo-. rerus, Socij eius nondum pro-: habeant cognitum, & in ipso

Et si fortassis hoc tantum eius talentum ignorant.

quoque verum appareat, quod ille apud Comicum ait:

Vt ſumma ſæpe ingenia in occulto latent?

Hic qualis Imperator nunc priuatus eſt?

Et tantum in altercã do ac mentiendo eum putant excellere.

Non quidem dubito, quin ex Eriſticis & cõtentioſis ac decretoriis nonnullis libris, quos tam in hæreticos, quam in Catholicos emiſit, compertum ſatis habeant, eum de altercandi, conuiciandi, mentiendique palma nato nemini temere concedere oportere, adeoque ad conſeruandam & amplificandam Societatis Monarchiam quantiuis pretij operam nauare poſſe. Hæc tamen quota laudum eius eſt particula? Longe maiora ſunt & ampliora, quæ de fœcundo Patris Forioli ingenio & pectore Societas ſibi polliceri poteſt. Quis vnquam æque promeruit, vt hoc Spiritus ſancti elogio exornatus credatur? *Vir Belial fodit malum, & in labris eius Ignis ardeſcit. Homo peruerſus ſuſcitat lites, & verboſus*

Præclarũ de illo ſpiritus ſancti Elogium.

bosus separat Principes. Vir violentiæ seducit amicum suum, & facit eum ambulare per viam non bonam, Prou. 16. Hic enimuero est vir Violentiæ, non quidem illius, *quam regnum cœlorum à diebus Iohannis vsque nunc perpetitur* (nam animæ suæ haud alius est suauior, nemoque carnem suam æque fouere ac nutrire cordi habet) sed eius quam à condenda ac stabilienda Christi Monarchia longissime absfuturam Isai. 9. sic prędictum fuerat: *Iugum oneris eius, & virgam humeri eius, & sceptrum exactoris eius superabis, sicut in die Madian* (id est, Hæresis & impietas tanquam diaboli iugum, onus, virga & sceptrum à collo & humero populi auferetur non violentia armorum carnalium, sed virtute diuina, sicut Madianitarum, iugum & virga oblatum fuit ab Israëlitis per Gedeonis milites non nisi buccinas in ore & lampades in manu habentes, quarum buccinarum sonitus & lampadum conspectus Madianitas ita

Hæreses vincendæ sunt sicut Madianitæ.

perterruit, *vt mutua se cæde truncarent & fugerent* Iud. 7. quo significatum fuit, Hæresibus non aliter finem allatum iri, quam per Verbi prædicationem & perfectissimam caritatem in manibus siue operibus lucentem, cum *Caritas sit fortis vt mors, & lampades eius lampades ignis atque flammarum*, Cant. 8. Caritatis ergo tam fortis *ignem fugient Principes*, siue errorem magistri, *& gladio non hominis*, sed spiritus *cadet Assur*, *& conuertentur qui in profundum recesserant filij Israel*, Isai. 31. mutuisque dissidiis hæretici interibunt, etiamsi Catholici nullam in eos vim faciāt, *quia omnis violenta prædatio cum tumultu, & vestimentum mistum sanguine erit in combustionem & cibus ignis*, (id est Catholici armorum violentia prædam diabolo eripere siue Hæreticos conuertere, & quemadmodum in Hebræo est Psal. 72. *operti vestimento violentiæ, pallio zeli & vltionis vestibus induti*. Isai. 59. *panem egentium, qui vita pauperum est, defraudare*.

Per homines verbo & perfecta caritate armatos.

Non per carnalia Principum arma.

dare, siue Monasteriorum opes in alios vsus conuertere conentur, quod qui facit, *homo sanguinis est, sanguinemque effundit*, Eccl. 34. tum incendium excitabunt, & igni cibum, seu ciuili bello alimenta præbebunt) *Paruulus enim natus est nobis, cuius Principatus factus est super humerum* seu patientiam *eius*, id est, quia Christo Monarchia non nisi per patientiam cõficitur, nec aliter forti armato seu diabolo præda aufertur. *Melior* enim *est patiens viro forti* (Prou. 16.) id est, efficacior est Christi patientia, quam diaboli potentia. Itaque *Christus per patientiam cucurrit propositum sibi certamen, & proposito sibi gaudio substinuit crucem*, Hebr. 12. Et Deus diaboli spolia patientia eius in præmium sic promiserat Isai. 53. *Pro eo quod laborauit anima eius, & iniquitates multorum ipse portauit, ideo dispertiam ei plurimos, & fortium diuidet spolia.* quod ipsum non minus hodie facit, reliqua passionum suarum in ministrorum suorum car-

Quibus non nisi bella ciuilia excitantur.

Christus diabolum vult vinci per patientiam.

ne implens, velut de se prædicat Paulus Colos.1. *Gaudeo in passionibus pro vobis, & in carne mea impleo ea, quæ desunt passionum Christi, pro corpore eius* Ecclesia.2. Timot.2. *Omnia sustinco propter electos, vt & ipsi salutem consequantur in Christo.* Ac propterea idem Paulus, *Patientiam signum Apostolatus* vocat 2. Corinth. 12. & Dei seruis Patientiam præscribit, vt per eam alios aduersus hæresin premuniant, alios iam deceptos ex diaboli captiuitate liberent, 2. Timoth.2.& 4.Sed Forerus iste tamquam *Vir Belial*, id est, sine iugo animique indomiti, cuius humerus oneri & collum iugo Christi minime subiicitur, Patientiam Apostolicam ignorat. Itaque *fodit malum*, inque Decreto Comitiorum Imperij, quo Religionis pax conuenerat, vna cum pari ac gemino germano suo P. Laimmanno an Codmanno seu stercoreo viro, & ad Forioli sui foricas appositissimo, multum ac diu scrutando eum tandem

Quæ est signum Apostolatus.

Sed eam pessime Forerus odit.

Et mala omnia Germaniæ effodit.

effodit

effodit sensum de quo Catholicorum prius nemini facile in mentem venerat, per quem ius fasque esset Catholicis in diuersæ Religionis homines vim facere, & pœnis eos ad Ecclesiæ communionem vel reluctante conscientia compellere. Quod ergo amicus eius, qui animam ei tradiderat, *per viam non bonam ambulauit*, violentis eius consiliis auferri se passus, quod *separati* & internecino bello collisi *sunt* Germaniæ *Principes*, quod tantum in vniuerso Romano Imperio incendium exarsit, ab igne in labiis eius ardente id omne ortum fuisse rectè creditur. *Ecce quantulus ignis quam magnam siluam incendit? Et lingua* Foreri *ignis est, vniuersitas iniquitatis, quæ maculat totum corpus, inflammat totam natiuitatis eius, inflammata à gehenna. In ipsa benedicit Deum, & in ipsa maledicit homines qui ad similitudinem Dei facti sunt. Ex ipso eius ore procedit benedictio & maledictio, cut ex eodem foramine dulcis aqua &*

Principes inter se collisi.

Et plusquā Troianum incendium excitauit.

Lingua sua diabolica eundem hominē summis afficit laudibus.

amara. Eundem certe hominem priuatis, quas ipse vidi, literis *virum* vocat *integerrimum & bonum Christi militem, cœlitus in Germaniam missum, vt rem Catholicam consiliis suis erigat & stabiliat, & aduersus Hæresin noua Tropæa statuat, seque in intimis præcordiis & candidissimo pectore eum amare, & quo par est cultu tantum virum venerari & colere* testatur: quem libris editis semidoctum, futilem, nullius pretij, facileque omnium mortalium sacerrimum describit: qui tamen vir tantus Cimicis tam fœtidi contactu digitos inquinare merito aspernatur, rationem habens non quid illum audire oporteat, sed quid se dicere dignum sit. *In tauros Lybice ruunt leones, Non sunt papilionibus molesti.* Multum ratio fugit Carduum Libani, si Cedro Libani persuasurum se putat, vt filio suo filia eius vxor detur, ipse mox à bestiis transeuntibus conculcandus, 2. Paral. 25. Interim pro illo ab Apostolo sibi Forerus responsum putet:

Et indignissimis consectatur conuiciis.

A quo tamen velut Cimex merito cōtemnitur.

Si

Si Zelum amarum habes & contentiones in corde tuo, noli gloriari & mendax esse aduersus veritatem. Non est enim ista sapientia desursum descendens, sed terrena, animalis, diabolica, Iacob. 3. Vidi etiam literas, quas ad quendam Cæsaris Consiliarium dedit, quibus animos Cæsarianorum inflammare conatur, *Heldi animos* iubés *eos induere:* qui velut ex Scioppij *Heldo rediuiuo* apparet, Carolo Quinto auctor fuerat ferro, igne ac laqueo in Protestantium Principes vindicandi, etsi Scioppius in eius libri præfatione, sicut etiam in *Ecclesiastico aduersus Angliæ Regem*, perspicuè monet ac denunciat, fidem Protestantibus datam seruari oportere, nec impune Catholicis futurum, si eam virium suarum fiducia deserant, & Protestantes per vim ad fidem compulsos velint: tantum eos hortatur, ne nouam transactionem Passiuiensi similem extorqueri sibi patiantur, sed tuendæ pacis veteris formulæ fortunas

Foreus faces turbis ministrat.

Scioppius semper fidem Protestantibus seruandæ ac pacis auctor fuit.

omnes sanguinemque ipsum Deo freti impendant: qui etiam in *Scaligero Hypobolimæo*, ac multo prius *in libello ad Pontificem clementem Octauum*, qui typis descriptus exiit, operosè docuerat, Hæreticos & qui eis credunt, non eodem omnes ordine habendos esse, nec sine peccacato Protestantes indiscriminatim hæreticos appellari posse, cum multi eorum sint honesti, religiosi & innocentes, qui simpliciter bonoque animo errent, nec alicuius boni temporalis causa in errore pertendant, Ecclesiæ præceptis obedire paratissimi, si per conscientiam eorum infirmam id eis facere liceret, & bene secuturi, si Pastores ante eos vadant, & exemplo ad veritatem & salutem duces se præbeant.

Protestantes indifferenter pro hæreticis habendos non esse docuit.

Probat quidem S. Augustini sententiam & Ecclesiæ consuetudinem *in errore securos ac negligentes terrendi ac docendi, & vt intrent compellendi,* dum tamen videant Ducem, quem sequantur, & doctrina non sit *inanis,*

Voluit quidem errantes compelli intrare.

nis, nec in sermone tantum, sed in virtute, & in Spiritu S: & in plenitudine multa, 1. Thes. 1. & 2. siue *in ostentatione spiritus & virtutis,* 1. Cor. 2. adeoq; Pontificem monet, magnę cautionis esse, ne in fide errantibus terroris adhibeatur medicina impedimentis prius non remotis, qualia esse dicit, vitiosissimos & deprauatissimos Cleri mores: qui nisi prius emendati sint, detrimentum ingens ad Imperium Romanum ex violentia erga Protestantes redundaturum contestatur. Atque ista iam ab annis plus triginta fuerunt Scioppij consilia, quæ illum Clementi Octauo probauisse, eoque nomine ab ipso & primariis quibusdam Cardinalibus gratiæ non minimum iniisse publicæ priuatæque tabulæ fidem faciunt, quæ in *Amphoatidum* libro leguntur. Sed ad Forerum redeo, cuius etiam *Consultationem* vidi in Regiam Cæsaris ab eo missam, qua Cæsari auctor est, *ut ius patrociny siue Aduocatiæ in multas Ecclesias ac Monasteria Ele-*

Impedimentis tamen prius remotis.

Aliter id testatus est fore reipub. funestum.

Eius sententiam Papa & Cardinales quidam probarunt.

Forerus Cæsari violētiæ in Protestantes auctor fuit.

Etoribus Saxoni & Brandemburgico ereptum aliis largiatur, vt Brandenburgico eligendi Imperatoris ius abroget, ne Palatino nisi religione sua eierata vnquam ignoscat, ne Regem Romanorum de seruanda Religionis pace iureiurando adigi permittat. Tanta denique fuit incendiarij istius violentia, vt Cæsar eius tandem pertæsus Confessario suo interdixerit, ne vllas eius literas in posterum sibi recitaret, sed suas sibi res habere eum iuberet.

Suaque importunitate Cæsari bilē mouit.

CAPVT XI.

AD ista eius basilica accedit ingens animus in contemnenda quantumuis iusta infamia, excutiendoque strenuo scrupulo, alienæ offensæ siue scandali occasione iniecto. Monet quidem Paulus, Dei seruo curandum, *vt sit irreprehensibilis, vt qui ex aduerso est*, siue Hæreticus, *vereatur nihil habens malum dicere de illo* (Tit. 2.) *vtque prouideat bona*

Seruos Dei decet proximorū scandala diligentissime cauere.

bona non tantum coram Deo, sed etiam coram omnibus hominibus. (2. Cor. 8. Rom. 12.) iubet *ab omni mala specie se abstinere* (1. Thes. 5.) *nemini vllum dare offendiculum, ne* ipsum Ecclesiæ *ministerium vituperetur.* (2. Cor. 6.) iubet *quæcumque amabilia, quæcumque bonæ famæ, si qua virtus* (bene agendi) *si qua laus* (bene audiendi) *hæc cogitare.* Sic enim *Deum pacis fore cum suo ministro*, vt nempe *inimicos quoque eius conuertat ad pacem* (Prou. 16.) sicque exemplo eius comprobetur sententia illa Prouerb. 15. *Fama bona impinguat ossa*, id est, hominis virtutem corroborat, vt consiliis & verbis eius tanto amplius sit virium: suo denique Paulus exemplo docet potius carnibus in omnem vitam abstinere, quam earum esitatione cuiusquam infirmam conscientiam ad peccandum ædificare, aut quouis modo scandalum cuiquam obiicere, vt ille siue exemplo inuitatus comedat, quod per errorem manducare nefas esse credit, si-

Famam bonam sibi conseruare.

Quæ potentissimum est medium homines Christo lucrandi.

Propterea etiam à licitis abstinendum est.

ue male de comedente cogitans, eumque iudicans, aut etiam odio habens, charitatis legem migret, seque letalis culpæ alliget, 1. Corint. 8. *Videte, ne licentia vestra offendiculum fiat infirmis. Non enim in omnibus est scientia* (vt sciant, idolothyta, seu carnes, quas Gentiles idolis sacrificarunt, à Christianis sine peccato comedi posse.) *Si quis* ergo sic infirmus in fide *viderit eũ qui habet scientiam in idolio recumbẽtem, nonne conscientia eius, cum sit infirma, ædificabitur* siue incitabitur *ad manducandum idolothyta?* (fortassis enim cum illo edet, ne ægre illi faciat, etsi se manducando peccare putat) *Et peribit infirmus frater per tuam scientiam propter quem Christus mortuus est? Sic autem peccantes in fratres, & percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis. Quapropter si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnem in æternum, ne fratrem meum scandalizem.* Et Rom. 14. *Si propter cibum tuum frater tuus con-*

Ne licitorum vsu infirmi scandalizentur.

Aliter cõtra charitatem peccatur.

contristatur, iam non secundum caritatem ambulas. Noli cibo tuo illum perdere, pro quo Christus mortuus est. noli propter escam destruere opus Dei. Omnia quidem sunt munda (& à Christianis sine peccato esitari possunt) *sed malum est homini, qui per offendiculum manducat. Bonum est non manducare carnem, & non bibere vinum, neque in quo frater tuus offenditur, aut scandalizatur, aut infirmatur.* Sed Forero nec scandali, nec infamiæ metus quicquam facessit negotij. *Nihil rumorem facit, dum sit Rumen qui impleat*, impendioque magis ei placet Saturionis Comici philosophia, quem cum filia monuisset cauere, *ne ad paupertatem eius admigraret Infamia*; quod non perinde vt filia, inimici famam ferant, *Ferant*, respondet ille, *eantque in maximam malam crucem. Non ego inimicitias omnes pluris facio, quam si nunc mensa inanis apponatur mihi.* Itaque noster hic Saturio plus Famis, quam Famæ

Forerus nec infamiam nec scandalum quicquam curat.

Modo Ventrem suum molliter curare posit.

metuens, & communem cum Collegis victum velut minus lautum aut non satis copiosum fastidiens occultum sibi commentum ex Collegio in Aulam Principis sui faciendum curauit, vt quotiescunque ei libuerit, foris prandere & cœnitare, atque etiam abnoctare, carnibusque electissimis per omnes esuriales aut pisculentos totius anni ferias profundum ventrem suum implere, meroque vetustate edentulo ætatem irrigare panticesque madefacere possit. Etsi autem Aulæ familiares, aliosque exinde plurimos non mediocriter ex eo offendi & scandalizari intelligit, ita vt passim de illo eiusque causa deomni Societate in sermonibus detrahant ac murmurent, vel Ecclesiæ legem de abstinētia & ieiunio contemnant, neque quemquam ea teneri sentiant, vel quod peccatum tamen putant id Religiosi hominis & Theologi exemplo committere non dubitent, & vno quouis modorum

Cuius causa Aulas sectatur.

Contraque Ecclesia interdictum carnibus vescitur.

Etiamsi plurimi eo scandalizentur.

Et de tota Societate detrahant.

Atque etiam exemplo eius peccent.

rum istorum pereant fratres, propter quos Christus est mortuus: ipse tamen hac vna re scandalo eorum satis prouisum cautumque putat, si Ventriculum plus æquo frigidum sibi causetur contigisse, quem cibo potuque foueri & calefieri oporteat. Cum enim Pharmacopæus ante fuerit, quam Societati nomen dedisset, eaque occasione arti Medicinæ plusculum studij impenderit, atque etiamnum longè ad curam corporis tuendamque sanitatem sese attentiorem præbeat, quam in eo ferendum videatur qui mundo & carni mortuus Apostoli verbis profiteri de se debeat, *Mihi viuere Christus est, mori lucrum, dissolui & esse cum Christo, multo magis melius,* Phil. 1. minime temerariam hominibus suspicionem mouet, se diabolo in Medica acroasi dare operam solere: *Ecce diabolus Physicam docet, ecce Medicus factus est, de complexionibus loquitur, infirmitates diuersas si teneatur Religio* (& secundum

Frigida eius excusatio.

Plus studet corporis quã animæ sanitati.

Quia diabolo Medicinam profitenti se in disciplinam dedit.

dum regulam ieiunia & abſtinentia obſeruentur) *generari prædicat. Sed quare hoc? non vt mederi velit ſed vt occidere poſſit. Videt ea ſubtractione ciborum Luxuriæ vires poſſe minui. Ideo non tardat minari ægritudines*, ait Hugo de clauſtro animæ cap. 2. At enim Ieſuitæ Patris ſui Ignatij exemplo docentur Medici imperio non minus quam Dei mandato, magis etiam, quam Eccleſiæ præcepto obedire. Ille enim cum ipſa ſexta feria maioris hebdomadæ, ſiue die Veneris ſeptimanæ ſanctæ, pulli gallinacei mãducatione ventri conſulere à Medico iuſſus fuiſſet, mori præoptaſſet, quam contumacem erga Medicum inueniri, cœcæque obedientiæ votum non optima fide exſoluere. *Obediendum eſt*, aiebat, velut in vita eius Maphæus auctor eſt. quo præcepto omnes Ieſuitas Medici vocem, ſupremam legem putare docuit. Si ergo Forerus diabolo vtitur medico & medicinæ magiſtro, minime difficulter ſibi ab

eo Dauidis exemplum ad imitandum proponi persuaderique patietur quod 3.Reg. 1. sic narratur: *Rex Dauid senuerat, cumque operiretur vestibus, non calefiebat. Dixerunt ergo ei serui sui: Quæramus Regi adolescentulam virginẽ, quæ foueat eum, dormiatque in sinu suo & calefaciat Regem. Et inuenerunt Abysag Sunamitiden, adolescentulam speciosam & pulchram nimis, dormiebatque cum Rege, & ministrabat ei, Rex verò non cognouit eam.* Sed quoniam nec in Collegio, nec in Aula eiusmodi remedij adhibendi datur commoditas, facile Medicorum ei sententiam Magister suus probauerit, egelidum corpus & stomachum pueri, quam puellæ calore efficacius foueri, nec eius fomenti copiam in Aula ei deesse posse, in qua præsertim ipse sit Tapanta, ac simul digitis increpuerit, omnes aulæ familiares nutui paratos habeat, & ad Regis sui ministerium, præcipue cubicularium, quoscumque ipsi libuit pueros admittat; qui etiam

Qui discipulos docet ventriculum fouere complexu puellarum.

Vel potius puerorum.

Quorum in Aula Forerus copiã habet.

Cum ipse in eam pueros admittat, velut eorum Admissarius.

grabatum ei sternere, vtque satis ei fultum sit curæ habere, atque in priuato conclaui cænitanti cyathissare solent. quod cum ipse & alij non sine suspicione narrantem audissemus, Traiani Imperatoris optimi in mentem mihi venit; quem Historicus in pueriles quidem amores proniorem fuisse agnoscit, hac tamen excusatione culpæ eximi putat, quod nulli puero vel adolescenti per vim illuserit, sed non nisi voluntarios amores exercuerit. Sed Cardinalis Baronius eam oppido frigidam perditamque excusationem iudicans, *Quis*, inquit, *negaret imperatori?* quippe penes quem spei metusque causæ inueniantur, quibus eius quod collibuerit obtinendi facultas continetur.

Quorum nemo facile ei negauerit, Saltem Cardinalis Baronij iudicio.

CAPVT XII.

Forerus nequam facere non me-

VOluntatis porrò in Forero satis magnum videtur argumentum

tum eius Cupedia siue Gula, quam vocant, illud libidinis seminarium. Si enim vlla apud nos, vt esse debet, Sanctorum Patrum est auctoritas, qui non modò nulla prorsus ieiunia voluntate sua suscipit, sed etiam incerto ac fortassis ementito ventriculi refrigerati prætextu Ecclesiæ præcepto imperata soluit ieiunia, & quotidie se replet Carnibus, potu quoque meri exotici & ab extremis vsque Gadibus magna impensa aduecti venas inflare gaudet, nec eum qua Catholicorum, qua protestantiū quicquam mouet scandalum, eum sine vllo peccati metu cuiuscunque nequitiæ & libidinis, cuius ei copiam suppetere apparet, suspectum habere possis. Si placet, hac de re S. Hieronymus audiatur, cuius verba sunt: *Esus carnium & potus vini, ventrisque saturitas, seminarium est libidinis*: ac propterea *nos* Religiosi) *quorum conuersatio in cœlis est, repugnantem carnem, & ad libidinum incentiua rapientem inedia*

do potest; sed velle etiam merito creditur.

Cum in corpore habeat libidinis seminarium.

Cumque tam nulla ei de scandalo cura sit.

S. Hieronymi de Esca ri libidinibus iudicium.

subiugamus. Illi arbitrantur Carnes sanitati congruas qui volunt abuti libidine, & in cœnum demersi voluptatum ad coitum semper exæstuant, & puellas quidem ac mulieres, si sint, non aspernantur (quod sexum à Deo creatum iniuria afficere & contemnere sit religio) sin earum defiat copia, *vnum quod rebus restat egenis*, Horatiano vtuntur consilio *de impetu in vernam faciendo*, vt rumpendi effugiant periculum, nec surdis auribus illud Apostoli Foreri magister instillat: *In Christo non est masculus, neque fœmina. Omnes enim vnum estis.* Iterum Hieronymus: *Si quis existimat & abundantia ciborum potionumque se perfrui, & vacare posse sapientiæ, hoc est, & versari in deliciis, & deliciarum vitiis non teneri, se ipsum decipit, frustraque quidam* SIMVLANT, *salua fide & pudicitia & integritate mentis se abuti & voluptatibus, cùm contra naturam sit, copiis voluptatum sine voluptate perfrui. Quid necesse est nos* IA-

Putat castitatem ab fisco simulari.

CTARE

CTARE *pudicitiam, quæ sine comitibus & appendiciis his, continentia & parcitate, fidem sui facere non potest? Apostolus macerat corpus suum, & animæ subiicit imperio, ne quod aliis præcipit, ipse non seruet: & Adolescentula feruente cibis corpore de castitate secura est?* Et Forerus Iberico vino venas inflatus ac stomacho sagina nauiter cædenda distento ne Vena eius tenta aliquo subire gestiat securus est? *Cum totum illud domicilium interioris hominis escis stipatum, vinis inundatum, decoquendis iam stercoribus æstuans, præmeditatorium efficitur* Foricarum seu *latrinarum*, si Tertulliano credimus, *nihil tam in proximo superest, quam ad lasciuiam sapere*, nec magis Forire, quam Forare velle. Similiter S. Augustinus: *Inter omnia certamina Christianorum, duriora sunt prælia castitatis. nam ibi continua pugna, & rarior victoria. Quanti & quales Episcopi & Clerici post confessionem & victoriarum calcata certamina, post magnalia & signa*

Quod ipsi S. Augustino videtur.

mirabilia vsquequaque monstrata, noscuntur cum his omnibus naufragasse, (siue in fornicationis, adulterij aut Sodomiæ peccatum lapsi esse) *cum volunt in naui fragili nauigare?* (siue peccandi occasionem non effugere) *quantos Leones domuit luxuria, quæ cum sit vilis & misera, de magnis efficit prædam. Quot columnæ cœli ceciderunt, sanctissimi illi Eremitæ, multorum annorum experientia probati, in solitudinibus morantes, ætate prouecti, immo & miraculis coruscantes? Et tamen eos de fastigio conuersationis cœlestis mulieres deturbarunt. Experto crede, expertus loquor, coram Deo non mentior. Cedros Libani, Duces gregum* (id est, Episcopos, quos virtus exaltauerat) *sub hac peste cecidisse reperi de quorum casu non magis suspicabar, quam de Ambrosij, vel Hieronymi impudica turpitudine.* Et S. Gregorius Magnus: *Plerique certaminis ordinem ignorantes Gulam edomare negligunt, & cætera vitia expugnare nituntur. Sed dum venter non restringitur, simul cunctæ virtutes*

Quem experientia id docuit.

Eadem S. Gregorij est sententia.

tutes

tutes per carnis concupiscentiam ob-ruuntur. Hinc est, quod non alius quilibet, sed Princeps Coquorum (Foreri geminus germanus) *muros Hierusalē destruxit* (Nabuzardan puta, qui in Græco dicitur princeps coquorum, 4.Reg.25.) *quia Venter dum non restringitur, virtutes animæ perdit,* hominemque minime aptum facit regno cœlorum, quod non nisi ab iis rapitur, qui in Ventrem vtuntur violentia. Sanctus denique Bernardus: *Abstinebo à vino, quia in vino luxuria est: aut si infirmus sum modico vtar. Abstinebo & à Carnibus, ne dum mihi nimis carnem nutriunt, simul & carnis nutriant vitia. Panem quoque ipsum tum mensura sumere studebo, ne onerato ventre stare ad orandum tædeat.* Isti ergo sancti Patres, sicut & alij (quorum verba afferre longum sit) non modò Forerum à pluribus Cupediæ, voracitatis & vinositatis eius consciis in nefariæ libidinis suspicionem vocari & *Foratorem aut Inforatorem* censeri non nollent, sed

Et S. Bernardi.

Iesuita S. Caroli Confessarius Sodomiticæ libidinis insimulatus.

neque S. Caroli Borromæi Confessarium Iesuitam crimine absoluerent, qui commiserit, vt eum puer cubicularius ipsius Caroli nequam secum fecisse insimulare auderet, quique crimen pessimum in eum conferenti crederent, inuenturum se speraret, velut in quadam Diui vita Mediolani edita legitur. Nam vel suspicioni in homine Religioso locum dari culpa haudquaquam vacat. Sic enim debet virtus eius lucere, vt qui ex aduerso est vereatur, nihil habens malum de illo dicere.

Cuius suspicioni locum Iesuitæ dare nō deberent.

Frustra irascitur obtrectatori, si ei obtrectandi materiam ministret. Beatus, qui tam sancte tamque grauiter disposuit vitam suam, vt de eo sinistri aliquid ne fingi quidem possit, dum aduersus obtrectatorum libidinem pugnat meriti magnitudo: nec fingere quisquam ausus est, quod à nullo putat credendum esse, ait S. Hieronymus epist. 4. qui etiam Iesuitas suo de se iudicio contentos, & alienæ existimationis contemtores authadian arrogantiamque

suam

ſuam hoc modo dedocet: *Caueto omnes ſuſpiciones, & quicquid probabiliter fingi poteſt, ne fingatur, ante deuita. Quod ſi dixeris, Mihi ſufficit conſcientia mea: habeo Deum iudicem, qui meæ vitæ teſtis eſt: non curo, quid loquantur homines: Audi Apoſtolum, Prouideamus bona non ſolùm coram Deo, ſed etiam coram hominibus.* Pari modo S. Bernardus: *Eſto, ſis continens: ſed ego ſuſpicione non careo. Tolle ſcandali cauſam.* Sed Caroli Confeſſarium neque ipſius Sancti vita, neque iſta aliorum Sanctorum monita mouere potuerunt, vt ne malè de ſe cogitandi ac loquendi anſæ aliquid relinqueret: quoniam videlicet ipſum Societatis inſtitutum non eadem, qua aliorum Ordinum, aduerſus ſuſpiciones cautione ac prouiſione munitum eſſe, multaque ſociis licere conſtat, quæ nec ipſos à peccandi occaſione prohibeant.

Sed tollere omnem de ſe ſuſpicandi anſam.

CAPVT XIII.

Mendax Iesuitarum gloriatio de S. Carolo.

Quem sua opera Sanctum euasisse iactitant.

ET tamen tam proiecta ad inaniter de se gloriandum mentiendumque Iesuitarum est audacia, vt in libello de Zelo Ignatij Madriti edito fol. 28. non dubitent subscribere: *Inter fructus Societatis non illi tantum numerandi sunt, quos ipsa per se facit, sed etiam quos alij faciunt per Societatis occasionem, industriam, aut exemplum: quales sunt, quos in S. Carolo fecit Pater Iohannes Baptista Ribera Hispanus.* Hoc enimuero est *in immensum gloriari in alienis laboribus*, vt faciebant *Pseudoapostoli, operarij subdoli, ministri Satanæ, transfigurantes se in Apostolos Christi*, 2. Corinth. 10. & 11. Quid prodest tandem Origeni, quod ex schola eius velut ex Equo Troiano meri Principes prodiere? *Quis vnquam felicior discipulis? nempe innumeri ex sinu suo Doctores, innumeri Sacerdotes, Confessores & Martyres extiterunt*, ait Lirimensis

rimensis Vincentius. Non dissimiliter Collegij Cocus nobis gloriabitur, quicquid Iesuitæ in eo faciunt boni erga Deum & proximos, eius sibi gratiam deberi, qui escas eis præpararit & suauitate sic condiuerit, vt iis esitandis vitam producere & operam nauare possent. Sed quam vanum esset, quod de S. Carolo iactitant, ex ipsa Ordinis sui Historia probe cognitum habebant. Sic enim ibi narratur part. 2. lib. 8. num. 12. *Cardinalis Carolus Borromæus siue aliorum suasu, cum quibus multum agebat, siue sua sponte, aut diuino instinctu ad perfectissima quæque euolans magis, quam gradiens, in longe austeriorem, quam vel Pater Ribera, vel quispiam de Societate auctor fuisset, sese disciplinam immisit. Oblectamenta quædam honesta suoque consentanea loco laxamenta abdicare: non ad exercendum auramque captandam egredi: raro apparere in publico: totos dies inter literarum ac pietatis latere studia: de adstringenda quin etiam rigidius dome-*

Sed in eo perimpudenter mentiuntur. Cum ipsa Societatis historia contrarium testetur.

stica disciplina mensaque: de eleemosynis large distribuendis: nonnullis item, quibus oneratus sibi videbatur, ponendis vectigalibus, deque profectione ad Archiepiscopatus sui sedem agere. Eas res perpauci tum probare: plures agra mentis tristitiam, ignauiam, insaniam vocare. In summa Pontifici persuadent, Nepotem ipsius, ac præcipuum in sustinendo terrarum pondere adiutorem, & vnicum agendarum rerum administrum, eneruatum ab Iesuitis, infatuatum, de mente deiectum: cum REVERA *Patres* (Iesuitæ) *non nisi moderatiora* QVOTIDIE *inculcarent.*

Iesuitæ S. Carolum quotidie à sanctitatis exercitio auocarunt.

Hæc Iesuitarum narratio trium nos rerum facit certiores, quæ diligentem merentur obseruationem. Primum est, magnam Iesuitis iniuriam facere, qui eos Cardinalibus, præcipueque Pontificum Nepotibus, seu fratrum ac sororum filiis, quicquam suadere putat, quod illa dignum sit perfectione, qua Cardinales ipsis etiam Episcopis præstare oportet. Nullum est periculum, ne illis au-

Non est periculum, ne Pontificum Nepotes aliquid boni à Iesuitis discant.

ctores sint, vt quicquam oblectamentorum prætermittant, vt inter pietatis & literarum studia dies totos lateant, vt mensam omnemque domesticam disciplinam adstringant, vt eleemosynas large distribuant, vt redituum Ecclesiasticorum parte se exonerent, vt valere iussis Romanis deliciis ad greges suos visendos, & coram verbo, exemplo & eleemosynis pascendos, se recipiant. Moderatiota sunt multo, quæ Patres isti quotidie inculcant. Itaque si Carolus Iesuitarum monitis obtemperasset, fortasse nunc cum plurimis Pontificum Nepotibus in diuitis Epulonis sinu apricaretur,

Aut saltem clausus tenebris & carcere cæco
Exerceretur pœnis, aut gurgite vasto
Infectum elueret scelus, aut exureret igni.

Alterum est, Iesuitas valde animi incertos esse ac dubitare, num perfe- *Iesuitæ dubitant, vtrum sam*

ctitatis con-silia Deus Carolo in-spirauerit. ctioris vitæ & sanctitatis consilia & studia à Deo inspirentur, an ea homines ex se ipsis, aut saltem aliorum hominum opera, cogitent & suscipiant: cum tamen inter fidei capita sit, *Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum esse, descendens à patre luminum*, Iacob. 1. *Non esse nos sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis: sed sufficientiam nostram ex Deo esse, qui operatur in nobis & velle, & perficere pro bona voluntate* Phil. 3. quod quidem nec ipsi Gentiles dubium habuerunt, cum ita sit apud Tullium 2. de Nat. Deor. *Nemo vir magnus sine afflatu aliquo diuino vnquam fuit. Neminem singularem virum, nisi iuuante Deo, talem fuisse credendum est.* Et apud Senecam: *Bonus vir sine Deo nemo est. Ille dat consilia magnifica & erecta. Si hominem videris interritum periculis, intactum cupiditatibus, inter aduersis felicem, in mediis tempestatibus placidum: non subibit te veneratio eius? non dices? Ista res maior est altior-*

In quo magis impij sunt quam gentiles.

altiorque, quam vt credi similis huic, in quo est, corpusculo possit (id est maior quam humana:) *Vis istuc diuina descendit. Animum excellentem, moderatum, omnia tanquam minora transeuntem, quicquid timemus optamusque ridentem, cœlestis potentia agitat. Non potest res tanta sine adminiculo Numinis stare.* Adhuc tamen Iesuitę incerti certant, hominumne suasu Carolus, an sua sponte, an verò instinctu diuino ad perfectissima euolauerit. Tertium est, Iesuitas nimis improbe nunc postulare, vt in partem sanctitatis & meritorum Caroli veniant, cum tam multis ante annis aperte tulerint, sui Ordinis homines vltro etiam sanctitatis & perfectionis impedimenta ei monitis suis quotidianis obiecisse.

S. Carolus nihil prorsus Iesuitis debuit.

CAPVT XIV.

FOrtassis autem Forerus Inforationis à se suspicionem amo-

Iesuitæ iactant se habere priui-

legium castitatis. liens, fidemque & auctoritatem sanctissimis viris Hieronymo, Augustino, Gregorio & Bernardo abrogans Societatis suæ iactabit priuilegia, & gratiam à Christo multo ampliorem sibi ac sociis contingere gloriabitur, quam sanctissimis illis Eremitis, miraculorum gloria coruscantibus, quam cedris Libani, quam cœli columnis, quam gregum Ducibus, Episcopis & Clericis, quos illi testantur in carnis peccata occasione corruptos cecidisse. Vulgo certè hoc Iesuitæ faciunt, vt cum in Societatem pueros alliciunt, hoc meliorem Societatis, quam aliorum Ordinum conditionem esse prædicent, quod Ignatius à Deo precibus obtinuerit, vt per centum annos inde ab eo die, quo nomothesiam eius siue Regulam Sedes Apostolica probauit, nemo Sociorum in lethale peccatum incidere queat, adeoque nihil ei quantumuis Saturo, nitido, beneque curato ab humanæ satietatis tentatione sit periculi: cuius

Eoque mendacio multos in Societatem pelliciunt.

ius gratiæ ac priuilegij prorogationem Xauerium in alios ducentos annos à Deo Societati impetrasse, ab hinc triennium Iesuitæ in Alsatia plenis buccis gloriabantur. Quo minus autem apud pueros & adolescentes rerum imperitos eos talia quis iactare admiretur, ipsi Friderico Borromæo Cardinali non dubitarunt tali se priuilegio venditare, cum dicerent, Deum sibi seruientibus necessaria minime negare, sed *affluenter dare habenti, vt abundet.* Habere autem se gratiam Voti, qua se ad alienam salutem procurandam obstrinxerunt, velut 1. Reg. 2. scriptum est: *Dat votum vouenti: & pedes sanctorum suorum seruabit,* id est, quibus gratiam dedit vt vouerent, iisdem gratiam dabit, vt votum bona fide exsoluant, nec eos permittet cadere ipsius causa per vniuersum orbem circumcursantes, omniumque se hominum consuetudini implicantes. Itaque necessaria Iesuitis est gratia, vt nihil fœminarum formas,

Ipsi Borromæo Cardinali hæc persuadere conati sunt.

nihil puerorum & ephebörum specie commoueantur, nec inde natura obscœnius ipsis excitata singultiat, magisque tentio, quam tentatio subantes & insolenter æstuantes derumpat. Sed hac sua gloriatione non modò Borromæo non persuaserunt, verum etiam ita eum sibi alienarunt, vt in posterum nec visos, nec auditos vellet, quemadmodum familiaribus & amicis non semel fassus est, sicut etiam Seminariorum suorum Clericos tandem scholis eorum interdixit, quod verbis negaret se posse exprimere nefaria illa, quæ in Braidensis Collegij eorum scholis perpetrari comperisset, quorum causa, si in sua foret manu, omnibus omnino scholis eos se prohibiturum affirmabat, quod me ex ipsomet audisse Deum mihi testem iudicemque adiuro. Nec tamen vlla eis est religio in libris Madriti, Dillingæ, Monachij alibique editis tam magnifice gloriari, vt *multo se maiorem, quam Monachos à Deo gratiam*

Sed ea re grauissime illum offenderunt.

Et in votis erat Iesuitas ex omnibus scholis eijcere.

tiam mereri & in se ipsis experiri dicant. quod facile mihi persuadebunt, si quos ipsi proximorum causa labores capiunt, aut maiores, aut proximis vtiliores, aut Deo gratiores esse docuerint, quam quos cepit Paulus Apostolus, & illæ cedri Libani, illæ cœli columnæ, illi gregum Duces Episcopi & Clerici, quos continentiæ gratiam non aliter quam corporis sui castigatione, inedia, siccitate, vigiliis, nuditate, frigore, assiduaque verborum & operum diuinorum meditatione à Deo impetrasse ac tutatos esse constat. Et quæ tandem res securitatem Forero præstare potest, ne quod ante aliis Iesuitis Aulul ariis Principumque parasitis, idem ipsi similiter vsu eueniat? *Ite ad locum meum in Silo, vbi habitauit nomen meum à principio, & videte quæ fecerim ei*, ait Deus populo Hierosolymitano *confidenti sibi in sermonibus mendacij*, vt alieni casus exemplo metum in se conciperet Ierem. 7. Pari modo Forerus sibi di- *Forerum terrere de-*

bet exemplum Rehingij.

ctum putare pôtest: *Noli altum sapere. Si te stare existimas, vide ne cadas.* Abi Neoburgum proximæ viciniæ, & vide quid ibi fecerim gemino germano tuo Iacobo Reihingio, qui non minus, quam tu, Pater patratus & quarto Societatis voto illigatus fuit. Hic cum in Aula adspectaretur, omnesque ob os eius ora obuerterent sua, non minus ingenij & doctrinæ vim atque eloquentiam in eo suspicientes, quam beneuolentiam hominis apud Principem gratiosissimi ambientes, ipse superfluentibus se bonis saginatum, nullo tamen genere meliorem se ipso factum animaduertens, Prouincialem Societatis Præsidem ab Aula missionem & in Collegium aliquod receptum poposcit. Ille autem Societatis interesse existimans, vt ad latus Principi hæreret, eiusque in societatem prothymiam ac prolixum animi affectum aleret, Stationem minime deserere eum voluit. Mansit ergo in Aula tanquam *in*

Quem Aula deprauauit.

terra

terra deserta & inuia & inaquosa longe à fontibus Saluatoris, donec ei contigit illud Isai. 50. *Computrescent pisces sine aqua, & morientur in siti.* Quadam certe die qui derepente nec opinanti superuenerant, Venerabilem Patrem venerabundum & patrantem, ac velut Sacerdotem vna cum Camillo sua SACRA DIIS MANIBVS facientem inuenerunt. Exinde nec muliebres aspernatus amores tandem non à Societate tantum, sed prorsus etiam ab Ecclesia defecit, & malus male periit: velut mihi primarius quidam Cardinalis ab ipsis Iesuitis acceptum retulit.

Post muliebri amore corruptus ab Ecclesia deficeret.

CAPVT XV.

ALiud Iesuitæ Aulici exemplum ab Episcopo quodam, magni Principis Legato, accepi, qui rem verissimam esse Deum omnesque cœlites persanctè deierabat, etsi etiam iniuratus vel propter virtutis opi-

Similiter exemplum Patris Copreuitij.

opiniouem, vel ob gratiæ locum, quem apud Principem illum tenebat, omnem oratione sua fidem merebatur. Nicolaus nempe Copreuicius cum Grætij esset in Iesuitarum Collegio (vnde, velut mihi ab illustri viro fides facta est, quatuor in Aulam commeatus sunt, eorumque vnus subterraneus) virginibus Aulæ Archiducis Caroli familiaribus tam familiariter vsus fuerat, vt tandem vna ex compressu illius vterum ferre inuenta fuerit. quæ res omnem illam Aulam mirè solicitam habuit, vt tantum dedecus occultari posset, ne si enunciatum ad hæreticos promanasset, non modo Gynecæi illius pudorem sugillaret, sed etiam omne Iesuitarum nomen ludum omnibus iocumque faceret. Hic enimuero re patuit, quem pietatis suæ fructum ferant Copreuitij, seu Vitia sua coopericntes, qui totos se Lauernæ cultui dediderunt, ac Beatissimam Dei genitricem Angelica salutatione affari

Qui virginem in aula Gratiensi vitiauit.

Etsi dedecus illud fuit occultatum.

fari se simulantes,

Labra mouent, tacitique orant sibi:
Sancta Lauerna,
Da mihi fallere, da iustum sanctumque videri,
Noctem peccatis, & fraudibus obiice nubem.

Quantus verò id genus Lauernionum & Copreuitiorum in Societate sit numerus, ex Iohannis Marianæ, summi viri, libro de Morbis Societatis eorumque remediis intelligi potest, cuius cap. 14. ista legimus: *Totum Societatis regimen hunc habere videtur scopum, vt quæ improbè in Societate fiunt, iniecta terra cooperiantur, & hominum notitiæ subtrahantur.* Nihil ergo iam mirandum est, istum Patrem Copreuitium non modò *Vasa salua retulisse* (quod haud ferè *manifesto mœchi solent*) sed etiam tantum adhuc in Aula Gratię tenuisse, vt anno 1598. per Hispaniæ Reginam Ferrariæ à Clemente VIII. Lubianæ Episcopatum Thomę Cremio obtinuerit. Is quippe quotan-

Magnus Copreuitiorum in Societate numerus.

Iesuitæ pecuniis acc[...]

ptis ambientis Episcopatum suffragantur.

nis tria florenorum millia Iesuitis depensurum se receperat, si sibi Episcopatum illum *per secretam*, quam vocant, *expeditionis viam* conficerẽt, quę quasi gratuita est & immunis ab onere soluendæ Annatæ, seu fructuum vnius anni, quos Episcopatus reddere solet. Quo postea potitus Copreuitium, gumiam, lurconem & comedonem strenuum, quotidianum fere hospitem & coëpulonem habuit, qui abdominis cura minime Forero dispar Sanctæ Saturitati religiose semper litabat, ita vt quadam die sumta in ventrem confidentia & plus solito madens cum à prandio Episcopi sororem cum aliis matronis ac puellis, quæ ex vicinia ad eam confluxerant, sub dio in vmbra partim pensum exercendo Mineruæ operantes inuenisset, exserto à sũmis feminibus peculio eas ordine permeieret, simul illa Psalmi verba, quæ in Ecclesiis Sacerdoti aqua lustrali homines circumferenti solent occentari, alta voce decantans,

Copreuitius Episcopi parasitus.

Lepidum exemplum Aspergilli Iesuitici.

tans, *Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor*. Ita quæ Dauidi Pœnitentia ex imo pectore eruerat, ea Satyri huius aut olentis capri Penitentio ad ludibrium conuertere nihil timuit. De similibus *Hyssopis* vel *Aspergillis* Iesuiticis historiarum affatim habeo, quibus alius forte dabitur narrandi locus, vt *Pharisæorum* istorum *fermentum* circumscribatur, ne totam populi Christiani massam Hypocrisi sua corrumpant, *neque quicquam opertum sit, vt non reueletur, nec tam absconditum, vt non sciatur*: quam aduersus illud curam & prouisionem omnibus *amicis suis* Christus præcipit, nec ab eo officio vllo mortis metu quemquam deterreri monet Luc. 12. cuius sensum & voluntatem sic nobis Paulus interpretatur Ephes. 5. *Nolite fieri participes eorum, qui sunt fornicatores, aut immundi, aut auari* (essetis autem participes, si dissimulatione & silentio, quasi quibusdam tenebris,

Omnes Christi amicos decet fermentum Iesuitarum circumscribere.

eorum immunditiam & auaritia occultaretis) *Eratis aliquādo teneb nunc autem lux in Domino* (ita vt strum velut lucis officium sit cu bona vestra, tum mala aliorum o ra gloriæ diuinæ & alienæ salu causa manifestare.) *Ut filij lucis a bulate probantes quid sit bene pla tum Deo* (*omnes enim vos filij lucis stis, & filij diei, non noctis, neque te brarum*, 1. Thes. 5. adeoque vestr est lucere, & *vigilare*, siue attend ab hypocrisi eorum, qui alios f mentare possunt) *& nolite*(per sil tium)*communicare operibus infruct sis tenebrarum, magis autem redarg te, quæ in occulto fiunt ab ipsis, turpe est & dicere. Omnia autem arguuntur, à lumine manifestantur. mne enim quod manifestat lumen* Atque huius officij prætermission Christiani fundi calamitatem, o niumque malorum publicorum c sam caputque esse magnus Iesu Alphonsus Salmero perspicue t dem verbis docet tom. 5. tract. 15.

Et occulta eorum dedecora manifestare.

con

correptionis fraternæ omiſſione totus mundus in maligno videtur eſſe poſitus. Nam ſi is, qui Summi Pontificis locum ſuſtinet, ſuos qui ſibi aſſiſtunt Cardinales & Epiſcopos corrigeret: Epiſcopi ſuos Clericos: ſi Curati ſuæ paræciæ concubinarios, vſurarios atque publicos aleatores: ſi Generales Præpoſiti (maxime Societatis Ieſu) *ſuos Religioſos: ſi Reges ſuos officiales & miniſtros, Aulæ inſeruientes: ſi denique paterfamilias ſuos domeſticos & familiares: & Chriſtianus* QVISQVE *amicum ſuum delinquentem: profecto vix decima pars eorum quæ quotidie admittuntur criminum peccaretur: Sed quoniam nos officio noſtro deſumus, duriſſimam correctionem per Turcam noſtris ceruicibus impendentem, per mutua Principum Chriſtianorum bella, per hæreticos qui grauiſſime Eccleſiam infeſtant, adhibere voluit. Et cum bellua extra viam percuſſa vel ad viam redeat, vel eandem viam feſtinantius perſequatur: nos tamen toties percuſſi belluis deteriores &*

Huius officij neglectus cauſa eſt omnium calamitatum publicarum.

Et peccatorum, propter quæ illa immittuntur.

minus intelligentes, neque peccati viam deterimus, neque per virtutis stadium vel curriculum festinamus. Verum ista omnia Forerus infra fiduciam ponit, nec vel alienæ offensæ scandalique metu, vel propter totius orbis corruptelam minus securè in vtramuis aurem conquiescit, modo in alimentis eius explementa non deficiant, ipseque in Aula ambabus malis expletis vorare ac lurcari & ventrem suum, Deum magnum, saturitate propitiare possit. Hunc ergo *durum Capitonem* firmæque frontis, qualem Aula desiderat, Iesuitæ, si sapiunt, Madritum arcessendum curabunt, vt non modò Apiciani Iuris librum in Academia explanet & Commentariis augeat & illustret, sed etiam in culina Regia inter patinas iura reddat, cocisque ad istunc præcipiat modum,

Forerus nullum nec periculum, nec scandalũ metuit,

Modo Ventri suo sacrificare possit.

Debet in Aulam Hispanicã vocari, Vt Apiciũ publice interpretetur.

Et in Culina Regis præfecturam gerat.

Hoc salsum est, hoc adustum est, hoc lautum est parum:
Illud recte: iterum sic memento: & sedulo

Moncat

Moneat qua potis est pro sua Sapientia.

Interea vnumquicquid quod quidem bellissimum sit carpens, & subinde cyathos sorbillans paulatim producat diem. Ita nimirum sapientiam illam Salomonis sibi auditam factis testabitur Eccles. 8. *Laudaui latitiam, quod non esset homini bonum sub sole, nisi quod comederet & biberet atque gauderet, & hoc solum secum auferet de labore suo in diebus vita sua, quos dedit ei Deus sub sole.*

CAPVT XVI.

ET adhuc quidem ea exposui, quæ Iesuitæ Regi Catholico & Aulæ eius partim auditu iucunda attulerunt, partim de se magnifice sunt polliciti, vt vectigali annuo decem millium aureorum noua sibi conderetur Academia, in qua *profanis vocum nouitantibus & oppositionibus falso nominata scientia* omnibus Conciliis, decretalibus Pontificum

epiſtolis & præceptis, S. Patribus, ſcholarum doctoribus, & Philoſophiæ Peripateticæ omnem fidem & auctoritatem abrogare, ſibi verò ſapientiæ ad ſummum perductæ falſique neſciæ opinionem comparare, eoque pacto Societatis Imperium fundare ac ſtabilire poſſent. Nunc operæ pretium fuerit cognoſcere, quæ per Pozam ſuum, quem Achillis loco in caſtris ſuis numerant, deſignare auſi fuerint, vt viam ſibi ad votorum ſummam munirent. Is quod videret, nihil ad aures Hiſpanorum gratius accidere ſolere, quam ſententiæ illius profeſſionem & propugnationem, qua Beatiſſima Dei genitrix ſine hæreditaria peccati labe concepta ſtatuitur (ſic enim plerique eorum perſuaſum habent, quo puriorem B. Virginem crediderint, eo ſibi impurioribus eſſe impune liciturum, nec tamen ſalutis ſuæ referre, vt ipſi peccatorum ſuorum maculas pœnitentiæ lacrymis eluant, quam vt Mariæ conceptum

Societas Pozæ opera conatur Orbis Monarchiam ſibi conficere.

Hiſpaniæ populis nihil auditu gratius quã ſententia de immaculata B. V. Conceptione.

ptum omni macula vacasse prædicent) eius argumenti librum edidit *Elucidarij* indice siue titulo: in quo non modo omnes illas laudes & formæ dotes Dei genitrici vindicat, quas Poëtæ Veneri, Circæ, Medeæ, Helenæ, Phrynæ, Thaidi, quasque Catullus Lesbiæ, Propertius Cynthiæ, Ouidius Corinnæ, alij aliis meretriculis impertiti sunt, proinde vt subpericulum sit, ne Hispani parum B. Virginem ament, nisi eam quouis scortillo formosiorem credant, sed etiam mirandos quosdam corporis & animæ dotes ei affingit, de quibus nemini vnquam prius inmentem venerat. Verbi gratia, eam non minus Christi Patrem, quam Matrem fuisse, & omnia quæ pro perpetuo naturæ tenore patrem oportebat ad generationem eius contulisse, eaque re mereri, vt *Matripater*, vel *Patrimater* Christi audiat: eam nec saliuam, nec lotium nihilque omnino excrementorum habuisse, idque sine vllo miraculo ex sola cor-

Eam ergo Poza tuendam suscepit.

Et omnium formosariũ meretricum laudes in B. Virginẽ confert.

Multasque nouas ei affingit.

Facit eam Christi Patrem.

Multas nouas opiniones tenendi causa præmittit.

poris temperatura, quomodo etiam Christi carni eam vim tribuit, vt ex simili temperaturæ excellentia nihil se admiscente diuina virtute solo contactu mortuos in vitam reuocare potuerit. Hæc & alia se prædicat explorabundum emittere, vt nimirum tentet, satisne nouitatum suarum patientes sint hominum auriculæ, vt tanto fidentius cætera ingenij prurientis commenta an portenta possit extrudere. Ne quis autem hoc nomine opiniones ipsius explodendas contenderet, quod nouæ sint, neque aut cum sacrorum Conciliorum decretis, aut cum Summorum Pontificum iudiciis, aut cum sanctorum Patrum sententiis, aut cum Scholarum placitis, aut tandem cum Philosophiæ Peripateticæ axiomatis & principiis congruant, disertim ac sine circuitione nihili se istorum omnium auctoritatem facere profitetur, cum eos sæpius deceptos fuisse, erroresque aliis obiecisse nouerit: in quo docendo

Profitetur contemtum Conciliorũ, Patrum & Doctorum.

Eisque plurimos errores obiicit.

cendo

cendo ac probando cæterorum, qui vnquam Ecclesiam oppugnarunt, Hæresiarcharũ temeritatem, superbiam, mendaciloquium & impietatem longe post se relinquit. Hic eius liber cum Romam allatus fuisset, tristi etsi iusto edicto notatus, omnibusque Christo fidelibus lectione eius interdictum fuit. Iesuitę verò illum ipsum eius librum, censuram Apostolicæ Sedis ludibrio habẽtes, Lugduni typis elegantioribus mox recudendum curarunt: pro quo etiam Poza varias Apologias edidit nouis semper fraudibus, mendaciis, gloriationibus, & in Romanos Censores iniuriis & contumeliis insignes. Ingrati quidem actionem palam eis intentat, à quibus nec suorum, nec Societatis meritorum condignam haberi rationem expostulat. Non minus beneficia exprobrat, quibus curia Romana continuò ab Hispanica natione afficitur, sine quibus non dissimulanter iacit futurum, vt Curialium Culinæ ven-

Eius liber Romæ edicto prohibetur.

Sed Iesuitæ Romanam censuram contemnũt.

Et Papam ac Romam ingrati erga Societatem & Hispaniam postulant.

trisque focula mox refrigescant: quasi æquum esset caduci & temporalis emolumenti causa Pontificem Christi & Ecclesiæ causam prodere, ac scientem permittere, vt Catholicæ fidei fundamenta conuellantur, vt perfossus Ecclesiæ paries fures admittat, vt profanis vocum nouitatibus fenestra semper pateat: quasique minus sit emolumentum, quod Regi Catholico per causam Ecclesiæ aduersus Mahumetanos & hæreticos legionibus & classibus tutandæ quotannis de Cleri ac populorum spoliis permittitur, vt mutuæ dissimulationis lucro contentus esse possit, nec ad tam iniquam pactionem Pontificem adigere velle debeat. Cæterum vt Lectori specimen aliquod exhibeatur, ex quo de toto genere Apologiarum Pozęarum existimari possit, libet afferre causæ dictionem pro suis nouitatibus, qua apud ipsum vtitur Pontificem in *Apologia Nationis Cantabricæ* lib. 2. cap. 3. pag. 63. *b. Quæ omnia* (inquit)

Vellent Papam temporalis lucri causa fidei corruptelas tolerare.

Synodus

Synodus Constantinopolitana Actor. I. *ex Salomone probauit ad ea verba:* Beatus qui prædicat verbum inauditum, *id est, nouum. Idcirco neque antiquos, neque antiqua Neotericis anteponi par est, Ecclesia in dies magis illustratur.* Huius argumenti vis tali Syllogismo fiet dilucidior:

Poza Concilij auctoritate vult probare, SS. Patres sibi anteponi non debere.

Quem Spiritus sanctus doctrinæ causa beatum indicat, eum Papa condemnare non potest, nec antiquitatem ei præferre debet.

Qui prædicat verbum nouum, eum Spiritus sanctus doctrinæ causa iudicat beatum.

Igitur qui prædicat verbũ nouum, eũ Papa condemnare non potest, nec antiquitatem ei præferre debet.

Assumptione seu Minore probanda cum Spiritui sancto, tum in Spiritum sanctum sacrilege mentitur. Spiritui sancto quidem, dum Petro mentitur, id est Pontifici imponere conatur. *Non enim hominibus es mentitus, sed Deo & Spiritui sancto,*

Sed in eo mentitur Spiritui S. Et in Spiritum sanctum.

ait Ananiæ Petrus Actor.5. In Spiritum vero sanctum, cuius verba per Scripturam & Concilium prolata partim in contextu, partim in sensu adulterat & corrumpit. Textus corruptela duplex est, compositio & mutilatio. Duo quippe verba facit in vnum coalescere, pro *In* & *auditum* reponens *Inauditum*, & prætermittit verbum orationi necessarium *Obedientium*, cum in Concilio Constantinopol. Act. 5. sic legatur: *Beatus qui prædicat verbum inauditum obedientium.* In Græco: Μακάριος ὁ κηρύττων λόγον εἰς ἀκοὴν ὑπακούοντος. In Tomo autem primo Decretalium epistolarum Romæ edito pag.475. Hormisda Pontifex in epistola ad Presbyteros & Diaconos Syriæ (quam dictum Concilium recitat) ita loquitur: *Libenter communicamus dogmata ista vobiscum. Dicit enim sapientissimus Salomon: Beatus qui prædicat verbum in aurem obedientis. Gaudium est siquidem volentes alloqui, & ad rectam viam eos, qui*

Concilij textum corrumpendo.

non

non reluctentur, hortari. In mente autem Pontifex habuit verba hæc Eccles. cap. 25. *Beatus qui enarrat iustitiam auri audienti.* Poza verò vt nouitatibus suis locum inueniret, falsi se alligare nihil dubitauit, fecitque *Beatus qui prædicat verbum inauditum.* Nec eo scelere contentus, interpretamentum addit, *id est, Nouum:* vnde porrò cogit, Pontificem præter æquum facere ac potestate in destructionem fraudemque Ecclesiæ vti, si sanctos Patres & Concilia Pozæ anteponat, & lumimine per illum accenso Ecclesiam defraudet.

Et verba falso interpretando.

Capvt XVII.

Itaque propter innumera id genus mendacia, fraudes, imposturas & Sacræ Scripturæ Conciliorumque corruptelas & adulterationes Pontifex omnes eius libros tam manu, quā formis descriptos edicto dānauit legiq; vetuit. Sed quoniam nescio quo

Pontifex omnia Pozæ scripta merito prohibet.

Eum tamen

non excommunicat. Hinc Iesuitæ se ab eo metui coniiciũt

nescio eum diris deuouere, ac tanquam manifesto iam contumacem hæreticum sacris interdicere distulit, Iesuitæ se ab eo metui interpretati sunt, sicut Florentiæ viro cuidam primario non dubitarunt gloriari, si Societati libeat, dimidiam populi Catholici partem nullo negotio ab officio erga Pontificem posse eam abducere. Cum ergo Pontifex eis præcepisset, vt Pozam Madrito in aliquem solum locum relegarent, vbi nec voce, nec calamo pestiferam doctrinam suam propagare, multosque alios venenare posset, tantum abest, vt imperata eius exsequi voluerint, vt etiam in suprema omnium cathedra Regiæ apud Madritum Academiæ Doctorem sacrarumque literarum interpretem eum collocarint, ad eiusque acroases Episcopos, Hispaniæ Magnates & vt quisque nobilitate & auctoritate præcellere visus fuit, subinde inuitarent: quod minime dubium haberent

Eius iussa palam contemnunt.

Et Poza hæreses omnibus Hispanis instillant.

berent futurum, quod de hæreticis Paulus affirmat: *Sermo eorum vt cancer ſerpit*, velut etiam euentu mox fuit comprobatum. Multo enim plurimos omnium Ordinum in ſuam Poza pertraxit ſententiam, vereque *tranſtulit in aliud Euangelium & faſcinauit non obedire veritati*, nec intellectum ſuum in obſequium Chriſti & Vicarij eius captiuum redigere. Quod enim euidentius faſcinati, deuoti carminibuſque illigati animi argumentum excogitari poteſt, quam quod primarius quidam Hiſpaniæ Archiepiſcopus, nemini Theologorum vniuerſæ Europæ ſecundus, cum prius multa eorum, quę poſt Poza docuit, luculente libris editis damnaſſet erroriſque ac mendacij conuiciſſet, poſtea Elucidario eius ſemel iterumque lecto, etſi eum Romę iam condemnatum noſſet, ſe tamen quicquam in eo niſi veritati & pietati congruens negauit inueniſſe? ita vt eorum quæ ipſe magna cum ingenij & doctri-

Magnus Hiſpaniæ Theologus Archiepiſcopus à Poza faſcinatus.

næ commendatione ante docuerat, memoriam ei magico veneficio ademtam fuisse, aut saltem ipsum oculis fascino præstrictis, quæ in Poza legerat, non vidisse necesse sit. Nec verò aliud argumenti habet, quod supremum Sacræ Inquisitionis in Hispania tribunal inter tot annos adduci non potuit, vt censuram Pontificis ratam haberet, ac Pozæ libros vetare & abolere vellet: hoc amplius autem minime intercessit, quin nouas ille subinde Apologias Pótifici & inquisitioni Romanę publice opponeret, & criminosis libellis inuidiam eis apud Hispanos faceret, eorumque corda solicitaret, cum tamen doctissimus & grauissimus quisque ex illustrioribus Religiosorum Ordinibus non in priuatis modo congressibus, sed etiam in scholis aut cœnobiis de superiore loco, pariterque in templis pro concione in Pozam & Socios ac laudatores eius tanquam nouitatum amicos, principum adulatores, interuersores

Ipsum inquisitionis Hispanicæ tribunal erga Pontificem contumax.

res

res veritatis, pacis publicæ turbatores, & lupos vellere ouillo tectos grauissime inueherentur, Academiarum vero nomine nouum fidei Symbolum ex Pozæ libris conflatum, velut nouarum & instauratarum hęresion & blasphemiarum in Deum Cornucopiæ ab earum Procuratore exhiberetur, cuius exemplar hic subiicere placet, vt de Iesuitarum cœptis & molitionibus, deque miserando Hispaniæ statu omnes existimare possint.

IESVITICVM FIDEI SYMBOLVM,

velut Canticum nouum:

Ex Ioh. Baptistæ Pozæ libris conflatum, vnaque cum documentis necessariis ab Hispanicarum Academiarum Procuratore S. Inquisitionis Consilio Madriti exhibitum.

CAPVT XVIII.

I. Credo in duos Deos, quorum vnus filij pater & mater est metaphorice in generatione æterna: aliter metaphorice mater & pater est in generatione temporali: cui consequens est, vt tam Deo patri, quam B. Virgini nomen Matripater conueniat, tanquam vterque Hermaphroditus esset vel Androgynus.

II. Credo in Iesum Christum, vnicum vtriusque filium metaphoricum secundum æternam & temporalem

poralem generationem.

III. Credo Iesum Christum, vt hominem fuisse conceptum & natum de Maria Virgine tanquam patre & matre metaphoricè per virtutem paternam & maternam.

IV. Credo eundem passum & mortuum non vere & realiter, eo quod mori non potuit.

V. Credo eum fuisse sepultum etsi vere & realiter non mortuum.

VI. Credo animam eius descendisse ad inferos metaphoricè, cum à corpore non fuerit separata.

VII. Credo eadem metaphora eum à mortuis resurrexisse, qua fuit mortuus.

VIII. Credo eum ascendisse in cœlos, sedere ad dextram patris & venturum vt iudicet alios viuentes, alios etiamnum mortuos.

IX. Credo in Spiritum sanctum, qui locutus est per prophetas nonnunquam deceptos.

X. Credo Ecclesiam ex maiori parte sanctam, & sanctorum

communionem.

XI. Credo remissionem peccatorum per repentinum Spiritus sancti aduentum super impios.

XII. Credo resurrectionem carnis ex maiore eius parte, & vitam æternam non sine aliqua oppositi formidine.

Iesuitæ iubent Hispanos credere in duos Deos.

DVbium non habeo, multos exterorum viso primo Symboli articulo statim iudicaturos, Iesuitis propositum fuisse iniquum postulare, vt æquum obtineant. Si enim duos proponant Deos, in quos credere oporteat, hoc saltem Hispanos à se passuros impetrari, vt in vnum credant: in quo persuadendo inde à D. Iacobi in Hispaniam aduentu à multis Sanctorum fuit desudatum. Nec tamen Iesuitis satis visum fuit, quod Hispaniæ fidem magna ex parte subuerterunt, & ipsos Episcopos, nec eos modo in sacris literis & Sanctorum Patrum libris hospites (vt fere sunt, qui hodie greges Dei pascen-

Vt saltem in vnum credere eis persuadeāt.

Iesuitæ non contenti Hispaniam hæresi infecisse,

pascendos suscipiunt) sed etiam diuinarum & humanarũ literarum & antiquitatum Ecclesiasticarum consultissimos, quod denique dolendum est maxime, ipsum Sacræ Inquisitionis Tribunal, illum Hæreseon quarumcunque scopulum, prȩstigiis suis fascinarunt & à fide ac reuerentia Sedi Apostolicæ debita auerterunt, sed non minus Angliæ, Galliæ & Belgij populos ad hæreses suas concipiendas inficere ac præparare annituntur. Eius conatus documentum dederunt publica in Symbolum Apostolicum Censura, quam eo consilio sibi actam fingunt, vt Parisiensium Theologorum aduersus se Censuræ auctoritatem abrogarent. Sed cum in Hispania iisdem fere verbis loquendique modis Romanam Censuram eleuent ac ludificentur, & Censores librorum Pozæ (quos Pontificem, Cardinales, eorumque Consultores Theologos esse satis norunt) *calumniatores, mendaces, manifeste falsarios,*

Idẽ in Gallia, Anglia & Belgio tentant.

Hæreticos & fidei Apostolicæ Sedi debitæ proditores esse, omnibus persuasum velint: nemini paulum modò intelligenti non manifestè apparet, eos hoc habere propositum, vt vel Symboli Apostolici auctoritas paulatim diluatur & obsolescat, vel saltem ipsis verba eius ex libidine sua interpretantibus sine retractatione fides adiungatur.

Symboli Apostolici auctoritatẽ imminuendo.

Impia, scelerata & horrenda Anglicorum & Hispanicorum Iesuitarum Censura in Symbolum Apostolorum, ad explodendam non modo Parisiensium Theologorum, sed & Sedis Apostolicæ Censuram, typis publicata.

Ex Admonitione Iesuitarum ad Lectorem.

CAPVT XIX.

MErito ac prudenter timuimus, ne Theologi Parisienses homines versipelles ac subdoli ipsum fidei

fidei Christianæ Symbolum pari licentia & temeritate (ac nostros duos libros) profanent. Quorum conatus sacrilegos vt pro ea, qua pollemus auctoritate præueniamus, è re Catholica futurum arbitramur, idem Symbolum nostra Censura castigatum Catholicis omnibus proponere, ne quid in eo deinceps supersit, quod incautis Lectoribus offendiculum obiiciat.

Credo in Deum Patrem Omnipotentem creatorem cœli & terræ.

Primus iste Articulus si intelligatur, quasi solus Pater sit Deus, & omnipotens, & creator, filius autem & Spiritus sanctus solum creaturæ sint: propositio est impia, blasphema, indiuiduæ Trinitatis destructiua, & pridem in sacro & Oecumenico Concilio 318. Episcoporum aduersus Arij impietatem damnata. Quatenus autem soli Patri creationem attribuit, noua est

temeraria, erronea, contra communem Eccleſiæ Patrum ac Theologorum omnium ſenſum prolata, cum hactenus receptum ſit tanquam inuiolabile decretum, omnes Trinitatis actiones ad extra eſſe indiuiſibiliter toti Trinitati communes.

Et in Ieſum Chriſtum filium eius vnicum, Dominum noſtrum.

Tota hæc propoſitio captioſa eſt & fallax, in quantum omittit Ieſum Chriſtum Filium eſſe naturalem & conſubſtantialem Patri. Sic enim periculoſa eſt & doctrinam inducit hæreticam ſæpius ab Eccleſia in Conciliis Nizæno, Epheſino & Francofurdienſi præſente Carolo Magno damnatam. 2. ratione particulæ vnicum, omiſſa præſertim Conſubſtantialis aut Naturalis. Sic enim quatenus propoſitio etiam extenditur ad filios adoptiuos, de quibus ipſe Dominus Pſalm. 81. ait: Ego dixi, Dij eſtis, & filij excelſi omnes.

Et

Et Apostolus Rom. 8. Quicumque Spiritu Dei aguntur, ij sunt filij Dei. Si autem filij & hæredes: hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; falsa est, piarum aurium offensiua, & iustis omnibus & sanctis iniuriosa. 3. Quatenus esse Dominum, quod indiuisa proprietate tribus diuinis personis æqualiter conuenit, soli filio attribuit, oblique insinuans, vnicam esse diuinam personam, quæ modo Patris, modo Filij, modo Spiritus sancti appellatione significatur, hoc iam pridem aduersus Sabellium vniuersa Ecclesia tanquam impium atque hæreticum damnauit.

Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine.

Tota hæc propositio æquiuocatione laborat, quæ inducere potest in hæresin propter ambiguas particulas De, & Ex: & quia ordinarie de habitudine importat principij

componentis, iuxta quam innuitur Dominum noſtrum de ſubſtantia Spiritus ſancti factum eſſe, & ita Spiritum ſanctum verè dici poſſe Patrem Chriſti. Ideo propoſitio in hoc ſenſu falſa eſt, doloſa, hæretica, & diuinarum originum cõfuſionem atque euerſionem inducens. Similiter quoniam tam particula De, quam particula Ex conſueto more loquendi habitudinem prioris & poſterioris includit, & eatenus inſinuare videtur, Chriſtum poſteriorem Spiritu Sancto, & ante Mariam non fuiſſe, quod pridem aduerſus Neſtorium tanquam falſum & hæreticum damnatum eſt: ideo propoſitio hoc ſenſu intellecta hæretica eſt. Denique ſi ita Chriſtus dicitur natus ex Maria Virgine, vt quicquid in Chriſto eſt, ex ea natum ſtatuatur, quaſi virgo etiam dici poſſit Mater diuinitatis, in hoc ſenſu propoſitio falſa atque hæretica eſt, & in conſequentia valde periculoſa.

Paſſu

Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus & sepultus.

Hæc propositio ambigua est, & aliquo sensu hæretica: nam cum proprie in cæteris rebus ita actiones & passiones sunt suppositorum, vt etiam naturæ eius propria & hypostasis attribuantur, & ob hanc causam mortua vel abscissa manu non recte propterea homo mortuus dicatur, nisi ipsa natura humana dissoluatur, ideo periculosa est propositio, & iuxta obuium illic sensum intellecta, quasi diuinitas aliquid passa, vel mortua fuerit, non solum hæretica est, sed etiam impia & blasphema.

Descendit ad inferos: tertia die resurrexit à mortuis.

In hac propositione quatenus verbum Descendit, relatum ad personam Christi, insinuare videtur, ipsam quoque diuinitatem ad inferos descendisse, cum tamen diuini-

tas propter immensitatem vbique existens moueri non possit à loco in locum, ac proinde non ascendere in cœlum nec ad inferos descēdere, ideo periculosa est & inducere potest in errorem. Intellecta verò de anima Christi, si sensus sit animam Christi ad pœnas inferni descendisse, & eas reipsa sustinuisse, propositio est hæretica, scandalosa, piarum aurium offensiua, & ex Caluini doctrina lib.2.c.16.

Ascendit ad cœlos, sedet ad dextram Dei Patris omnipotentis.

Ista quoque propositio intellecta de ascensione Christi in cœlum secundum diuinitatem, perinde vt superior, falsa & erronea est. Quatenus autem affirmat, Christum sedenre indefinite, ac proinde etiam vniuersaliter, id pro omni tempore statuere videtur; ideo si ita intelligatur, Christum semper sedere, vt neque stet vnquam, neque etiam de lo-

co

co in locum moueatur, cum & stet, & sanctus Stephanus stantem eum in cœlo viderit, & Iohannes Apoc. 14. De Virginibus dicat, eas Agnum perpetuo sequi quocunque ipse ierit, propositio sic intellecta temeraria est, & expresso Dei verbo contraria. Denique in quantum hæc eadem propositio Deo Patri dextram attribuit, Anthropomorphitarum hæresin redolet, & in eum errorem inducit.

Inde venturus est iudicare viuos & mortuos.

Ista propositio quatenus ita asserit Christum ita iudicaturum esse viuos & mortuos, vt negare videatur, Patrem & Spiritum sanctum iudicaturos, cum hæc actio suprema atque adeo diuinæ authoritatis sit, eaque externa, ac proinde toti Trinitati communis; ideoque propositio hac ratione ad solam personam Christi, multoque magis ad solam eius naturam humanam limitata,

falsa, temeraria & erronea est. Quatenus autem eadem quoque propositio asserit, Christum iudicaturum esse non modo mortuos, sed etiam viuos, ambigua est & fallax. Vnde si sensus est, quosdam homines non esse morituros, non prius vita defunctos, ad iudicium esse perducendos, propositio noua est, temeraria, falsa & erronea, nec non Verbo Dei & communi Patrum totiusque Ecclesiæ sensui contraria.

Credo in Spiritum sanctum.

Hæc propositio maligne proposita est & ex affectata breuitate merito suspecta haberi potest. Subdole enim Spiritus sancti diuinitatem, eiusque à patre & filio processionem tacet. Proinde Arianam hæresin redolet, schismati Græcorum oblique fauet, indiuiduamque Trinitatem dissoluit.

Itemque tota explicatio diuinæ atque indiuiduæ Trinitatis, octo istis articulis comprehensa, manca

ca & periculosa est, auertitque fidelem populum à cultu & reuerentia tribus diuinis personis indiuise atque inseparabiliter debita, & sub prætextu breuitatis & non necessariæ explicationis subdole totum Trinitatis mysterium euertit, cum tamen perfecta eius & explicata fides medium sit ad salutem necessarium. Vixque tota hæc doctrina excusari potest à dolo, quod nullam de Filij aut Spiritus sancti diuinitate, aut etiam ęternitate mentionem faciat, sed contrarium de Filio in articulo tertio insinuet.

Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem.

Propositio hæc multiplici periculosa æquiuocatione & affectata obscuritate errorem tegit. In primis enim ambiguum & obscurum est, quid sit credere sanctam Ecclesiam Catholicam: Etsi sensus est adhibendam esse fidem definitionibus

Ecclesiæ cum exclusione definitionum, quæ fieri possent à solo eius capite, quasi Papa extra Concilium nihil definire possit, quod sit de fide: propositio est temeraria, scandalosa & summo Pontifici vehementer iniuriosa. Deinde dubium est, quo sensu Ecclesiam dicat esse Sanctam. Et si sensus sit solos Sanctos & non multos malos contineri, propositio falsa, & hæretica, & Verbo Dei communique Patrum sensui contraria est. Eodemque modo reiiciendum est, quod de Sanctorum communione adiungitur, si inter solos Sanctos bonorum spiritualium communio admittatur, cum fide certum sit, omnes qui in Ecclesia sunt, tam bonos quam malos in bonorum spiritualium saltem aliquorum participatione vniri. At si per Communionem Sanctorum non tantum bonorum, spiritualium saltem, sed quorumcumque etiam aliorum Communio intelligeretur, propositio esset

ab-

absurda, à fide & recta ratione aliena,& Anabaptistarum confusionem induceret.

Remissionem peccatorum.

Ista quoque propositio sub his generalibus terminis concepta, vel falsa, vel periculosa est. Intellecta enim de perfecta & absoluta peccatorum omnium, etiam eorum, quæ quotidie cōmittimus, remissione iam à Christo facta, & nobis semel inBaptismo applicata: hoc sensu hæretica est, & Sacramenti Pœnitentiæ destructiua.

Carnis Resurrectionem.

Si intelligatur de Resurrectione, quasi iam facta & amplius non sit futura, propositio hæretica est, iam olim ab Hymenæo & Phileto asserta, & ab ipso Apostolo 2.Timoth.2. damnata. Intellecta verò de Resurrectioue futura,sed de carne animali,hoc est,quæiisdem animalibus

desideriis, operationibus ac necessitatibus subiecta sit: propositio falsa atque erronea est, & Mahometis impietatem sapit contra expressam verbi diuini auctoritatem 1. Corinth. 15.

Vitam æternam.

Hæc propositio quatenus indefinite proponitur, atque ita vniuersaliter extenditur ad omnes, excludendo mortem æternam, qua iniusti punientur, falsa, scandalosa & hæretica est, ianuamque vitiis omnibus aperit, & Atheistarum huius temporis impietatem atque insaniam sapit.

Censoria Notio Iesuitarum in Symbolum Apostolorum explicit feliciter.

CAPVT

CAPVT XX.

ISta est prudentia & iustitia Iesuitarum, vt quia suas nouitates Romanis & Parisiensibus Censoribus probare non possunt, merito se & prudenter facere in eo iactitent, quod ipsa Spiritus sancti verba nunquam nisi cum veneratione & honore quodam tractanda, ad incudem vocant, & ingeniorum suorum lasciuiæ ac petulantiæ subiiciunt, vereque obscœnarum Harpyiarum instar contactu immundo fœdare non dubitant.

Iesuitæ habet pro prudentia, si Symbolum apostolorum cõtemtum reddatur.

Ex istis porro omnibus nemini obscurum aut dubium esse potest, quo spiritu, quibusve artibus Societas ista non modò peculiari Voto fidem suam Pontifici Maximo ad omnia eius imperia promtissimis animis excipienda deuinxerit, sed etiam tanto ingeniorum certamine ius & auctoritatem eius semper tutata fuerit, vt etiam multo amplio-

Quartum Iesuitarum votum da obedientia erga Pontificem.

Et propugnatio pro eius iure & auctoritate.

rem ei potestatem tribueret, quam vel fidelis & prudens Dispensator, qui se pro Dei seruo, non pro Domino gerat, aut postulare audeat, aut vltro sibi ab hominibus delatum admittere animum inducat, vel superiorum sæculorum Ecclesiæ Patres ac Doctores æquis animis audire potuissent, vel denique Regna ac populi paci publicæ suæque saluti & incolumitati conducibile iudicarent. Aspendij videlicet ritu intus cecinerunt, vt Imperij in omne humanum genus fundamenta sibi iaccrent, eamque ad rem varia priuilegia, immunitates & ab omnium Episcoporum ditione ac potestate exemptiones à Pontifice eblandirentur, quibus opes Societatis fundare ac stabilire, & procedente tempore suo remigio rem gerere, nec Principibus modò & populis, sed ipsi etiam Pontifici & Ecclesiæ Romanæ formidini esse, & Regibus Catholicis cum Pontifice collisis sua ex regnorum calamitatibus commoda

Proprium Societatis bonum pro Scopo habet.

Vt à Pontifice multa Priuilegia obtineant.

Et magis opibus auctiores.

moda comparare possent. Qua de re quo minus cuiquam sit dubium, cunctique eorum Sinonias artes, quibus fatali suæ machinæ aditum in omnem Christianam Rempubl. murorum excidio ac strage patefaciunt, non solum clarè perspiciant, verum etiam velut manibus contrectent, quinque hoc loco huius eorum consilij & conatus documenta in medium afferam. Primum eorum est, quod in scripta docti cuiusdam viri disputatione hoc modo expositum inueni.

Societatis Monarchiam stabiliant.

Eius conatus quinque documenta.

Anno 1609. Paulus V. Pontifex Saluago Sarzanensi Episcopo, suo apud hodiernum Imperatorem Nuntio præceperat, vt Stitiæ, Carinthiæ & Carniolæ Ecclesias perlustraret, earumque statum & Cleri mores coram inspiceret atque emendaret. Iesuitæ extrema fecerunt omnia, vt ne inspectio seu visitatio illa procederet. Plerique enim prouinciarum illarum Sacerdotes ex Iesuitarum scholis profecti munuscula illis

Iesuitæ Nuncij Apostolici visitationem impedire conantur.

frequenter missitabant, adeoque duplici nomine, quamuis palam essent improbi, Magistrorum patrocinium gratiamque mereri videbantur. Itaque cum aliam Nuncij circumscribendi & Visitationis impediendæ viam non viderent, ipse P. Barth. Villerius, Archiducis Confessarius, Aulæ illius primores etiam atque etiam prouidere monuit, ne committerent, ex quo in omni Politica publicique status ratione nullam prorsus rem sapere argui possent, vt per occasionem eiusmodi Visitationis externis hominibus, præcipueque Italis prouinciarum illarum Italiæ finitimarum status notesceret. Sed illi, quos minime fallebat, quæ res animi Iesuitas angeret, negarunt se saluo officio iuri Pontificis intercedere, aut Archiduci eius tentandi auctores esse posse. Nec enim quicquam inter Archiducem finitimosque Venetos interfuturum, si Pontifex circumscriptus & impeditus in Clericos imperio ditionique suæ sub-

Quia fit cōtra status rationem.

ſubiectos arbitratu ſuo inquirere, moreſque eorum ex ſacrorum Canonum præſcripto emendare ac dirigere nequeat. Nuncius igitur prouincias illas obiit, & in omnibus tribus SEX SOLOS Sacerdotes inuenit, qui non eſſent Concubinarij: quod ipſe mox amicis retulit, cum tantam morum corruptelam vitæque turpitudinem in hominibus ex Ieſuitarum diſciplina profectis negaret ſe ſatis mirari ac deplorare poſſe. Quid nunc? An adhuc dubitabit quiſquam, qua fide Ieſuitæ Pontificis auctoritati ſeruiant, cuius imperium minuere, & ſuæ vtilitatis cauſa Principi religioſiſſimo contumaciæ erga Sedem Apoſtolicam auctores ac ſuaſores eſſe nulla prorſus religione deterrentur?

In Stiria, Carinthia & Carniola omnes Sacerdotes Concubinarij.

Quamuis ex Ieſuitarum diſciplina profecti.

CAPVT XXI.

Alterum documentum infidelitatis Ieſuitarum erga Pontificem.

ALterum documẽtum eſt, quod ab eodem viro docto ſic inibi enarratur:

Libellus Archiepiſcopi Pragenſis Cardinalis ab Harrach, quem Anno 1624. Summo Pontifici & Cardinalium hæreticæ prauitatis Quæſitorum tribunali Romam miſit, contemtæ à Ieſuitis Cenſuræ Pontificię & iuris Eccleſiaſtici ob propriam ſuam vtilitatem & ad dominationem in dimidiam quaſi regni Bohemici partem ipſis conficiendam omnibus viribus oppugnati, luculentiſſimum cōtinet teſtimonium. Horribilis illa Sedis Apoſtolicæ ſanctio, quam *Bullam Cœnæ Domini* indigitant, Anathema ſiue *Excommunicationem latæ ſententiæ* omnibus Regibus ac Principibus intentat, quicunque *Conſtitutiones pragmaticas*, aut quodcumque decreti genus *faciunt*, ſimiliter omnibus illis, qui vt ſimilia fiant auctores ſunt, aut *factis vtuntur, quæ iuri Eccleſiaſtico quomodolibet directe vel indirecte, tacite vel expreſſe præiudicant.* Hanc ſanctionem vt Imperator noſter Chriſtianiſſimus contemneret, nihiliqueEx-

Affectant dominatum in dimidiā regni Bohemici partem.

Cæſarem docent contemnere Bullam Cœnæ Domini.

com-

communicationem faceret, Iesuitæ ei persuadere laborarunt, quemadmodum libello illo Cardinalis facit planissimum. Clemens enim Sextus Pontifex Caroli IV. Imperatoris rogatu anno 1348. Pragensem Vniuersitatem siue Academiam Apostolica auctoritate condidit, quodque ad Doctoratus & Magisterij, quos vocant, gradus conferendos attinet, supremo iuri Pragensis Archiepiscopi tamquam sui Ordinarij perspicuis verbis subiecit, quam non minus ad alia iurisdictionis eius obnoxiam esse, exemplo cæterarum Orbis Academiarum, nemo nisi sacrorum Canonum imperitus non intelligit, sicut & sancta Tridentina Synodus *Triuiales scholas, seminaria & vniuersalium studiorum Collegia prouidentiæ & iurisdictioni Episcoporum* demandat. Minime proinde dubium est, quin Princeps sæcularis auctoritate sua suum Episcopis in Academias & Scholas ius auferens, aliisque attribuens, imminutæ Ec-

clesiasticæ maiestatis reus & piacularis, ipsoque iam iure extra Ecclesiæ communionem positus, sacrisque interdictus sit. Queritur autem Cardinalis Pragensis, Iesuitas ex immensa Ambitione infinitaque in Cleros ac populos dominandi libidine religiosissimo Cæsari auctores fuisse, vt Victoriæ Pragensis diuinitus sibi concessæ fructum in Ecclesiasticæ Iurisdictionis oppressione ponens suæ auctoritati & potestati ius Atchiepiscopi subiiceret, & altitudinem suam aduersus Conciliorum & Sedis Apostolicæ sanctiones extolleret. Hoc vt Iesuitas tam nefariè designasse Pontifici & S. Officij Cardinalibus fidem faciat, ipsa Bullæ Cæsareæ verba profert, quam Iesuitæ Luciferiana ambitione concipiente ac dictante, calamo in atra Phlegetontis vnda tincto perscriptam Cæsari obtulerant, ab eoque promulgari contenderant. Verbi gratia: *Auctoritate nostra Imperiali & Regia Vniuersitatem Carolinam* (hoc

Et Ecclesia Pragēsi ius suum auferre.

Sacrilega Bulla a Iesuitis fabricata contra Bullam Pontificis.

(hoc est Pragensem Academiam) *Universitati Ferdinandeæ Societatis Iesu in nostra ciuitate Pragensi pleno in perpetuum iure vnimus. Neque huic nostro consilio obtendi potest qualecunque Carolinæ priuilegium* (id est, etiamsi Sedes Apostolica & Concilium Tridentinum Carolinam Archiep. Pragensis velut supremi capitis sui iurisdictioni subiecerit, nos tamen nostrum consilium stare volumus, & inuito Concilio ac Pontifice eam ab omni iure Archiepiscopi exceptam Rectori Collegij Iesuitici nostra auctorite subiicimus. Sic volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas) *quando nos illam ob eius demerita abolere penitus potuimus, & quoad ea prorsus abolemus, quæ præsenti à nobis erectæ vnioni repugnare contigerit.* (Cum enim hæretici ducentis abhinc annis Carolinam Academiam occuparint, & inuito ac gemente Archiepiscopo tenuerint, merito nunc Archiepiscopus à nobis plectitur, & suo in illam iure

ſpoliatur. Hoc enim ius mei me Ieſuitæ docent, quomodo & S. Benedictum contendunt omne ius in Monaſteria ſibi quondam conſecrata & ab hæreticis erepta amiſiſſe, nec eorum reſtitutionem poſtulare iam debere, quippe qui ea eripi ſibi paſſus fuerit, cum à Deo quicquid vellet precibus obtinere poſſet.) *Itaque ſupremum huius totius Vniuerſitatis Rectorem perpetuis futuris temporibus eum eſſe volumus, qui Collegij noſtri Cæſarij Societatis Ieſu Rector pro tempore exſtiterit, à Superioribus eiuſdem Societatis de more inſtitutus.* Id eſt, quemcunque Patriarcha Ieſuitarum ſuum in Bohemiæ regno Proregem eſſe voluerit. De iure autem, quod in Carolinam habet Archiepiſcopus, ita mox ſancitur: *Præſenti diplomate ius illud auferimus, abrogamus caſſumque eſſe auctoritate noſtra pronũciamus. Inſuper ſubijcimus eidem Rectori omnes & ſingulos Trivialium ſcholarum in vrbe Praga Magiſtros, & quoſcumque Pædagogos: qui* in

Volunt eſſe Domini Academiæ Pragenſis.

Et iuriſdictionem habere in omnes totius

in omnibus sese dicti Rectoris, aut delegatorum eius potestati, dispositioni, inspectioni, visitationi accõmodet. Nemini vero prorsus liceat ullam nouam padagogiam, aut cuiuscumque facultatis, &c. nisi obtenta inscripto à Rectore licentia instituere. quin etiam Rectori OMNIA *totius Regni Gymnasia & Triuiales scholas, siue iam erectas, siue erigendas subiectas esse volumus.* Posthæc eadem seculari auctoritate Rectori Iesuitæ conferuntur *iura Inquisitionis, & Correctionis hæreticæ prauitatis, & Censuræ librorum, siue venalium, siue imprimendorum*, quæ ad Archiepiscopum & Ecclesiam Pragensem pertinere, nemini potest esse dubium. Iesuitæ tamen contemptis Conciliorum decretis ipsamque Bullam Cœnæ Domini ludificantes, *totam Academiam* (ait idem Cardinalis) *de facto vsurpant, bonaque illius Stabilia administrant, & actus publicos ac solennes in ea exercent in inconsulto penitus Archiepiscopo.* An ergo adhuc quisquam inueniri po-

regni ludimagistros, padagogos, & discipulos.

Præterea Inquisitionem & librorũ Censuram.

Cardinalis Archiepiscopi ius inuadunt.

terit, quin clarissime perspiciat, Iesuitas Societati suæ in regna ac populos Imperium solicitè comparare, eiusque rei gratia Reges cum Pontifice collidere, vtique omnem Apostolicæ Sedis auctoritatem labefactent & iurisdictionem Ecclesiasticam inuadant, ac Bullæ cœnæ Domini medium digitum intendant, animos eis addere & exemplum præire?

Et Cæsarē cum Pontifice collidunt.

CAPVT XXII.

Tertium documētum infidelitatis Iesuitarum erga Pontificem.

TErtium documentum est sacrilega multorum Germaniæ Monasteriorum aucupatio & occupatio, quæ abhinc quinquennium contigit, & mutatæ Cæsaris fortunæ causa potissima veréque fundi Germanici fuit calamitas. Cæsar videlicet mense Martio Anni 1629. Edictum promulgauerat, quo Monasteria omnia inde ab Anno 1552. à Protestantibus occupata veteribus Monachorum Ordinibus, quorum prius

Cæsar Edictum promulgat, quo Protestantes occupata Monasteria prioribus dominis iubet restituere.

prius fuerant, restitui iubebat. Cuius exemplar cum Romam misisset, Pontifex mense Maio suo & vniuersi Apostolici Senatus nomine pietati eius per literas gratulatus fuit gratiasque egit, & Edictum ipsum auctoritate sua ratum esse iussit, tanquam ad Catholicæ Religionis in Germania instaurationem imprimis opportunum. Sperauerunt autem Iesuitæ complura opulenta Monasteria suæ Societati datum, inque Collegia, Scholas Seminaria conuersum iri, eaque re futurum, vt non pauci Collegiorum Rectores eodem quo Abbates iure essent, inque consessu Procerum Imperij ius suffragij, multa etiam oppida, vicos & castella suæ iurisdictioni subiecta haberent, magna denique ad Patriarchæ sui amplitudinem dignitatis & opum fieret accessio, quippe, qui Magnates Imperij habiturus esset imperio ac ditioni suæ obnoxios: quam suam spem minime dissimulant Iustæ defens. pag. 274. &

Id Edictum Pontifex ratum habet ac laudat.

Iesuitæ sperauerunt ea Monasteria societati datum iri.

Vt multi Rectores locum haberent inter Status Imperij.

Placidæ Disputat. pag. 26. vbi pugnant non minus Iesuitas, quam Abbates, *Imperij Status*, siue proceres *esse*, & *suffragij ius habere posse*, tanquam *viros graues & prudentes, cum quibus iam Comites & Barones sua sponte negotia tractare, & Principes eorum Consiliis vti soleant*. Quod minime mirandum est, de illis saltem Principibus, quos auri sacra fames vsque eo infatuauit, vt consulendis Iesuitis Consiliariorum salaria se lucrifacere arbitrentur. Causam vero spei Monasteriorum obtinendi, duplicem sibi habere visi sunt. Primum quoniam eis de impensa Cæsaris erga Societatem beneuolentia satis exploratum esset: Deinde quia perfacile fidem aliis se facturos intelligebant, se solos demum fuisse, quorum opera & impulsu tam acer ac præsens Cæsari animus accesserit, vt quod quinque ante eum Imperatores velut nimis anceps & arduum tentandum non putauerint, ipse fidenter nullo periculorum metu

Id eis offendebat Cæsaris erga Societatem beneuolentia.

Et quoniã ipsi Cæsarem ad Edicti publicationem impulissent.

metu suscipere auderet. Neminem proinde vel verbulo intercessurum arbitrabantur, quin Cæsar opulentiora quæque Monasteria in diuersis Germaniæ prouinciis sita in Collegia Societatis conuertere, ipsorumque operam sibi præter omnes alios iam olim mirificè probatam ad populos ab erroribus Fidei ad Catholicæ veritatis agnitionem perducendos experiri vellet. Postquam verò multo aliter euasurum, ac spe præceperant animoque finxerant, ex pluribus Cæsaris decretis & mandatis, & ex illo, quod dixi, Pontificis responso intellexerunt, incredibile dictu est, quam nefariis, impiis, omnique execratione detestandis machinis & rationibus, siue mediis, annitendum sibi putauerint, vt ne Cæsar Edictum illud suum, tanta Pontificis gratulatione & Sacri purpuratorum Collegij acclamatione celebratum, ad rem conferret, sed contra quam professus fuerat, in pleraque

Sed multo aliter mox euenit.

Omnia ergo fecerunt, vt Cæsar Edictum non exsequeretur.

Monasteria à Protestantibus recepta Societatem ipsorum immitteret. Hac de re operæ pretium fuerit *Astrum inexstinctum* inspicere, eruditissimi cuiusdam de D. Benedicti familia Sacerdotis librum, anno superiore typis vulgatum, præcipue verò quæ quarta Quæstione de multiplici Iesuitarum in Cæsarem contumelia distincte explicantur. Quoniam verò multis eum librum videre non contigit, nequaquam ab re futurum arbitror, duodecim portenta velut Hydræ capita à Sacerdote illo tanquam Herculis claua armato elisa & perempta hic enumerari, vt aliis Regibus Principibus ac Rebuspub. quantos malorũ montes inexplebilis Iesuitarum auiditas & insanum Monarchiæ suæ per fas ac nefas amplificandæ magnisque auctibus augendæ studium Cæsari conciuerit, & in omnem Germaniam importarit, tanto manifestius dilucescat, ipsiq; alieno docti exemplo sibi quid ex vsu sit, eo rectius constituere possint.

Societas velut Hydra venenatis circũuallata colubris Herculem cum claua inuenit,

P. Romanum Haium Benedictinum.

Cap.

Capvt XXIII.

PRimum eorum mediorum velut Hydræ capitum fuit Aulæ Cæsareæ & Consilij eius vniuersi infamatio: alterum Pontificis erga Cæsarem irritatio & ad rescindendum Edictum eius tanto cum plausu Romæ exceptum stimulatio. Romam quippe libellum miserunt sic inscriptum: *Animaduersiones in causa bonorum Ecclesiasticorum & Monasteriorum exstinctorum in Germania.* In quo libello quam enixe omnia fecerint, vt Cæsaris consiliarios impietatis, temeritatis, hostilis erga sedem Apostolicam odij, hæreseos denique suspectos Romæque inuisos redderent, & Pontificem ad Edicti Cæsarei rescissionem vel abrogationem & condemnationem impellerent, ex istis eius verbis iudicari potest: *Ante omnia animaduertendum est, Cæsarium Consilium* *Primum & secundū Hydræ Iesuiticæ caput.* *Atrocissima contumelia in*

Cæsarem omnesque eius Consiliarios. *in hunc scopum collimare, ut Summus Pontifex à negotio reparationis Germaniæ ad Catholicam Religionem totaliter excludatur, & quicquid in illo fieri expediat, per dictum Consilium ordinetur ac disponatur, & per Cæsaris Commissarios exsecutioni mandetur. Hoc autem non obscure colligitur imprimis ex vulgato illo Cæsaris Edicto de Ecclesiasticis bonis restituendis Pontifice non præmonito, neque illius voluntate explorata, quibusnam illa essent restituenda. Neque est solum exclusio Pontificis à reparatione Germaniæ, quam huiusmodi Consilium intendit, sed in excussionem* TOTIVS *iugi Apostolicæ iurisdictionis per* TOTVM *dictum Imperium collimat. Quod autem dictum consilium tam* IMPIE & TEMERE *Sedem Apostolicam impetat, ex eo prouenit, quod aliqui in illo sint dictæ Sedi pessime affecti, alij Politici, qui ut Principi applaudant, illius auctoritatem in* OMNIBVS *exaltare student. Nonnulli verò illorum pati non possunt amplissi-*

Edictum Cæsaris Pontifici inuisum reddere conantur.

Cæsaris Consiliarios impietatis & temeritatis erga Pontificem insimulant.

plissimam Papalem potestatem, & signanter, quod Imperialis sit ei subiecta, libenterque vellent, vt Summi Pontifices secundum priscum morem Imperatoribus subessent: & forte aliqui ibidem non desunt, qui sub larua Catholica hæresin in corde fouent. In eodem Consilio est Abbas quidam Monasterij Cremsmünster vulgo nuncupati, professus olim Cistertiensis, & nunc Ordinis S. Benedicti. Neminem iam vsque eo hebetem & obtusum temere inuentum iri arbitror, quin verissimam & iustissimam esse agnoscat istam Benedictini illius Sacerdotis epicrisin seu Censuram: *His nempe hominibus talis est causa, vt nisi cum optimorum demigratione sit coniuncta, nulla putetur: discordias inter suprema Reipubl. Christianæ capita seminare credunt esse patrocinari veritati, quam saluam esse negant, quamdiu Principes isti inter se non colliduntur. Hoc est flammas in Europa suscitare* (sicut gloriantur Patrem Societatis Ignatium esse illum, de quo CHRISTVS di-

Eosque in hæresis suspicionem vocant.

Sunt improbissimi famæ alienæ depeculatores.

Et Europæ incendiarij

Schismatis auctores.

xerit, *Veni ignem mittere in terram*) *hoc est schismati vicina iacere fundamenta: hoc est Classicum in Aulis Principum canere, hoc est, Pontificem Maximum & Imperatorem Augustissimum inter se committere.*

CAPVT XXIV.

Tertium Hydræ caput Pontificis circumuentio.

TErtium Hydræ caput fuit circumuentio Pontificis & Romanæ Curiæ, quibus manifesto mendacio imposuere, quasi OMNIA *fere Germaniæ Monasteria*, quæ Protestantes Catholicis restituere iussi fuerant, *vel sub ruderibus iacerent, vel solo penitus æquata essent*, adeoque non nisi *quamplurimis annis & innumeris sumtibus reædificari possent*. Itaque si Monachorum Ordinibus restituatur, vt ea instaurent, & Religiosam in illis disciplinam obseruent, populosque Verbi & sacramentorum administratione ædificent: eas neque id facturos, & *insuperabilibus illis difficultatibus legitime*

me apud omnes excusatos futuros esse. Sed si fundi eorum Iesuitis transcribantur, nullam in eis moram fore, quin statim ad operam animabus nauandam docendamque iuuentutem accingantur. Hoc ipso autem meriti fuere, vt cum Anania illo sacrilego ex Petri ore audirent: *Cur tentauit satanas cor tuum, mentiri te spiritui sancto, & fraudare de pretio agri? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es mentitus hominibus, sed Deo.* Vide Astri pag.140.

Deo, non hominibus mentiuntur.

Quartum caput fuit infamatio omnium veterum Ordinum Religiosorum, quod non hic aut ille Monachus; sed *ipsi Ordines Dei vineam sibi commissam ipsi exterminauerint, quod domos orationis in latronum speluncas conuerterint, quod multo maius, quam vllum genus hominum Ecclesiæ damnum intulerint, quod hodie quoque Monasteriis Germaniæ sint vlcera, vulnera, putredines, homines otiosi, ignaui, inutilia terræ pondera, ventres pigri, stupidæ pecudes,* qui

Quartum Hydræ caput, infamia omnium Ordinum Religiosorum.

ſibi ipſis cõſulere neſciant, ſed *cũ Spiritus renouationi quiete vacare volunt, ad Collegia Ieſuitarum ſe conferre neceſſe habeant* : ac propterea *Pontificem & Cæſarem in conſcientia obligari*, vt Monaſteria non Ordinibus reſtituat, ſed in ſocietatis Collegia conuertat. Quam ſcelerate vero & impudenter ſic in veteres Ordines mentiti fuerint, argumento ſit, quod magni nominis Ieſuita Poſtdamus Conzen in Politici ſui voluminis lib. 6. cap. 11. hoc ſanctitatis teſtimonio eos proſequi non dubitauit : *Veteres familiæ Religioſorum priſtinam integritatem rigoremque receperunt, & indies magis magiſque effloreſcunt, magna ſpe meliorum temporum, cum tam ſancta, fortia, Deo ſacratiſſima* (Monachorum) *pectora caliginoſo ſeculo monſtrent contemnere ſaculi pompas, & ſeſe pro nobis apud Deum interponat.* Horum ſimilia oculis comperta teſtatus fuit ſereniſſimæ & ſanctiſſimæ memoriæ Princeps Guilhelmus Bauariæ Dux ſuis ad fratrem

In quos ſcelerate eos mentiri

Ipſa eorum confeßione demonſtratur.

Et oculato teſtimonio Ducis Bauariæ.

fratrem Ernestum Electorem Colonienscm literis, in quibus erat: *Nuper in Sueuia maiorem partem, & præcipuorum quidem Monasteriorum meis ipse oculis tali modo reformatam & in tam egregio statu vidi, vt magna in de lætitia cor mihi perfusum fuerit. Quoties ad eiusmodi bene reformatum Monasterium deueni, visus mihi sum videre vere priscam Regulam & veterem Zelum ac pietatem, sicut sine dubio sub ipsa fuit initia, quando fuerunt instituta, & sicut in veteribus libris descriptum inuenitur.*

Et adhuc quisquam dubitabit, quin Iesuitæ plus quam quisquam alter mortalium audire meruerint illam Dei expostulationem Psal.49. *Peccatori dixit Deus, Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum? Tu vero odisti disciplinam, & proiecisti sermones meos retrorsum. Si videbas furem* (Monasteriorum) *currebas cum eo, & cum adulteris* (*verbum Dei a-* *Dei aduersus Iesuitas sententia.*

dulterantibus, & in astutia ambulantibus, nec ex sinceritate sicut coram Deo loquentibus, 2.Cor.2.& 4.cum his ergo) *portionem tuam ponebas. Os tuum abundauit malitia, & lingua tua concinnauit dolos. Sedens aduersus fratrem tuum loquebaris, & aduersus filium matris tuæ* (Ecclesiæ) *ponebas scandalum.*

CAPVT XXV.

Quintum Hydræ caput, Contumelia in sedē Apostolicam, multosque laudatissimos Pontifices.

QVintum Hydræ caput fuit infamatio sedis Apostolicę & complurium Romanorum Pontificum, qui Diplomatis suis & epistolis decretalibus Monachos Regulæ ac præscripto S. Benedicti satisfacere, & *ad salutis profectum tendere* testantur ac pronunciant, si tribus immo etiam si quatuor cuiusque hebdomadæ diebus quacumque carne vescantur, quemadmodum videre est in literis Innocentij III. Clementis V. Nicolai IV. Benedicti XII. & Clementis VII. quod illi testimonium

nium & sententiam horribili illo Pontificiæ sanctionis Carmine muniunt: *Nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, constitutionum, declarationis, &c. infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Apostolorum Petri se nouerit incursurum.* Iesuitæ tamen isti comminationi non aliter ac bruto fulmini strenue oppedere, & exemplum aliis ad contemnendas Pontificias diras se ipsos præbere non dubitant, dum in *Placida Disceptatione* sua pag. 22. hac ipsa de causa Pontifices exsecrationi ac maledicto ita subiiciunt: *Si in exsecratione sint & maledicto, qui mutant intentiones fundatorum, qui Monasteria condiderunt, nescio quomodo* (Pontifices) *salui esse valeant, qui eas nulla Ecclesiæ aut publicæ necessitate mutarunt. Dicent, Vsu & consuetudine sic fieri solet* (vt carnibus vescamur) *dispensatum est. Non repugno. Vsus e-*

Et contemtus dirarum Pontificiarum.

Dicunt, Papas esse in exsecratione & maledictis.

dendi Regulam vicit, intentionem fundatoris mitigauit, dispensatio sustulit. Et causa quæ? (cur Pontifices dispensarent: vtrum Necessitas, an publica vtilitas? Nequaquam, sed tum) *vt Monachi mollius haberentur.* Similiter pag.16. vitio vertunt Pontificibus, *quod Regulas fundatoris S. Benedicti concupiscentiæ Fratrum attemperauerint, vt iam Regulam Benedicti non obseruent, professione & vita pugnante.* At enim sine necessitate aut publica vtilitate legibus quemquam soluere, ne vel Deo, vel hominibus datam seruare fidem necesse habeat, hoc S. Bernardo iudice est *Bestialem esse, nec Dispensare, sed Dissipare*, siue Lupi opus facere. Et istam *potestatem* Pontificis *potestatem ius tertij* (quanto magis Dei?) *sine causa tollentis, esse iniuriosam, & contra legem diuinam & naturalem, ciuilem & canonicam*, adeoque *vere potestatem Diabolicam*, Canonum consulti ipsis quoque Iesuitis assentientibus disertim pronunciant. Quid vero

Quia potestate abusi fuerint in destructionem,

Sine necessitate aut publica vtilitate dispensantes.

vero dici tandem cum maiore contumelia & ignominia in tot Pontifices poterat, quam eos Diaboli, non Dei potestate vsos esse, & Ecclesiam non congregasse, sed dissipasse, nec ædificasse, sed destruxisse, & temeraria Dissipatione causam fuisse, cur Religiosa disciplina in Monasteriis relaxata latam Lutheranismo aliisque Hæresibus fenestram aperiret? quod Iesuitæ eodem libro inuidiose insimulant.

Et Hæresi Lutheranæ fenestram aperuerint.

Capvt XXVI.

SExtum Hydræ caput est indigna Cæsaris optimi circumuentio, cui Confessarius suus, vt complura Benedictinorum & Cistertiensium cænobia Societati conficeret, duplici mendacio callide subrepsit & imposuit. Vnum fuit, Abbates Hasfeldensem & Cæsariensem nomine congregationum seu familiarum religiosarum Bursfeldensis & Cistertiensis *omnia Virginum, quædam*

Sextum Hydræ caput circumuentio Cæsaris, Cui Confessarius suus mentitus fuit de Abbatibus Ordinum Procuratoribus.

etiam obscuriora virorum Monasteria, quæ ipsorum Ordinibus Protestantes eripuissent, Societati Iesu ad Collegia & seminaria condenda *sponte ac liberaliter obtulisse*. Alterum, id eos fecisse tamquam dictarum Congregationum *Commissarios cum plenissima potestate ad Cæsaris Regiam missos*. Sed in vtroque eum scientem ac volentem mentitum fuisse, iidem illi Abbates priuatis publicisque tabulis Deum Diuosque omnes contestantur, eique dicam grandem ad Christi iudicis tribunal denunnunciant, Episcopus denique Viennensis, quo ille teste id gestum scripserat, se vero præsente conscioque quicquam eius gestum constanter abnegat, sed nec Abbates illos quicquam alienandi facultatem vllam secum attulisse, quippe quibus satis constaret, nihil aliud à Congregationibus suis mandatum fuisse; nisi vt omnia Ordinum suorum Monasteria restitui postularent, quæ omnia in eiusdem Astri Quæstione se-

ptima

ptima luculentissime demonstrat Lector inueniet. Cæsar tamen fide confessario suo habita Fridlandiæ Duci & Comiti Tilio statim mandauit, vt in Iesuitarum vsus complura dictarum Congregationum cænobia in diuersis Germaniæ regionibus siue Circulis occuparent; id quod & factum fuit, atque alicubi Iesuitæ magno cum tumultu & terrore nobilium virginum domicilia ingressi, cumque illæ migrare iussæ reniterentur, parum amanter medias mulieres vlnis circumplexi foras extulerunt, & ex suis exædificatas ædibus in malam rem maximam facessere iusserunt, nihilo tamen feliciori euentu, quam qui Mich. 2. & 3. *Prophetarum* illorum familiæ prædictus legitur, *qui seducebant populum Dei in pecunia diuinantes*, *qui* tanquam bulimia & Lupina alienorum bonorum fame rabidi *mordebant dentibus suis*, & Ezechiæ pio quidem Regi, sed otiosa & inerti innocentia nimium confiso, Aulæ-

Cæsar à confessario circumuentus Monasteria multa attribuit Iesuitis.

Qui Virgines sacras ex Monasteriis exædificarunt.

Sicut quondam fecerunt auari Prophetæ Regis Ezechiæ.

que eius optimatibus nihil quæstu lucroque prius habentibus *pacem prædicabant*, nec nisi secunda omnia augurabantur, *qui concupiscebant agros & violenter tollebant, & rapiebant domos, & calumniabantur Viros & hæreditatem eorum.* Sed nec Mulieribus parcere solitos, quamuis illæ tempus omne diuinis laudibus decantandis transmitterent, ita Deus queritur: *Mulieres populi mei* (siue negotium publicum gerentes) *eiecistis de domo deliciarum suarum: à paruulis earum tulistis laudem meam in perpetuum*, vt pro nocturna ac diurna earum psalmodia nunc puerorum vagitus & eiulatus sub plagosis pygoribus vapulantium audiatur: quorum Prophetarum cum ita sint Iesuitæ factis suis similes, vt ex eodem puteo aqua aquæ similior peti nequeat, nihil quicquam dubij relinquitur, quin non minus ad ipsos ista Dei interminatio pertineat: *Ecce ego cogito super familiam istam malum, vnde non auferetis colla vestra*

Alienarũ hæreditatũ captatores.

Qui fœminas Dei laudatrices domibus suis eiecerunt.

Quorum euentus manet Iesuitas

vestra, & non ambulabitis superbi (nec diu nobis de Cæsare mendaciis circumscripto gratulandi causam habebitis) *quoniam tempus pessimum est* (in quo hæc lugubris passim audietur nænia) *Depopulatione vastati sumus. Pars populi mei commutata est* (prouincia veterem dominum nouo mutauit) *quando recedit à me, qui reuersus est vt regiones nostras diuidat,* agrosque nostros militibus suis assignet. *surgite & ite hinc* (alienarum domorum subsessores) *quia non habetis hic requiem,* nec est, quod vobis diuturnam in sacrarum virginum domiciliis commorationem aut Eberndorfiensem *Quietis domum* polliceamini. *Tanquam causam publicarum calamitatum.*

CAPVT XXVII.

SEptimum Hydræ caput est impostura & circumuentio Lectorum, quibus summa vi persuasum voluerunt, *Iura Pontificia & Cæsarea* OMNESQVE *sapientes ita senti-* *Septimum Hydræ caput.*

Mendaciũ de communi Iurisconsultorum sententia de Monasteriis vacantibus.

re, *Monasteria Germaniæ* ab hinc sexaginta annos à Protestantibus occupata *esse exstincta, eaque causa nemini de iure debita, sed ad Pontificis arbitratum liberamque dispositionem deuoluta*, ita vt ea Pontifex in alios, quam quos eorum conditores cum Ecclesia pacti sunt, vsus conuertere quibusque velit donare possit, quod contra in eodem Astro pag. 118. & passim alibi luce meridiana clarius sit, NEMINEM vnquam ita sensisse & docuisse, eamque doctrinam, quam Iesuitæ *iuris regulam, & indubitatam, receptißimam Canonicamque esse* asseuerant, perspicue Canonum sanctionibus & omnibus earum Interpretibus aduersari, neque ante exortam istam controuersiam à quoquam mortalium auditam, hoc amplius autem ab ipso Cæsaris Confessario aliisque Iesuitis consultatione ad Cæsarem scripta impugnatam ac damnatam fuisse, sicut eam legentibus Astri pag. 288. manifeste apparet. Optimo proinde iure dici potest

Cum tamẽ nemo vnquam ita vt ipsi senserit.

Cum etiam ipsi Iesuitæ paulo prius contrarium docuerint.

potest, quod etiam cum animæ meæ periculo ad horrendum supremi Iudicis tribunal testificari paratus sum, nihil esse causæ, cur quisquam credat, magis aut Lutherum aut Caluinum de Ecclesiæ Catholicæ doctrina & fide mentientes, quam Iesuitas de sacrorum Canonum sententia mendaces & impostores se præbuisse, nec vnquam in vniuerso terrarum orbe inuentos fuisse, in quibus pariter atque in Iesuitis impleta cerneretur illa S.Petri prophetia: *Erunt in nobis Magistri mendaces, cor exercitatum auaritia habentes, qui in auaritia fictis verbis de vobis negotiabuntur.* Væ autem omnibus illis, præcipueque Principibus, quorum animas quæstui habent. quos etiam considerare & *disponere sermones in iudicio* par est, quam Christo pro se rationem reddituri sint, quod hominibus Auaritiæ & tam multiplicis fraudis atque imposturæ compertos & conuictos tamparum cauerint, eisque animas suas tanta

Iesuitæ non minus mendaces, quã Lutherus aut Caluinus.

De Principum animabus in auaritia negotiantur.

Principes in conscientia obligãtur à Iesuitis sibi cauere.

cum seueritate credere perrexerint, cum scriptum scirent: *Auaro nihil est scelestius. Hic enim & animam suam* (quanto magis animam proximi) *venalem habet* (Diabolo eam exiguo lucro licitanti addicturus) *quoniam in vita sua proiecit intima sua*, id est, omnia misericordiæ viscera ex animo eiecit, vt nec sua illum, nec aliorum animæ quicquam misereſcat, Eccleſ.10. O Principes, ô Principes, *misereminí* saltem vos *animæ vestræ placentes Deo*, Eccleſ.30. Placebitis autem *seruientes ei in timore*, nihilque negligentes. *Beatus homo, qui semper est pauidus*, Prou.28. *Homo sapiens, in* OMNIBVS *metuit & in diebus delictorum attendit ab inertia*, id est, quamdiu in eo est statu vt possit delinquere, animaduertet omnia, nihilque negliget, Eccleſ.18. *Qui timet Dominum, nihil negligit*, Eccl.7. *Qui* autem *negligit viam suam, mortificabitur*, Prou.16. *Est via quæ videtur homini recta, nouissima autem eius ducunt ad mortem. Vir iniquus* (siue Auarus

Si enim sunt Auari, sine dubio nihil illis potest esse scelerastius & crudelius.

Principes debēt eos timere.

Inertiam & negligentiam fugere.

Auarus, *nihil* enim *est iniquius, quam amare pecuniam*, Eccl.10.) *lactat amicum suum, & ducit eum per viam non bonam*, Prouerb. 16. *A Consiliario* proinde *serua animam tuam* (maxime vero ab eo, cui conscientiæ credis arcana) *prius scito* (& diligenter inquirito) *quæ sit illius necessitas*, quid vel sibi, vel suis putet necessarium, Eccl. 37. quia *Inuenti sunt in populo meo impij, insidiantes quasi Aucupes* (alienorum prædiorum & fundorum captatores) *laqueos ponentes & pedicas ad capiendos Magnates. Sicut decipula plena auibus* illicibus, *sic domus* aut Collegia *eorum plena dolo. Ideo magnificati sunt & ditati, incrassati sunt & impinguati, & præterierunt sermones meos pessime. Causam viduæ non iudicauerunt* (non eis curæ fuit, vt Ecclesiæ sponso viduatæ, hoc est, Episcopo vel Abbate, alterius sponsi fidei ac tutelæ mandarentur, sed ipsi earum doti inhiarunt) *causam pupilli non direxerunt, & iudicium pauperum non iudicauerunt* (quorum patrimo-

Et Consiliarios maxime Confessarios diligentissime explorare.

Quia illi sunt pleni dolo.

Ad suum quæstum omnia reuocant.

nium sunt opes Monasteriorum) *Nunquid super his non visitabo, dicit Dominus? aut super gentem huiuscemodi non vlciscetur anima mea?* Ierem.5.

CAPVT XXVIII.

Octauum Hydræ caput, Suasio sacrilegij & Ecclesiasticorum bonorum in alios vsus transferendi.

OCtauum Hydræ caput est suasoria Sacrilegij, quoniam contenderunt *Pontificem & Cæsarem in conscientia obligari, vt vltimas defunctorum voluntates nulla necessitate rescindant irritasque faciant, & bona ac prædia*, quæ certis pactis legibus pij homines Ecclesiis donarunt aut testamento reliquerunt, *in alios vsus conuertant*, non quod vlla eius rei sit necessitas, aut magna & euidens Ecclesiæ vtilitas (quo sane casu Pontifici voluntates testamentorum pro potestatis plenitudine mutare fas est) sed quod propter magna societatis merita æquius sit Iesuitas alienas hæreditates cernere, quam veteres Monachorum Ordines ad patrum

Idque propter iniustũ lucrum Societatis.

trum suorum patrimonia, id quod diuinæ humanæque leges iubent, postliminio peruenire. Cæsar tanquam iustitiæ patronus & Ecclesiarum aduocatus Romam scripserat, se saluo Principis Aduocati officio permittere non posse, *vt Pontifex Monasteria ex Protestantium manu vindicata aut vindicanda sub prætextu maioris boni ab iis Religiosorum Ordinibus, quibus à primæua fundatione consecrata fuerant, ad alios Ordines transferat*, sed omnino sibi curandum esse, vt suo quæque Ordini restituantur. *Coram Deo enim vix ac difficulter excusari posse, si similes in iure diuino stabilita fundationes contra Fundatorum mentem & institutum aliò conuertantur & applicentur: prout & in iure communi salubriter ordinatum & cautum, ne defunctorum vltimæ voluntates & dispositiones vllatenus mutentur, sed in statu suo inuiolabiliter relinquantur.* Istam Cæsaris professionem & contestationem Confessarius eius, si quicquam

Cæsar professus fuerat se curaturum vt Monasteria iis restituerētur, pro quibus condita fuerant.

Propterea à Confessario suo laudari merebatur.

in eo fidei, religionis & conſcientiæ fuiſſet, non modo comprobaſſet, ſed vltro etiam laudaſſet, eoque nomine plurimum ei gratulatus eſſet, maxime cum ipſum Pontificem & vniuerſum ſenatum Apoſtolicum tantam ei gratulationem feciſſe ac gratias egiſſe, & per Oratorem eius Principem Sabellum, ſimiliterque per Nuncium Apoſtolicum promiſiſſe ſciret, nihil aduerſus illam eius voluntatem in Monaſteriorum cauſa Romæ tentatum iri. Ille autem quod videret per illud Cæſaris propoſitum ſeu *reſolutionem* ſpem omnem de multorum Monaſteriorum opibus & honorum prærogatiua Societati ſuæ lucri faciendis irritam fieri & euaneſcere, aliquid breuiter Gyaris & carcere Acherontico dignum faciendum ſibi arbitratus eſt, vt ne tam optata rei ex vſu Societatis & Patriarchæ ſui voto gerendæ ſibi efflueret occaſio, cui ſimilem proximis centum annis nunquam redituram omnes vno o-

Sicut à Papa & Cardinalibus eo nomine laudatus fuit.

re

re Socij fremebant. Cæsarem igitur libello monuit, *in literis eius Romam missis propositiones contineri scandalosas, temerarias, & erroneas, cum fidei Catholicæ principiis non satis cohærentes, plurimumque iuri & auctoritati Pontificis detrahentes*: ac propterea ad officium eius pertinere, *vt eas propositiones contra mentem suam obreptitie in literas illas incaute à non nemine intrusas fuisse*, ac sibi displicere testatum faciat. Aliter si faceret, *ac pertinaciter vellet errorem defendere, grauiorem ei censuram* (id est, excommunicationem) *ab Apostolica sede metuendam esse*. Quis iam in isto Confessariorum genere non agnoscat illos pij regis Ezechiæ & Principum eius *Prophetas*, qui vt paulo prius demonstraui, *mordebant dentibus suis & prædicabant pacem*, Si in mulierum Dei laudes canentium domos deliciarum immissi essent: *Si quis autem non dedisset in ore eorum quippiam, super eum sanctificabant prælium*, ac tanquam *diuini oculi pu-*

Ille autem Cæsarem acerrime propterea reprehēdit.

Ex Excommunicationem ei denunciauit.

Sicut pseudopropheta regis Ezechiæ.

pillam læsisset, ipsi æternæ salutis dispendium, eius similiter posteris Deum malefactorum vltorem comminabantur, quomodo Moguntinæ prouinciæ Iesuitas Cæsaris Consiliarios ipsis ad Monasteriorum adeptionem non suffragantes terruisse, in Anatomia Societatis pag. 95. ipsis eorum verbis docetur. An vero hoc non est *magistrorum* illorum *mendacium* opus, *quos in populo Dei futuros & fictis verbis in auaritia de hominum animabus negotiaturos* Petrus prædixit? Non est hoc illud ipsum facere, quod pseudoprophetis Deus sic exprobrat Ezech. 13. *Mœrere fecistis cor iusti mendaciter, quod ego non contristaui; & interficitis animas quæ non moriuntur?* Cum enim Cæsar iustissime faceret, pariterque diuina & humana iura sancte coleret, ac propterea Deo ipsi placeret, ab eiusque Vicario magnis ferretur laudibus, bellus iste Confessarius mœrorem ei offerre, & animam eius quæ non moriebatur interficere, id est, qui nihil

Et regis Sedechiæ.

nihil morte dignum admiserat, eum lethalis culpæ reum agere non pertimuit. Cui sane est, quod sodales sui gratulentur, eius mansuetudinis principem ei obtigisse, cuius animę *venenum aspidum sub labiis* abconditum propinare, id est, sacrilegium suadere impune posset. Alio enim præditus ingenio ac more tanti sceleris auctorem aut suasorem merito mactaret infortunio, aut saltem istis Christi verbis à se repelleret: *Vade post me Satan, scandalum es mihi, non enim sapis ea, quæ Dei sunt, sed quæ sunt hominum.* Sic quippe visum est Spiritui sancto & Episcopis cum Symmacho Pontifice in sexta synodo congregatis sancire: *Valde iniquum & ingens sacrilegium est, ut quæcumque vel pro remedio peccatorum, vel pro salute vel requie animarum suarum unusquisque Ecclesiæ contulerit, aut certe reliquerit, ab his, quibus hæc seruare maxime conuenit, Christianis & Deum timentibus hominibus, & super omnia à Principi-*

Cæsaris Cõfessarius crucem merebatur.

Quia Cæsari auctor fuit ingentis sacrilegij.

bus in aliud transferri vel conuerti permittitur.

CAPVT XXIX.

Nonum Hydræ caput doctrina seditiosa imperij pacem turbare idonea.

NOnum Hydræ caput est contumax & seditionabunda aduersus Imperij Romani fulcra disputatio, qua vel ab infestissimo Cæsaris & Imperij hoste haud fere quicquam æque pestiferum excogitari poterat. Sunt autem duo eiusmodi fulcra, Imperij fatum & pacem ac felicitatem publicam sustinentia. Vnum est Cæsaris auctoritas, alterum eiusdem summa iuris in Imperio reddendi & sanctionem de Religionis pace interpretandi & exsequendi potestas, quorum vtrumque inuiolatum ac velut sacrosanctum haberi salutis omnium vehementer interest. Auctoritatem Cæsaris dupliciter Iesuitæ imminuisse inueniuntur. Primum enim tales in eum culpas contulerunt, quibus odium illi & contemptum conflari necesse

Duo Imperij fulcra.

Iesuitarum molitiones contra auctoritatem Cæsaris.

ſe erat: quæ duo principes ſunt omnium imperiorum euertendi cauſæ, ſicut viciſſim Amor & Reuerentia ſeu Reſpectus Principatui robur afferunt ſaluumque præſtant. *Odium Cæſar in ſe commoueat neceſſe eſt, ſi ea credatur feciſſe, quorum cauſa grauiore Pontificis cenſura notari, ſiue diris deuoueri & ſacris interdici meruerit. Iſta quippe non niſi poſtremæ & ad ſummum perductæ malitiæ pœna eſt: ac propterea Ieſuitæ *Imperatorem aut Regem à Papa excommunicatum & ipſo regni iure excidere Tyrannumque fieri, ac ſine vllo piaculo interfici poſſe* docent, quæ vna eſt Deuteroſeon illarum, propter quas irritum fit Dei præceptum de reddendo Regibus honore debito. Itaque Turſellinus Ieſuita in ſua Hiſtoriarum epitome nihil inter ſententiam anathematis & regni abrogationem facit diſcriminis: *Bonifacius* (inquit) *Octauus Philippo Pulchro Galliæ Regi iratus eum anathemate percuſſum regni iure ſpoliauit. Et*

Odium a hominibus in eum concitant.

Dum eum dicunt meritum vt excommunicetur & Imperium ei abrogetur.

Gregorius XIV. *Henricum Regem Nauarræ anathemate notatum regni iure priuauit.* Atqui Cæsarem anathemate feriri meruisse perspicue Iesuitæ contenderunt. Vt enim supra monui, Confessarius eius nulla vsus circuitione denunciauerat, si maneret in sententia, quam suis ad Principem Sabellum literis complexus erat, & Pontificis ius ac potestatem in Monasteriis suo arbitratu aduersa conditorum voluntate alio transferendis circumscribere atque impedire pergeret, *grauiorem ei sedis Apostolicæ censuram* siue excommunicationem *fore metuendam.* Ille vero tantum abfuit, vt facti eum pœniteret, Pontificique à se intercessum nollet, vt ista Confessarij sui comminatione tanquam cassa terricula strenue contemta a.d. 25. April. anno 1630. nouis ad eundem Sabellum datis literis, priores literas ratas esse voluerit, iteratoque ei totidem verbis propositi sui constantiam testatus fuerit, *iam ante nobis constat de*

Propter pertinaciā in opinionibus erroneis cōtemta Confessarij admonitione.

enixa

enixa voluntate ac resolutione nostra, quæ est ut Monasteria & loca sacra è manibus aduersariorum vindicata non nisi iis Ordinibus, quibus à primæua fundatione, consecrata fuerint, restituãtur. Nec dubitamus vos istic quoque diligenter curaturos, vt iustissime illi intentioni nostræ stetur, nec quicquam in contrarium à Pontifice concedatur. Attamen vt ipsi Ordines magis magisque agnoscant, Imperialem nostram solicitudinem sibi quacumque occasione constare (nec Iesuitarum machinis à proposito demoueri) *iterato vobis committimus, vt inuigiletis, ne & in hoc particulari præpropere quicquam Romæ statuatur, quod Ordinum iuribus quoquo modo præjudicare possit.* Iam vero de ista Cæsaris in proposito suo tanquam iusto constantia Confessarij eius Iudicium habemus, in libello eius ab ipsis Iesuitis publicato, eam nimirum esse *pertinaciam in propositionibus temerariis, erroneis & scandalosis, cum fide Catholica pugnantibus & iuri ac potestati Pontifi-*

ciὸd etrahentibus. Iesuitæ similiter in Iusta defensione sua postquam Cæsaris perseuerantiam, siue vt ipsi interpretantur, pertinaciam ex istis aliisque eius literis compertam habuerunt, adhuc tali eum censura notare non sunt veriti: *literas eius à iure prorsus alienas esse, & veritati & sacris canonibus aduersari, in iisque ipsum sedis Apostolicæ auctoritatem ac iura imminuere, Ecclesiasticas causas ad forum suum trahere, Pontifici leges præscribere & Ecclesiasticam immunitatem lædere.* quæ omnia nihil aliud habent argumenti, quam Cæsarem esse Tyrannum & anathemate notari atque Imperio exui dignum, quippe qui nec à Confessario monitus errorem mordicus retinere dubitet. Cuiusmodi insimulatione quin Odium in Cæsarem commoueatur, nemini nisi sensus communis penitus experti dubium esse potest.

CAPVT

Caput XXX.

Sed quoniam monente in politicis Aristotele *multo plura Imperia Contemptus quam Odium euertit*, longe atrocioris iniuriæ & ad labefactandum Imperij statum potentiora censeri debent, quæ Iesuitæ ad contemptum Cæsaris pertinentia in totius Orbis conspectu designare ausi sunt. Primum Confessarius suus ei oscitationem & in maximi rebus momenti negligentiam libello exprobrat, *quod literas Romam dederit cum mandatis ac rationibus non tantum temerariis, erroneis, scandalosis, iniustis & impiis, sed etiam menti ac voluntati eius è diametro oppositis, quas certum sit à non nemine Ministrorum eius obreptitiè in literas illas fuisse intrusas.* Deinde autem cum Cæsar nouis, vt dixi, literis Romam & ad plures Episcopos datis testatus esset, se priores illas scripsisse ratasque habere, *& in eni-*

Iesuitæ Cæsarem in contemptum adducunt.

Publice & priuatim oscitationem & supinam negligentiã ei exprobrantes.

xa voluntate ſua illis expreſſa conſtanter permanere, inuenti ſunt Ieſuitæ tanta affecti audacia, vt in Iuſta defenſione ſua mendacij eum inſimularent, omninoque ipſo ignorante & inuito eius argumenti literas ſcriptas fuiſſe contenderent. *In epiſtolas* (inquiunt) *ad Oratorem Cæſareum & quoſdam Dominos epiſcopos datas præter & contra Cæſareæ Maieſtatis ſcientiam ac voluntatem inſertum eſt, eum ſalua conſcientia Pontifici permittere non poſſe, vt Monaſteria Epiſcoporum menſis vniantur, aut in Commendam dentur, aut penſionibus grauentur, aut alteri Ordini, quam cui dicata ſunt, ſub prætextu maioris boni concedantur: quæ omnia ſunt falſiſſima. Nam Cæſar talem mentem numquam concepit, ſed vnus aliquis homo imprudenter & temerarie ea præter aut contra mentem ſuæ Maieſtatis in literas intruſit.* Iam Lectoris eſſe volo iudicium, quicquamne cum maiore Cęſaris contumelia dici à quoquam potuerit. In Aſtro quidem inexſtin-

Atque etiam Mendacij eum inſimulantes.

ᶜto

cto pag. 188. hanc inuenio epicrisin, quam haud vereor, ne ipse Imperator verissimam & æquissimam esse non agnoscat: *Hac in re accusat optimum & Augustissimum Principem de crassa & supina negligentia & incuria, quod huiusmodi rationes ad Oratorem & alios sæpius propria manu subscribens non attenderit, quidnam subscriberet: non interrogauerit, quid literæ solito prolixiores continerent: quod eas rationes subscribẽs nũquã viderit, nunquã legerit, de iis nihil vnquã antea audierit: quod subscripserit errores, falsa, scandalosa, cum principiis fidei Catholicæ non satis cohærentia: quod in Aula sua assumat, amet ac remuneretur homines, vel etiam Consiliarios pessimos, qui contra eius voluntatem epistolas concipiant, intrudant tam enormia, qui infideliter ipsi referant, qui secreti senatus, vel Aulici Consilij decretis contraueniant, qui erronea, falsa, scandalosa, libertati Ecclesiasticæ contraria subscribenda porrigant, qui sigillo Cæsaris abutantur, taliaque roborare, &*

Atrocitas iniuria Cæsari à Iesuitis facta.

falsariorum instar Cæsarem, Principes Imperij, aliosque fallere temerarie præsumant. Hæc omnia ab Imperatore sciri ac tolerari, eumque adeo extra culpam esse minime posse. Vt enim Prou. 22. scriptum est: *Gloria Regum est inuestigare sermonem, & praeesse in sollicitudine*) Rom. 12.) nihilque negligere, quod ad populorum ipsis commissorum salutem pertineat. Eos quippe Deus suos in terris Vicarios constituit, vt sint *Terrori mali operis, vindices in iram ei qui malum agit, vt quisquis malum fecerit, eos timeat,* Rom. 13. Vult ego eos Leones esse, quibus nemo barbam impune vellat: non autem Ouiculas, quos quisquis velit suo arbitratu vsque attondeat. Sic enim ipse Spiritus sanctus docet Prouerb. 16. *Indignatio Regis nuncij mortis: & vir sapiens placabit eam.* Prouerb. 20. *Sicut rugitus Leonis, ita & terror Regis: qui prouocat eum, peccat in animam suam. Rex qui sedet in solio iudicij, dissipat omne malum intuitu suo. Dissipat impios*

Reges debent esse Leones nō Verveces.

Rex

Rex sapiens, & incuruat super eos fornicem. Prouerb. 24. *Time Dominum & Regem, & cum detractoribus* (Regis) *non commiscearis: quoniam repente consurget perditio eorum, & ruinam vtriusque quis nouit?* Eccl. 10. *In cogitatione tua Regi ne detrahas, & in secreto cubiculi tui ne maledixeris diuiti* (seu potenti) *quia & auis cœli portabit vocem tuam, & qui habet pennas, annunciabit sermonem*, id est, nunquam homines desunt, qui Reges & Principes, non aliter quam Aues rancida cadauera odore persequantur, & in Aulâs esuri conuolent. Isti quæ aduersus Reges in sinu eorum effuderas tutissimisque auribus deposuisse visus fueras, gratiam eorum aucupantes enunciabunt, tibique ruinam & perditionem afferent. Reges enim officij memores etiam eos, qui de priuatorum fama detrahunt, seuerè multant, nedum illi suos obtrectatores impune auferre sinãt, quod de bono nomine ad bene ex vsuque publico imperandum tam ipsis ne-

Nemo subditorum impune eis detrahere debet.

cessario detraxerint. Dauid certe *vir secundum cor Dei*(1.Reg.13.)*qui pauit Israel in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos* (Psal.77) quod Regum erga detractores, & peccatores terræ, seu publice noxios, nec sibi tantum peccantes, officium sit, suo eos exemplo hoc modo docet Psalm.100. *Detrahentem in secreto proximo suo, hunc persequebar* (siue vt est in Hebræo, *interficiebam*) *super oculo & insatiabili corde* (Hebraice, *lato corde*) *cum hoc non edebam* (nam *latus corde iurgia concitat*, siue vt est in Græco, *Vir inexplebilis concitabit litem*, sicut nunc Iesuitarum exemplo cum maxime apparet, Prouerb.28.) *Non habitabit in medio domus meæ, qui facit dolum* (sicut Iesuitas multipliciter fecisse ostensum est) *qui loquitur mendacium, non firmabitur in conspectu oculorum meorum* (nemo autem periculosius vnquam mentitus est, quam Cæsaris Confessarius eiusque participes) *in matutino interficiebam*

A Dauide Reges officium debent discere.

omnes

omnes peccatores terræ, vt disperderem de ciuitate Domini omnes operantes iniquitatem. Huius exemplum parum imitatus fuerat rex Ezechias, sed suæ sibi pietatis conscius & multiplici diuinæ erga se beneuolentiæ documento confisus, in munere suo somniculosus versari cœperat, & ipso interea *in domo Domini psalmos suos decantante*, Principes eius, Aulæque proceres, per occasionem *ædificandæ arcis Sion*, Templique multo opere aduersus externos hostes muniendi iniquissimis exactionibus populum deglubebant, nec minus auarissimi *Sacerdotes in mercede docebant*, & inexplebiles *Prophetæ* seu Confessarij *in pecunia diuinabant* ac *Mulieres* cantatrices, Dei laudibus vacantes, *de domibus suis eiiciebant*: quibus rebus vsque eo Deus fuit offensus, vt nisi eum Ezechias & Principes acta pœnitentia placassent, vrbem Ierusalem ipsumque templum funditus euersurus fuerit, Mich. 2. & 3.

Cauere autem Ezechiæ negligentiam.

Quæ toti regno futura fuit capitalis.

Caput XXXI.

[Ie]suitæ in [C]æsarem [co]ntume[l]ia.

EX quibus planissime apparet, quam indigna Iesuitarum in Cęsarem sit contumelia, cum in eo tantam regalis officij negligentiam libris editis incusant, vt nec ipse curæ habeat, quid de rebus longe maximi momenti ad sedem Apostolicã & ad Imperij Principes perscribat, & Ministros sua credulitate & lenitate, ignoscentia ac mansuetudine tam Otiosis animis abuti, sibique os sublinere, fucum facere & illudere patiatur, nec gladio sibi in mali operis timorem dato eorum infidelitatem vlcisci, suæque dignitati in futurum tempus consulere animum inducat: non aliter ac si esset Imperator Histricus aut scænicus, idemque parum decenter partes sibi mandatas tractare sciret: qualia de optimo maximo Principe vel intra priuatos parietes prædicantem non facile quisquam nisi grauiter offensus ferendum

Ac si esset [I]mperator [i]n comœdia.

dum sibi putaret. Iesuitis tamen verecundiæ non est in orbis terrarum Theatro sic eum ob omnium oculos ad irrisum & contemptum traducere, totque tam ingentia in societatem beneficia ista noui generis contumelia remunerari, vt iam parata omnibus sit excusatio, sit eis omnia Cæsaris iussa contemnere & ludibrio habere, nec mandata eius quicquam morari eisque parere & dicto audientes esse libeat. Dicent enim: Quî ego scire possum, aut credere necesse habeo, istam Cæsaris mentem ac voluntatem esse, cum Iesuitæ, interque eos ipse Cæsaris Confessarius, non modo intra priuatos lares, sed etiam libris editis testentur & conquerantur, eum oscitare aliasque res agere, & abdicata omni Reipubl. cura nullius conscientiæ & fidei Ministris se ipsum credere & rerum summam permittere, ac fere quotidie literis & mandatis impia, iniqua, ipsiusque menti & voluntati è diametro opposita

Docent alios exemplo suo Cæsarem contemnere, eiusque literis & mandatis refragari.

continentibus nomen ſuum manu ſua ſubſcribere? En tibi, Chriſtianiſme Imperator, gratiam quam tui tibi Ieſuitæ reponunt! en, qui monitis,exemplis ſubiectos tuos *te honorificare,tibique debita, timorem, honorem, tributum reddere* doceant! Nec tamen nihil eſt, quod eis pro tanto tui contemptu debere te arbitror. Faciunt enim te Dei ſimilem, vt non minus quàm ille de te profiteri poſſis: *Ego Vermis ſum, & non homo: opprobrium hominum & abiectio plebis; quoniam circumderunt me canes multi* [*canes impudentiſſimi, qui neſcierunt ſaturitatem*, Iſai. 56.] *concilium* ſeu Societas *malignantium obſedit me. Factus ſum tamquam vas perditum, quoniam audiui vituperationem multorum in circuitu, in eo dum conuenirent ſimul aduerſum me, accipere animam meam conſiliati ſunt. Cogitauerunt ſupplantare greſſus meos: funes extenderunt in laqueum, iuxta iter ſcandalum poſuerunt mihi. Acuerunt linguam*

Cæſar verbis Dei de contumelia Ieſuitarum conquirendi cauſam habet.

Ieſuitæ animæ Cæſaris inſidiantur.

ſuam

suam sicut serpentes: venenum aspidum sub labiis eorum. Molliti sunt sermones eorum super oleum, & ipsi sunt iacula, {Psalm. 21. 30. 54. & 139.} {*Audite cœli, & auribus percipe terra, Filios enutriui & exaltaui: ipsi autem spreuerunt me. Væ genti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequam, filiis sceleratis! blasphemauerunt sanctum Israel, ab alienati sunt retrorsum.* Recte autem Imperator longius hoc carmen contexuerit, nec minus sua fecerit, quę mox Deus dictis subtexit, *consolabor de hostibus meis, & vindicabor de inimicis meis.* Hoc enim si faciat, hic ei operis fructus pro mittitur: *Cum feceris indicia tua in terra, Iustitiam discent habitatores terræ, Cunctus enim populus audiens timebit, vt nullus deinceps intumescat superbia.* Isai. 1. & 26. Deuter. 17.

Cæsaris est iniuriam istam vlcisci.

Saltem vt aliis sit timori.

Deinde autem iniuriæ erga Cæsarem indignitatem auget Irrisio, cum edito Iustæ defensionis libro in ista eius fronte præ se ferunt, se existimationem illius ac dignitatem

Iesuitæ Cæsarem palam illudunt.

tueri, cum tamen toto libro nihil æque habeant propositum atque omni eum existimatione spoliare, & odiosum multis (vt iam demonstraui) cunctis vero contemptum efficere, haud secus atque impij milites, *qui Iesum induerunt purpura & spinea corona capiti eius imposita flexis ante eum genibus salutarunt eum, Aue rex Iudæorum, caput eius arundine percutientes eumque conspuentes*: vt non minus Imperatori conueniat, quàm Corinthiis, quod eis Clericos *à Deo vocatos in Societatem filij eius Iesu* facere solere Paulus sic commemorat: *Libenter suffertis, si quis vos in seruitutem redigit, si quis accipit, si quis deuorat, si quis extollitur, si quis in faciem vos cædit.*

Sunt impij milites in Christum.

Capvt XXXII.

Iesuitarum molitiones aduersus summam Cæsaris iurisdictionē.

Alterum Imperij Fulcrum esse dixi supremam Cæsaris in Imperio iurisdictionem, per quam iis, qui aduersus sanctionem de Religionis

gionis pace iniuriam sibi factam, seque domiciliis aut fundis euersos ac spoliatos queruntur, iudicium reddit & suum cuique tribuendum curat. Hanc superioribus demum annis nonnulli Protestantium controuersiam facere cœperunt, vt Monasteria & alia Ecclesiastica bona siue occupare, siue olim occupata retinere possent. Atque istud caput & origo fuit huius plusquam Troiani incendij, quo vniuersa pene Germania conflagrauit atque etiamnum fumat: quoniam quos sacra bonorum illorum fames inuaserat, Cæsarem controuersiarum de id genus causis Iudicem esse pernegabant, ac velut rem, quæ ad Religionem pertineret, non nisi sententia Arbitrorum ex vtraque litigantium parte pari numero lectorum amice componi oportere contendebant. Quod postulatum manifeste iniquum esse & exitium Imperio minari, ipsi Saxo & Brandenburgicus Electores ac plerique alij Euangelicorum Or-

Quam non minus quã quidam Protestantium oppugnant.

Qui eo pacto præsens Germaniæ excitarunt incendium.

Velut Saxo & Brandenburgicus iam abhinc ac annis timuerant.

dinum; ſed & Spirenſis Dicaſterij Aſſeſſores, etiam qui Catholici non eſſent, ingenue fatebantur, ac ſolum Imperatorem eiuſque loco & auctoritate Aulici & Spirenſis tribunalis Conſiliarios in eiuſmodi cauſis iudices ſedere ac iura litigantibus reddere poſſe agnoſcebant. Nec verò alia Catholicis Germaniæ Principibus & Ordinibus anno 1610. Fœderis ineundi cauſa fuit, niſi vt iſtam Cæſaream iuris dicendi poteſtatem armis tuerentur, quoniam niſi ea ſalua aliter maturum rei Catholicæ in Germania interitum ac funus imminere intelligebant. Et Imperator edicto illo ſuo, quo Proteſtantes quicquid Eccleſiaſticorum bonorum poſt conditam Religionis pacem inuolaſſent, miſſum fieri & Catholicis reſtitui iuſſit, aliud non egit, quam quod declarauit, ſe legitimum iſtiuſmodi cauſarum Iudicem eſſe, cuius ſententia & ſanctionis illius de pace interpretatione omnes ſtare oporteat. Nec verò Proteſtantes

Cæſar edicto ſuo profeſſus eſt ſe in cauſis Monaſteriorum eſſe legitimum Iudicem.

testantes quod contra afferrent, curque ius Cæsaris circumscriptum & impeditum irent, quicquam inuenerunt, donec tandem exorta est Iesuitarum importunitas & audacia: qui quod de sacrilega Monasteriorum auiditate nihil prorsus vlli Protestantium concederent, iuris autem ad ea Societati suæ lucrifacienda multo minus, quam illi, haberent (quippe, qui sacrorum Canonum sanctionibus teneri se fateantur, Monasteriorum ad alios vsus conuersionem grauissime vetantibus, cum Protestantes nihil Canonas morentur, nec iis sese obligari putent, tum etiam eorum se filios & hæredes prædicent, qui Monasteria condiderunt, posterisque suis ad inopiam redactis præsidium ibi esse, & hospitium atque alimenta præberi voluerunt) apertius & contentiosius, quam vllus Protestantium, Cæsaris Ius, potestatem & officium oppugnare, & Pontifici iudicium de litibus in Imperio exortis vindicare

Iesuitæ minus iuris habent ad Monasteria, quã Protestantes.

Et tamen Cæsari negant iurisdictionem cõpetere in Monasteriorũ causis.

Eamque adscribunt Papæ.

animum induxerunt, non quod cordi haberent Cæsarem à suscipiendo piaculo seu mortali peccato prohibere, & ius suum Pontifici saluum conseruare, sed tantum vt Pontificis gratia eo officio conciliata alienarum hæreditatum facilius potirentur. Quotiescumque enim satis obsequentem videntur habere Cæsarem, vltro ei auctores esse non dubitant, falcem suam in Pontificis messem mittendi, & iudicium de causis Ecclesiasticis sibi arrogandi, suaque auctoritate Ecclesias & opes earum quibus libeat auferendi & ipsis condonandi: quod etiam iure eum facere posse, atque adeo debere argumentis vincere conantur, exploso Lateranensis Concilij Canone: *Si quis Principum donationem rerum Ecclesiasticarum sibi vindicauerit, vt sacrilegus iudicetur.*

Cuius gratiam in eo aucupätur.

Alias Cæsarem docent falcem suam mittere in messem Pontificis.

Eique sacrilegium aperte suadere.

CAPVT

Capvt XXXIII.

Eius porrò doctrinæ sacrilegiorum magistæ specimen illustrissimum meis ipse vidi oculis in autographo literarum, quas Moguntini Iesuitæ totius prouinciæ nomine & Prouincialis Rectorisque sui auctoritate postrid. Calend. Octob. anni 1629. & a.d. 15. Ian. 1630. ad primarium quendam Cæsaris Consiliariorum dederunt. In iis literis Consiliarij illius *Consilium & auxilium maxime se flagitare, unice optare & verò sperare* aiunt, vt Cæsar inscio & inconsulto Pontifice Monasterium Claræuallis in suburbano Moguntiæ agro ipsis donet, idque *de subito & clandestino*, ne quid eius Pontifici aut aliis Romanorum suboleat, sicque *aliquid obiiciatur impedimenti. Romæ enim* (inquiunt) *paucos numeramus amicos, qui beneuole nos audiant. Cæsaris* Donaticias, *Commissoriales & Exsecutoriales lite-*

Eius rei illustre exemplum.

Iesuita queruntur se Papa & plerisque Romanis vti minus beneuolis.

ras tacite præstolabimur. Nec tamen satis habent ex dono Cæsaris vno illo Monasterio potiri, sed summa ope conniiuntur, vt multo plurima eadem sacrilegæ donationis via in potestatem suam redigant, velut hęc ipsorum verba planum faciunt: *Hoc Claraeuallis Monasterium, si Moguntino Societatis nostræ Collegio adderetur, multas eidem vtilitates afferret,* MAXIME *ob pascua & prata, quæ habet multa. Cum illo, quod* NVNC *petimus* (cras scilicet alia petituri) *si coniunctum sit aliud Monasterium Oppenhemij situm, quod Mariæ Corona dicitur, Cæsarea beneficentia nobis* DONATVM, *cum speramus Collegij Moguntini statum efficiet, qualis est maximorum.* Nunc operæ pretium est cognoscere, quantæ astutiæ & calliditatis modum improbi isti Captatores & Hæredipetæ Cæsarem doceat, vt minore inuidia, nullaque impedimenti aut remoræ occasione Monasterium S. Francisco sacrilegé eripi, & Ignatio Loyolæ eiusque malis ouis

Plura Monasteria sæculari Cæsaris auctoritati inscio Pontifice conatur obtinere.

Frudulentia quam Iesuitæ Cæsari præmonstrant.

quis donari possit: *Si Imperatoris* [inquiunt] *auctoritate & nomine Monasterium initio occuparetur & administraretur* [dissimulato, quod nobis dare illud cogitet] *non erunt, qui contra moueant. Si per extraordinarios Commissarios, qui* IVS *examinent*, DICANT, & DESVBITO EXSEQVANTVR [id est, non citatis, nec auditis Franciscanis, quorum res agitur, multo minus causa ad Forum Pontificis & Ecclesiæ remissa] *multæ quas maleuoli suscitabunt remoræ cadent*, Id est, Franciscanæ familiæ Generalis Minister homo maleuolus est, quoniam suo Ordini sua recuperare, quam nobis abligurienda mauult relinquere. Cauendum ergo erit, ne rescis cat, Cæsarem illud Monasterium nobis donare velle. Postquam verò Cæsaris Commissarij omnia Monasterij bona à Palatinatus incolis recuperarint, nosque in possessionem eius immiserint, tum Franciscani postulationes & protestationes suas sero & nequicquam inter-

Quia Cæsar videtur esse paulo religiosior.

ponent: & nos erimus *Beati possidentes*. Sed quoniam non vacant metu, ne Imperatorem scrupulus aliquis male habeat & conscientia remordeat [quippe, qui literis Romam datis testatus fuerit, *se in conscientia ferre non posse, vt in iure diuino stabilitæ fundationes contra Fundatorum mentem & institutum alio conuertantur & applicentur, & Monasteria sub prætextu maioris boni alij Ordini, quam cui dicatæ sunt, concedantur*] propterea & ipsum & Consiliarios eius omni talis religionis modo exsoluere satagunt, & plura sacrilegia quotidie nullo metu perpetrare hoc modo docent: *Probabo opinionem hanc* CERTAM, *Imperatorem non modò posse optimo iure, prudenter, pie ac religiose Monasteriorum quondam emortuorum reditus Societatis vsibus assignare, verum etiam* VT PLVRIMVM [id est, quod ad plurima Monasteria attinet] *in conscientia coram Deo ad id obligari: & Consiliarios eius, si Deo & Imperatori fideles sint,*

Iesuitæ omnem ei scrupulum eripere conantur.

Et contendunt, eum coram Deo obligari vt sacrilegiũ committat.

Sacrilegas suas opiniones volunt haberi pro certis.

t, idem OMNIBVS *modis* [siue iu-
s, siue iniustis, quia *Unde habeas*
.erit nemo, sed oportet habere] *sua-*
re & curare debere, grauiter vero
ccaturos [id est, periuros perfidos-
ue fore] *si obstent aut dissuadeant.*
æc ergo illorum est *Opinio*, sed
erta, absque vlla, vt aiunt *oppositi*
rmidine; quia *perfecta caritas* &
Ionasteriorum sacra fames *foras*
nittit timorem. Nunc audiamus Ma-
hematicam illam demonstratio-
iem, cuius vi quod lignum est lapi-
lescit, & Opinio fit scientia: *Ca-*
holica (inquiunt) *Religio magis cre-*
scere non potest, quam si PLVRIMI
sint adscripti militiæ Iesu, qui pro ea
pugnent eamque disseminent: quales
Collegia Societatis Iesu nutriunt, edo-
cent, quaqua versum emittunt. Quare
nec Imperator magis iuuerit Ecclesiæ
salutem, quàm si Societatis Collegia
promouerit. Qui ergo huius consilij au-
ctor est, optimum agit Consiliarium;
qui contra, is suadet quod facit contra
Ecclesiam, contra Imperatorem & con-

Mathematica eorum demonstratio.

tra multorum salutem. Sed vereor, ne Mathematica ista demonstratio sit acutior & subtilior, quàm vt satis eam Cæsar & Consiliarij eius percipere queant. Operæ ergo fuerit pretium vim disputationis nonnihil declarari, quod fiet si duplex argumentum distincte ad formam redigatur dialecticam hoc modo:

Adeo acuta & subtilis, vt eã Cæsar & Consiliarij non percipiant.

Capvt XXXIV.

De Officio Cæsaris.

Syllogismus Iesuiticus.

Cæsar non modo iure potest, sed etiam in conscientia coram Deo obligatus est facere quicquid iuuat Ecclesiæ salutem & religionis incrementum, peccat verò mortaliter, si id facere prætermittat.

Monasteria vacantia dare Iesuitis iuuat Ecclesiæ salutem & religionis incrementum, quia sic Iesuitarum strenuorum Christi militum crescet numerus.

Itaque Cæsar non modo iure potest,

sed

sed etiam in conscientia coram Deo obligatus est Monasteria vacantia dare Iesuitis, peccat verò mortaliter, si id facere prætermittat.

Pari modo annis superioribus sub propositione sua assumserant:

Archiepiscopo Pragensi abrogare ius & potestatem in Academiam Pragensem, & dare Iesuitis, iuuat Ecclesiæ salutem.

Omnes Scholas, ludimagistros, pædagogos, typographos & bibliopolas totius regni Bohemiæ subiicere Iesuitarum iurisdidioni, iuuat Ecclesiæ salutem.

Iesuitas facere Censores librorum & Inquisitores hæreticæ prauitatis per totum Bohemiæ regnum, iuuat Ecclesiæ salutem.

Itaque in conscientia coram Deo obligatus est Iesuitas facere Dominos quasi totius regni Bohemiæ, peccat verò mortaliter, si id facere prætermittat.

QVid autem vetat, quin similiter & ista assumant? Omnes Cæsa- *Omnes Cæsaris mini- debent Ie-*

ſuitis peccata confiteri.

ris Principumque Conſiliarios, familiares & domeſticos Ieſuitis vti Confeſſariis iuuat Eccleſiæ ſalutem. Et P.Lamermannum idem eſſe Cæſari, quod Regi Aſſuero fuit Pater Mardochæus, iuuat Eccleſiæ ſalutem, ita vt dubitandum non ſit, ex honore & gloria Lamermanni eundem Ieſuitas fructum capturos, quẽ Mardochæi exaltatio Iudæis attulit, de quo Eſt.8.& 9.ita legimus: *Mardochæus de Palatio & de conſpectu Regis egrediens fulgebat veſtibus regiis, coronam auream portans in capite, & amictus ſerico pallio atque purpureo. Iudæis ergo noua lux oriri viſa eſt, gaudium, honor & tripudium: in tantum vt plures alterius gentis & ſectæ eorum Regioni & ceremoniis iungerentur. Grandis enim cunctos Iudaici nominis terror inuaſerat. Nam & prouinciarum iudices, & Duces, & procuratores & omnis dignitas, quæ ſingulis locis ac operibus præerat, extollebant Iudæos timore Mardochai, quem Principem eſſe Palatij & plurimum poſſe*

Cæſar in conſcientia obligatur Lamermãnum honorare inſtar Mardochai

c cognouerant. Quidni ergo Cæ-
in conscientia obligatus sit, o-
nem Aulam suam ad peccatorum
omologesin solis Iesuitis facien-
m adigere, & Lamermannum fa-
re Principem Palatij & vestibus
egiis fulgenti auctoritatem con-
liare maximam? Sic enim grandis
inctos Iesuitici nominis terror in-
adet, multoque PLVRES alterius
entis & sectę Iesuitarum Religioni
ungentur, tametsi (vt Paulus ait 1.
Cor.10.) *non in* PLVRIBVS *benepla-
itum est Deo*, οἱ γὰρ πλεῖς οἱ κακοὶ, *Plu-
es enim mali*. Non dissimiliter Iesui-
æ in Placida Disceptatione Opi-
nionis suæ certitudinem de Cæsaris
Officio & Præter officio demonstra-
ri sibi visi sunt hoc modo disputan-
tes:

Sic enim plures fiet Iesuitæ.

Cæsar in conscientia obligatus est non obligare os boui trituranti, id est, non prohibere eum victu necessario.

Societas Iesu est Bos triturans, vi-
tula elegans atque formosa, docta
diligere trituram (Ierc.46. Ose.10.)

Alius Iesuitarum syllogismus vere Cornutus.

siue ad verbi & Sacramentorum administrationem idonea.

Ergo Cæsar in conscientia obligatus est non alligare ei os trituranti, nec victu necessario eam prohibere, sed dare ei prata & pascua Vaccarum vetularum & claudarum, quarum subtritæ vsque ad talos sunt vngulæ, id est Religionum veterum ad nihil iam vtilium, ita vt de Cæsare gloriari Societas possit: In loco pascuæ ibi me collocauit, Psal. 22.

At enim hoc potius est demonstrare Societatis Vitium, quam Cæsaris Officium, cum multo amplius contineat complexio, quam quantum ex concessis effici debuit. Non autem plus inde cogitur, quam Cæsarem non debere victu necessario Societatem priuare. Id quod perspicuè Paulus docet 1. Tim. 5. *Qui laborant in verbo & doctrina Presbyteri, duplici honore digni habeantur. Dicit enim Scriptura: Non alligabis os boui trituranti. Et, Dignus est operarius cibo suo*; qui cibus est *Merces* illa,

quæ

uæ illi sola ab hominibus debetur; ua nihil amplius nec ipsis Aposto- is postulare Christus permisit; qua le re Paulo credere nos par est, sic le se cæterisque Apostolis prædi- canti: *Habemus potestatem manducandi & bibendi* (quæ apponunt nobis illi, quibus euangelizamus) *sicut & cæteri Apostoli. Dominus enim ordinauit iis qui Euangelium annunciant, de Euangelio viuere. Non tamen vsus sum hac potestate, ne quod offendiculum dem Euangelio: sed sine sumptu auditorum pono Euangelium, atque etiam cum egeo* (rebus victui & amictui necessariis) *nulli onerosus sum, sed in omnibus sine onere me* auditoribus *seruo & gratis Euangelizo, vt plures lucrifaciam.* 1. Corinth. 9. & 2. Corinth. 11. *Habentes alimenta, & quibus tegamur, his contemti simus, nam qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem & laqueos diaboli, à quo captiui tenentur ad ipsius voluntatem,* 2. Tim. 2. & 1. Tim. 6. Tantum ergo est, quod Societati in area Dei

In Ecclesiæ ministerio occupatis debentur ad vitam necessaria, sed superuacua non item.

homines velut grana ab errorum aut peccatorum glumis verbi & sacramentorum ministerio tanquam Vngulis exterenti vel separanti à Cæsare & Principibus debetur; quo si docta illa Vitula non sit contenta, sed alienis spoliis ditari & superuacua accipere postulet, merito Cæsar veretur, ne in diaboli laqueos inciderit, ab eoque ad ipsius voluntatem captiua teneatur, néue Aquilonari stimulo agitata, siue superuacuis septentrionalium Monasteriorum opibus saginata lasciuiat & calcitret, sicut Iere.46. scriptum est: *Vitula elegans atque formosa Ægyptus: stimulator ab Aquilone veniet ei* (*Ab Aquilone* autem *venit aurum*. Iob.37.) *Mercenarij eius* (*Sacerdotes in mercede docentes & prophetæ in pecunia diuinantes*, Mich.3.) *quasi Vituli saginati versi sunt.* Talibus porro Vitulis quam minime tutum sit Ecclesiæ causam credere, 2.Reg.6. & 1. Paral.13. *Arcæ Dei* figura docemur; quæ cum plaustro imposita veheretur,

Societas est Vitula aquilonari stimulo agitata.

Cui lasciuienti Ecclesiæ causa

etut, nihil propius factum fuit, quam vt humi effunderetur, *quia Boues lasciuientes & calcitrantes inclinauerant eam*; vt omnino casura fuerit, *nisi Oza manum extendens eam sustentasset.* *parum tuto creditur.*

In superiori autem Syllogismi propositione est quiddam ambigue dictum, quod distinctionis indiget. Ecclesiæ quippe salus & religionis incrementum dupliciter iuuari potest, modis nempe vel iustis, honestis & prudentiæ spiritus consentaneis, vel iniquis, turpibus & carnis aut seculi prudentia dignis. Cæsaris officium est Ecclesiam iuuare illius, non huius generis rationibus ac modis. Atqui Monasteria aduersis sacrorum Canonum sanctionibus & eorum, qui ea condiderunt voluntatibus, veteribus Ordinibus erepta Iesuitis transcribere, hoc est Ecclesiam iuuare velle modo iniquo, turpi & prudentia spiritus alieno. Grande ergo nefas Cæsar contraheret ac sacrilegio piacu-

Cæsar Ecclesiæ salutem & religionis incrementum iuuare debet modis iustis & honestis.

Sed Monasteria dare Iesuitis est iniustum & turpe.

laris fieret, si mendosa ista Iesuitarum demonstratione propositi sui constantiam conuelli ac labefactari pateretur, ab eoque demutaret, quod toties publicis priuatisque tabulis professus fuit, se nimirum nec debere, nec posse, nec velle committere, vt defunctorum voluntates rescindantur, irritæque fiant, & inuito iure diuino Monasteriorum bona alteri Ordini, quam cui dicata sunt, sub maioris boni prætextu concedantur.

CAPVT XXXVI.

De Officio Consiliariorum Cæsaris.

Alius Iesuitarum Syllogismus

Quicumque Consiliarius Cæsari dissuadet, ne iuuet Ecclesiæ salutem, is facit contra Ecclesiam, contra Cæsarem & contra multorum salutem.

Quicumque obstat, ne Monasteria vacantia dentur Iesuitis, is Cæsari dissuadet, ne iuuet Ecclesiæ salutem.

Ego

Ergo quicumque Consiliarius obstat, ne Monasteria vacantia dentur Iusuitis, is facit contra Ecclesiam, contra Cæsarem & contra multorum salutem, & consequenter est Deo & Cæsari infidelis, ac propterea ipse & posteri eius sentient Deum vltorem malefactorum, & cum æternæ salutis dispendio experietur Soctatem pupillam oculi Domini læsisse.

AT enim hominum mendacissimi & mendicissimi mendosè vos colligere nemo est Consiliariorum Cæsaris, quin sua sponte intelligat. Qui obstat, ne contra diuinas & humanas leges Ordinibus Monasteria sua eripiantur, sed suadet sua Monachis restitui, eosque ad instaurandam Religiosam disciplinam compelli, is Cæsari consulit, vtmaxime iuuet Ecclesiæ salutem & religionis incrementum. Monachi enim ex D. Benedicti formula viuentes sunt Boues quatuor Vngulis triturantes, & quidem Vngulis æreis,

Ecclesiæ interest veteribus Ordinibus sua restitui Monasteria.

Ipsosque Ordines reformari

Sic erunt Boues in area Dei triturantes quatuor Vngulis æreis

quales ad Trituram Areæ Dei necessarias esse Mich. 4. sic docemur: *Deus congregauit gentes multas, quasi manipulos areæ. Surge & tritura filia Sion, quia vngulas tuas ponam æreas, & comminues*, siue vngulis teres, *populos multos & interficies Domino, rapinas eorum.* Id est, gentiles & hæreticos, qui diaboli laqueis captiui tenentur, liberabis, eosque gladio spiritus *occides & manducabis*, ac velut victimas Deo immolabis. Harum verò vngularũ duas habent cum Iesuitis communes, duas verò proprias. Communes sunt verbi prædicatio & Sacramentorum administratio. Illam tamen Iesuitæ habeant Corneam, sed Monachi Aeream: quia Iesuitæ ex præscripto viuentes non prædicant nisi ex actibus vitæ Contemplatiuæ, cum omnis eorum lectio, meditatio & oratio ad Actionem velut Finem præcipuum referatur, *vt Dicant:* sed Monachi prædicant ex habitu, plenitudine & abundantia Contemplationis,

Cum Societas duabus tantum vngulis trituret. Quarum vnam nempe Prædicationem verbi, habeant Corneam.

nis, vitam totam præcipue Contemplationi dicantes, *vt* à Deo *Discant:* sicut Ieremias sua Contemplatione & clamore, siue oratione, discere à Deo meruit sermonem grandem & triturandis populis idoneum. Ier.33. *Hæc dicit Dominus, clama ad me, & exaudiam te, & annunciabo tibi grandia & firma, quæ nescis*; id est, nouas *adinuentiones meas, quas præparaui his, qui* plus *me diligunt* (maiorem ex assidua pulchritudinis meæ contemplatione amorem concipientes) *quas oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt*, 1. Reg.2.& 1.Corinth. 2. Ac tales sunt *Scribæ docti ad regnum cœlorum* (siue ad Ecclesiæ ædificationem) *qui de* Sacræ Scripturæ *thesauro proferunt noua & vetera*, Matth.13. Iesuitæ vetera tantum vaticinantur, ab aliis audita, aut in SS. Patrum & Monachorum libris inuenta. *Multi enim cibi sunt in noualibus Patrum, & aliis congregantur absque iudicio*, quia maximos labores capiunt potius vt

Contemplatiui proferunt vetera & noua.

Ac propterea semper manent pueri.

Ae propter-ea semper manẽs pue-ri. *Et imperfe-cti Prædi-catores.*

alij vetera dicant, quam vt noua ipsi à Deo discant, Prou.13. Itaque *cum iam deberent Magistri esse propter tempus, adhuc imbecilles sunt ad audiendum sermones grandes & firmos,* quos Deus Contemplatoribus annunciat, *& sunt sicut paruuli expertes sermonis iustitiæ, quibus lacte opus sit, non solido cibo,* Hebr.5. Tales minime perfectos Doctores esse, & Corneam tantum, non Aëream Vngulam ad terendos areæ manipulos afferre, S.Gregorius Magnus ita disertim affirmat: *Quicquid subditis Doctor proponit ad normam rectitudinis aut de Exemplis electorum accipit, aut de doctrina sacri eloquij, aut ex Reuelatione internæ Contemplationis: Si solum Exempla bonorum nouerit, aut si sacræ Scripturæ etiam quis eruditus sit, & Contemplationis reuelatione caruerit, in ordine Prædicationis vir* PERFECTVS NON *erit. Dei namque debet esse docibilis, qui suscepto prædicationis officio docere homines cupit.* Monachos verò tanquam perfectos

Monachi trituram

fectos prædicatores & per reuelationem Contemplationis à Deo doctos trituram in area Dei non minus calamo, quam sermone exercere, Prophetarum Exemplo docemur. Isai.21. *Super speculam Domini ego sum, stans iugiter per diem: & super custodiam meam ego sum, stans totis noctibus* (id est, voluntas mea est in lege Domini, & in ea meditor die ac nocte, velut speculator pro Ecclesia agitans excubias) *Tritura mea, & filij areæ mea, quæ audiui à Domino, annunciaui vobis*; id est, mihi contemplanti à Deo reuelata vos doceo, scribens in libro, in quo clamabo vsque ad consummationem sæculi. Ita quippe facere iussus sum, Isai. 30. *Scribe super buxum, & in libro diligenter exara illud, & erit* (scriptura tua) *in die nouissimo in testimonium vsque in æternum.* Habac.2. *Super custodiam meam stabo, & figam gradum super munitionem, & CONTEMPLABOR vt videam, quid dicatur mihi. Et respondit mihi Dominus, &*

etiam calamo exercēt,

Annunciando aliis quæ Deus ipsis reuelat.

dixit, ſcribe viſum (ſeu ſermonem tibi reuelatum) *& explana eum ſuper tabulas, vt percurrat qui leget eum.* Sic ſatis probatum arbitror, duas Vngulas, quibus ſolis Societas Ieſu manipulos terit, non minus Monachis adeſſe, ſed alteram earum, nempè Verbi prædicationem Ieſuitis eſſe Corneam ſiue imperfectam, Monachis verò Aeream ſeu perfectam, tanquam ex Contemplationis abundantia manantem, cum eorum *charitas magis abundet in omni ſapientia & in omni ſenſu atque intellectu ſpirituali*, Philip.1.Col.1.

Capvt XXXVII.

Duæ Monachorum Vngulæ, quibus caret Societas Magna Virtus & magna gratia.

DEinde habent Monachi Regulæ conuenienter viuentes duas Vngulas, quibus Ieſuitæ carent, etiam qui optima fide Regulam ſuam cuſtodiunt, quæ ſunt *Magna virtus*, & *Magna gratia apud Deum & homines.* Magna virtus eſt

omnis

omnis patientia, signum Apostolatus, 2. Cor.6. Magna gratia est, quam eis conciliat beneficentia, communio & hospitalitas, siue opum ipsis non necessariarum hilaris & fidelis in aduenas & egentes distributio. De omnium quatuor Vitulæ triturantis Vngularum vi & efficacitate in filiis areæ Dei terendis, ipsius Dei hoc est iudicium. 2. Timoth. 2. *Seruum Dei oportet esse docibilem & patientem* (siue Vngula doctrinæ & patientiæ triturare) *si forte Deus illis, qui resistunt, det pœnitentiam ad cognoscendam veritatem*, 2. Tim.4. *Erit tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed à veritate auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur. Tu ergo homo Dei prædica verbum, opus fac Euangelistæ in omni patientia & doctrina.* 1. Cor.4. *Sic nos existimet homo tanquam dispensatores sacramentorum Dei.* Actor.4. *Virtute magna reddebant Apostoli testimonium Christo, & Gratia magna erat in omnibus illis; nec enim quisquam egens erat inter*

Vngula doctrinæ & patientiæ.

Vngula Sacramentorum.

Vngulæ magnæ virtutis & magnæ gratiæ.

Vngula gratiæ.

illos, quoniam de agrorum & donorum pretiis ante pedes eorum depositis diuidebatur singulis prout cuique opus erat. 1. Tim. 3. *Episcopum oportet esse doctorem & hospitalem* Hebr. 13. *Beneficentiæ, communionis & hospitalitatis nolite obliuisci. Talibus enim hostiis promeretur Deus,* siue acquiritur gratia magna apud Deum, 2. Cor. 9. *Hilarem datorem diligit Deus.* Eccles. 7. *Pauperi porrige manum tuam, vt perficiatur propitiatio & benedictio tua* (siue gratia apud Deum & homines) *Gratia enim dati est in conspectu omnis viuentis*; id est, datum vel beneficentia omnium gratiam danti conciliat, Prou. 22. *Qui pronus est ad misericordiam, benedicetur. De panibus enim suis dedit pauperi. Victoriam & honorem acquirit, qui dat munera: animam autem aufert accipientium,* id est, misericordiæ & beneficentiæ operibus vincet Diabolum *fortem armatum,* eiusque atrio expugnato *spolia diuidet, animasque captas à robusto saluabit,* Isai. 49. Iam de

Magna

Magna Gratia satis omnibus notum est, eam Iesuitis nequaquam adesse, cum sua eos Regula nulla hospitalitatis & beneficentiæ lege obliget, ipsique *manus porrectas ad accipiendum, ad dandum* verò *collectas habeant*, Eccl. 4. Sed nec Magnam in eis Virtutem inueniri, ac propterea vix vllum imitationis vitæ Christi & Apostolorum in vita eorum vestigium apparere, etiam cum Patris sui Ignatij nomothesiæ conuenienter viuunt, vel ex istis cuiuis iudicare procliue fuerit. Matth. 11. *A diebus Iohannis Baptistæ vsque nunc regnum cœlorum* (siue Ecclesiæ ministerium) *vim patitur, & violenti capiunt illud*, operæque faciunt pretium in hominibus triturandis. Iohannis autem erga se ipsum Violentia in eo spectata fuit, quod *Venit non bibens vinum, nec manducans panem, nec vestitus mollibus*, & cum perspicuo quamuis vitæ periculo Pharisæos & Scribas, ipsumque regem Herodem de peccatis suis liberrima

Iesuitis palam est deesse vngulã magna Gratia.

Carent etiam vngula magnæ virtutis.

Quæ à diebus Iohannis Baptistæ semper in Ecclesia requiritur.

voce castigans. Sic Iohannes in area Dei triturare cœpit, quam trituræ rationem Christus *vsque nunc*, id est perpetuo in Ecclesia obseruari oportere satis aperte docuit; quam vero nec Christus ipse, nec eius imitatores Apostoli Violentiam in rapiendo regno cœlorum missam fecerint, quamque ea omnes Ecclesiæ ministris vti voluerint, ex his Pauli verbis apparet, 1. Corint. 4. *Nos Apostoli vsque in hanc horam* (à diebus Iohannis vsque nunc) *& esurimus, & sitimus, & nudi atque instabiles sumus, purgamenta huius mundi facti sumus. Vos autem* (Clerici à *Deo vocati in Societatem filij eius Iesu*) *iam saturati estis, iam diuites facti estis, & sine nobis* (id est, sine vlla nostri imitatione) *regnatis. Rogo vos, imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Et 2. Cor. 4. 6. & 11. *In omnibus exhibemus nos sicut Dei ministros*, non modò *in Verbo veritatis* (vt illud libere loquamur, hominibus placere nihil soliciti, nec offensæ metu

Ea ergo Christus & Apostoli in triturando nisi sunt. Et omnes Ecclesiæ ministros ea vti voluerunt.

meta

metu *vtilium quicquam eis subtrahentes*, Act. 20. *Si enim quæreremus hominibus placere, Christi serui non essemus*, Gal.1.) Sed etiam *in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, in labore & ærumna, in vigiliis & ieiuniis multis, in fame & siti, in frigore & nuditate, semper mortificationem Iesu in carne nostra circumferentes, sicut egentes* (votumque paupertatis exsoluentes) *multos autem locupletantes*, nec beneficentiæ & communionis obliti, ac de his quæ *manibus laborantes* lucramur, quæque *fratres de abundantia sua nostram inopiam supplentes in vsum nobis mittunt*, aliis etiam liberaliter *ad ea quæ ipsis opus sunt ministrantes*, 2.Cor.8.Phil.4.Act.20. Ista igitur fuit Christi & Apostolorum vita ac Tritura, à qua Iesuitarum vitam procul abhorrere ac mutare, nec ad eius similitudinem ita prope, ac Monachorum vitam, accedere, cum omnes clare vident, tum ipsi Iesuitæ (vt supra monui) anno 1564. *Iesuitæ Pa-*

risiis publice scripto professi sũt, suum institutum longe esse infra perfectionẽ Monachorum.

in responso Academiæ Parisiensi dato ingenuè fassi sunt. Ita quippe de se profitebantur: *Nolumus vt quisquam intelligat, nos esse ad eum modum Religiosos, quo Monachos, quibus ob quandam excellentiorem vitæ rationem nomen Religionis tribuitur: nec enim nos dignos esse arbitramur, qui tam sanctum & PERFECTVM vitæ genus profiteamur.*

CAP. XXXVIII.

PAlam igitur infideles essent Cæsaris Consiliarij, si eos, qui excellentiorem vitæ rationem tenent, bonis suis spoliari, eaque ad alios, qui digni non sunt, nec tam sanctũ & perfectum vitæ genus profitentur, transferri suaderent: cum præsertim quod vtrorumque in triturandis populis iuuandaque Ecclesiæ salute & Religionis incremento sit laboris pretium & vtilitas, res ante oculos posita clare vociferetur S. Boni-

Bonifacius exiguo tempore Germaniā S. Ansgarius Daniam, Succiam, Noruegiam & Gothiam, alij eiusdem Ordinis Benedictini alia regna ac populos, vniuersus denique Ordo triginta tria regna triturarunt, & ab hæresi aut Paganismo ad Christi Euangelium adduxerunt, quatuor illis, quas dixi, Vngulis armati. Ostendant Iesuitæ, si possunt, solas triginta tres domos in omni Germania, quas suis vngulis, ac non potius *Principis edictis, minis & pœnis* triuerint; & ab hæresi ad Ecclesiæ communionem reuocauerint. Quæ igitur insania, quis furor esset, Monachos pascuis & pratis suis pellere, & in ea Hircos istos, non nisi Cornibus, id est, partim *inani sermone*, partim Principum *austeritate ac potentia* instructos immittere? quos præsertim palam sit ab eo ipso, quo se venditant, vitæ instituto tam longe recessisse, vt in neminem æque illa Dei querela conueniat Ier. 23. *Factus est cursus eorum malus, &*

Solus Benedictinus Ordo triginta tria regna triturauit & Christo subiecit.

Iesuitæ in Germania nec triginta tres domos.

Cum magis Hirci sint, quam Boues triturantes.

Et à primo cursu suo multum degenerarint.

fortitudo eorum dissimilis, quippe qui Pontifici præter omnes alios Religiosos fidem & obedientiam peculiari voto polliceri glorientur, simul autem suæ vtilitatis causa Cæsarem Pontificis ius inuadere, iurisdictionem Ecclesiasticam sibi arrogare, & inscio atque inuito Pontifice Monasteria nefarie & sacrilegè Ordinibus antiquis erepta sinistro liberalitatis genere aliis largiri doceant: qui si non æque docilem se illis præbeat, nec minoris iniustitiæ reum se fore statuat Iesuitas ad Monasteria admittendo, quam Protestantibus ea permittendo, stylum illi repente vertunt ac partes mutant, iamque nec suum Imperatori ius saluum esse postulant, sed omnem de controuersiis inter Imperij membra Monasteriorum causa exortis iudicandi facultatem Pontifici transcribunt: quoniam videlicet satis exploratum habent, si Cæsar Pontificem Romanæ Curiæ ingenio vti denique Monasteriis arbitratu suo

Cæsaremque aduersus Pontificem stimulent.

Rursumque vtilitatis suæ causa ius Cæsari ereptum ad Pontificem transferant.

Quoniam à Curia Romana se in

suo statuere permittat, vt nulla diuini humanique iuris religione alia Cardinalibus *in Commendam concedat*, alia *Episcoporum* prodigorum maleque rem gerentium *mensis applicet*, alia *pensiones annuas* Aulæ Pontificiæ vernalis præstare iubeat, futurum vt eorum *quamplurima sub maioris boni prætextu Societati ad Gymnasia & Collegia in quibusuis Germaniæ partibus instituenda, fundanda ac dotanda concedat*. Sic enim faciendi *grauem in conscientia obligationem* esse prædicant, nec Pontificem sine turpissima ingrati animi nota aliter facere posse persuasum habent, cum ipsi soli eo se Imperatorem impulisse glorientur, vt Protestantibus Ecclesiasticorum bonorum restitutionem Edicto imperaret. Ipsius quidem certe Confessarius P. Lamermannus literis ad Abbatem Cæsariensem a.d. 17. Sept. anno 1630. datis [quæ Astri pag.223. recitantur] Edicti Cæsarij publicationem sua vnius opera confectam

præda Societatem receptum iri sperât.

Cum ipsi soli Cæsarem ad edictum publicandũ perpulerint.

Velut Lamermannus gloriatur.

esse hoc modo prædicat: *Plus omnibus laboraui. Nouit Imperator conatus meos, solicitudines & crebras solicitationes. Nouit* ME VNUM *mouisse* [seu primum motorem atque auctorem fuisse] *& tamdiu vrsisse, quoad euincerem de recuperatione omnium bonorum Ecclesiasticorum post transactionem Passauiensem ab hæreticis occupatorum.* Nec tamen hoc eum gloriosius, quàm verius, iactare arbitror, cum Carolum Auriam Ducem Tursium, qui eodem anno Catholici Regis Oratorem apud Cæsarem agebat, dolenter de illo questum sciam, quòd cum Ratisponæ vna cum Electore Bauaro etiam atque etiam considerare cum monuisset, quam periculosæ plenum opus aleæ futurum esset, si Cæsar in Edicti sui exsecutione animo pertendens Electores Saxonem & Brandeburgicum à se alienaret, atque ad virium consociationem cum cæteris Protestantibus & Sueciæ Rege faciendam adigeret: ill

Idque verũ esse testatur Dux Tursi.

Qui Lamermanno ingens Cæsaris periculum considerandum proposuerat.

ille oculis peruicaciæ testandæ apertis sibi responderit: *Stabit, stabit Edictum Cæsaris: nec refert, si illius causa non modo Austriæ, sed omnino omnium regnorum ac prouinciarum suarum iacturam facere necesse habeat, modo animam suam possit saluam facere, quod frustra sperat, nisi Edicto exsecutionem præstet.* Sicut autem hanc ei laudem tribuere omnes oportet, eum plus omnibus laborasse, vel potius vnum solum Cæsari cum Edictum illud extudisse, tum voluntatis in eo exsequendo constantiam persuasisse: ita non minus certa res est eum *fictis verbis* tam de anima Cæsaris, quam de omnibus eius fortunis *negotiatum esse*, nec tam animæ illius salutem, quam ingnu m Societatis suæ quæstum & potentiæ incrementum habuisse propositum. Hoc ego nouem argumentis validissimis, ac tantum non vim mathematicæ demonstrationis habentibus docere possum. Sed Cæsaris & Consiliariorum ac Ministrorum e-

Sed ille clausis oculis monitum eius repudit.

Et in auaritia de anima deque omnibus fortunis Cæsaris negotiatus fuit.

ius honori conſulens iis nunc exponendis ſuperſcdeo, cum præſertim quæ iam Aſtro publicato ſatis conſtant, ac vulgo quoque nota ſunt, neminem dubitare patiantur, quin nullo genere maior Lamermanno de Ferdinandi ſui, quam de Amurathis Turcici Imperatoris anima cura ſit, nec vel ipſe, vel participes eius, de Vitelliana hæreſi Ieſuitæ, religioni habeant propter ſocietatis ſuæ emolumentum apertiſſime nullaque circuitione de Cæſaris iure ac poteſtate detrahere. Nam ecce tibi cum Imperator in Edicto ſuo ſe controuerſiarum de Monaſteriis, quæ Proteſtantes inuaſerant, legitimum eſſe Iudicem profiteatur, ac velut Iudex ferat ſententiam, & antiquis Monachorum Ordinibus tanquam lege agentibus ac ius ſuum perſequentibus Monaſteria reſtitui præcipiat, Spirenſis quoque Dicaſterij Aſſeſſores iura litigantibus reddere iubeat: Ieſuitæ in Iuſta defenſione ſumma vi pugnant, falſiſſimum

Cæſar ſe in cauſa Monaſteriorum profitetur Iudicem & antiquos Ordines eſſe legitimos actores.

Id Ieſuitæ contendunt eſſe mendacium.

ſimum eſſe, quod aut Imperator, vel eius loco Spirenſe Tribunal de id genus cauſis iudicium, aut Ordinis antiqui iuris quicquam habeant ad ea vindicanda, propterea quod & *Monaſteria illa omnia ſint exſtincta ac de iure nemini debita, adeoque ad ius & arbitrium Pontificis deuoluta, & Cæſar einſmodi cauſas ad forum ſuum trahens, iura & auctoritatem ſedis Apoſtolicæ imminuat, Eccleſiaſticam immunitatem lædat, id denique faciat, quod à iure prorſus ſit alienum, & grauiorem ſedis Apoſtolicæ cenſuram mereatur. Pontifices per patientiam toleraſſe*, vt Cæſar & Spirenſes Ordinibus Monaſteria reſtituerent: *ſi tamen res deducta fuerit in iudicium, exigente iuſtitia non debere tolerari*, vt Cæſar Iudicis munere fungatur: cui porro conſequens eſt, Edictum Cæſaris ipſo iure nullum eſſe, nec virium quicquam habere oportere. Proteſtantes proinde Ieſuitis Magiſtris diſcunt Edicto illi tanquam vitioſo & iniuſto re-

Solum enim Pontificem eſſe competẽtem iudicem, & Ordines nullam actionem habere.

Et ſententias Cameræ Spirenſis ſecundũ Monachos nihil habere iuſtitiæ.

pugnare, haſque exceptiones opponere. I. Cæſarem non eſſe legitimum iſtarum cauſarum iudicem. II. Ordines Monachorum nullum agendi ius habere. *Monaſteriorum* enim *profeſſi, qui ius aliquod in illis habebant, omnes mortui ſunt: & in eo* NEMO *hominum iam reperitur, qui ſibi ius & actionem vindicare poſſit.* Nam Ieſuitæ, qui ius ſibi vindicant, dum Papam & Cæſarem contendunt *in conſcientia obligari, vt quam plurima ſocietati Monaſteria concedant,* Homines cenſeri non debent, ſed ipſiſſimi Cacodæmones. III. Cęſarem & Spirenſes Areopagitas *non ſecundum iuſtitiam, ſed ſecundum quandam æquitatem proceſſiſſe, dum eis Monaſteria adiudicarunt, quibus de iure non debebantur,* qua de re in Aſtro agitur pag. 191. & 198. Et adhuc cuiquam dubium eſſe poteſt, quin ſacerrimi omnium bipedum ſacra Monaſteriorum fame impulſi totum imperium à fundamentis commouere tentauerint, & Proteſtantibus

Ieſuitæ proteſtantes docent rebellare Cæſari.

Et ipſa imperij fundamenta conuellunt.

Cæſaris

Cæsaris ius circumscribendi ac iustissimis eius Edictis & mandatis repugnandi auctoritatem dederint, arma denique rebellionem spirantibus vltro commodauerint?

CAPVT XXXIX.

DEcimum Hydræ caput est; hodierni Pontificis sugillatio, minimeque occulta officij neglecti exprobratio, quod immunitati Ecclesiasticæ vindicem se non præbuerit, & Imperatorem causas Ecclesiasticas ad forum suum trahere passus, hoc amplius autem declarationibus in Edicto Cæsario positis Apostolicam benedictionem impertitus fuerit, atque etiam visis Cæsaris postulatis in epistola ad Sabellum Principem data, partim per eundem Sabellum partim per Nuncium suum ei receperit, nihil aduersus postulata illa Romæ tentatum, *nec vllum Monasterium vel in Commendam cuiquam datum, vel Episcoporum men-*

Decimum Hydræ caput sugillatio Papæ Vrbani.

Quod Apostolicæ sedis iura prodiderit.

ſis incorporatum, vel penſionibus grauatum, vel in Scholas, aut Ieſuitarum Collegia conuerſum iri. Eo namque pacto cum ipſe Cęſarem legitimum controuerſiarum de Eccleſiaſticis bonis iudicem eſſe agnouit, deque iure ſuo plurimum imminuit (ſi fas eſt credere,) tum omnem Ieſuitis, præcipueque Lamermanno fidem abrogauit, ei auctoritatem eius diluit. Ille enim lamentabili libello Cæſarem de animæ ſuæ periculo ingentique ſcandalo admonuerat, quod impietate literarum ſuarum ad Sabellum & Epiſcopos miſſarum plurimis abieciſſet, & Pontificij anathematis fulmen animi ad ſaniorem ſententiam receptu anteuertere hortatus fuerat. Lata proinde Pontificis culpa fuit, qui mandata illa Cæſaris, quæ Lamermannus temeritatis & ſceleris condemnaſſet, ac Romanis vſque eo in offenſu eſſe monuiſſet, rata habere & Apoſtolica benedictione proſequi non dubitauerit. Iam quippe

Et Cæſaris mandata rata habuerit.

Lamer-

Lamermannus in iudicio de Cęsaris actionibus faciendo turpiter allucinatus videatur necesse est, & in mendacio de Pontificis ostenta. Sic à Cæsare deprehensus non habet, cur in posterum multum se fidei & auctoritatis apud Cæsarem inuenturum speret: quæ ipsi causa fuit, cur in sermone apud amicum dolenter quereretur, si ex duodecim postulatis, quę principio anni animo concepisset, totius anni decursu vnum modò à Cęsare impetratum auferret, satis æquo se esse animo. Cæsarem enim Ministris suis omnium rerum fidem habere, eique ab illis persuaderi, Confessario velut sacrificulo minime magnam politicarum & ciuilium rerum esse intelligentiam. Multo autem veri est similius, non aliam eius rei causam esse, quam quod Cæsarem minime fugiat, Confessarium esse Aspendium, intusque canere, & omnia ad suam & propinquiorum atque ad societatis suæ vtilitatem reuocare.

Nec Regũ Hispaniæ norem imi atus fuerit.

Quam vero auctoritati Pontificiæ non expediat, ab eo Confessarij Cęsarei fidem auctoritatemque dilui, id enim Iesuitæ censent vel Hispaniarum Regem exemplo discere debuisse: quos constat Ministrorum suorum, quibus regnorum ac prouinciarum regimen mandarunt, actiones quantumuis nefarias ac tyrannicas non temere rescindere aut reprehendere, multo minus suppliciis vindicare, quod imperij rationem postulare iudicent, vt salua illis sit, nec vilescat aut diluatur apud populos subiectos auctoritas.

Sed Papa satis intelligit, Iesuitas Aspendios esse & intus sibi canere.

At enim Pontifex, opinor, non videtur causæ quicquam habere, cur Iesuitas suæ, quam Vitellianæ Monarchiæ, studiosiores censeat, eorumque mendaciis ac fraudibus, quibus Vitellij sui imperium stabilire & amplificare connituntur, pondus auctoritatemque addere, eaque causa iustissimum Cęsaris decretum improbare irritumque facere velle debeat: quæ quidem res ita bilem eis

mouit,

mouit, vt velut graui accepta iniuria Pontificem per Cæsaris latus Censoria notione configere perpetuæque nominis infamia inustum posteritati tradere nequaquam religioni habuerint. Postquam enim Romæ mandata Cæsaris probari rataque manere, nec aduersus ea quicquam contra tentatum iri compererunt, nihilo eo causa minus in *Iusta defensione* sua ea temeritatis & sceleratis incusare ausi sunt: quod nihil est aliud, quam eorũ approbatori Pontifici grandem auctoritatis Apostolicæ culpa sua imminutæ & iuris Ecclesiastici turpiter proditi dicam impingere, qua de re videri potest Astri pag. 189. 193. & 201.

CAPVT XL.

VNdecimum Hydræ Caput est suasoria perfidiæ ac periurij, & tyrannicæ violationis iuris gentium omniumque diuinarum & humana- *Vndecimum Hydræ Caput.*

Suasio perfidiæ, periurij & violandi diuina & humana iura.

rum legum: quorum scelerum Pontifici & Cæsari auctores & hortatores esse non dubitant, vt ad cernendas Diuorum Benedicti, Bernardi, Augustini, Norberti aliorumque cœlitum hæreditates ipsi admittantur. Hoc satis scio plerisque maxime paradoxon, inopinatum & omnino incredibile ad aures peruenturum. Et tamen in Astro inextincto tam id luculente demonstratum inuenitur, vt qui eum librum legere voluerint, animo præcipere queant, ipsa Veritatis euidentia se subactum iri, vt post homines natos agnoscant ac fateātur nusquam terrarum inuentos fuisse tam omnino nullius cōscientię, fidei, honestatis ac pudoris Doctores, an Doctores; quorum si quis ingenium ac morem ex ipsis eorum scriptis perspexerit, fieri nullo modo potest, vt eos posthac vel conscientiæ arbitros ac moderatores, vel liberorum suorum magistros habere, & vel visos, vel auditos velit, nisi aut fascinatus plane-

Sceleratiores Doctores nullo vmquam tempore viđētur fuisse, quam inter Iesuitas.

que

que oculis ac mente captus sit; aut quæ tantorum scelerum Magistri docent, ea discere gaudeat, & opere exercere nihil dubitet: non quin plurimi in Ordine ipsorum sint viri boni omnisque culpæ expertes, sed quod eos nulla nota à cæteris eorum dissimilibus secernat, quorum hoc ipso commiseratione digna ac deploranda est conditio: id quod Lectores meos etiam atque etiam meminisse velim, ne me innoxios alienam culpam luere velle quisquam existimet. Priusquam vero specimina quędam in medium afferam, ex quibus quod de doctrina eorum perfidiæ ac periuriorum magistra dixi, manifeste omnibus appareat, præmonendi sunt lectores, Cæsarem in literis Romam missis, quid sui esset sensus & iudicij de sua & Pontificis auctoritate, iure & officio, satis aperte tulisse. Cuius quidem iudicij tres omnino partes sunt. I. Pontificem legibus non obligari, si aut necessitas, aut magna &

Saluo honore eorum qui in Societate boni manent.

Cæsaris iudicium de sua & Pontificis auctoritate, iure & officio.

euidens Ecclesiæ vtilitas *plenitudini potestatis* locum faciat & dispensationem imperet aut postulet. Hoc verbis illis ad Sabellum Cæsar significat: *Vobis committimus, vt sanctitatem suam de pia hac intentione nostra, quæ est, vt suum cuique tribuatur, plene edoceatis: quæ omnia tamen ea dexteritate proponetis, ne periculo aut offensioni illic locum dare, aut in eo, quod à libero sanctitatis suæ arbitrio pendet, modum statuere, sed ea solum, quæ salutarem resolutionem nostram turbare possent, auertere & præcauere velle videamur.* II. Nullam esse necessitatem defunctorum vltimas voluntates mutandi, & Monasteriorum fundationes in iure diuino stabilitas contra Fundatorum mentem alio conuertendi, & sub prætextu maioris boni alteri Ordini, quam cui dicata sunt, concedendi: cum veterum Ordinum instauratio sit salutare medium ad Hæreses perimendas & Religionem Catholicam recuperandam, cumque *illis velut*

fulcris

fulcris Religio olim innixa fuerit. III. Cum adeo nulla sit defunctorum voluntates mutandi, & Monasteriorum opes contra Fundatorum mentem ad alios vsus conferendi necessitas, se saluo Ecclesiarum Aduocati officio & iureiurando Imperij Ordinibus dato nec ipsum talia facere, *nec Pontifici*, vt quicquam aduersus illas fundationes tentet, *permittere ac dissimulanter ferre posse.* Hoc Cæsaris iudicium Pontifex assensu suo comprobauit, eoque pacto sibi quoque nefas esse agnouit, Monasteria inuitis diuinis humanisque legibus nulla subigente necessitate ad alios transferre, & contra transactionem sedis Apostolicæ cum Germanica natione Episcopis eripere ius, quod habent *Monasteriis prouidendi, Abbates electos confirmandi & benedicendi, & Annatas* sine vnius anni reditus cum consecrantur ab eis acceptandi. Quod etiam ius Imperator *vi & obligatione cuiusdam*

Quod eius iudicium ipse Pontifex comprobat.

Seque obligatum agnoscit, vt maneat in fide Germanicæ nationi data.

Capitulationis vindicare ac tueri debere fertur, velut Astri pag. 216. videre est. Iam Iesuitæ intelligentes, si Cęsar & Pontifex in fide iureiurãdo firmata maneant, nihil prædæ fore prædatoribus, & bolos tam grandes atque opimos, quos iam spe deuoratos habuerant, sibi è faucibus ereptum iri, se denique ludibrium omnibus futuros, quod Cæsarem ad Edicti illius promulgationem impellendo aliis leporem excitauerint, summa ope sibi connitendum & manibus pedibusque enixe omnia facienda censuerunt, vt eosdem à fidei & iurisiurandi religione abducerent. Primum enim vniuerse contenderunt, istas Cæsaris sententias *esse erroneas, temerarias, scandalosas, cum fidei Catholicæ principiis non cohærentes, à iure & veritate prorsus alienas, & auctoritati ac iuri sedis Apostolicæ detrahere, & Ecclesiasticam immunitatem lædere:* ac propterea Cæsarem eas improbare aliterque facere debere, quam sententiis

Iesuitæ Papam & Imperatorem hortantur fidem datam frangere.

tiis istis præ se tulerit. Nisi enim id faciat, sed in errore pertendat, *graniore censura* plectendum fore. Hoc vero nihil est aliud dicere, quam Cæsarem excommunicationem mereri, si suum cuique tribuat, si Ecclesiarum Aduocati fungatur officio, si stet pactis & iusiurandum seruet, quo Imperij Ordinibus se obstrinxit. Atque hoc est, quod Confessarius eius in libello ipsi oblato, & postea cæteri Iesuitæ in *Iusta defensione* sua summis ei viribus persuadere laborarunt.

CAPVT XLI.

Papam Iesuitæ docent non stare Concordatis Germaniæ.

IN specie autem primum docuerunt, Pontificem in Monasteriorum causa pactis minime obligari, neque Concordata cum Germanica natione inita seruare oportere, cum causa ista sit Extraordinaria, id est, cum in ea magna Iesuitarum res agatur, quos homines valde Extra-

ordinarios esse nemo negare potest, quippe in quorum Societate *nullus ordo, sed sempiternus* confusionis *horror inhabitet*. Hac de re ipsorum verba sunt pag. 186. *Etiam Papa pacta & promissiones seruare debet cum ea sint de iure naturali ac gentium. Id vero intelligi debet, vt Papa Concordatis* ORDINARIE *derogare non possit: licet secus sit, Si* EXTRAORDINARIA *ad bonum publicum Ecclesiæ necessitas postulet*, hoc est, si Iesuitis multa & magnifica exstruenda sint Collegia. Tum Papa Concordatis derogare & inuito naturali gentiumque iure fidem datam violare, suumque Germaniæ Episcopis ius auferre, & Monasteria iurisdictioni eorum eximere potest. Deinde docuerunt, Pontificem & Cæsarem religioni habere minimè debere, vt defunctorum voluntates ac suprema iudicia rescindant irritaque faciant cum aliena bona Iesuitis transcribere, & S. Benedicti aliorumque cœlitum hæreditatem

Propter causam Extraordinariam. Qualis est priuata Societatis vtilitas.

ad

ad degeneres Ignatij filios transferre sit Æquitatis, & conditorum si minus verbis, saltem menti ac voluntati consentaneum. Hæc quippe eorum in Iusta defensione verba sunt pag. 22. 23. & 264. *Quis non videat Fundatores, quippe qui nihil aliud spectare credendi sunt quam maiorem Dei gloriam & Ecclesiæ Catholicæ bonum, statim huiusmodi translationi assensuros esse, & suam voluntatem iustissimo Ecclesiæ Prælatorum iudicio ac dispositioni subiecturos? Et sic oportet distinguere inter vltimæ voluntatis, seu piæ fundationis mutationem, & vltimæ voluntatis seu piæ fundationis benignam interpretationem siue epiikiam. Nam in tali casu non tollitur testatoris aut fundatoris voluntas, sed in melius commutatur.* Similiter Placid. discut. pag. 20. & 21. *Nemo fundatorum conditiones posuit futuris Pontificibus, vt Monasteria non liceret in alios vsus magis necessarios vtilesque Ecclesiæ conuertere. Non igitur contra intentionem Fundatoris venitur,*

Quam Pontifex & Cæsar pro summa lege habere debent.

Cum maior Dei gloria & Societatis commodum realiter idē sint, nec nisi ratione distinguantur.

Itaque contra Societatis commodum nulla lex, nullumque testamentū quicquam valet.

si post tot annos in melius mutatur. At enim eiusmodi benigna interpretatione omnia diuina & humana iura nefariè violari adeo certum est vt ipse Vincentius Filiutius Iesuita scribere non timuerit: *Pontifex tam ex officio, quam quasi ex contractu cum iis, qui bona Ecclesiæ reliquerunt, obligatus est lege diuina & naturali tam illis, quam iis, in quorum emolumentum relicta sunt, non alienare, adeo vt si contrarium fiat, iniuria fiat Fundatoribus quorum voluntate legitima & rationabili non statur: lædatur utilitas publica cultusque religionis: fiat iniuria religiosorum successoribus: quæ tanto maior est, si præter iacturam bonorum fortunæ, Famæ quoque periculum adsit, quod tunc accidit, quando bona ita sine causa auferuntur, vt detur aliis probabilis suspicandi occasio, factum id esse vel propter ignorantiam, inertiam, inscitiam, vel propter vitam flagitiosam successorum.* Itaque tenetur Pontifex & iustitia reparare id quod interest, tam in fama & existimatione, quam

Alij tamen Iesuitæ docent Pontificem Monachis nihil posse adimere, vt det aliis.

Sin id faciat, teneri eum ad restitutionem damni & ...ris.

quam in bonis temporalibus. Quam porro nihil omnino eorum quæ Ecclesiis donata & relicta sunt, posthac à mutationibus tutum sit futurum, si Pontifex istis perfidiæ magistris auscultet, eodem Astro pag. 151. & 153. sic demonstratur: *Quid difficile occurret in posterum, quod per epiikiam & benignam interpretationem non possit eludi? aut quæ rerum circumstantiæ tandem non admittant eiusmodi benignam interpretationem? quæ demum literæ, quæ sigilla, quæ iura manebunt intacta & inconuulsa si per assertam benignam cuiuslibet interpretationem omnia extinguere licebit? Quodnam Monasterium tandem manebit securum ab huiusmodi benigna interpretatione, cùm hæc ratio sit Transcendens, & non tantum contra Monasteria à Protestantibus restituenda, sed etiam contra nunquam spoliata ex æquo procedat & militet? præsertim cum dicant Iesuitæ, pro reparatione fidei Catholicæ* NIHIL VTILIVS *posse excogitari, quam vt in* QVIBVSVIS

Quantum iniquitatis habeat Iesuitarum æquitas.

Germaniæ partibus Collegia Societatis QVAM PLVRIMA *ex recuperatis bonis Ecclesiasticis & Monasteriis tam virorum, quam fœminarum instituantur, fundentur ac dotentur.*

CAPVT XLII.

Iesuitæ Cæsarem vt Aduocatũ Monasteriorum docent propter ipsos peierare.

TErtio Cæsarem docuerunt vi quidem *iuramenti sui, & quia sit supremus Ecclesiarum Aduocatus ac defensor, obligari & cogi iura ac bona veterum Ordinum tueri & ab hostibus recuperare:* Si tamen quam plurima Monasteria Iesuitis donare velit, non iam vllam ei iurisiurandi religionem, quin id faciat, obstare posse. Ei rei duo dixerunt argumenta. Vnum, quia iusiurandum tali casu seruare sit *contra mentem & praxin Maiestatis suæ,* (vt in libello suo Confessarius eius loquitur) hoc est, quia iam ante Cæsar plus semel contra quam iuratus fuerat fecerit, Monasteria Ordinibus ablata Iesuitis donando. Cui consequens est, neque

Duobus argumentis. Quia iuramentum seruare sit contra mẽtem & praxin Maiestatis suæ.

neque post hac eum adeo religiosum aut scrupulosum esse oportere, quin eodem modo à iureiurando Iesuitarum causa discedat. In qua argumentatione non alia est consecutionis ratio, quam illa quæ Ciceronis sententia continetur: *Qui semel verecundiæ fines transierit, eum bene & nauiter oportet esse impudentem.* Cui consentaneum est, quod Machiauellus non tam probat, quã consuetudine fieri monet, homines male rem gerere, si nesciant omnino boni esse, aut omnino perfecteque improbi, sed medias insistant vias, vt nempe sibi nec in virtute, nec in vitio satis constent, alternis Catones, alternis Vatinij, nec probe memores verbi illius Apoc. 22. *Qui nocet, noceat adhuc: & qui in sordibus est, sordescat adhuc.* Recte autem Ordinum Aduocatus in Astro suo huic Iesuitarum argumento istas Iurisconsultorum sententias reponit pag. 146. *Non debemus attendere solum quid factum sit, sed potius*

Qui enim semel peierauit non debet postea esse scrupulosus in fide seruanda.

quid faciendum ſit. Quæ à communi iure exorbitant, nequaquam ad conſequentiam ſunt trahenda. Et pag. 184. *Non exemplis, ſed legibus iudicandum eſt. Et quæ gratioſe alicui conceſſa ſunt, non debent in argumentum trahi.* Alterum eorum argumentum eſt, quia Cæſar ius hoc violandi iuriſiurandi magna pecuniarum impenſa emerit, ac propterea nulla eum lex ad ſeruandum illud alliget. *Tanto* (inquiunt) *ſumptu Monaſteria ab Hereticis vindicauit, vt iure poſſit repetere ſummam pecuniæ, quam omnia eorum bona vix fortaſſe conſtituerent. Hanc ergo ſummam ſi liberaliter condonat, iure merito nouus fundator, dotator & patronus Monaſteriorum cenſeri & agnoſci debet, immo quaſi Emtor. Nam in illis reſtituendis ærarium afflixit, æs alienum contraxit. Ideo magna eſſet ingratitudo honorem illum negare recuperatori,* Placid. Diſcept. pag. 6. & 37. quorum ſimilia habet Iſta defenſio pag. 467. *Etſi verum eſt Cæſarem vi iuramenti obligari ad tuenda*

Quia etiam Cæſar peierandi licentiam magnis ſumtibus emerit.

Monachi eſſent ingrati in Cæ-

tuenda iura ac bona Monasteriorum, inde tamen non recte quispiam inferre poterit, Cæsari Ecclesiam saltem titulo gratitudinis obligatam non esse, vt voluntati eius acquiescat, quod perinde est acsi quis diceret: Eleemosyna in casu necessitatis est Iustitia, ac propterea Christus de eleemosyna loquens monet *ne iustitiam nostram faciamus coram hominibus, & vt videamur*, Matth. 6. Sicut & Prouerb. 21. scriptum est: *Iustus tribuet, & non cessabit.* Itaque diues vi Iustitiæ obligatur in necessitate ad cibum pauperi dandum; non tamen inde quis inferet, Pauperem saltem titulo grati animi esse obligatum, vt sibi patiatur à diuite colaphos impingi in caput, & latera fuste & ligno dedolari, seque lumbifragio mactum dimitti. Eis ergo sic disputantibus recte in Astro pag. 185. regeritur: *Non amat, non desiderat Cæsar eam gratitudinem, quæ sine iustissimis Religiosorum Ordinum lacrimis afferri non potest. Non delectatur ea*

sarem, nisi ab eo sibi Monasteria eripi paterentur.

gratitudine, qua videat Ordinibus pro tot millionibus auri ad bellum Germanicum expensis, pro tam fidelibus seruitiis ipsi & Imperio huc vsque præstitis non nisi suorum iurium & Monasteriorum suppressionem & exstinctionem rependi. Nimirum longe certius est, Cæsarem aliquot auri milliones, vt iura ac bona sua tueri ac recuperare posset, à Religiosis Ordinibus accepisse, quam Ordinũ causa vel teruncium expensum tulisse. Nec tamen eorum modo pecuniis fuit adiutus, sed etiam cum ipsorum precibus tum Diuorum illorum auxilio, quorum hæreditates simul cum regnis ac prouinciis suis bello vindicabat, quod futurum Psalm.82. ita prædictum fuit: *Omnes Principes eorum qui dixerunt, Hæreditate possideamus sanctuarium Dei, faciet illis Deus sicut Sisaræ: contra quem de cœlo dimicatum est. Stellæ manentes in ordine & cursu suo aduersus Sisaram pugnauerunt,* Iudic. 5. Stellæ sunt sacri Religiosorum Ordines. Daniel.

Cæsar nihil impensarũ Monachorum causa fecit: Sed sua recuperauit adiutus Monachorum pecuniis & precibus.

12. *Qui*

12. *Qui ad iustitiam*(verbo & exemplo) *erudiunt multos, fulgebunt quasi stellæ, & in medio nationis praua ac peruersæ lucebũt sicut Luminaria in mũdo*, Phil.2. Hi sũt, quos rapinis suis Protestantes ad capiẽda precum & supplicationum arma bellumq; spirituale aduersus ipsos gerendum compulerũt, vt Mich.2. legimus: *Desuper tunicã palliũ sustulistis, & eos qui trãsibãt simpliciter, cõuertistis in bellũ*. Horum conditores, duces ac patriarchæ & maiores sunt illi, de quibus Apoc. 19. scriptum est: *Vidi Bestiam & Reges terra & exercitus eorum congregatos ad faciendum prælium cum Christo & exercitibus in cœlo, qui sequuntur eum in equis albis, vestiti byssino albo & mundo. Byssimum autem sunt iustificationes sanctorum.* Iam ergo videt Cæsar, cuius opus fuerint tot victoriæ, quas annis superioribus obtinuerat: non Militum eius, sed Ordinum Religiosorum, & Diuorum cœlitum, qui Ordines condiderunt, quique sub signis eorum per

Et cœlesti ope sanctorum Monachorum cum Christo regnantium. Illis tot suas victorias debet.

multa secula Christo militantes *vicerunt, & vestiti sunt vestimentis albis, & sederunt cum Christo in throno eius*, ipsoque duce *in iustitia iudicant & pugnant*, Apocal. 3. & 19. de quorum pugna & victoria Apocal. 17. ita fit mentio: *Reges impij cum agno pugnabunt, & vincet illos Agnus, & qui cum illo sunt vocati & electi & fideles.* Quisquis ergo Cæsari suadet, vt sanctis Ordinum conditoribus hæreditates suæ eripiantur & alienis dentur, hic ei auctor est, vt bellum aduersus cœlestes illos Reges, hoc est, aduersus Agnum ipsum suscipiat, quippe qui sunt *vnum cum Agno, in quibus Agnus se futurum & apud eos mansionem facturum* prædixit, Iohan. 14. & 17. Itaque Cæsarem vinci necesse est, si Monasteria auferat Ordinibus & det Iesuitis: quod ipsi eum contra quam iuratus fuit facere non modo posse, sed etiam debere docent, & periurij ipsorum causa se alligare ac reum facere hortantur. Sunt enim ista eorum verba:

Quibus si suas adimat hæreditates,

Bellum aduersus illos & ipsum Christum suscipit.

In quo certo vincetur.

Iesuitæ aperte Cæsari periurium suadent.

Hoc

Hoc rerum statu Cæsar sub grani obligatione in conscientia tenetur, vt ex bonis Ecclesiasticis & Monasteriis tam virorum, quam fœminarum, Gymnasia & Scholas, Collegia item ac domicilia quamplurima Patrum societatis Iesu in quibusuis Germaniæ partibus instituat, fundet ac dotet: de quo videatur Astri pag. 185. quo loco animaduersionem meretur, quod minime satis habēt vtilitatis suæ causa perfidiam ac periurium Pontifici & Cæsari suadere, sed hoc amplius contendunt, id Regulæ atque instituto & professioni ipsorum conuenire, ita vt grauiter peccet Iesuita, qui Principi, cui est à Confessionibus, necessitatem iuris ipsorum causa peierandi non diligenter rebusque relictis inculcat. In Iustæ namque defensionis procemio num. 13. totidem verbis pro Lamermanni ad Cæsarem libello causam dicunt: *Lamermannus officij obligatione secundum conscientiam permotus epistolam ad Cæsarem perscripsit: in eoque recte egit*

In eoque se officium facere & Regula Societatis parere prædicant.

(quod Cæsari iurisiurandi violandi, nec aut in Edicto suo, aut in voluntate pluribus literis Romam missis declarata constanter permanendi auctor fuit) *& aliter agere non debuit. Immo si Cæsarem non monuisset, reprehensionem meritus fuisset, tanquam boni Confessarij officio secundum Societatis nostræ Regulas non recte functus.* In Regula scilicet *Omnia ad maiorem Dei gloriam* referre, & quoniam eadem Regula pro explorato habet, Societatem ipsorum illustrandæ & amplificandæ gloriæ diuinæ appositissimum vereque vnicum telum & instrumentum esse, nihil Societatis emolumento conducibile prætermittere, & omnia incremento eius obstantia tollere iubetur. Iam vero iusiurandum illud, quo se Cæsar Pacem Religionis conseruaturum, & Ordinum Imperij iura ac bona legibus ac legionibus tutaturum, Aduocati Ecclesiarum & Iudicis officio functurum, Monasteria Ordinibus per vim erepta recuperaturum, nec

Nam Regula iubet Confessarios Principum omnia ad maiorem Dei gloriā referre.

Id est ad Societatis lucrum.

Quod lucrū impeditur per Cæsaris iusiurandū.

nec ad alios translaturum Deo teste recepit ac promisit, incremento Societatis vehementer obstat. Peccasset ergo Lamermannuus parumque sancte Societatis Regulam habuisset, nisi Cæsarem monuisset, eum salua conscientia in fide & sacramenti Imperio dicti religione permanere nequaquam posse, sed ita cogitare secum debere, iusiurandum rei Catholicæ iuuandæ ac seruandę, non perimendæ ac perdendæ causa inuentum fuisse, neç *iniquitatis vinculum* esse oportere. Futurum vero iniquitatis vinculum, si eo se Cæsar obligari ac retineri patiatur, quo minus quam plurima Germanię Monasteria ad Societatem Iesu transferantur.

Eum ergo Confessarius suus hortari debet, ne iusiurandũ seruet. Cum illud sit vinculum iniquitatis.

Capvt XLIII.

CVr autem plurimum ea res iniquitatis habeat, quatuor argumentis docere conati sunt, quorum primum est, quia Societas quotidie

Id Iesuitæ quatuor argumentis docent.

rimum, numero crescat, nec tanta habeat
Multi quo- vectigalia, quanta in victum tot So-
die fiunt ciis sint necessaria, qua de re ipso-
esuitæ. rum verba sunt: *Cum à paucis re-*
taque dã- *tro annis numerus Religiosorum So-*
a eis sunt *cietatis in Germania multum auctus*
Monaste- *sit, & in dies augeatur, consequens est,*
ia, vnde *vt prouentus quoque pro sustentatione*
iuant. *necessarij augeantur qui cum aliunde hoc rerum ac temporum statu haberi non possint, Cæsar in conscientia obligatur, vt ex recuperatis Monasteriis quam plurima Societati fundet Collegia.* Quid ei autem potius consequens sit, Cæsarem obligari, vt totam Societati donet Carinthiam, cuius alienandi ius habet, cum ea quæ semel Deo consecrata sunt Monasteria, in alios vsus conuertere nec per diuinas, nec per humanas leges ei liceat? Quæ vero est necessitas, vt ad Societatem quotidie *Plures accedant thynni & cetaria crescant?* cum per Monachos ad maiorum suorum similitudinem redactos totum Septentrionem ad Ecclesiæ com-

Sed potius Cæsar eis donare debet Carinthiam, cuius donãdi ius habet.

Nulla est necessitas vt plures fiant Iesuitæ, cum Monachi reformati loco Iesuitis sint vtiliores.

communionem breui tempore reductum iri, tot superiorum sæculorum exempla spondeant. Præterita quippe sunt vmbra & figura futurorum. Itaque *Sapiens qui scit præterita, de futuris æstimat.* Sapient. 8. *Quæ futura sunt, iam fuerunt, & Deus instaurat quod abiit:* Eccles. 3. Si ergo Cæsar maiores suos imitatus synodorum opera veteres Religiosorum Ordines in pristinam sanctitatem reformet, eundem se laboris sui fructum mox capturum merito spe præcipit, quem illos cepisse constat, vt annis non multis regna vastissima ex regione & vmbra mortis ad claram Catholicæ veritatis lucem adducta cernerent. Ita nihil attinebit Iesuitas Diaboli artibus vti ad homines ad Societatem suam illiciendos, quod illi se Ignatij patris sui imitatione facere minime dissimulant. In eius quippe vita à Maffeio descripta Romæque edita lib. 3. cap. 11. ita scriptum habemus: *Ignatius miræ fuit solertia in solicitan-*

Cur multi fiant Iesuitæ, causa est, qua diabolicis artibus in Societatem illiciuntur.

dis mortalibus, & à diaboli seruitute ad Christi obsequium traducendis: ac quibus Artibus Dæmon ad animarum perniciem vtitur, easdem ipse quoad liceret ac fas esset ad hominum salutem transferebat. Voluntates ac naturas eorum quibus cum ageret festine odorari, ambitiosis splendida, auaris vtilia, voluptuosis iucunda proponere, & suo quod aiunt HAMO *vel* ESCA *quemque piscari.* At enim Christus & Apostoli non Hamo piscati sunt, nec Esca vel gloriæ, vel vtilitatis, nec voluptatis pisces ceperunt aut capere docuerunt, sed *Rete* modo *in dextram nauigij partem laxarunt in capturam* (Luc. 5. Iohan. 21.) vt tantum spiritualia & æterna bona animis affectanda, nihil de sæcularibus & caducis cogitandum docerent. Et tamen omnia ostenderunt ad munus Piscatoris animarum vtilia, velut de se Deus profitetur Isai. 48. *Ego Dominus Deus tuus docens te vtilia, & gubernans te in via, qua ambulas,* in via nempe misericor-

[I]esuitæ pi[s]cantur Ha[m]o: Chri[st]us & A[p]ostoli la[x]abant re[t]a in dex[t]ram naui[g]ij partem.

diæ

diæ & veritatis, non Auaritiæ aut duplicitatis. *Uniuersæ enim viæ Domini misericordia & veritas requirentibus testamentum eius*, Psal.24. Paulus similiter ad Episcopos Acto. 20. *Nihil subtraxi vtilium, quo minus docerem vos. Non enim subterfugi, quo minus annunciarem vobis* OMNE *Dei consilium* [de rebus ad munus vestrum vtilibus. *Consilium in hoc do, hoc enim vobis vtile est*, 2.Cor.8.] OMNIA *ostendi vobis, quoniam* Ecclesiæ ministros *oportet meminisse verbi, illius quod dixit Christus, Beatius est magis dare, quam accipere.* Sed diabolus longe diuersam auditoribus suis facit acroasin, eosque monet meminisse versiculi illius Enniani, *Unde habeas, quærit nemo: sed oportet habere:* Qua sua doctrina abducit homines à simplicitate Christi, vt *duplici corde & maligne ad Deum accedant* [Eccl.1.] quodque suæ ipsorum gloriæ, vtilitatis aut voluptatis causa, atque haud scio an *propter cœlorum*, seu Pygiacam iurisdictionem

Sed diabolus Iesuitalium pistatum docuit.

Iesuitæ duplici corde ad Deum accedunt.

faciunt, paupertatem, obedientiam & caſtitatem vouentes, id Deo imputent, ac *propter regnum cœlorum* facere credi velint. A quo Diaboli artificio ſic nos Paulus deterret 2. Corint. 11. *Timeo ne ſicut ſerpens Euam ſeduxit aſtutia ſua* [quam Hamo ſuo captauit, & ſplendida ac iucunda ei propoſuit] *ita corrumpantur ſenſus veſtri, & excidant à ſimplicitate quæ eſt in Chriſto, per pſeudoapoſtolos, operarios ſubdolos, miniſtros ſatanæ transfigurantes ſe in Apoſtolos Chriſti, qui eos quibus euangelizant in ſeruitutem redigunt, qui accipiunt* [non dant] *qui deuorant* [*domos viduarum*, ſiue Eccleſiarum ſponſo orbatarum, Matth. 23.] *qui extolluntur* [ſuumque vitæ genus longe perfectiſſimum eſſe gloriantur, & *ſupra modum Apoſtoli* videri poſtulant, 2. Corinth. 12.] *qui in faciem alios cadunt*, ſua eis beneficia ac merita exprobrantes. Ex quibus apparet, iſtos Corinthiorum Preſbyteros *vocatos à Deo in ſocietatem filij eius Ieſu* [velut

Habēt ſenſus corruptos & alienos à ſimplicitate Chriſti.

lut

1. Cor. 1. docemur] non aliter quā hodierni Iesuitę faciūt, dociliores se satanę, quā Christo & Paulo prębuisse, discipulos, & persuasum habuisse, licere ac fas esse vti Artibus diaboli, & Hamatili piscatu homines captare atque in societatem suam illicere: quos quis maneat exitus, hoc modo prænunciatur Isai. 19. *Mœrebunt Piscatores, & lugebunt omnes mittentes in flumen Hamum.* *Oraculum de Hamatili Iesuitarū piscatu.*

CAPVT XLIV.

ALterum Argumentum est, quia Iesuitæ bonum habeant appetitum, eisque velut fame aridis dentes dentiant, & magnum percurrant murmura ventrem, nec alia res, quam Monasteriorum opes iratum ac latrantem stomachum eorum placare, & intestinorum possit murmur compescere. Verba ipsorum sunt Iustæ defens. pag. 392. *Patres Societatis* (viri desideriorum) *desiderant & APPETVNT bona Monasterio-* *Secundum argumentum. Iesuitæ habent bonum appetitum. Ergo danda eis sunt Monasteria deuoranda.*

rum non propter se (hoc Iupiter Diique omnes procul auertant, vt Iesuitæ, cum *Patres* sint, *sibi à filiis thesaurizari* postulent, & bona aliena propter se ipsos potius, quam ad maiorem Dei gloriam appetant) *sed vt sint in sustentationem plurium ad fidei Catholicæ propagationem incumbentium.* Sed ô famelica hominum natio, vereque esuritionum Patres, in mentem vobis esse oportuit, quod Romanæ fidicen lyræ non minus vere, quam suauiter canit:

Iesuitæ Patres esuritionum.

Crescit indulgẽs sibi dirus Hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugerit venis, & aquosus albo
Corpore languor.

Hydropicis similes.

Medicina vobis opus est, quę aluum ducat; non cibo, qui inanimenta expleat. Bulimia non implendo, sed vacuando curari postulat. *Iustus comedit & replet animam suam, venter autem impiorum insaturabilis,* Prou. 13. *Auarus non implebitur pecunia, & qui amat diuitias, fructum non capiet ex eis,* Eccles. 5. *Insatiabilis oculus*

Medicina vacuãte nõ cibo replente curari debent.

Auaritia enim impleri nequit. Auari errant à fide.

lus cupidi, in parte iniquitatis non satiabitur, sed TOTVM *in hamo sublevabit, & congregabit in rete suum*, Eccles. 14. Habac. 1. *Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem & laqueum diaboli, & desideria multa nocina, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam appetentes errauerunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis*, 1. Timo. 6. Nam primum fidei caput siue articulum non credunt, esse scilicet vnum Deum, eumque patrem omnipotentem, qui necessaria dare filiis velit & possit (nam & Aurum faciunt Deum, quod plusquam Deum diligunt, eius causa iniuste facere & Deum offendere non dubitantes, & Deo volūtatem aut facultatem suos alendi deesse putant) & cum alienarum opum, quas vident, potiores fieri nequeunt, dolent animisque anguntur & cruciantur. Nullum proinde aliud morbi habent remedium, quam vt auidum doment Spi-

Auari errant à fide. Et inserunt se doloribus multis.

ritum, & oculos compescant, causamque morbi, quæ est superuacuorum cupiditas, ex animo eiiciant, velut Prouerb. 23. monentur: *Noli laborare vt diteris, sed prudentiæ tuæ pone modum. Ne erigas oculos tuos ad opes quas non potes habere: quia facient sibi pennas quasi aquilæ, & volabunt in cœlum.* Et Luc. 12. *Nolite quærere, quid manducetis aut quid bibatis: & nolite in sublime tolli* (id est ne erigite oculos ad opes, superuacuas, quas sine peccato habere non potestis) *Hæc enim omnia gentes mundi quærunt.* Etsi nec eruditiores gentilium oculis suis tam alte subuolare permiserunt, vt superuacua & inania expeterent. Est enim Epicuri scitum: *Si ad naturam viues, nunquam eris pauper: si ad opinionem, nunquam eris diues*; quod Seneca sic explicat: *Exiguum natura desiderat, opinio immensum. Naturalia desideria finita sunt: ex falsa opinione nascentia, vbi desinant non habent; nullus enim terminus falso est. Via eunti*

Iesuitæ primum omnium auaritiam suã sanare debent.

Ne superuacua arpetant.

aliquid

aliquid extremum est, error immensus est.

Capvt XLV.

Tertium Argumentum est, quia bonam Iesuitæ de Pontifice & Cæsare spem habeant: ad quos cum hic *sermo factus sit, Vos Dij estis* (Ioh. 10) minime decere, vt Iesuitas eis fretos spes sua confundat. Aliter quippe Dij isti multis desperationis causam afferrent, vt abirent clanculumque se suspenderent. *Si Pontificis* (inquiunt) *atque Cæsaris consilium, vt sperare licet, de bonis quibusdam Ecclesiasticis ad Scholas & Gymnasia applicandis successum habiturum sit, dubitari non potest, Patrum Societatis operam adhibitum iri.* At enim fulmine isto hæc eorum spes dissipatur Ierem. 17. *Maledictus homo, qui confidit in homine, & qui ponit carnem brachium suum, & à Domino recedit cor eius. Erit enim quasi myrica in deserto, & non videbit cum venerit*

Tertium argumentum. Iesuitæ de Papa & Cæsare bene sperant. Non ergo spes sua debet eos confundere.

Esauitas olim similiter vt Iesuitas perdidit auaritia & spes in ope humana.

Populus Idumæus figura Ordinis Iesuitici.

bonum. Idumæos certe, filios Esaü, non dissimiliter olim perdidit. iniusta alienorum bonorum cupiditas, & fiducia quam in cauernis Petræ inque Collis altitudine, tanquam in gratia & fauore Pontificis & Cæsaris, collocatam habebant, velut oracula prophetarum docent, quæ non magis de Esauitis, quam de imitatoribus & cognatis eorum Iesuitis interpretari liceret. Ierem. 49. *Ecce paruulum dedi te in gentibus* (Societatem inter Religiosos minimam) *contemptibilem inter homines. Arrogantia tua decepit te, & superbia cordis tui: quia habitas in cauernis Petræ* (totque priuilegiis à Petri successore munitus es) *& apprehendere niteris altitudinem collis* (id est, Celsitudinem Principum tibi præsidio futuram speras, in quorum gratiam malis pariter bonisque artibus irrepsisti, quo argumento Iesuitæ Iustæ defens. pag. 160. prædicant: *Austriæ & Bauariæ Principes, qui Monasteriorum translationes à Sede Apostolica*

lica impetrarunt , nos indefensos non relinquent , quando scilicet Papa priorum Pontificum , à Iesuitis eorumque suffragatoribus circumuentorum, acta rescindet, ac Monasteria Ordinibus suis restitui iubebit, tum Austriaci & Bauari arma pro Iesuitis aduersus Pontificem capiet, id perinde est ac si dicerent , quicquid Sabini somniauerint,haud dubie euadet exituq; comprobabitur) *Cum exaltaueris quasi Aquila nidum tuum,inde detraham te. Periit consiliũ à filiis*(Societatis,)*inutilis facta est sapientia eorum.Vastatum est semen eius* (seu Tirones aut Nouitij) *& Fratres eius*(qui Fratres Nolares prohibentur) *& vicini eius : & non erit.* Nollbender. Psal.136. *Memor esto Domine filiorum Edom , in die Ierusalem : qui dicunt, Exinanite , exinanite vsque ad fundamentum in ea* , & omnem Benedicti familiam domiciliis & latifundiis suis euertite, interque Episcopos, Cardinales,Principes, Milites & Iesuitas Monasteria & bona eorum

partite. Abd. 1. *Propter iniquitatem in fratrem tuum Iacob*(ordinem S.Benedicti) *operiet te confusio & peribis in æternum. In die cum stares ex aduerso, quando extranei ingrediebantur portas eius, & super Ierusalem mittebant sortem*,(Monasteria diuidentes) *tu quoque eras quasi vnus ex eis.* Ezech. 35. *Hæc dicit Dominus ad te mons Seir: Audiui vniuersa opprobria tua, quæ locutus es de montibus Israel*(id est, de antiquis Monachochorum Ordinibus, quos libris editis infamasti) *dicens, Deserti nobis ad deuorandum dati sunt:*(Pontifex & Cæsar in conscientia obligantur Monasteria exstincta in Iesuitarum Collegia conuertere) *sicut gauisus es super hæreditatem domus Israel, eo quod fuerit dissipata, sic faciam tibi. Dissipatus eris mons Seir, & Idumæa omnis*, & omnis populus dicat, Amen.

CAP.

CAPVT XLVI.

QVartum Argumentum est, *quia institutum Societatis peculiariter ad hoc tendat, vt Collegia instituantur*, exMonasteriorum nempe ruinis aut alienorum bonorum rapinis, à quibus Societatis institutor & conditor Ignatius cum etiamnum ad legionem bellator esset, minime alienus fuisse, nec à solita militum rapacitate quicquam demutasse sine vlla eius contumelia creditur. Vt enim ipsi agnoscunt Placidæ Disceptat. pag. 25. *Negotiator suas fraudes, Miles suas Rapinas sibi obiici, vtcunque patitur, nec tam tener animoque mollis est, vt nota mundo delicta taxari indignetur*. Etsi autem militiam mutauit, ac simul cum Sociorum, ne dicam Furum, manipulo Christo Imperatori Sacramentum dixit, non propterea Rapinam omnem eierare necesse habuit, cum de illo scilicet ex vulnere crucis claudicante Isa. 35.

Quartum argumentũ. Iesuitarum institutum & professio est viuere ex rapto.

Cum conditor Societatis fuerit miles rapinis assuetus.

De quo prædictum est fere raptorem animarum. prædictum fuerit: *Tunc diuidentur spolia prædarum multarum: Claudi diripient Rapinam.* Nec tamen animas modo captiuas *à Forti tollere, & quod ablatum esset à Robusto saluare* debuit, (Isai. 49.) sed etiam si fas est credere, quod filij eius iactitant, eundem qui in illo fuit, hodie quoque in Societate Spiritum vigere) opes & facultates alienas *non quidem propter se*, quod vulgo faciunt milites (hoc enim Iohannes sic eis interdixit: *Neminem concutiatis, neque calumniam faciatis, & contenti estote stipendiis vestris*, Luc. 3.) *sed ad maiorem Dei gloriam* aliis, qui Ecclesiæ minus sunt vtiles, auferre potuit. Scriptum quippe est Prouerb. 13. *Bonus relinquit hæredes filios & nepotes: & custoditur iusto substantia peccatoris.* Et Sapien. 10. *Iusti tulerunt spolia impiorum.* Cum igitur veteres Monachorum Ordines sint peccatores & impij, Societas verò, vt Bellarminus in præfatione Gemitus Columbæ testatur, sit iusta, *viuumque & verum Ecclesiæ*

Atque etiam alienarum opum.

Non quidē propter se: Sed ad maiorem Dei gloriam.

Monachorum Ordines sunt peccatores & impij. Iesuita vero iusti.

Ecclesiæ membrum, (quam propterea *ad plangendum* inuitat, *vt Deus alios Religiosos relaxatos conuertat*, quo ipso satis aperte fert, reliquos Ordines non esse viua & vera Ecclesiæ membra, vnde haud dubie Societas *stans hæc apud se orat*: *Deus gratias ago tibi, quia non sum sicut cæteri Ordinum Religiosorum, velut etiam hic Benedictinus & Franciscanus*) quis intercedere ausit, ne Monachorum hæreditates Iesuitæ cernant, & substantiam Monasteriorum velut spolia auferant? Societas nempe est Mulierilla, de qua sub figura & futuri vmbra Deus Exod. 3. dixit: *Postulabit mulier à vicina sua & ab hospita sua* (à D. Benedicti familia) *vasa argentea & aurea ac vestes. Et dabo vobis gratiam coram Ægyptiis, & spoliabitis Ægyptum.* Nec verò Benedictini, Cistertienses aliique Ordines se à Societate spoliatos diffitentur, bona vero gratia sua id factum pernegant: in quo Iesuitæ eos probi Religiosi officio nequa-

Societas est mulier, cui Deus dat gratiam spoliandi Ægyptum.

quam fungi insimulant. *Hic enim* (inquiunt) *ita animo comparati esse debent, vt si sua sibi* (à Iesuitis) *eripiantur, de Rapina bonorum gaudeant,* Placidæ disceptat. pag. 23. ad rationem nonam. At enim Monachi tantum ab eo absunt, vt sese à Iesuitis patrum suorum hæreditate spoliari gaudeant, vt recte se Machabæorum exemplum imitari putent, iisdemque quibus illi verbis de se profiteantur: *Neque alienam terram sumpsimus, neque aliena detinemus: sed tempus habentes, vindicamus hæreditatem patrum nostrorum, quæ iniuste ab inimicis nostris aliquo tempore possessa est*, 1. Machab. 15. In captatoribus verò & Hæredipetis Iesuitis Pharisæos illos se agnoscere prædicant, qui *in sublime tollebantur, quicquid altum est hominibus* appetentes, & *sub prolixæ orationis* & impensarum *ad ædificanda prophetarum sepulchra*, inque maritima & pedestria itinera *proselytos facientib.* necessariarum *obtentu*, quodque instructi

Iesuita auaræ & captatores sicut olim Pharisæi.

structi per legem essent duces cæcorum, lumen eorum, qui in tenebris sunt, eruditores insipientiũ, magistri infantium (Rom. 2.) *viduarum domos deuorabant, & in se confidebant tanquam insti, & aspernabantur cæteros*, eiusmodi carmine aut formula *apud se orantes: Deus gratias ago tibi, quod non sum sicut cæteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, velut etiam hic publicanus: aforis denique parebant hominibus speciosi & insti, intus autem pleni erant hypocrisi, iniquitate, rapina & omni spurcitia*, Matth. 23. Luc. 11. 12. & 16.

CAPVT XLVII.

DVodecimum Hydræ Iesuiticæ caput est Cardinalium, Episcoporum, Principum sæcularium & Militum solicitatio & inescatio, quos in prædæ partem vocant, & Monasteria atque opes eorum, quæ pauperum sunt patrimonia, inter se docent diuidere, tantum vt ipsi quoque in sacrilegij Societatem ab

Duodecimũ Hydræ caput, Cardinalium, Episcoporum, Principũ & Militũ inescatio.

eis admittantur: quam etiam doctrinam eis se persuasisse, eaque re factum esse, vt plurima Monasteria reclamantibus diuinis humanisque legibus contra eorum, qui ea condiderunt, sanctiones, omni dirarum ac Thyestearum precum genere munitas, aliis vsibus applicarentur, magnifice gloriari non dubitant. Sunt enim hæc ipsorum verba in Placida Disceptatione.

Iesuitæ gloriantur factum quod ipsi de Monasteriis faciendum suaserant.

Pag. seu columna 4. *Quædam Monasteria data sunt aliis Monachis, quædam promissa etiam Ordinibus militaribus, plurima data sunt & dabuntur Episcopis, quædam Clericis sæcularibus, quædam Societati, multa in belli sumtus Principibus secularibus ad certos annos. Quare hæc quæstio*, vtrum Monasteria cõtra fundatorum mentem alio possint transferri, *ad omne hominum genus pertinet. Eadem enim debet esse in dando, petendo, accipiendo iustitia, magnumque in damnando Pontifice, Cæsare, Cardinalibus, Episcopis, Principibus, Ordinibus* (Militaribus

taribus & Monasticis) *& Doctoribus* siue Iesuitis *periculum*.

At enim prius Cæsarem Iesuitæ, tum Pontificem circumuenerunt, alia de Iure, alia de Facto mentientes. v.g. Abbates Ordinum veterum in Cæsaris regia procuratores, tanquam *plenipotentiarios*, siue omni auctoritate instructos gratæ voluntatis erga Cæsarem testandæ causa ei permisisse, vt multa Monasteria alio transferat Monasteria pleraque *esse exstincta & sub ruderibus iacere*: Veterum Ordinum Monachos non habere homines, qui in propaganda & conseruanda fide Catholica operæpretium facere queant, cum plerique sint *ventres pigri*, *stupidæ pecudes*, *inutilia terræ pondera*: Iesuitas *multos esse, & semper fore doctrina, prudentia, virtute atque Apostolico Spiritu præditos*: *Societatem ipsorum habere aromata à putredine præseruãtia*, ita vt nunquam corrumpi aut à pristino Spiritu & virtute degenerare possit. Huiusmodi artibus &

Mendaciis suis Papam & Cæsarem circumuenerunt.

Itaque Monasteriorum translationes ipso iure sunt nullæ.

mendaciis Pontifici & Cæsari imposuerunt: adeoque omnes istæ Monasteriorum translationes obreptitiæ sunt ipsoque iure NVLLÆ: quas bonæ cõscientiæ Pontifex aliquando rescindet irritasque & infectas reddet, sicut Cœlestinum III. & Innocentium III. laudatissimos Pontifices fecisse constat. Verum Societas fieri potest, vt quoniam se tanta spe decidisse videt, ac Monasteria partim penes Protestantes mansisse, partim in potestatem eorum rediisse intelligit, sua nunc faciat verba mulieris illius meretricis coram Salomone de puero disceptantis: *Nec mihi, nec tibi sit, sed diuidatur.*

Iesuitarum de iure mẽdacium, quo Cæsari imposuerunt.

Pag. 6. *Cæsar potest ex Monasteriorum bonis, & aliquando obligatur dare aliis Monachis, militibus, Ecclesiarũ* siue Episcoporũ *debita soluere* (maxime quando superuacuis impensis in Iesuitarum Collegia aut spectacula scenica factis rem confregerunt) *nouas parochias instituere, veteres augere, templa restaurare. Atque hic multiplex*

tiplex Iustitiæ ratio inuenitur. Æs alienum Ecclesiarum dissoluit: Rempublicum opis egentem adiuuat. Ex iustitia quoque Pontifex, Cæsar, Episcopi, Principes obligantur prouinciis prouidere de animarum salute: Doctores pastoresque numero & facultate docendi sufficientes mittere. Quod si in Militem, corporum & opum defensorem, census Ecclesiasticus BENE *impenditur, quantomagis in Iesuitas Doctores, qui animas seruant?*

Hinc apparet, quantopere Iesuitæ Cæsari de iure mentiti fuerint, ius scilicet fasque faciunt, Militibus dare bona Monasteriorum, vt æquius iustiusque credatur, ea dari Iesuitis: quasi verò minus piaculum sit, Deo bona sua eripere, quam à mercatoribus & nobilibus prædam agere, vt sit vnde stipendia militantibus pendantur. Qui verò sunt illi, qui corpora & opes Christiani populi defendunt? legionesne Militum cum Amalec in campestribus sub duce Iosua signis collatis depu- *Non militum arma defendunt corpora & opes Christianorum.*

gnantium, an verò *Moyses in vertice collis* manus ad Deum eleuans? Id verò sic nos Scriptura docet Exod. 17. *Cum Moyses manus leuaret, vincebat Israel: sin autem paululum remisisset, superabat Amalec.* Et Iudic. 4. *Moyses Amalec confidentem in potentia sua & in exercitu suo, non ferro pugnando, sed precibus sanctis pugnando deiecit. Sic erunt vniuersi hostes Israel*, vt nimirum non Militum manibus, sed hominum Deo cohærentium precibus & meritis superentur. Et Iudic. 5. discimus victoriam Barac opus fuisse non militum eius etsi animis armisque paratissimorum, sed *stellarum de cœlo aduersus Sisaram* pro Dei populo *dimicantium:* quo pacto S. Gregorius, quod Romam Longobardi obsidione diuturna capere non potuerint, ancillarum Dei in Monasteriis manus leuantium precibus & lacrymis acceptum referendum esse confitetur. Vt facile existimari queat, quo animo Iesuitas laturus fuerit, qui census sacra-

Sed sanctorum Monachorum orationes & merita.

Romam defenderunt orationes Virginum Monialiū

sacrarum Virginum rectius in milites & ludimagistros impendi docent, & fœminarum *Virginitatem* velut *solitariam, reclusam, otiosam, sibi soli vacantem* præ sua *virginitate publica, negotiosa, prædicante* (an pædicante) *& animarum Zelo ardente* contemnunt (Placid. Discept. pag. 43.) ac propterea *domibus deliciarum suarum eas eiicere, à paruulis* seu nouitiis *earum Dei laudem in perpetuum auferre*, & in domiciliis earũ *Requiem* sibi quærere non verentur, velut *Prophetas* illos *in pecunia diuinantes & pacem Ezechiæ regi ac principibus prædicantes* facere solitos Mich. 2. & 3. legimus. At enim Paulus istos solitarios, reclusos, & orationi diu noctuque instantes nequaquam sibi solis vacare, sed semper solicitos esse, multumq; laboris pro aliorũ salutẽ & perfectione capere perspicue affirmat Col. 4. *Epaphras seruus Christi semper solicitus pro vobis in orationibus, vt ste tis pleni & perfecti in omni voluntate Dei. Testimonium illi perhibeo, quod*

Etsi eos Iesuitæ pre sua Virginitate contemnunt.

Paulus testatur Monachos multum pro salute hominum laborẽ habere.

Et ille labor multo plus hominibus prodest, quam Iesuitarum occupatio.

habet multum laborem pro vobis. Longe autem maius esse hominum eiusmodi semper orantium laboris pretium, quam illorum, qui Verbi & Sacramẽtorum administratione occupantur, Iacob.5. sic docemur: *Orate pro inuicem, vt saluemini. Multum enim valet deprecatio iusti assidua.* (Ecce, quomodo orationes salutem hominibus conficiant) *Elias homo erat similis nobis, & oratione orauit, deditque cœlum pluuiam, & terra dedit fructum suum.* Cœli sunt, qui *enarrant gloriam Dei*, siue prædicatores, vt Paulus interpretatur Roman.16. Terra sunt audientium corda, Matt. 13. Homines ergo Eliæ solitario & in Contemplationis monte oranti ac ieiunanti similes, orationibus suis faciunt, vt *cœli dent pluuiam*, id est, vt prædicatores salutarem doctrinam loquantur, vtque *Terra det fructum suum*, id est, vt auditores agant pœnitẽtiam & credant Euangelio, saluique fiant, ex quo perspicuum fit, auditorum pœnitentiam,

fidem

fidem & salutem non prædicatoribus, sed Contemplatoribus orantibus deberi, & horum solitudinem esse matrem tot filiorum, quos negotiosa Iesuitarum inertia nullo iure sibi vindicat, velut Isai.49. & 54. dictum fuit; *Lætare sterilis quæ non paris* [non prædicas verbum, adeoque Christo per Euangelium filios gignere non censeris] *decanta laudem & hinni* [psalmodiæ vacando] *quæ pariebas: quoniam multi filij desertæ magis, quam eius quæ habet virum. Et dices in corde tuo: Quis genuit mihi istos? ego sterilis, & non pariens, transmigrata & captiua* [siue inclusa] *& istos quis enutriuit? ego destituta & sola: & isti, vbi hi erant?* Itaq; Paulus cum omni sanctitate sua, cumque gratia miraculorum, quam habebat, nondum properum Euangelij sui cursum, aut prosperum prædicationis successum promittere sibi ausus est, nisi sanctorum orationes sibi quidem ostium sermonis aperuissent, auditoribus vero *ostium Fidei,*

Monachorum vita Cõtemplatiua est fæcunda mater multorum filiorum.

Paulus sãctorum orationes plus prodesse cẽsebat, quam suam sanctitatem, prædicationem & miracula.

Actor.14. Eius rei indicium ex his eius verbis fieri poterit. 2. Thessal.3. *Orate pro nobis, vt sermo Dei currat & clarificetur, sicut & apud nos.* Col.4. *Orationi instate pro nobis, vt Deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi, vt manifestem illud ita vt oportet me loqui.* Ephes.6. *Orate omni tempore pro me, vt detur mihi sermo in apertione oris mei cum fiducia, ita vt audeam prout oportet me, loqui.* Et adhuc Iesuitæ persuasum aliis volunt, se demum esse animarum seruatores, & hanc laboribus suis mercedem deberi, vt Monasteria hominibus multum & vtilissimum pro aliorum salute laborem capientibus auferantur & sibi dentur, cum tamen nihil sint aliud, quam *æs sonans & cymbalum tinniens*, 1.Cor.13. *qui alios docent, se ipsos non docent*, Rom.2. in quos conuenit illud Eccl.37. *Vir peritus multos erudiuit* (dignosque pœnitentiæ fructus facere, omnia sæcularia desideria abnegare, & carnem suam crucifigere

Iesuitarum labor inanis & sine fructu.

gere docuit) *& animæ suæ suauius est* (nihilque plusquam quiuis de populo ieiunat, paupertatem vouit, vt paupertatem effugeret, obedientiam vouit, vt multis imperaret, castitatem vouit ac *seipsum castrauit* fortasse non tam *propter regnum cœlorum*, quam, vt paulo prius monui, propter regnum culorum & pygiacam prouinciam, vt ephebcrum natibus iura possit reddere, eaque theoria oculis epulas præbere) *Qui sophisticeloquitur* (dicens, & non faciens) *odibilis est. Omni re defraudabitur* (nec docẽdo quicquam aliis proderit) *Non est enim illi data à Domino gratia*, alios inducendi, vt *in humeros suscipiant onera grauia, quæ ille imponit, digito autem suo non vult ea mouere*, Matth. 23.

CAP. XLVIII.

PAg. 15. *Ex Monasteriis Episcopatibus succurritur & parochiis, dãtur Cõmendæ bene meritis, & accipiũ-* *Iesuitæ contendunt Monasteria sine sa-*

tur. Hæc omnia Sacrilegio deputare hominis est leges ignorantis.

rilegio pos... e alio trás... erri.

At enim Spiritui sancto & sextæ Synodi Patribus visum est ingens Sacrilegium, bona Ecclesiis donata in alios, quam quos donatores voluerunt, vsus conuertere. Apostolici & Synodici Decreti verba sunt: *Valde iniquum & ingens sacrilegium est, ut quæcumque vel pro remedio peccatorum, vel pro salute aut requie animarum suarum vnusquisque Ecclesiæ contulerit, aut certe reliquerit, in aliud transferri aut conuerti permittatur.* Itaque si Iesuitis fides est, Spiritus sanctus, ab eoq; inspirati Symmachus Papa & Concilij Patres Leges ignorarunt. Nec refert, quod Iesuitæ defendunt, *vsitatum hoc esse in Ecclesia*, seu consuetudine fieri, *vt Ordines Ordinibus substituantur.* Fit enim, vt Pontifices falsis narratibus circumueniantur, aut extraordinaria legibusque soluta vtantur potestate, cuius ius eis facit iusta causa, hoc est vel magna & euidens Eccle-

Sed Spiritus sanctus contrarium docet.

Nec refert quod sæpe tales translationes fiant.

Pontifices enim vel circumueniri, vel ge-

siæ

siæ vtilitas vel necessitas, si nempe Ordinis eiusdem desint Monachi quos in Monasteriis Ordini consecratis collocari expediat, aut si Principes ea mutari tam improbe contendant, vt grauioris mali vitandi causa Pontifex eis refragari timeat: quo casu Principes sacrilegij coram Deo nequaquam absoluuntur. Fit etiam, vt Pontifices dominandi libidine deprauati, seque seruos esse obliti, *dicant in cordibus suis, Moram facit Dominus meus venire, & incipiant conseruos suos percutere*, siue iniuriis afficere, *manducentque & bibant cum ebriosis* (Matth. 24.) id est, Ecclesiarum facultates, quæ sunt pauperũ patrimonia, cum caris suis abliguriant, vt multis hominum millibus fame pereuntibus profundi & inexsaturabiles paucorum ventres Romæ distendantur: quod & Christus futurum præsignificauit, & opere impleri multa iam sæcula viderunt. Ita vsu venit, quod ait Comicus, *Mores perduxerunt le-*

cessitate aut publica vtilitate moti leges soluunt.

Vel etiam potestate abutuntur.

Vitiosus ac iniquus mos nunquam peccato vacat.

ges in potestatem suam: quodque est est Sapient. 14. *Conualescente iniqua consuetudine hic error tamquam lex custoditus est, & Tyrannorum imperio colebantur figmenta,* siue *gentium simulacra*: qualia sunt Episcopi, *qui os habent, & non loquuntur* (nec Verbum Dei prædicant) *oculos habent, & non vident* (cum tam officium eorum sit *videre visiones* seu sacras literas Isai. 29. & *diligenter agnoscere vultum pecoris sui, & considerare greges suos,* Prou. 27.) *aures habent, & non audiũt* (nec sapientum monita, nec *pauperes vociferantes, quibus non est adiutor,* Iob. 29.) *nares habent, & non odorant* (eoque fit, vt Iesuitarum consuetudine non indelectentur, qui se tamen alij vlpicique pleniores esse, quam Romanos remiges, & nauteam hircumque ab aliis sapere, hoc est, in orbe vniuerso inuisos & infames esse vltro confitentur) *manus habent, & non palpant* (adeoque nihil boni operis faciunt) *pedes habent, & non ambulant* (non *currunt viam manda-*

Qualis mos est quod Episcopi sint similes Idolis.

torum

torum Dei, Psal.118. nec *ante oues vadunt, exemplum bonorum operum in omnibus se ipsos præbentes*, Ioh.10.Tit.2.) *nec clamant in gutture suo* (ac velut *Idola Regibus nec benedicunt, nec maledicunt*, Baruc.6.sed quicquid libeat, agere eos sinũt) *Similes illis sunt, qui faciunt ea* (Psal.113.) id est, nullo genere meliores, qui sua vel electione, vel confirmatione eius notæ Pastores Christi gregibus præficiũt. An ergo quia iam more fit, vt tales subrogentur Episcopi, hinc Iesuitæ cogent & efficient, grauissimo vacare peccato siue ipsos, siue eorum suffragatores & cõfirmatores? Quanto Religioso homine, de Societate præsertim Iesu gloriante foret dignius, si velut tuba exaltarent vocem suam, nec istas modo vitij probrique plenas ineptissimorum hominum electiones & comprobationes, sed etiam sacrilegas Monasteriorũ profanationes tralatitio & obsoleto illo Commendarum & Administrationum schemate opertas,

Contra quos quos omnes Religiosi velut tubã debent exaltare vocem suam.

iamque non semel sacrorum Conciliorum & Pontificum decretis notatas, damnatas ac vetitas, propheticorum oraculorum fulmine sic percellerent? *Propter Sion non tacebo, & propter Ierusalem non quiescam. Ego repletus sum fortitudine spiritus Domini, iudicio & virtute, vt annunciem Iacob scelus suum, & Israel peccatum suum. Audite hoc Principes domus Iacob, qui abominamini iudicium, & omnia recta peruertitis: qui ædificatis Siō in sanguinibus, Ierusalem in iniquitate: qui odio habetis bonum, & diligitis malum. Propter hos causa vestri Sion quasi ager arabitur, & Ierusalem quasi aceruus lapidum erit.* Isai. 62. Mich. 3. *In præceptis Patrum vestrorum nolite incedere, nec iudicia* [aut morem eorum iniquum] *custodiatis*, Ezech. 20. *Ne sequamini turbam ad faciendum malum: quia lata porta & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt qui intrant per eam*, Exod. 23. Mich. 7. *Ne quæratis vobis comites ad supplicium, nec gaudeatis, quia plures*

Sicut veri prophetæ fecerunt.

Consuetudo & exempla praua aliorum neminem excusant.

inue-

inueneritis. Non enim propterea minus ardebitis, quia cum multis ardebitis. S.August.hom.50.de Pœnitent.

CAPVT XLIX.

PAg.21. *Iustas esse causas Monasteriorum fundationes in meliores vsus conuertendi, iam Pontifex, Cæsar, Episcopi, Principes iudicarunt & verbis & factis. Data sunt Monasteria in belli sumptus, data* MVLTA *Episcopis, data ad Seminaria, data Parochiis.*

Iesuita prædicat multa Monasteria à Cæsare alio esse translata.

Supra Cæsaris verba ex compluribus eius literis recitaui, quibus iudicat, se saluo Ecclesiarum Aduocati officio saluoque iureiurando, quo se imperij Ordinibus obstrinxit, nec ipsum Monasteria in alios vsus posse conuertere, nec Pontifici, vt id faciat, permittere. Et Pontifex, respondit, se istam eius voluntatem ratam & gratam habere, nihilque Romæ contra tentatum iri. Ex quo certi sumus, eos ita iudicasse, nullas esse Monasteriorum alio conuer-

Etsi Cæsar agnouit, esse eius rei iustas causas.

tendi causas, & sacramenti religionem Cæsari obstare, nec aduersus eorum, qui Monasteria condiderunt, sanctiones quicquam statuere de illis possit. Cui eorum sententiæ qui subscribunt, simul illud sentiunt: quod Filiutij Iesuitæ verbis supra ostensum est, *Pontificem & Cæsarem tam ex officio, quam quasi ex contract: cum iis, qui Ecclesiæ bona sua reliquerunt, obligatos esse lege diuina & naturali tam illis, quam iis, in quorum emolumentum relicta sunt, ea non alienare: & si contrarium fiat, eos iniuriam facere Fundatoribus, lædere vtilitatem publicam cultumque Religionis: facere etiam iniuriam successoribus Religiosorum, & ex iustitia teneri reparare id, quod interest, tam in fama & existimatione, quam in bonis temporalibus.* Atq; hoc consentaneum esse communi Theologorum & Iurisconsultorum atque etiam primariorum Iesuitarum sententiæ in Astro inexstincto quęst.3.num.4.& 5.accuratè demonstratur. Verum tamen si ita est, vt

hic

hic Iesuitæ iactant, vt Imperator se de iustissima sententia, ipsi etiam Pontifici probata, Confessarij sui artibus & dolis demoueri passus aliter fecerit, quam iuratus fuerat, quamque se facere debere & velle tot publicis priuatisque tabulis fidem firmauerat, non est cur causam mutatæ eius fortunæ tantarumque calamitatum, quæ ipsi postea omnibusque Germaniæ Catholicis incubuerunt, longius arcessamus. Quod enim Sedechiæ Regi Iudæ & Principibus eius Iere.34.& 37. contigisse discimus, *in figura factum est nostri, scriptum est autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum deuenerunt*, docente Apostolo 1.Cor.10. Illi gratam quasi voluntatem suam Deo testatam facientes, quod Chaldæorum exercitus soluta Hierosolymæ obsidione discessisset, *conuersi erant, & fecerant quod rectum erat in oculis Dei, & inierant pactum in conspectu Dei in templo eius, vt vnusquisque seruos & ancillas Hebræi generis*

Itaque minime mirandam eius fortunam fuisse mutatam.

Quem euentum ex Sedechiæ regis exemplo augurari sibi poterat.

manu emitteret, ac nequaquam dominaretur eis, & dimiſerant eos liberos Sed conuerſi deinceps retraxerunt ſeruos & ancillas quos dimiſerant liberos, & ſubiugauerunt ſibi in famulos & famulas. Lucrum quod eis iſta ſententiæ & propoſiti mutatio mox attulit, iſta Dei comminatione continetur.: *Regem & Principes eius & ſacerdotes, & omnem populum, qui præuaricati ſunt fœdus meum & reduxerunt ſeruos & ancillas ſuas: dabo eos in manus inimicorum ſuorum. Et reducam Chaldæos qui receſſerunt à vobis, & præliabuntur aduerſus ciuitatem hanc. Sed etiamſi percuſſeritis omnem exercitum Chaldæorum, & derelicti ex eis fuerint aliqui vulnerati, ſinguli de territorio ſuo conſurgent, & capient hanc ciuitatem, & incendent eam igni. Ecce ego prædico vobis libertatem, ait Dominus ad gladium, ad peſtem & ad famem: & dabo vos in commotionem cunctis regnis terræ.* Eat nunc aliquis & miretur, cur Cæſar iuſtiſſimi propoſiti Ieſuitarum ſuorum impulſu mutati,

tati, totque Monasteriorum inuitis diuinis & humanis legibus alio trãslatorum hoc nunc precium ferat, vt domi suæ inimicos Reges ac Principes summa imis miscere, ferro & flamma grassari, omnia denique ex libidine agere videat, ac neque in seruis suis quicquam fidei inueniat, omnisque eius fortuna diuino nudata præsidio ac propemodum solo arundineo Hispanorum baculo innixa tenui filo pendere videatur.

CAPVT L.

PAg. 24. *Ordines Monastici honori sibi ducunt, si ex suo corpore Religiosi ad Episcopatus assumantur, si quædam Monasteria in Episcopatus euehantur: nec intentionem fundatorum, nec iura Ordinis obiectant. Cur igitur ægre ferrent, quædam Monasteria Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis cedere?*

Habent Monachi causam gaudendi, nec tam sibi, quam populis gra- *Monasteria sunt vera Episcoporũ*

seminaria. In quibus discuntur & exercentur virtutes Episcopo necessaria. tulandi, si qui ex Monasteriis ad Episcopatum vocentur, cum Monasteria demum vera sint Episcoporum seminaria, in quibus homines ea discunt & facere assuescunt, quæ Episcopos præstare oportet, si se & alios saluos cupiât. *Episcopum* quippe *oportet esse Doctorem, Sacerdotem, Hospitalem*, Humilitatis magistrum, *egentem & multos locupletantem*, siue ad victum necessaria donantem, *alimentis & quibus tegatur contentum, patientem, mansuetum, in omnibus* denique *exemplum bonorum operum*, 1. Timoth.3. & 6. & 2.Timot. 2. Tit.2. & 2.Corinth.6. Quomodo vero talia verbis & exemplis docetur? quomodo erit *scriba* à Deo *Doctus ad regnum cœlorum, qui de sacræ* Scripturæ *thesauro proferre possit noua & vetera*, si non multis annis *voluntas eius fuit in lege Domini, vt in ea meditaretur die ac nocte?* quomodo magnam, raram & difficilem illam virtutem *Humilitatis honorata* exercebit, cui quotidiana Humilitatis pre-

Episcopus debet scire noua & vetera.

Debet exhibere Humilitatem in honore.

cepta

cepta, exempla, adiumenta & exercitia, quæ extra Monasteria nusquã habentur, nunquam contigerunt? Abesse ergo non poterit, quin suo exemplo verum faciat illud Psalmi 49. *Homo cum in honore esset, non intellexit: Comparatus est iumentis insipientibus & similis factus est illis:* quomodo vero faciet Miraculum illud grande, quo Episcopos testimonia Dei oportet reddere credibilia, vt *sciat* simul *abundare & penuriam pati* [Philip.4.] *fortitudinem gentium deuorare,* seu superare, *& in diuitiis esse admirabilem* [Isai.61.] *esse diuitem, & post aurum non abire nec mala facere, cum possit,* sed facere vt *eleemosynas suas enarret Ecclesia sanctorum,* Eccl. 31. Ista omnia præstare est *facere mirabilia in vita sua,* & diuinæ potentiæ dare specimen, quod multo maioris momenti esse ad Euangelium hominibus persuadendum, quam multorum mortuorum resuscitationem, disertim S.Chrysostomus affirmat Homil.46.in Matth. Atque hac

Et paupertatem in abundantia.

Quæ sunt Miracula, quæ Episcopus facere tenetur.

Q

Conciliorũ decretum, vt Episcopi sumantur ex Monasteriis Benedictinis.

ipsa de causa Spiritus sanctus in pluribus Conciliis Episcopos non aliunde legi iussit, quam ex Benedictinorum Monasteriis: quoniam cum ex formula viuunt sanctique Patris sui præscriptum custodiunt, omnem vitam in sacrarum literarum meditatione consumunt,& tam Humilitatem, quam Paupertatem copiosam & opulentam, in alendis egentibus & hospitibus suscipiendis occupatam,exemplo,vsu & exercitatione sibi familiarem facilemq; reddunt:id quod tantusPontificum, Cardinalium, Episcoporum & Abbatum numerus testatum facit,quos nec honores, nec opes, quibus calcandis tanto tempore adsueti fuerant, deprauare potuerũt, quin cum ob alia singularium virtutum exempla, tum præcipue ob Humilitatem honore & imperio affectam,&Paupertatem opulentam ab beneficam multosque locupletãtem beatis Diuorum ordinibus Ecclesiæ decreto adscribi mererentur. Quidni ergo

Vbi duæ illæ virtutes verbo & exemplo docentur.

Mona-

Monachi sibi honorificum, populis vero salutare ducant, si quos Deus ex medio ipsorum ad animarum regimen euocet, vt quas diuturno studio, labore & exercitio sibi compararunt virtutes eas iam *super candelabro positi omnibus qui in Dei domo sunt lucere* sinant, *ut videant homines opera eorum bona, & glorificent Patrem, qui in cœlis est?* Matth. 5. Cōtra ea iustissimam dolendi ac populi sortem deplorandi causam habent, cum Episcopos ex suilibus, aut porcorum caulis siue Haris legi vident, *qui nutriti in croceis amplexatur stercora* (Thren. 4.) hoc est, molliter educati & honorari assueti, *huius mūdi lucra*, honores, opes & voluptates adamant, quæ tamen *arbitrari debuissent vt stercora propter eminentem scientiam Christi vtque Christum lucrifacerent* (Phil. 3.) quod Pauli imitatione Monachi faciunt, seq; Christo dignos præbent milites, de quibus prædictum fuit Zachar. 9. & 10. *Erunt quasi fortes, aurum concul*

Dolendum est Episcopos legi ex medio Porcorum.

Stercora amplexantium.

cantes vt lutum platearum in prælio : & bellabunt (seu triumphabunt) *quia Dominus cum eis*) in quo eos confortante omnia possunt, in honore præstare Humilitatem, & in abundantia Paupertatem) *& confundentur ascensores equorum :* quales sunt Episcopi pedestrem Christi militiam, siue humilitatis & paupertatis exercitia aspernati, & equis vehi soliti, hoc est, *in sublime se attollentes quodque altum est hominibus* appetentes, honores puta & opes (Luc. 12. & 16.) qui *contenti non sunt alimentis & quibus tegantur, sed volunt fieri diuites, ex eoque incidunt in tentationem & laqueos diaboli* 1. Tim. 6. Tales non sunt *arbores fructiferæ in domo Dei* (Psal. 51.) *non olea cum pinguedine, non ficus cum dulcedine, non vitis cum liquore Deum & homines lætificante*, sed sunt infelix lignum, *Rhamnus* cum spinis duris & acutis, quæ Christo interprete sunt *fallacia diuitiarum solicitudo sæculi & Concupiscentia*, siue Auaritia, Ambitio & Voluptates vitæ, Matth. 13. Cum

Episcopi Christo pedibus non equo militare debent.

Aliter non sunt arbores fructiferæ, sed Rhamni.

53. Cum ergo tales Rhamnos *reliqua ligna super se Reges constituunt, vt sub vmbra eorum requiescant*, nec in vita sua Epicuri porco digna ab eis inquietentur, ibi enim vero vsu venit, *vt egrediatur ignis de rhamno, & cum ipsum, tum cedros Libani deuoret.* Iudic. 9.

Unde egressus ignis ipsos & alios deuorat.

Caput LI.

NEc vero minor aut diuersa Monachis gaudendi causa est; si eorum Monasteria Episcopatus honore exaltentur, vt nimirum & ex ipsorum collegio lectus Abbas idem sit populi Episcopus: quales ab hinc sexcentis annis omnes fere totius Europæ Episcopos fuisse, & plerosq; ingentium meritorum causa inter Diuos adscriptitios siue Indigetes numerari constat. Nec enim id vel conditorum voluntati refragatur, vel iura Ordinis vlla ex parte imminuit: quod longe secus est, si Monasterium desinet esse Monasterium, res Chalcedonensis

Abbates simul esse Episcopos nihil noui est.

Monasteria semper debent manere Monasteria.

Cōcilij Canone interdicta. Ac propterea Innocentius I I I, nec honorem Ecclesiæ, nec diuini cultus amplificationem satis iustam esse causam censuit, cur ex Monasterio Pōtifex Episcopatum facere possit: vt omnibus appareat, quanto minus causæ sit, cur Monasteria in Ludimagistrorum domicilia aut Gymnasia cōuertantur. Ipsa Pontificis verba sunt in epistola ad Gulielmū Cardinalem Rhemensem Archiepiscopum: *Peruenit ad audiētiam nostram, quod ad ampliationem diuini cultus & honorem Ecclesiæ Gallicanæ in castro tuo Mosobin in Abbatia eiusdem castri disposuisti nouum Episcopatum erigere. Nos eius rei liberam tibi facultatem auctoritate Apostolica concedimus, ita tamen vt ab eodem Monasterio Monachi nullatenus excludantur: ne forte venire contra sanctiones Canonicas videremur, quibus prouida fuit deliberatione statutum, vt quæ* SEMEL *Deo dedicata sunt Monasteria*, SEMPER *maneant Monasteria: cum & hodie gene-*

Neque vlla ex causa in aliud mutari.

generaliter statuatur, vt ORDO *Monasticus, qui in aliquo Monasterio secundum Benedicti Regulam dignoscitur institutus,* PERPETVIS *ibidem temporibus inuiolabiliter obseruetur.* Sed aut fallor, aut Iesuitæ Innocentium leges ignorasse insimulabunt, qui nescierit, *neminem Fundatorum futuris Pontificibus conditiones posuisse* (Placid. Discept. pag. 20.) *& Papam esse supra ius & extra ius esse omnia & super omnia, & de potestate absoluta posse quicquid vult, & quam diu viuit, posse mutare quadrata rotundis:* quod quamuis Canonum Interpretes intelligi velint *claue non errante, & de iis tantum, quæ iuris sunt positiui:* Iesuitæ tamen Clauem nihil errare, nec minus diuini & naturalis iuris legibus solutam esse Pontificis potestatem contendūt, si quid in iis mutari, aboleri, irritumque fieri Societati ipsorū expediat. Ea quippe *Extraordinaria est causa*, quæ Pontificem omnis diuini humanique iuris obligatione liberat, atque ipsos In-

Maxime quæ sunt Ordinis S. Benedicti.

Iesuitæ Papam hortantur violare sacros Canones.

Dicunt eum non posse errare, si Societatis causa contra Canones faciat.

Imo ipsos sanctos in cœlo suam voluntatem Pontifici subijcere.

digetes seu beatorum hominum spiritus in cœlo regnantes nutui eius ditionique subiicit. Quod autẽ plus satis causæ habeant Monachorum Ordines, cur grauiter ferant hæreditates patrum suorum Cardinalibus & Episcopis commendari, siue administrandas committi Monasteria nefas fuerit spiritui sancto non credere, cuius ea de re iudicium habemus in Lateran. Concil. sub Leone X. totidem verbis declaratum:

Spiritus sanctus prohibuit Monasteria dari cuiquam in Commẽdam.

Quoniam ex Commendis Monasteriorum Monasteria ipsa tam in spiritualibus, quam in temporalibus grauiter læduntur, quippe quorum ædificia partim Commẽdariorum negligentia, partim auaritia vel incuria collabuntur, & indies diuinus cultus in eis magis diminuitur: volumus & SANCIMVS, vt cum illa per obitum Abbatum vacauerint nullo modo possint commendari: sed de persona idonea eis ita prouideatur, vt illis idonei Abbates prout decet præfuturi sint. Idem ipsum Tridẽtina synodo sancitum videmus. Et Cle-

Clemens V. in quadam Constitutione, quæ in Canonum codice legitur, sibi velut oculato testi credere omnes postulat, istas Monasteriorum Commendationes non modo nihil vtilitatis illis afferre, sed etiam cum ipsis, tum multorum animabus & corporibus, tum denique Romanæ Ecclesiæ *ad noxam redundare*, ac propterea bonæ conscientiæ Pontificem non modo nullum Monasterium *sub Commenda, Cura, Custodia, aut Administrationis titulo siue perpetuo, siue ad certi temporis spatiũ cuiquam posse committere*, sed etiam debere *omnes* talium Commendarum *prouisiones cassare, annullare & decernere, vt de cætero non habeant aliquam roboris firmitatem.* Et adhuc quærere Iesuitæ audent, *Cur ægre ferrent Ordines Monasteria eorum Cardinalibus in Commendam dari, aut Episcoporum mẽsis incorporari, aut in Societatis Collegia cõuerti?* Quid ergo futurum putabimus, si vnquam quemquã hiulcæ istius gentis & alienas hæredi-

Quia id maximorũ malorum causa sit.

rates esurientis lupi instar inhiantis Pontificatu potiri cōtingeret? Nempe passim triste illud carmen exaudiretur: *Veteres migrate coloni.* Vitelliani gregis Pontifex Iulianum Apostatam nobis redderet, nec minus quam ille falsus inueniri vellet. Et sicut ille Christianos monebat, vt aures eorum illis Christi verbis assidue personarent, *Beati pauperes:* similiter ipse hanc Placidę Disceptationis cantilenam Monachis cantaret: *Viri Religiosi ita animo comparati esse debent, vt de Rapina bonorum suorum gaudeant.* Sed hoc Deus omen obruet, atque *in ira sua conturbabit eos Ignis. Fructum eorum de terra perdet, & semen eorum de filiis hominum. Cogitauerunt consilia, quæ non potuerunt stabilire,* Psal. 20.

Væ Monachis, si quis vmquam Iesuita fieret Pontifex.

Ille enim imitaretur Iulianū Apostolatam.

Et Monachos bonis spoliatos iuberet gaudere.

CAPVT LII.

Episcopi à Monasteriis adiuti ad tolerandas belli impensas.

PAg. 34. *Episcopi gratia damna passi sunt, æs alienum contraxerunt. Ipsi auxilio Monasteriorum vacantium egent,*

gent, petunt, & accipiunt.

Fortassis autem non minus verum est, non neminem eorum à subiecto populo & à Diœcesis suæ Abbatibus ad belli pro Religione suscepti & gesti impensas plus exegisse, quã contulisse: æs autem alienum non alio magis nomine contractum habere, quam quod profundum Societatis vêtrem, *qui nunquam dicit, sufficit*, quantiscumque iacturis expleri à se posse perperam persuasum haberet, nec minus dapsiliter & profuse sumptus faceret, quam si immortale sibi aurum foret, ita vt impensas cum fructibus commetiri parum meminisset. Quanto ergo æquius fuerat Episcopos Collegiorum Iesuiticorum, quam Monasteriorum compotes fieri, cum Iesuitarum maxime causa rem confregerint? Haud etiam scio, quam bene nõnnullis Monasteria petiisse & accepisse verterit: ne forte in eis oraculum illud Ierem. 12. opere impletum fuerit: *Pastores multi demoliti sunt Vineam*

Quidam opes suas Iesuitarum causa prodegerunt.

Quibusdam Monasteria obtinuisse pessime vertit.

meam, conculcauerunt partem meam, dederunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis (*Illustrem* vero *Christi portionem esse Monasteria, & Pastores* siue Episcopos *ea seruili opera mancipare, eorumque iura vsurpare velle* Concilij V. Toletani Patres Can.51. conqueruntur, quanto vero cum pretio maloque suo id illi faciant, sic porro Propheta exsequitur) *Seminauerunt triticum, & spinas messuerunt: Hæreditatem acceperunt, & non eis proderit. Hæc dicit Dominus aduersũ omnes vicinos meos pessimos* (nemo autẽ æque Deo vicinus & coniunctus est atque Pastor, eius vices gerens, velut ipse Zach.13. docet: *Framea suscitare super Pastorem meũ & super virum cohærentem mihi*) *qui tangunt Hæreditatem, quam distribui populo meo* (cum facultates Monasteriorum sint patrimonia pauperum, vt S. Bernardus ait) *Ecce ego euellam eos de terra sua, & domum Iuda euellam de medio eorum: super omnes vias deserti venerunt vastatores, quia gladius*

...n ipsis & ...atria vastatores ...Deus & ...ladium ...mmisse...t.

dius Domini deuorabit ab extremo terræ vsque ad extremum eius, & non est pax vniuersæ carni. Hæc si plerisque Germaniæ Episcopis vsu venisse ante oculos est ac paret, si verum est, quod hic Iesuitæ prædicant eos tetigisse Hæreditatem Christi, quam pauperibus distribuerat, siue Monasteria in Commendam aut meritis suis incorporanda accepisse: an dubitabimus quin Iesuitæ sacrilegiorũ auctores & consultores fundi Germanici calamitas & capitalis Reip. pestis ac pernicies censeri debeant? *Cuius rei gratiam Iesuitis debere se nouerint.*

CAPVT LIII.

PAg. 45. *Ex iis*, quæ hoc libro toto *disputauimus, concluditur Monasteria diuersi Ordinis posse Ordinibus militaribus tribui: posse Episcopis vel ad tempus dari, vel incorporari ad soluẽdum æs alienũ* (in magnificis Iesuitarum ædificationibus, inque ludorum scænicorum apparatu impendiorum collatione adiuuandis ma- *Iesuitæ Monasteria faciunt Mysorum pedam-*

xime contractum) *posse eadem ratione*(siue iisdem de causis) *secularibus Principibus ad tempus dari: posse quædam in seminaria, scholas*(Iesuitarum) *collegia, hospitalia conuerti.*

Iesuitæ eodem, quo Lutherus classico Principes ad destruenda & sibi vindicanda monasteria excitant.

Hoc enimuero est vtilitatis suæ causa, vt multa scilicet Monasteria auidissimis Iesuitarum faucibus ingerantur, Cardinales, Episcopos, Principes & Milites in prædæ partem aduocare, & ad coëundam secum sacrilegij societatem exhortari ac piaculares facere. Quis iam Lutherum miretur eodem plane vocis calamique classico Principes ac Ciuitates ad occupanda, deuoranda, inque succum & sanguinem conuertenda Ecclesiarum ac Monasteriorum bona excitasse, cum ipsos Principum & Episcoporum Confessarios Iesuitas, qui adhuc locorū persuadere hominibus contenderāt, sibi Monasteria inuitis obtrudi, seque non nisi coactos & dolentes ea accipere, nunc posito pudore palam libris editis impias istas, nefa-

rias

rias ac sacrilegas Monasteriorũ profanationes velut non modo permissas, sed etiam necessarias atque Ecclesiæ imprimis conducibiles Principibus & Episcopis commendare & consulere videamus ? Quorum consilium quantum impietatis habeat, quantumque cum ipsis, tum omnibus eo vtentibus, tum denique regnis & populis detrimentum, ne dicam exitium & interitum importaturum merito metuatur, ex Dei cũ Verbo, tũ opere à nobis iudicari potest. Verbum eius est Principes à societate hominum S. Benedicti hæreditatem inhiãtium hoc modo deterrentis Prou. 1. *Fili mi, si te lactauerint peccatores, ne acquiescas eis. Si dixerint, veni nobiscũ, insidiemur sanguini* (insidiosa & mendaci narratione Pontificem circumueniamus, vt cũ venia eius Monasteriorũ opes, quæ sunt panis egentium, sanguis & vita pauperũ nostri iuris faciamus) *Abscondamus tendiculas contra insontem frustra: deglutiamus eum sicut in-*

Eorum suasoriam esse impiam & reipub. perniciosam docetur Dei Verbo.

sternus viuentem & integrum, quasi descendentem in lacum. Omnem pretiosam substantiam reperiemus: implebimus domos nostras spoliis. Sortem mitte nobiscum. Marsupium vnum sit omnium nostrum. Fili mi, ne ambules cum eis. Pedes enim illorum [non *calceati in præparationem Euangelij pacis*, sed per scrupulosam & spinosam auaritiæ viam) *ad malum currunt, & festinant, vt effundant sanguinem* (quod faciunt Monasteriorum vectigalia pauperibus alendis consecrata & Monachorum fidei credita auersis conditorum voluntatibus domos suas aduertendo: nam *Panis egẽtium est vita pauperum, qui defraudat illũ homo sanguinis est*, siue homicida, Eccl. 34.) *Ipsi quoque contra sanguinẽ suũ insidiatur, & moliũtur fraudes cõtra animas suas, quia semitæ omnis auari animas possidentium rapiunt*, siue in gehennam abducunt, Prou. 20. *Ruina est homini deuorare Sanctos, & post vota retractare*, id est, illi ruinam & excidium domibus suis parant, qui bona Sanctis

cœli-

cœlitibus conſecrata deuorãt, quæque Deo pij homines ex voto obtulerunt, ea in alios vſus conuertũt. Pſal.82. *Super populum tuum malignauerunt conſilium*, (id eſt, in populi fraudem, cui ſacrilega crudelitate ſurripitur, quicquid Monaſteriis demitur) *& cogitauerũt aduerſus ſanctos tuos* (quorũ honori Monaſteria fuerunt cõſecrata.) *Dixerunt, Venite, & diſperdamus eos de gente, & non memoretur nomen Iſrael vltra* (vt ſcilicet irritum fiat, ipſoque exitu vanitatis arguatur oraculum Iſaac de S.Benedicto Monachorum Patriarcha, cuius Iſrael ſiue Iacob figura fuit, Geneſ.27. *Benedixi ei, & erit Benedictus. Omnes fratres eius ſeruituti illius ſubiugaui: qui maledixerit ei, ſit ille maledictus: & qui benedixerit ei, benedictionibus repleatur*) *Omnes Principes eorum* [à Ieſuitis in ſacrilegij conſortium illecti] *dixerunt, Hæreditate poſſideamus ſanctuarium* Dei: *fient vt ſtercus terræ: implebuntur & peribunt.* Ierem.cap.30. *Electam te vocauerunt*

Sion [qua voce *Visionem* seu *Contemplationem* significari Augustinus testatur in Psalm. 64. vt DEI familiam rerum diuinarum Contemplationi vacantem compellari intelligamus) *Omnes qui comedunt te, deuorabuntur, & vniuersi hostes tui in captiuitatem ducentur: & qui te vastant, vastabuntur, cunctosque prædicatores tuos dabo in prædam.*

Idem docetur Dei opere.

CAPVT LIV.

Exemplum sacrilegi Achan.

OPus DEI fuit sacrilegi Achan supplicium Ios. 6. & 7. Cum enim DEVS, ex spoliis vrbis Iericho *Omne aurum, argentum & æs anathema fieri*, id est, sibi consecrari *inque thesauris suis reponi* iussisset, sicque populum monuisset: *Cauete, ne de his quippiam contingatis, & sitis præuaricationis rei & sub peccato sint atque turbentur omnia castra Israel*, sin e vniuersus populus: Achan concupiscentia tentatus inde auri & argenti pauxillum abstulit & abscondit: quo

quo eius sacrilegio DEVS irritatus, vt populus suus ab hostibus in fugā ageretur, nec pauci corruerent permisit. Cuius rei causam exquirenti Iosuæ respondit: *Pollutus est populus anathemate, nec poterit stare ante hostes suos, eosque fugiet. Anathema est in medio tui Israel. Non ego ero vltra vobiscum, donec deleatur ex vobis, qui hoc contaminatus est scelere.* Quid ergo iam habent Germaniæ Catholici, quod opis diuinæ spem eis afferat, cum manifeste multiplici anathemate sint polluti, nisi conterant eos, qui suasoriis suis tanti eos sceleris alligarunt? Opus etiam DEI futura erat vrbis Hierosolymæ & regni Iudaici euersio ipsiusque Templi excidium, nisi Rex Ezechias & Principes eius Michææ monitu cum aliorum peccatorum suorum, tum nominatim huius pœnitentiam egissent, quod eis à DEO sic exprobratum supra retulimus: *Sacerdotes in mercede docebant, & Prophetæ in pecunia diuinabant & seducebant po-*

Exemplum Regis Ezechiæ.

pulum meum pacem regi & regno *prædicantes, si dedissent in ore eorum quippiam*[prægrandes alienarum hęreditatum bolos] *mulieres populi mei* [familias religiosas] *eiecistis*|*de domo deliciarum suarum : à paruulis* [seu nouitiis] *earum tulistis laudem meam in perpetuum* [pro psalmodia vagitus & eiulatus puerorum virgis vapulantium in Monasteria inducentes]*Surgite & ite, quia non habetis hic requiem*, cum Monachos sacrasque Virgines inquietaueritis. DEI similiter opus fuit Hispanorum ex ciuitatibus domibusque suis exterminatio, grauissimumque Saracenicæ seruitutis iugum eorum ceruicibus impositum, velut locuples testis est Carolus Magnus Imperator, qui ætati qua id contigit suppar ac prope æqualis fuit, cuius capitulorum lib.7.verba sunt: *Nouimus multa Regna & Reges eorum propterea cecidisse, quia Ecclesias spoliauerunt, resque earum alienauerũt, & Militibus loco stipendij dederunt. Quapropter nec Fortes*

Exemplum Hispaniæ sub Saracenorum iugum missa.

in

in bello, nec in fide stabiles fuerunt [sed inciderũt in hæreses] *nec victores extiterunt,* [*sed terga multi vulnerati & plures interfecti verterunt, regnaque & regiones, & quod peius est, regna cœlestia perdiderunt, atque propriis hæreditatibus caruerunt, & hactenus carent. Qualiter Dominus taliũ criminũ vltrices pœnas per Saracenos & alios populos venire permiserit, cunctis earũ gesta legentibus liquet, & nisi nos ab his caueamus, similia nobis superuenire nõ dubitamus.* Simile Dei opus fuit ingens Caroli Crassi Imper. & vniuersæ Germaniæ ac Galliæ calamitas, ipsiusque Imperij diuisio, & à Carolinga domo ad Witikindæam translatio: qua de re Helmoldi verba sũt Chronici Sclauorum lib. 1. cap. 7. *Carolus Roma rediens cum grandi exercitu Nordmannos iuxta Mosam fluuium apprehendit: quos obsidione coarctans, quintodecimo demum die ad deditionem compulit. Captos ergo Tyrannos Danorum non ea qua decuit seueritate hostes* DEI *vltus est, sed ad*

Quod Dei opus & sacrilegiorũ pœnã fuisse Carolus Magnus testatur.

Exemplum Caroli Crassi.

& potus ex Moguntini Episcopi sumptibus administrabatur. Erat res spectaculo digna, & æstimatione sortis humanæ mirabilis. Mittit ergo Carolus ad Arnolfum ex Imperatore effectus egenus, & desperatis rebus, non de Imperij dignitate, sed de victu quotidiano cogitans, tantum alimentorum copiam ad subsidium vitæ præsẽtis SVPPLEX *exposcit. Miseranda rerum facies, videre Imperatorem opulentissimum*[hæreditario iure Germaniæ Galliæ, & Italiæ & bonæ Hispaniarum partis dominum, qui arbitratu suo Imperij Principatus dare posset, rursumq; eripere] *non solum fortunæ ornamentis destitutum, verum etiam humanæ opis egẽtem. Concessit autem Arnolfus nonnullos Fiscos in Alemania, vnde ei alimonia præberetur.* Quantum porrò detrimenti mox ipso defuncto Imperij Romani Respublica ceperit, in Annalibus Fuldensibus hoc modo exponitur: *Anno* 888. *Mortuo Carolo Reguli in Europa & regno Caroli sui patruelis* [id est, in Gallia,] *excre-*

Supplex victum mendicat.

Ipsoque mortuo regnum diuiditur.

Ecclesiam præstitit, NVNQVAM *postea habuit victoriam, nec corporis & animæ sanitatem vsque ad finem vitæ suæ.* Eant nunc Imperator & Germaniæ Principes, & quærant, quis ille fuerit, qui omnem imperij statum vsque à fundamentis commouerit, Cæsaris consilia corruperit, & florentem eius fortunam euerterit, ingentes malorum & mœrorũ montes in omnes Germaniæ prouincias inuexerit, adeo denique rem redegerit, vt metus haud absit, ne nos quod factum prius fuit, iterum nũc fieri, & Caroli Crassi atque Imperij fatum à DEO instaurari videamus. Sed omen DEVS obruat, & in Iesuitas, omnium istorum malorum architectos, veramque fundi Christiani calamitatem quicquid offensi est conuertat.

Hinc Imperator & Principes certi esse possunt, Iesuitas omnium Imperij calamitatum causam esse.

CAPVT LV.

QVartum infidelitatis Iesuiticæ erga Pontificem documentum

Quartum documẽtum infidelita-

sine concilio posse Imperatores & Reges non tantum propter Hæresin, schisma aut quoduis crimen populo intolerabile, sed etiã propter insufficiẽtiam, quodque personæ eorum sint inutiles, regno priuare, atque etiam interficiendos iubere, ac populos subiectos relaxato iurisiurandi vinculo potestati eorum eximere atque ab obedientiæ & fidei debito liberare, & ipsum regnum alteri Principi donare, & armis inuadendum sibique subiugandum permittere: Regem à Papa siue Hæreticum, siue alias vitiosum aut inutilem iudicatum, ac propterea per sententiam eius velut superioris regni iure priuatum, iam ius & auctoritatem imperandi amisisse, nec vltra Regem esse, sed Tyrannum, & à quouis de populo occidi posse: Clericos etiã nequaquam vlli Regum esse subditos, ac propterea nullum ab eis læsæ Majestatis crimen committi, etiamsi rebellionem in Reges moliantur & monitis atque exemplo populos rebellare, & obedientiam, fidelitatem, tributum, & omnia obsequia Principibus negare doceãt:

Eiusque iuri & libidini Reges omnes subiecerant.

Apoſtolos Regibus de facto tantum non etiam de iure ſubiectos fuiſſe. Sed poſtquam Sanctarelli liber in Gallias allatus fuit, Pariſienſis Academia, ac proprie Sorbonicum Theologorum Collegium, quod per octo iam ſecula Catholicæ fidei propugnaculum, iſtam Curiæ Romanæ & Societatis Ieſuiticæ doctrinam atroci decreto publice condemnauit & proſcripſit, velut *exitialem ac peſtilentem, meritoque damnandam, auerſandam, deteſtandam & abhorrendam, cum ſit noua, falſa, erronea, Verbo Dei contraria, Pontificiæ dignitati odium cōciliās, ſchiſmati occaſionem præbens, ſupremæ Regum auctoritati à Deo ſolo dependēti derogans, Principum infidelium & Hæreticorum conuerſionem impediens, pacis publicæ perturbatiua, Regnorū, Statuum, Rerumque publicarum euerſiua, ſubditos ab obedientia & ſubiectione auocans, & ad factiones, rebelliones, ſeditiones, & Principum parricidia excitans.* Eiuſdem vero ſententię eſſe totam Eccleſiam Gallicanā paulo ante decla-

Ieſuitarum doctrinam iſtam Pariſienſis Academia terribili ſententia condemnat.

Idem facit tota Eccleſia Gallicana.

declarauerant testatumque fecerãt *Cardinales, Archiepiscopi, Episcopi, totusque cœtus Ecclesiasticus in Comitiis generalibus Cleri Galliæ constitutus*, in censura libri Iesuitici, cuius titulus erat, *Admonitio ad Regem*, Lutetię publicata, a d. XIII. Decemb. anni M. DC. XXV. vbi testãtur, *Christianam Religionem de Auctoritate Regum longe alia proponere credẽda*, non minus scilicet Christianis, quàm paganis aut ethnicis Regibus, ius suum saluum esse oportere, nec cuiquam fas esse obedientiam & fidelitatem negare Principi hæretico, nedum alioqui vitioso, multo minus inutili. *Lex* (inquiunt) *diuina vetat, quod humana non permittit, dum omnem fraudem atque contradictionem seruis erga Dominos prohibet. Quid ergo si iniqui fuerint? Absit vt cuiusquam impotentiam, libidinem & iniustitiam probemus. Sed si sensum Scripturæ quæris, nulla ex parte rebellandi consilium habemus, salua Religione parendi præceptum ha-*

Catholica fides de obedientia debita Regib.

Etiam iniustis.

bemus. Quamuis fortunas eripiat, libertatem tollat, seruitio premat & quæcunque Deus Regem postulantibus futura denunciat, in suorum subditorum ruinam meditetur, tamen parēdum est Regi, quantumuis dyscolo, quia Deus eum instituit: parendum est Domino, quantumuis molesto, quia Deus cum eū talem futurum prævideret, nihilominus præposuit. Regem vt parentem, si bonus est, amare: si malus est, ex diuinæ volūtatis decreto ferre debemus. Quid si Religionem ipsam expugnet, ferro sæuiat, rursus ad martyriū fideles vocet? quantumuis Hæretici (Iesuitę puta, omnesque aliter sentientes) *reclamēt, tamen si Euangelio acquiescere volumus, satius est fuso sanguine cœlestem victoriā reportare, quàm educto gladio Christianæ patientiæ famam lædere,* & iterum cum Petro gladium accipere, nec velle, vt Christus iterū in membris suis calicem bibat, quem illi Pater dedit) *Quam quidem nostram sententiā improbare nemo potest, nisi qui Christi præceptum simul & exemplum improbet*

Et fidei Catholicæ persecutoribus.

Hebr. 10.

Patientia nobis necessaria est.

Quamdiu antē hæc lex obligabit? de-

probet: nisi Martyribus, cum rebellare possent, modestiæ gloriam eripiat, & crescenti Ecclesiæ ignauiã exprobrare velit, quod numero fortior, ferrum Imperatoribus, quo sæuiebant, non extorserit. Ea si quidem est non Christianorũ, sed Hæreticorum contumacia, qui vel leuissimo metu Religionis (id est, cũ primum suspicantur futurum, vt Rex Hæreticus vel excommunicatus liberum Catholicæ religionis exercitum nõnihil impediat) *ad arma concurrunt, leges calcant, iura violant, & à Deo ordinatæ potestati, qua possunt via resistunt* (omninoque suæ libertatis & vtilitatis causa iniuste agere, quam propter Christum imitandum & confitendum iniuste pati malunt) *Christus autem iam tum natus, immo nascens, immo antequam nasceretur, ad Edictum Cæsaris aduolauit, neque denegauit obedientiam, cui ius imperandi tradiderat: sub eius Prætore quamuis innocens accusari non erubuit: iudiciũ quantumuis iniquum patienter tulit: vim illatam, crucem oblatam, mortem*

nec qui venturus est veniet. Apoc. 13.

Hic est patientia & fides sanctorum.

Hæreticorũ est Religionis prætextu arma in reges mouere.

Et malle iniusta facere, quam iniuste pati, Contempto exemplo Christi, & Apostolorum & Martyrũ.

denique non recusauit, quamuis in manu legiones Angelorum adessent: quamuis in sua morte videret in vitam omnium Christianorum sententiam ferri. Ecclesiæ priscos Annales reuoluite, parem in Apostolis, parem in Discipulis patientiam inuenietis, parem in Martyribus constantiam. Cum iam late propagata fides esset vbique, qua patebat orbis Romanus, Christiani in carnificina crudelitatis ferro, flamma, belluis fidem probabant atque patientiam: neque inter optimam conscientiam & iniquissimam fortunam constituti prouocabant ad arma, quibus sumptis numero pares extitissent, & virtute superiores: cum vrbes, insulas, municipia, castra ipsa, Senatum, forum impleuissent, & omnes tam libenter ad cœlestem victoriam per supplicia properarent. Quare alias leges quam à Christiana disciplina profectas quærant, qui satius esse putent rebellare, quam pati. Unde nouũ ius (Religionis prætextu rebellandi) *è cœlo defluxit, vt credant nobis licere, quod Apostolis & Martyribus non licuit?*

Christiani certe non sunt.

cuit?

cuit? (vt iā fas credatur, Regi baptizato suum in subiectos ius abrogare, quod Petro & Paulo aduersus Neronem non licuit?) *an in fide propagata ius erit, quod in nascēte & iam adulta nefas fuit? Nusquam Christianus aliud est: vnum Euangelium, & idem Iesus. Qui aliter sentiunt* (vt Gregorius II. Gregorius VII. Bonfacius VIII.) *fidem in factionem conuertunt, & ex aliena crudelitate sibi* non Christo) DOMINIVM (temporale) *& gloriam quærunt. Non autem minorem iniuriam Deo faciunt, potestatem de Regibus iudicandi quam ipse sibi soli reseruauit, ei praripientes, quàm Regibus ipsis solius Dei iudicio subiacentibus. Magnam etiam iniuriam faciunt Fidei, qui eam putant saluam esse non posse, nisi Regum ius pereat, & gentium iura subuertantur.*

Cum à primigeniæ Ecclesiæ fide desciuerint.

Quod hominibus altum est affectantes.

Cum magna iniuria Dei.

Et Catholicæ fidei.

CAP. LVI.

ATque hæc est Ecclesiæ Gallicanæ & Parisiensium Theolo-

Ecclesiæ Gallicanæ sententia.

est conueniens sanctorum Patrum sententia.

gorum ac Iurisconsultorum de suprema nullique in terris obnoxia Regum auctoritate, deque temporali Pōtificis potestate sentētia, perspicuis sanctorum Chrysostomi, Augustini, Gregorij Magni, Bernardi, aliorumque Patrum verbis consentanea: quam nec Ecclesia Romana vnquā damnauit, nec quisquam Pontificum ea quæ Pater in cœlis, non caro aut sanguis reuelasset, sapientium & loquentium. Quid hic Iesuitas nostros consilij cepisse putabimus, cum doctrinam suam isto Parisiensis Academiæ & vniuersi Cleri Gallicani decretorio stylo confossam, seque ad Hæreticorum gregem relegatos cōpererunt? Non modo fecerunt, quod est Chamæleontis, vt iterum sibi proximarū colores intuentibus reddant, sed etiam velut viris Sodomitis dignum erat, *peccatum suum prædicauerunt, nec absconderunt*, Isai. 3.

Iesuitæ sūt chamæleontes.

Societas est arundo vēto agitata.

Apertissime quippe tulerunt, Societatis ingenium nihil aliud esse quam arundinem vento agitatam, ad om-

nemque

nemque gratiæ & offensæ humanæ auram mobile atque infidum esse, ita vt illa etiam, quæ falsa, impia, nefaria & pestifera esse cum animis suis statuunt, ea nihilominus ad colligendam aut retinẽdam hominum beneuolentiam, aut ad offensam potentium declinandam, voce ac stylo docere, ac tanquam fidei capita ad animarum salutem necessaria maximo ingeniorum certamine propugnare non dubitent. Vt enim legere est in capitibus siue *articulis interrogatoriis* Curiæ seu Parlaméti Parisiensis cum P. Cottoni Prouincialis Societatis aliorumque trium Iesuitarum responso, ad d. XIV. Martij anni M.DC.XXVI. cum eis delecti Senatores exprobrassent, quod Societatis Patriarcha Vitellius Sanctarelli librum Romæ aprobasset, responderunt illi, *se tantam eius imprudentiam magnopere reprehendere atque ex summis viribus incusare*, etsi hoc vno culpam eleuare conabantur, *quod aliter facere non potuerit, nisi*

Quæ falsa & perniciosa iudicat, aliis tãquam articulos fidei proponit credenda.

Societas Iesuitica aliã Romæ, aliã Lutetiæ fidem & conscientiã habet.

ut probaret, quod Curiæ Romanæ placeret. Rogantibus deinde, idemne ipsum crederent, quod in Sanctarello Vitellius probasset. *Suam verò fidem ei ex toto contrariam esse* responderunt. *Sin autem Romæ essetis, quid faceretis? Idem nempe ipsum faceremus, quod qui ibi sunt, faciunt.* Quo audito quidam senatorum: *Aliam ergo,* inquit, *conscientiam Romæ habetis, aliam Lutetiæ. Deus nos ab eiusmodi Confessariis custodiat.* Tandem cum collatis inter se capitibus aliquandiu consultassent, professi sunt, *eandem suam & Sorbonici Collegij esse sententiam, seque iis, quæ Domini de Clero censuissent subscripturos.* Biduo post tres articulos à Parlamẽto ipsis propositos subscripserunt, istos puta.

Parisiis Curia Romanæ doctrinã condemnat.

1. *Rex statum suum non nisi à Deo & gladio suo debet recognoscere.*

2. *Rex solum Deum, mortalem vero neminem, in regno suo superiorem agnoscit.*

3. *Papa non potest nec* Regem, *nec* Regnum *eius supponere interdicto* (seu

sacris

facris intercicere) *nec subditis relaxare sacramẽtum fidelitatis ei debita propter quamcumque causam & occasionem.*

Hoc amplius autẽ in subscriptione sua professi sunt, *se malitiosam & pestiferam de Regum auctoritate Sanctarelli doctrinam detestari, ac paratos esse diuersam sententiam velut veram quacunque occasione vel sanguinis vitæque impensa confirmare.* Quis autem tam vacui capitis aut obesæ naris senatores illos esse credat, vt isti eorum professioni vel minimum fidei adiungere animum inducant: cum biduo ante tam nulla circuitione confitentes audissent, Patriarcham suum cum Romæ sit, necesse habere quod Curiæ placeat probare, seque si ibidem essent, idem ipsum haud dubie facturos esse? Sed quidquid sit de eo, quod credunt, istud quidem certe planissime hinc apparet, eos Pontifici minime fideles esse, sed auctoritatem eius pro eo ac sibi expedire recteque in rem Societatis condu-

Vt malitiosam & pestiferam.

Iesuitarum inconstãtia in fide erga Põtificem.

cere iudicant, alias super Reges extollere, alias vehementer imminuere & circumscribere, vt ei nec Anathematis & Interdicti ius in Reges concedant. Adeo verum est, quod si id de se prædicare solent, *Iesuita est omnis homo*, non quomodo de se Apostolus gloriatur, *Omnia omnibus factus sum, vt omnes facerem saluos:* cum ipsis hoc potius sit propositum, vt omnes faciant fatuos: qualem esse oportet, qui cũ duplicitatis ac fraudulentiæ eorum tot videat opera ac testimonia, pręcipue vero ipsam eorum confessionem, adhuc tamen vel minime rei fidem habere illis audeat. Longe certe fieret ab eo sapiẽtius, qui vel compertissimam veritatem ex ore Iesuitico profectam de mendacio suspectum habere inciperet: cum sicut ipsis gloriantibus *Iesuita est omnis homo*, similiter testãte Dei spiritu, *Omnis homo sit mendax:* quo exemplo senex ille Comicus de seruo, quem mendacij manifestum prehenderat facturum se autumat.

Iesuita est omnis homo.

Sed omnis homo mendax.

Si

Si illum solem mihi solem esse dixerit,
Ego Lunam credam esse, & Noctem, qui nunc est Dies.

CAPVT LVIII.

QVintum Infidelitatis eorum erga Pontificem & sedem Apostolicam documentum est, non iam aliqua Curiæ Deuterosis aut humana traditio, sed Ecclesiæ Romanæ doctrina ab omnibus Catholicis omni tempore & loco credita, cum sermonibus & libris, tum etiam factis multipliciter oppugnata, vt iam non magis Iesuitis & eorum in Hispania asseclis ac subscriptoribus, quam Germaniæ Protestātibus, Galliæ Hugonotis, aut Angliæ Puritanis, sacrosancta sit sedis Apostolicæ & successoris Petri auctoritas. Qua de re qui explorato quod verum est studet cognoscere, legat *sedis Apostolicæ Censuram* aduersus omnes Iohannis Baptistæ Pozæ libros, qua

Quintum documentū Infidelitatis Iesuitarum erga Pontificem.

Ecclesiæ Romanæ doctrinā Catholicā multipliciter oppugnant.

Id liquet ex sedis Apostolicæ censura.

in Petra stare, nec à Pontifice in ius vocari aut cohiberi posse. *sationis capita notabilia.*

2. Sedis Apostolicæ & Generalium Conciliorum iudicia in doctrinis & personis damnandis nulla & praua interdum fuisse, & fore.

3. Liberum esse præter & CONTRA sanctorum Patrum & Doctorum sententiam in Religionis doctrina innouare.

4. Poza pestiferas suas doctrinas lingua vulgari publice docet, ac furtiuis typis euulgat.

5. Plures in Hispania Principes, Episcopi, Prælati, Doctores, fœminæ & simpliciores Diabolicis Pozæ artibus in Hæresin sunt inducti.

6. Societas Pozam fauore, plausu & auctoritate sua commendauit, & foro conscientiæ, sacris pulpitis & publicis cathedris præfecit, vt tanto facilius Hæreses & nouitates suas plurimis persuaderet.

7. Multi in Hispania falsa Pozæ scripta, & sacræ doctrinæ corruptelas incaute approbarunt & te-

mere subscripserunt:& supremi Aulæ Magnates ei patrocinantur.

8. Omnia Pozæ scripta, & reliquorum Iesuitarum defensiones, approbationes, commendationes & plausus ad fidei Catholicæ destructionem tendunt, viamque ad omnem Hæresin, immo ad Atheismum in Hispaniam aperiunt.

9. Roales obseruato charitatis ordine superiores & amicos Pozæ priuatim primo admonuit.

10. Deinde ipsum Pozam cum septem Sociis ad disputationem, vocatum coram pluribus Hispaniæ Magnatibus de multiplici crimine falsi, & læsæ Maiestatis ac fidei publicæ ex libris eius coarguit & conuicit.

11. Istud Roalis officium sine fructu fuit ob Pozæ & Sociorum superbiam, fraudes, modosque agendi Diabolicos.

12. Roales Inquisitores, Nuncios Pontificis, Aulæ proceres, Cardinales, Episcopos, Prælatos, Docto-

res,

res, Magiſtros, omnes denique publice & priuatim monuit vt cauerent à fermento Hæreticorum Ieſuitarum, atque à falſis Doctoribus attenderent.

13. Roales perfecit, ne Poza à Tribunali Inquiſitionis pro Qualificatore aut Cenſore admitteretur.

14. Inquiſitio Hiſpanica Romanæ Inquiſitionis cenſuram aduerſus Pozam noluit ratam habere, ſed cum graui ſcandalo & periculo Edicti Romani exſecutionem protraxit.

15. Ieſuitæ quotidie inſolentiores nec Papæ nec Cardinalibus parcunt, ſed eos accuſant vt calumniatores, mendaces, Hæreticos, manifeſtos falſarios & fidei Apoſtolicæ ſedi debitæ proditores.

16. Poza Hæreticorum dogmata in Conciliis allegata dolo malo citat & obtrudit tanquam eſſent dogmata Conciliorum.

17. Idem Conciliorum doctrinam pro Hæreticorum erroribus damnat.

maria Theologiæ cathedra Madriti collocauit, & Aulæ Hispanicæ frequenter, priuatim & publice, certatim commendauit & fouit.

23. Doctores & Patres Societatis suis impensis curarunt dissemi-nanda Pozæ dogmata Romæ damnata, & librorum exemplaria gratis distribuerunt.

24. Ipsa Societas quædam publicauit sub nomine totius Societatis & in causa & pro causa societatis, ita vt Societas Pozæ causam pro causa totius Societatis habeat.

25. Iesuitæ meruerunt, vt publice cogantur Hęresin abiurare, vtque à munere in Scholis docendi penitus amoueantur.

26. Iesuitæ scholis totius orbis per fas & nefas inhiant, vt eas euertant, & iuuentutem ac reliquas ætates & status pestifera sua doctrina inficiant.

Capvt LVIII.

In Hispania hoc tempore vigent Hæreses Romæ condemnatæ.

EX istis omnibus liquere iam arbitror, quis hoc tempore sit Hispaniæ status. Nimirum Principes, Episcopi, Prælati, Doctores, Magistri, vt innumerabiles alij taceantur, Diabolicis Iesuitarum artibus fascinati, decepti, & in reprobum sensum tracti sunt, vt prauam Pozæ doctrinam probent, interque fidei capita habeant, liberum esse contra Generalium Conciliorum & SS. Patrum ac doctorum sententiam nouas in Religione doctrinas comminisci ac sequi, nec Pontifici id prohibere ius esse: nullam in Censura sedis Apostolicæ & Conciliorum Generalium aduersus personas ac doctrinas esse certitudinem: Censores Romanos Pozæ condemnatores esse Hæreticos, & fidei quam Apostolicę sedi debent proditores. Quis ergo iam non agnoscat, Hispaniam non minus

Miserabilior Hispaniæ, quam Germaniæ conditio.

nus

nus nunc pestifero Hęresis veneno, quam Germaniam, esse imbutam, eiusque conditionem hoc ipso multo miserabiliorē, quod in Germania nulli sint Episcopi, nulli Antistites aut magni Doctores, qui sedis Apostolicæ & Pontificis iudicium, censuram & auctoritatem vsque eo contemnant. Itaque pro explorato haberi debet, propediem aut omnem Hispaniam fore hęreticam & ab Ecclesiæ Romanæ communione separatam, aut exoritura in ea funestissima dissidia & ciuilium bellorum incendia, quod in varietate sententiarum de Religione nequaquam euitari posse, omnium sęculorum & populorum cōplurium exempla comprobant. Itaque vere iam Hispania Ignatium suum ab igne nomen traxisse agnoscet, qui venerit Ignē mittere in terram, & Trōianum patriæ conflare incendium, vt Hispanię eueniat, quod Tyro Deus interminatur Ezech. 28. *Producam Ignem de medio tui, qui comedat te.* Certè quod

Hispaniæ imminent bella ciuilia.

Iesuitæ veri Hispaniæ & Germaniæ Incendiarij.

ſupra Forerum Ieſuitam inGerma
feciſſe demonſtraui, non minus
za inHiſpaniis opera ſua perfec
iri portẽdit, vt etiam in ipſo lo
inueniat illud Salomonis:*Vir B*
fodit malũ, & in labiis eius Ignis a
ſcit. Homo peruerſus ſuſcitat lites
verboſus ſeparat Principes. Itaq; m
tur ſanguis inuidiæ, nec iam Ga
habebit, cur Hiſpaniã accuſet, q
Ignigenos iſtos Vulcani irati f
ipſi immiſerit, quorum doctrin
Regibus excõmunicatis(quod P
tificis nutu abs quiuis de populo
cidi poſſint)complurium ficario
manus armauit, & duos Franco
Reges nefario paricidio ſuſtulit.
ge enim atrocior eſt tot anima
cædes, quam in Hiſpania nuper
nouitio Pozę dogmate, & cũ max
nunc faciunt: cui etiam Hiſpanię
maturo ad meliorem mentem r
ptu prouidet, haud leue imminε
riculum, ne magno ſuo malo e
riatur, quid illud argumenti hab
quod de populo Iſraelitico prop
ta p

Ieſuitæ cauſa parricidij duorũ Galliæ Regum.

Multo tamen maiorem in Hiſpania cadẽ fecerunt.

ta prædicat Ose. 10. *Diuisum est cor eorum, nunc interibunt: quia nunc dicent, Non est Rex nobis, non enim timemus Dominum* (cuius vicariū contemnimus) *& Rex quid faciet nobis?* Hoc vero specimen esto Fidei, quam erga Pontificem præ cęteris Religiosorum Ordinibus Societas profitetur. Postquam scilicet spes sua ipsis refrixit, nec Societati Pontificem obsecūdare, & in affligenda D. Thomæ auctoritatę ad diuina cuiusdam omninoque falli nesciæ doctrinæ opinionem atque famam suffragari velle apparuit, alienę personæ ferēdæ finem fecerunt, & Cornua sua, siue gratiam, qua in Regia Hispanica plurimum se pollere nouerant, in ipsum Pontificem & conscriptos Sacri Collegij Patres palam obuertere ausi sunt. Itaque illi sero iam sentiunt, se in sinu Serpētem tanto tempore fouisse, magnóque cum dolore & animi fluctuatione experiuntur, quàm non de nihilo dia Salomonis sententia monuerit: *Qui delicate à*

Cur Iesuitæ fidem erga Papam deserverint.

Pontifices Societatem velut serpētem in sinu fouerunt.

pueritia nutrit seruum suum, postea sentiet eum contumacem. Sin autem (quod non pauci censent) ex ipsorum quoque parte subinde occasio datur Deo veterem suam iterandi querelam: *Filios enutriui & exaltaui: ipsi autem spreuerunt me:* nempe idem sibi alios facere, nouum magis, quam iniquum videri eis par est, cum iustitiæ diuinę regula sit: *Per quæ peccat quis, per hæc & torquetur,* Sapient.11. Cuius exemplum in Rege Sedechia scriptura suppeditat, qui Deo & seruo eius Nabuchodonosori rebellās, spreto quo ipsi se deuinxerat fidelitatis sacramēto (Ezec.17.) eo ipso idem sibi facere, seq; ludibrio habere seruos suos docuit, Ier.38. quo illi nomine Deus sic insultari iubet: *Vbi est grex tuus, qui datus est tibi, pec° inclitū tuū? Quid dices, cū visitaberis?* (& per quæ peccasti, per hęc & torqueberis?) *Tu enim docuisti eos aduersū te, & erudisti in caput tuum. Nunquid non dolores apprehendent te, quasi mulierem parturientem?* Ier.13.

SEDIS APOSTOLICÆ
CENSVRA
I.

Aduersus nouam, falsam, impiam & Haereticam Societatis Iesu doctrinam nuper in Hispania publicatam.

II.

Aduersus nouam & Pestiferam sectam mulierum Iesuitissarum, Friburgi Heluetiorum à Iesuitis nuper introductam.

Cui accessit

ACTIO HAERESIS IN SOcietatem Iesu ad summi Pontificis & sacræ Inquisitionis Tribunal.

EDITÆ
ROMÆ EX TYPOGRAPHIA
Reu. Cameræ Apostolicæ anno 1631. & 1632.
Mediolani ex Typographia Collegij
Ambrosiani 1633.

ANNO M.DC. XLI.

Dominus Grauina Ordinis Prædicatorum S. Theologiæ Professor in Cathedra S. Thomæ Aquinatis Neapoli, in libro aduersus Paulum Laimannum & Iacobum Kellerum, aliosque Iesuitas, qui inscribitur, Congeminata vox Turturis, *editusque est Neapoli anno* 1633. *cap.* 16. *pag.* 435.

Quid non effutiuit Iohannes Baptista Poza, à quo vt de Puteo abyssi Sycophantiarum fumus exhalauit, & inter cætera Paradoxa, acri censura digna digneque censurata solem Ecclesiæ S. Thomam obscurare conatus est, hanc profundam abyssum impetendo tam in libello supplice ad Iudices veritatis directo, quam in Elucidario, quam in Apologiis: vt merito anno 1628. suspensus sit in Indice à Censoribus Romanis, cumque nec velle subiici Censuræ superiorum contentione horribili, & contentiosa auersione, multis in eosdem schismatico stylo idem Poza editis responsionibus Apologeticis reclamasset, nunc ite-

rum cum omnibus operibus suis suspensus est in hanc formam, quæ sequitur :

DECRETVM.

Sacræ Congregationis Eminentissimorum & Reuerendissimorum Dominorum S.R.E. Cardinalium à sanctiss. D.N. Vrbano Papa Octauo sanctaque sede Apostolica ad indicem librorum, eorundemque permissionem, prohibitionem, expurgationem & impressionem in Vniuersa Republica Christiana specialiter deputatorum vbique publicandam.

Sacra Indicis Congregatio Eminentiss. & Reuerendissimorum D. D. S. R. E. Cardinalium infra scriptos libros damnat & prohibet, mandans omnibus & singulis cuiuscumque gradus & conditionis sub pœnis in Indice librorum prohibitorum contentis, ne vllus in posterum eos imprimere, legere aut quouis modo apud se retinere audeat, & si quis aliquos illorum habuerit, vt statim

ſtatim omnes à præſentis Decreti notitia locorum Ordinariis aut Inquiſitoribus conſignet.

Libri autem ſunt.

Iohannis Baptiſtæ Pozæ Societatis Ieſu Cantabri Opera omnia.

Libellus Anonymus inſcriptus: *Memorial a los Iuezes de la Verdod y Doctrina.*

Libellus Anonymus inſcriptus: *Libellus quidam ſupplex, cui titulus, Ad Iudices Veritatis & doctrinæ, defenditur.*

Liber inſcriptus: *Sanctiſſ. Domino D. N. Vrbano Papæ Octauo, natio & cognatio Cantabrica Iohannis Baptiſtæ Poza è Soc. Ieſu in cauſa Iudiciali Tomi primi Elucidarij, cuius initium eſt: Beatiſſime Pater, Cantabricum Dominium & Cognatio Iohannis Baptiſtæ Poza è ſocietate Ieſu, ad pedes Sanctitatis Veſtræ abiecta partes iudicialis defenſionis Tomi primi Elucidarij vltro ſuſcipiunt.*

Liber inſcriptus: *Sanctiſſimo Domino D. N. Vrbano Papæ Octauo. Co-*

gnatio Cantabrica Iohannis Baptistæ Poza è societate Iesu in causa indiciali Tomi primi Elucidarij, cuius initium est, Beatissime Pater, Doctor D. Iohannes de Vribe & Yarza nomine cognationis Cantabricæ Iohannis Baptistæ Poza è societate Iesu ad pedes Vestræ Sanctitatis abiectus partes iudicialis defensionis Tomi primi Elucidarij vltro suscipit.

Libellus sine titulo, cuius initium: *Sennor, El Doctor Don Iuan de Vribe y Yarza en su nombre, y en el de los parientes y deudos del Padre Iuan Baptistá Poza de la Compannia de Iesus.*

Et quicunque alij tractatus, Apologiæ, Informationes, Libelli supplices, vel quouis alio nomine expressi pro defensione Elucidarij Deiparæ, siue doctrinæ præfati Iohannis Baptistæ Poza, tam prælo mandati, quam manuscripti.

In quorum fidem manu & sigillo Eminentiss. & Reuerendiss. Domini Cardinalis Pij, Sacræ Congregationis Præfecti præsens Decretum signatum

signatum & munitum fuit Romę die 9.Sept.anno 1762.

C.Episcopus Portuensis Pius.

Locus o Sigilli,

Fr.Io.B.Marinus Ord.Præd. Mag.& S.C.Secr.

Die 28.mensis Sept. anno 1632. supradictum Decretum affixum & publicatum fuit ad valuas Curiæ, & in acie Campi Floræ aliis locis solitis & consuetis Urbis per me Andream Scalmanum Sanctiss.D.N.Papæ Cursorem.

Augustinus de Bolis pro Mag. Cursor.

ROMÆ, ex Typogr.Reu.Cameræ Apostol. M.DC.XXXII.

ACTIO HÆRESIS
In Societatem Iesu.

EPIPHANEIA
ET PLEROPHORIA
MAGISTRI FRANCISCI Roales.

Hoc est,

Manifestatio & satisfactio in luce totius Ecclesiæ sanctæ Dei, & vniuersæ Reipublicæ, pro asserta iustitia Edictorum & sententiæ sacræ Congregationis Eminentissimorum Cardinalium in Censura librorum, qua Iohan. Baptistę Poza è societate Iesu Opera omnia, & quælibet in fauorem eius scripta damnantur.

Sanctissime Pater, Imperator, Reges, Principes, &c.

SI quando Hæreses, vt probati manifesti fiant oportuit esse: maxime eas esse nunc temporis, oportuit, multorum charitate refrige-

ſcente, qui nuper ad ſua deſideria coaceruant ſibi Magiſtros, Perfectionis ſtudium, ſanctorum Patrum doctrinas euertunt, à veritate auertunt animos, ad fabulas & ſæculi ſapientiam conuertuntur: & quo voti compotes fiant, Eccleſiam Romanam, veritatis magiſtram, parum curant, ſanam doctrinam non ſuſtinēt, omnia interius exteriuſque interturbare, & ſacra profanis commiſcere non deſinunt. Exiuit iam diu ex his, imo inter hos diuina prouidentia permittēte adhuc eſt, omniū ſanctæ Eccleſiæ Dei aduerſantium peſſimus quidam Poza: qui cum pietatis conſtitutus ſit publicus in Chriſti republica anteceſſor, factus eſt omnium errorum præuius, condus promuſque, notorius hæreticorum ſectator dogmatiſta: dum opponit ſanctiſſimo Pontifici Romano, ſcripta ſua merito iuréque damnata vno Deo niti: dum iactat, doctrinas ab Eccleſia ſanctiſſime prohibitas impie aduerſus Spiritum ſanctum defen-

defenſans, ſe in petra ſtare, petramque in qua ſtat, licet inſaniat mare, non poſſe commoueri: denegat Eccleſię & eius capiti poteſtatẽ ipſum in ius vocandi aut cohibendi: affirmat ſedis Apoſtolicę & ſacrorum Conciliorum generalium iudicia in doctrinis & perſonis damnãdis poſt omnem diſquiſitionem iuxta formã iuris factam (quoḋ vltimi iudicij eſt in Eccleſia, cui Spiritus ſanctus aſſiſtit) nulla & praua quandoque fore, fuiſſeque de facto: docet liberum ſibi futurum præter Doctorum & Sanctorum Patrum ſententiam, imo & contra, in Religionis & pietatis doctrina innouare, & alia plura enormia horrendaque dictu, in quibus Illuminatos, Tertullianiſtas, Libertinos, Proteſtantes & alios omnes Hæreſiarchas, imitari aut ſuperare videtur. Nec proprio contentus lapſu errores ſuos in dies dilatare ex animi deliberatione, ſummo ſtudio & ſolicitudine curat improba, non ſolum munus Magiſtri pu-

blici obiens Laicos Nobiles,& promiſcuæ plebis viros ſimplices,alioſque teneræ ætatis auditores peſtiferas ſuas doctrinas lingua vulgari publice edocens, verum etiam contra ciuiles & Eccleſiaſticas ſanctiones, in perniciem totius Reipublicę Catholicæ in lucem editas typis doloſis & furtiuis, Auctore, Typographo & Officina ſuppreſſis vel fictitiis euulgans, ſacræ paginæ, Conciliorum, Sanctorum Patrum & Doctorum Scholaſticorum deprauationibus, ſophiſmatis, paralogiſmis, mendaciiſq; impudentiſſimis refertas, compoſitis arte Diabolica ad fallendum. Nec fefellit mendaciorum & Hæreſeon patrem ſucceſſus. Plures ſunt, proh dolor! in Hiſpania (vt de fœminis aliiſque ſimplicioribus taceam) viri Principes, Epiſcopi, Prelati, Doctores, morum probitate, doctrina ac religione præſtãtes, quibus Pſeudocatholicus hic dogmatiſta voce, ſcripto, concionibus, prælectionibus, libris occaſionem præ-

buit

buit ruinæ; dum fauore, plausu & auctoritate suæ Societatis laudatur, commendatur, foro conscientiæ, sacris pulpitis & publicis cathedris præficitur: plures, qui falsis eius scriptis & sacris doctrinæ corruptelis, pietati fictæ & subdolæ fidem adhibentes, incaute approbarunt, temere subscripserunt. Et quoniam animus à malitia liber non percipit malitiam. Magnates etiam Aulæ supremi patrocinati sunt candore & innocentia.

Propterea ego Franciscus Roales Presbyter Theologus Hispanus, Magister Salmaticensis, parentibus Petro Roales & Maria Munnioz è vetusta Castellanorum gente in oppido Valdemoro Toletanæ Diœcesis quadraginta quatuor annos abhinc natus, olim in Regio S. Laurentij prope Scorialem Collegio à Sãctissimis Hieronymianæ familiæ Eremitis pietatis, artium liberalium & Theologiæ studiis, auspiciis iussuque Philippi Tertij Regis Catholi-

ci educatus, apud Salmaticenses deinceps in S. Mariæ Magdalenę Collega Theologus Academiæ Deputatus, & publicus Mathematum Professor, adaucto ob linguarum & aliarum rerum qualemqualem peritiam honorario à Rege & supremo Senatu stipendio, tandem Principi Emanueli Filiberto & Regi Catholico Philippo IV. inter Sacerdotes honorarios à sacris, Serenissimo Hispaniarum Infanti Ferdinãdo à studiis literariis: cum matura inspectione facta certo scirem omnia scripta & doctrinas dicti Pozæ, suorumque defensiones, approbationes, commendationes & plausus in destructionem potius, quam in ædificationem fidelium & fidei Catholicę tendere, viamque ad omnem Hæresin, imo ad Atheismum in Hispaniam aperire: memor officij mei erga Regem Catholicum, cui debęo quicquid sum, erga amicum Regis, cui ob maxima in me collata beneficia obstrictus sum, erga patriam, erga Religionem

ligionem & Rempublicam pro quibus natus ſum mortem oppetere: nec oblitus debitæ correctionis & charitatis erga PATRES (ſic enim audire volũt) admonui primum Prelatos, Præpoſitos & amicos dicti Pozæ priuatim, ipſumque Pozam poſtea coram aliis ſelectis ſeptem viris domeſticis & Collegis ſuis ad colloquium & diſputationem inter me & illum ab ipſorum Societate ſpecialiter deputatis, in conſpectu Megiſtanum Hiſpaniæ, Ducis Lermenſis, Ducis de Ixar, Comitis Salinarum, Comitis Saldaniæ, & multorum aliorumNobilium virorum, qui vocati præſentes adfuere, ipſum inquam perſonaliter cõſtitutum, ſuoſque coargui palam de multiplici crimine falſi, & ſcandalo commiſſo ſcienter & cum dolo in ſcriptis ab ipſomet libellis, à ſuis approbatis atque editis, nomineque TOTIVS SOCIETATIS euulgatis, prauo exemplo læſæ Maieſtatis, & fidei publicæ, quæ læſa in Societatem cla-

mat adhuc. Id cum ob Pozæ & ſuorum ſuperbiam, fraudes, modoſque agendi Diabolicos non ſatis eſſet: Principibus miniſtris Aulæ & Curię regiæ ſuggeſſi, vt mature Pozæ & Sociis eius obuiam irent, ne Regi Catholico, amicis Regis, & toti Reipublicæ imponerent, primates candidiores & optimos quoſque occulte quã blandiſſime ſeducentes ſub doctrinę & Religionis prętextu religionem & doctrinam peſſundãtes. Et in hac ſuggeſtione, vt in aliis, eos quibus facta eſt, ſatis graues & honeſtos teſtes habeo.

Tandem per viam denunciationis clam, & per publicam demum Accuſationem ad Tribunal ſanctiſſimæ Inquiſitionis Hiſpaniarum palam inſtiti, Legatis Apoſtolicæ Sedis apud Catholicum, Pręſidi ſupremi Senatus Caſtellæ, Academiis, Eminentiſſimis Cardinalibus in Hiſpania, Epiſcopis, Religioſorum Ordinum præpoſitis, Doctoribus & Magiſtris, vbicumque & quoſcumque

que alloqui datum est, innotescere faciens, quale & quantum periculum ac pernicies ex Pozæ suorumque doctrina, audacia, nouitate, falsitate, Ecclesiæ Catholicæ imminebat. Nec interim subterfugi priuatim & publice semper & vbique quominus annunciarem omnibus in Aula, in plateis, in compitis (vt sępe de hoc me petit Poza in Apologiis, suique gratissimo mihi crimine accusant) cauerent à fermento hæreticorum, attenderent falsis Doctoribus: idque opportune, importune in omni patientia feci in spe fore, vt sanctissimi Tribunalis Iudices Hispani in tempore medicinam adhiberent. Et sane illud obtinui, propter quod accusationem præcipue instituеram, scilicet ne Poza designatus sanctissimæ Inquisitionis Qualificator aut Censor in dehonestamentum illius sacrosancti Tribunalis & Sedis Apostolicæ irreuerentiam hoc munus exerceret. Cautum id. Quod ad reliquum,

ab actione non destiti, prosequi ad tempus distuli, expectans si forte Poza & sui resipiscerent, scirentve cõfusi erubescere, satisque fore existimans semel atque iterum pro causa totius orbis scripta sua suorumque fautorum defensoria praua & impia Romæ fuisse damnata per sacræ Congregationis Eminentissimorum Cardinalium edicta, vt in Hispania ad regulam illam primam & supremam Curiæ & sedis Apostolicæ rata haberetur aut fieret eorundem scriptorum prohibitio. Sed cum videam indies non sine graui scandalo & periculo protrahi Edictorum exsecutionem in Hispania, & Pozam suosque insolentiores in peius quotidie ruere, tum ingeminatis vulgatisque magno numero publicis Apologiis & libellis famosis Latina & vulgari lingua clam editis, Censores & accusatores Romanos & Hispanos, ad Fidei & librorum expurgandorum Tribunalia ab his in ius vocari, calumniatores, menda-

ces,

ces, manifesto falsarios, imo hæreticos & proditores fidei, quæ sedi Apostolicæ debetur, compellari: insuper negligentiæ, supinæ ignorantiæ, conniuentiæ, venalitatis, malignitatis diabolicæ & læsæ Majestatis crimine viros doctos Hispanos & Italos reos fieri, nec S. Inquisitionis ministris Eminentissimis Cardinalibus, vel Sanctissimis Summis Pontificibus, omni humano diuinoque iure susque deque habito parcere: Ideo ego dictus Magister, non quod magis idoneus, sed quod alij grauioribus occupentur, aut illis respondere tanti non faciant: neque ex eo, quod ad Pozæ & fautorum eius damnationem a sserta iustitia sacræ Congregationis, Iudices, Censoresve doctrinæ his opus habeant, quod esset Solem facibus iuuare, sed (quoniam non omnium est scientia) ne simpliciores minusve cauti per inanem Philosophiam decipiãtur: tum etiam quod necessitas mihi incumbit, & prosequor iniuriam

publicam propriamque. Is enim ſum, quem potiſſimum ſui & ſuorum aduerſarium, & ab initio accuſatorem agnoſcit, & quem in primis læſum vult, & in ius per fas & nefas tacite & ſimulate vocat Poza ſuique (quod mihi glorioſum eſt ab his, de his, ad hos & inter hos) ideo inquam ex plena animi deliberatione, propria electione, & conſcientia non errante ad id cogente, in obſequium ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, hoc eſt, in obſequium Regis Catholici, ad maiorem gloriam Dei & ſanctiſſimæ immaculatæ Virginis Deiparæ, pro aſſerta iuſtitia Eccleſiæ Romanæ in cenſura librorum, pro doctrina fidei & eius ſacroſanctis Tribunalibus, pro patria, pro Academiis Hiſpanis, & præcipue pro Principatu Cantabriæ, quorum omnium publicam læſionem ſimul, & iniuriam meam vindico, coram Veſtra ſanctitate & coram Eminentiſſimis Cardinalibus Sedis Apoſtolicę Rom. Iudicibus delegatis in luce

totius Ecclesiæ Catholicæ & Reipublicæ Christianæ animo, & hoc publico ad omnes fideles scripto compareo, paratus & corpore comparere quotiescunque legitime iubebor, & Pozam eiusque fautores de praua, falsa & hæretica doctrina coram, palam & incontinenti conuincere, atque omnia quæcumque à me scripta seu dicta sunt, vera probare præsto sum. Nec recuso aut vnquam recusaui, imo stare volo, profiteor ad Tribunal, quo me Poza & sui aduocant, coram ipsismet Iudicibus, qui in cognitionem huius causæ de Poza & scriptis suis præuenerunt, rationem mei redditurus, pro fide responsurus, veritatem defensurus.

Item coram Deo & hominibus notum facio testorque omnibus & singulis hanc publicam manifestationem & satisfactionem ad publicas itidem Pozæ & suorum damnatas Apologias inspecturis, per me non stare, quo minus fiat in iudicio,

aut extra, coram Iudicibus, aut aliis viris doctis, reorum & actoris secretus aut publicus congressus & confrontatio: quam sæpe ob victam & hæreticam Pozæ & suorum expostulationem & prouocationem ad sui maiorem confusionem postulaui, quando eum quoad scripta detuli ad hæreticæ prauitatis Inquisitores supremos in Hispania, & iterum illam denuo, si expediat liceatve mihi per eos, quorum interest, postulo accusans Pozam *in* præsētia quoad pręscripta,& quoad personam,tanquam nouatorem,falsarium, hęreticum notorium, dogmatizantemque Hęresiarcham: qui hæreticorum allegata scripta sensaque formaliter hæretica pro doctrina à Spiritu sancto sacris Conciliis dictata supposuerit, docuerit & scripserit,scienter & studio,& ex animi proposito ante & post accusationem, cum eadem etiam post legitimam damnationem & inexcusabilem notitiam sępe iterum repetens

rens & ingeminans longe deterius defensauerit: & è contrario sacrorum Conciliorum doctrinam, tanquam hęreticorum errores, turpissime damnauerit: innumera Conciliorum, sanctorum Patrum, Doctorum Scholasticorum, imò & sacræ paginę loca & sensa impudentissime corruperit, falsauerit, intorserit hæreticè, vt noua principia prętер & aduersus totius Ecclesię Catholicę mentem introduceret, & contra expressam, communem, ab omnibusque receptam Doctorum & Patrum sententiam nouas doctrinas, de quarum singularitate gloriatur, inueheret. Qui vt aliter scientiarum instrumenta disponeret, ordinem vniuersę Scholæ confundere, totius Theologiæ locos demoliri, omnem in ea auctoritatem eleuare conatus, Apostolicam Sedem contempserit, Christum Dominum eiusque ab omni labe purissimam & immaculatam matrem Virginem inhonorauerit, apparatum ad cunctas hęre-

ſes inſtruxerit, viam ad Atheiſmum aperuerit, Regem & Principes ſeducere tentauerit, viros doctos, vt iactat, in reprobum ſenſum traxerit, faſcinauerit, deceperit, vt prauæ ſubſcripſerint doctrinæ, exemplo peſſimo: quæ omnia licet per ſe ex ſcriptis & geſtis Pozæ, & fautorum ſint notiſſima, iudicialiter tamen per probationes luce meridiana clariorum facti euidentia nota faciam, in lucem Eccleſiæ ea exponens, reorum voto & inſtantia, qui cogendos ad id eſſe accuſatores ingeminant: vt qui voluerunt corrigi ſecreto, corripiantur cum opprobriis.

Nec Diſputationem renuo, quamuis ſuperflua videatur in re iudicata, & in iis, quæ expoſitione aut propoſitione tantum indigent, qualia ſunt quæ hîc deferuntur: tamen poſtulat & hanc hæreticorum more Poza; in vſuque aliquando Eccleſiæ fuiſſe ex abundanti contra peruicaces, vt in ſimili nunc, non eo inficias. Ergo vt iſtorum infringatur audacia,

audacia, & ora obſtruantur impiorum, diſputationi præſto ſum. Sed quia Poza dum ſuos accuſatores & Cenſores Hiſpanos ac Romanos crimine falſi & proditionis fidei, quæ Sedi Apoſtolicæ debetur, reos facit, in primis me accuſat & aduocat Romam, conuiciatus de more ſcriptis publicis, libellis famoſis typis editis: præuaricatur tamen & renuit vel ſub ſaluo conductu & impunitate oblata (vt fatetur) vocatus comparere & ſtare prouocationi per ipſum, & qui ab ipſo ſunt, euulgatæ: licebit ei per me ex ſupererogatione & indulgentia (quod eſt contra omne ius & fas) per Procuratorem audiri, nec enim abſentiam curo, vbi culpa præſens eſt: atque vt Procuratori locus ſit, & quilibet ex Pozę fautoribus Sociiſve experiri mecum poſſint, quoniã illius membri putridi contagia, damnatio & accuſatio ex reorum allegatione & ipſa rei veritate VNIVERSAM TANGVNT SOCIETATEM: de-

fero & aduoco in ius ex quouis ordine & statu quoslibet huius causæ fautores, defensores & patronos, præcipue Præpositos, doctores & Censores ex ipsius Societate, omnes illos, qui scripta & praua manifeste Pozæ dogmata approbarũt subscriptione directè, indirectè, commendatione, silentio, conniuentia : cum de crimine Falsi, læsæ Maiestatis & fidei teneantur: maxime quatenus post scriptorum legitimam, sanctissimamque in Curia Romana damnationem, post publicam famam & rumores de Pozæ Hæresi, insolentia, nouitate, singularitate & falsitate doctrinæ de Cóciliorum, sanctorum Patrum, Scholasticorum & totius Ecclesiæ contemptu: post tot clamores publicos Academiarum Salmaticensis & Complutensis, Religiosorum Ordinum, concionatorum ex sacris pulpitis, Magistrorum ex Cathedris publicis; accusatorum & doctorum virorum in Hispania & Italia voce ac scripto: post multa

etiam

etiam typis edita Catholicorum volumina in Pozam, tanquam in Puteum abyssi, Hæreticum, Hæreticorum discipulum, Ministrum diaboli, successorem Lutheri (his enim coloribus per pios & Catholicos viros describitur) qui contra articulos fidei doceat, sacræ doctrinæ sensa deprauet, corrumpat, post hæc, inquã, omnibus his non obstantibus, & penitus à Pozæ Societate ita contemptis, vt excusationem non habeant, magno scandalo ; & in totius Christianæ Reipublicæ damnum, Regi Catholico & eius Ministro primati virum adeo suspectæ & omnino deprauatæ doctrinæ ad publicas prælectiones in Collegij Imperialis scholis Regiis, tum in cathedra Nouatoria palam & suspecta de placitis Philosophorum antecessorem, tum in sacra pagina primarium Doctorem proposuerunt, vel probarunt, veluti Hispaniarum iuuentuti erudiendæ maxime idoneũ, Principibus, senatui & vniuersæ Regiæ

Curiæ frequenter; priuatim & publice certatim commendarunt, fouerunt, applauserunt: cum ex consueta suorum, quam iactant, circumspectione & probatione cõtinua, ex fama publica, rumore, clamore, & omnibus non sine dolore memoratis supradictis perspectum habere debuissent, hunc hominem, eaque in quibus peccat, manifeste publica facta sint & notissima notorietate iuris factique.

Nec solum approbata & laudata sunt à Societate & eius Theologis damnanda damnataque huius pseudocatholici Doctoris sui scripta & opera: verum, quod maius est, quædam per ipsos Doctores & Patres Societatis ad prauæ & nouæ doctrinæ semina longius propaganda, aliis & aliis Typographis in diuersa loca mandata, studio, solicitudine, correctione & expensa Patrum ipsorum typis edita contra sui ordinis statuta, contra expressa sacrorum Conciliorum & summorum Ponti-

ficum

ficum decreta : & , quod maxime notatu dignum eſt, exemplaria vulgari ſermone Hiſpano conſcripta vulgo Doctorum & ſtudentium fuere diſtributa gratis & amore oſtiatim per Societatis ipſius Patres & Doctores, Danaos dona ferentes, igneſque ſuppoſitos cineri doloſo, equo Palladio. Quędam itidem nomine Totius SOCIETATIS, & in cauſa & pro cauſa Societatis, in lucem publicam data ab ipſamet, per ipſam inter Miniſtros Regios, Primates & viros Nobiles ex Aula, ex ſenatu, ex Curia ſunt diſperſa per libellos in Regem & Rempublicam falſarios & proditorios. Alia item habita primum pro Roſtris coram pleno Societatis conuentu & Curia Regia, deincepſque publici iuris facta, publice Madriti à Societate habentur venalia. Alia inter Nobiles priuataſque perſonas ſciente & probante Societate per diribitores & amanuenſes manu ſcripta diſpertiuntur. Plura denique Anonyma,

plura suppositis & fictitiis nominibus similiter edita distrahuntur vulgataque disseminantur.

Quæ omnia cum multiplici crimine falsi redarguantur, impietatemque contineant manifestam, vt ex huius actionis prosecutione patefiet, auctores, fautores, laudatores, Doctores, vulgatoresque eiusmodi scriptorum & libellorum saltem suspecti habendi sunt de vehementi, incurreruntque crimen Falsi & læsæ Maiestatis in re doctrinæ & fidei grauissima, silentio, conniuentia, simulatione, fautoria: de quibus merito veniunt accusandi. Et ego dictus Magister in eos simul & in Pozam, tanquam in Reipublicæ & veræ pietatis hostes publicos, Actionem hanc, prout melius & efficacius possum & debeo, publicam instituo, tum ad partis instantiam prouocamus, tum necessitate salutis, boni publici & Famæ proprię coactus, non ex odio, aut ex alio prauo cordis affectu, quod in verbo Sacerdo-

tis

tis per Deum iuro testorque &, ad hæc & singula supradictorum probanda & demonstranda teneri & Cogi Volo Svb Poena Talionis,& qualibet alia extraordinaria pro arbitrio Superiorum, sub quorum correctione semper sto. Et postulo ex supra relatis huius accusationis capitibus, cum de eorum Constet veritate, vt Poza hominesque Societatis huiusmodi ad normam iustitiæ & æquitatis debito rigore coërceantur, Svspecti & Pericvlosi in negotio Fidei, Ecclesiæ & Reipublicæ deinceps habeantur, dignique qui Pvblice Abivrent, aut Pvrgentvr, & qui à Mvnere Docendi in collegiis, vt sanæ doctrinæ & Rebuspublicis Noxio penitus Amoveantvr: ne ad Pozæ & similium exemplum totius Orbis scholas, quibus Per Fas & Nefas inhiant, auertant, indeque iuuentutem & reliquas ætates ac status inficiant: quod de hac olim Socie-

tate grauiſſimi viri prædixere, & hodie illuſtriores in Eccleſia virorum doctorum cœtus & Academiæ ex ſocietate ipſa, & rei veritate confirmant. Et ſubſcribo vt infra.

M. Franciſcus Roales.

BARA-

PARADIGMA

siue exemplum in speciem doctrinæ Pozæ & suorum.

IN dissertationis seu declarationis huius exemplum ex plurimis hæc sint Themata.

Primum. Tot apologias stare pro se, quot exstant Concilia, ait Poza. Ostendam, tot esse accusationum capita, & Hæresis indicia contra Pozam eiusque fautores, quot clausulas Conciliorum pro se adducunt, imò in pluribus tot esse delicta, quot verba. Et hæc assertio omnium, quæ à me exponenda sunt, est fundamentum basisque, vnde dicendorum specimen & initium est capiendum.

Secundum. Reum se esse damnationis æternæ, nisi seueritatem manifestet: item, se scribere, ne Eccle-

ſia veritate priuetur, ait Poza. Oſtendam, Pozam in hoc vno ſibi conſtare, quod ſemper & vbique, etiam cum veriſſima dicit, falſo loquitur & mendax eſt: in hoc item vno eſſe veracem, quod ipſe mendacem ſe prodit, ipſe Hæreticum ſe oſtentat.

Tertium. Se de Eccleſiæ cultu in Curia Romana iudicari: neſcire item an vllus ſit doctor, qui magis Eccleſiam exornauerit illuſtraueritque, de ſemetipſo ait Poza. Oſtendam, omnium aduerſantium Eccleſiæ ſanctæ Dei Hæreticorum nunc temporis & retro, peſſimum impudentiſſimumque Pozam exſiſtere: quod exemplis Hæreſiarcharũ Lutheri & Eutychetis, cum quibus ipſe Poza ſe componit, atque etiam ex aliorum parallelo palam fit.

Quartum. Se, quæ ſanctiſſimam Deiparam maxime commendant, docere: de puritate Virginis iudicari à ſacra Congregatione Eminentiſſimorum Cardinalium, ait

Poza.

Poza. Ostendam, nullum vnquam extitisse pietatis purissimæ Conceptionis aduersarium æque noxium, ac Poza impius: cui si fides adhibenda est, sanctissima Virgo Deipara causam (quod absit) perdidit: Poza & eius fautores sociique iustitiam causæ pietatis prodidere: in quo crimen læsæ maiestatis diuinæ & humanæ committunt manifeste.

Quintum. Aduersari antiquæ Ecclesiæ Dei, Christo & Matri sanctissimæ eos, qui scripta sua damnant, ait Poza. Ostendam, omnes & singulos, qui praua damnataque scripta Pozæ, aut ipsum per apologias se defensantem defenderunt, fouerunt, approbarunt, commendarunt (nisi eos excuset innocentia ex deceptione aut ignorantia) suspectos fore de fide: correctione aut monitione maxime indigere.

Descendam & propius ad hæc Themata: Exempli gratia, ad allegationem Conciliorum: per deca-

des & hecatondadas delicta Pozæ & fautorum enumero: nec enim minoribus numeris capiuntur. In vno Concilio sexto generali centies, bis centies & amplius delinquitur. In eodem vnico Concilio quadragies verba Hæreticorum pro verbis, doctrina & sententia Concilij falso allegat & repetit Poza suique. In vno Concilij vnius Hispani XV. Toletani exemplo referendo (quod incredibile dictu est) bis centies peccant, correctione & damnatione digni sunt. Item in vnico tractatu primo lib. 3. Elucidarij supra vigesies falso aut praue allegat Poza Concilia. Dicam aliquid maius. In vno folio Elucidarij lib. 4. tract. 3. cap. 1. pag. 909. & 910. in Complut. editione, quod incipit, *Pertinent*, vsque ad finem §. *Vbique*: quadragies & amplius Conciliorum loca & sensa falso citat & refert in fauorem hæreticorum, ab Hæreticis palam, & ex eorum sententia contra Ecclesiam Catholicam: ita vt in

eodem

eodem folio vnico fere bis centies redarguatur falſum docere & innuere pro Hæreticis, contra veritatem rei, mentem Conciliorum & S. Romanæ Eccleſiæ auctoritatem: quod ex collatione ipſa textuum Conciliorum cum Poza palam facio. Neque hyperbolice hæc ſcribo, ſed Chriſtiana & fideli veritate, quod teſtor Deum iuroque. Loquor enim coram Deo, coram ſummo Pontifice, coram Principibus totius Eccleſiæ & vniuerſæ Reipublicæ, quos omnes iterum atque iterum per venerandam ſanctiſſimam Trinitatem de more olim Eccleſiæ cõiuro, hæc humilitatis meæ non deſpicere, nec me vnum ex puſillis expoſitum offenſioni contemnere. Iudicio ſto, lege & iure ago, in luce ſanctæ Eccleſiæ me inique compellantibus pro cauſa Fidei ſatisfacio, atque vt inimici veritatis confundantur, minimus inter Salmaticenſes Magiſtros, quo ſanæ doctrinæ Romanæ Eccleſiæ faciem hac di-

ſputatione aduerſariis præluceam, illis adſum. In ea ſic me geram, vt non niſi manifeſta illis obiiciam, breuibus enthymematis, breuioribus interrogatiunculis experiar: eiſdem auctoribus, eiſdem codicibus vtar, quos Poza & ſui commendant laudantque: quin potius ipſis teſtimoniis & locis fideliter allegatis ibidem, quibus illi errores adſtruūt, ipſos vincam, nec Pozam ſine ipſo vnquam conueniam. Inſuper omnes conditiones ab eo accipiam, quæ poſſint cum ipſius doctrina ſubſiſtere, etiamſi communes cum Lutheranis & Proteſtantibus comminiſcitur. Nullum Tribunal in Eccleſia, nullos iudices recuſo: nullius in me iniuriam metuo, nec timeo, vbi non eſt timor. Humanum fauorem non ambio: puniri ſi merear, non deprecor. Adſint vel ſub impunitate (quæ iamdiu in Curia Romana illis offertur, ſed criminis conſcientia diffidunt) quorum intereſt. Interim me arbitrio ſuperiorum, diſſertatio-

nem

nem hanc, & quæ illam consequuntur, submitto, publici iuris facio & subscribo. Mediolani tertio Non. Octob. 1633.

M. Franciscus Roales.

IMPRIMATVR.

Fr. Franciscus Carenus, Lector Theologus Vicarius S. Officij Mediolani.

Ioh. Paulus Mazuchellus pro Reuerendiss. D. Vicario Generali Curiæ Archiepisc.

Comes Maioragius pro excellentissimo Senatu.

Iohannes Baptista Poza Societatis Iesu Theologus in principio Apologiæ Miscellaneæ, quæ exstat Romæ penes D. Franciscum Roalem.

MVlti ex nostræ Societatis deuotis & amicis non sine causa admirantur & scire desiderant, cuiusmodi noua occasio ex parte nostra data fuerit ad tempestatem tam

generalem & publicam contra Societatem nuper coortam: ita vt ex pulpitis & cathedris, tum in congressibus priuatis, non aliter de nobis verba fiant, ac de genere hominum de pergrauibus delictis iam conuictorum, & obsequium Deo ac Reipublicæ præstari existimetur, si crimina nostra publicentur, vt vniuersi nos cognoscant, sibique à nobis caueant, tanquam à genere ficto & fraudulento, ab hominibus ambitiosis & vbique se admiscentibus, lucrum captantibus, & opum cumulandarum auidis, adulatoribus Principum, quorum fauores & familiaritates veritate venundata captemus, hostibus vitę strictioris, amicis deliciarum, quodque peius est, de doctrinæ prauitate suspectis, contemtoribus sanctorum Doctorum, amicis nouitatum & pacis publicæ turbatoribus. Quæ omnia, & alia eorum similia atque etiam deteriora, quoniam non dicuntur ab hominibus plebeiis, sed à viris grauibus,

doctis

doctis & religiosis, non in qualicumque loco, sed pro concione: sicut probabiliter ex bona intentione nascuntur, ita minime dubium est, quin minore scrupulo dicantur, & maiore credulitate audiantur, quam Christianæ veritati sit consentaneum.

Idem in Breui Relatione de turbis Salmaticensibus annorum 1626. 1627. & 1628.

Inter Magnas persecutiones, quæ in diuersis Christiani orbis prouinciis Societatem Iesu afflixerunt, Historiam & styli operam meretur incendium proximis annis cōtra eam in Salmaticensi Academia exortum: vbi æmulatio contra Societatis filios concitauit primarias Europæ Vniuersitates, illustriores Ecclesiæ Ordines religiosos, personas propter auctoritatē & doctrinam maximi in regnis Castellæ nominis: vt Societatem in eo vulnerarent, quod in ea maximi pretij æstimatur, nimirum in iuuentutis institutione, in

doctrinæ eius securitate, in morum integritate, & instituti sui professione.

Ibidem cap. VII.

Hispaniæ Vniuersitates ad Regem Catholicum typis publicarunt memorialem libellum aduersus Societatem nostram. In eo homines nostros vocant arrogantes, ambitiosos, auaros, insatiabiles, suspectos de ingentibus furtis regiorum vectigalium, assentatores & adulatores, impostores pietatis velo tectos, importunos & Regi molestos, promissores rerum profanarum piaculo non vacantium, tanquam professionis mathematum, rei militaris & rei nauticæ, Religiosos cum opibus & Aulicismo, & implicantes se occupationibus & negotiis sęcularibus, interuersores veritatis, infamatores virtutis, duplices, mendaces, veri occultatores, euersores regni, lupos in vestimentis ouium, immunitatem ab omni iure & lege sibi postulantes, homines diabolicæ industriæ,

duſtriæ, Cacodæmones, inimicos doctrinæ diui Thomæ aliorumque veterum Patrum ac Doctorum.

P. Prouincialis Societatis Ieſu in Morauia, in epiſtola ad Abbatem quendam ſacræ Cæſareæ Maieſtatis Conſiliarium.

Venit hora, in qua arbitratur QVISQVE, obſequium ſe præſtare Deo, cum de Ieſuitis MALA OMNIA ſuſpicatur & ſentit & loquitur. Nec Religioſus pene vllus, nec Politicus (*ſeu ſæcularis Catholicus*) nec Hæreticus Ieſuitas aut religioſe viuere, aut veritatem loqui exiſtimat.

Oſea VIII.

Factus eſt in nationibus, quaſi vas immundum.

FINIS.

S. D. N.

Dn. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII.

SVPPRESSIO

Prætenſæ Congregationis Ieſuitiſſarum.

ROMÆ,

Ex Typogr. Reu. Cameræ Apoſtolicæ.

M. DC. XXXII.

ANNO M. DC. XLI.

Isai. 27.

Mulieres venientes & docentes eos: Non est enim populus sapiens.

VRBANVS EPISCOPVS
seruus seruorum DEI *ad perpetuam rei memoriam, &c.*

PASTORALIS Romani Pontificis, cui cura Vineæ Domini Sabaoth ineffabili superni Patrisfamilias prouidentia concredita esse dignoscitur, Solicitudo in id præcipue incumbit, ne in agrum Dominicũ operarij sine delectu temere se ingerant, sata dissipent, consita euellant, zizania inferant, & adulterinas in eo plantas superinducant. Licet autem orthodoxis Lateranensis & Lugdunensis Conciliorum generalium ordinationibus districte prohibitum esset, ne quis nouæ Religionis instituendæ Auctoritatem sibi arrogare præsumeret, pariterque fel. rec. Iohannis XXII. virorum, & piæ mem. Clementis V. Romanorum Pontificum, Prædecessorum nostrorum, Salutaribus Constitutionibus mulierum cœtus

Auctoritate priuatâ, & de facto instituti, tanquam exitiosi palmites, damnati & sublati fuissent, & nihilominus (prout non sine graui animi nostri molestia acceperamus) in nõnullis Italiæ & Vltramontanis partibus, certæ mulieres seu Virgines Iesuitissarum nomine assumpto, citra vllam Sedis Apostolicæ approbationem ab aliquot annis in vnum venire solitæ, vitę Religiosę ducendę prætextu peculiarem, & distinctum à cæteris habitum vsurpassent, ędificia in Collegiorum formam redegissent, domos probationum erexissent, in eisq; superiorem, ac prætensę Congregationis suę Generalē indito Prępositę titulo, & attributis facultatibus bene visis constituissent, in illiusque manibus, Paupertatis, Castitatis & Obedientię vota, ad instar solemnium emittere, clausurę que legibus non adstrictę, pro libitu diuagari, ac specie salutis animarum promouendę, aliaque opera permulta sexus & ingenij imbecil-

litati

litati & modestię muliebri, ac virginali pręsertim pudori minime conuenientia, & quę viri sacrarum literarum scientia, rerum vsu, vitęque innocentia spectatissimi difficile admodum, & non nisi magna circumspectione adhibita aggrediuntur, attentare, & exercere consueuissent. Nos escrescentes in agro militantis Ecclesiæ, vepres mature euellere satagẽtes, venerabili Fratri Aloysio Episcopo Tricariensi, nostro & Apostolicę Sedis in partibus, inferioris Germanię Nuncio, & nonnullis locorum Ordinariis dedimus in mandatis, quatenus propositis grauibus periculis, & scandalis exinde resultantibus, mulieres, ceu Virgines prętatas ex parte nostra Apostolica serio monitas à temerario incepto ad saniora consilia reuocare conarentur, verum quia illę Dei timore, ac nostro & Sedis Apostolicæ respectu posthabito in graue animarum suarum pręiudicium, & bonorum omnium offensionem, arroganti contu-

maciâ, paternis & salutaribus monitionibus nostris nedum paruerũt, sed etiam indies similia attentare, ac multa sanæ doctrinæ aduersantia proferre non erubescunt: Nos tantam temeritatem acriori Censura coercendam, & plantas istas Ecclesiæ Dei noxias, ne vlterius se diffundant, radicitus euellendas & extirpandas esse decreuimus. Habita itaque cum Venerabilibus Fratribus nostris, S.R.E. Cardinalibus aduersus hæreticam prauitatem generalibus Inquisitoribus, ab eadem Sede specialiter deputatis, matura consultatione, de illorum vnanimi consilio & assensu, Conciliorum præfatorum decretis, eorundemque Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes prætensam Congregationem mulierum, seu Virginum Iesuitissarum nuncupatarum, illarumque Sectam, & statum ab ortus sui primordio nullos & inualidos, nulliusque roboris vel momenti fuisse & esse, Apostolica Auctoritate, teno-

re

re præſentium decernimus, & declaramus. Et quia de facto proceſſerunt, eadem Auctoritate, & penitus ſupprimimus omnino & extinguimus, perpetuæque abolitioni ſubiicimus, & ab Eccleſia DEI ſacroſancta funditus tollimus, delemus, & abrogamus, ac pro ſuppreſſis, extinctis, euulſis, deletis, & abolitis ab omnibus Chriſti fidelibus haberi, & reputari volumus, & mandamus, nec mulieres & Virgines huiuſmodi ad votorum præfatorum obſeruationem vllo modo teneri, aut obligari volumus. Inſuper aſſertas viſitatrices, Rectrices, & Præpoſitam Generalem, ac alias quaſcunque Congregationis, & Sectæ huiuſmodi officiales, quocunque nomine appellatas, officiis & muneribus ſuis de facto vſurpatis, omnino priuatas eſſe, & fore decernimus, pariter & declaramus, & quatenus opus ſit, priuamus, illaſque ab eiſdem officiis, & muneribus omnino amouemus, eaſque omnes, & ſin-

gulas mulieres, seu Virgines, quæ voti, seu vniuscunque alterius vinculi promissionis, vel cuiusvis causę prætextu ad aliquam Obedientiam se obligatas putarent, ab ea, & quocunque vinculo, & promissione huiusmodi, etiam rata, & iniurata, absoluimus, & totaliter liberamus. Ad hæc mulieribus seu Virginibus, & assertis earum superioribus, prefatis, & quocunque alio nomine nuncupatis, & in virtute sanctæ Obedientiæ, ac sub Excommunicationis maioris pœna ipso facto incurrenda, à qua nonnisi à nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo cõstitutæ absolui possint, præcipimus, & mandamus, vt extra huiusmodi Collegia & domos, vbi hactenus habitarunt, aliæ ab aliis seorsim degant, nec insimul ad aliquod spirituale, & temporale consultandum, seu peragendum, aut de eo quovis modo tractandum conueniant, susceptum per eas de facto, vt prafertur,

tur, habitum ſtatim deponant, nec illum amplius reaſſumant, minuſque alias Virgines, ſeu mulieres ad illum admittant, vel recipiant, nec vlli earum ad hoc conſilium, auxilium, vel fauorem, directe, aut alias quomodolibet præſtent, vel pro Religioſis, ſeu prætenſæ Congregationis aut Sectæ huiuſmodi ſequacibus vllo modo ſe gerant, mulieres etiam ac Virgines, quæ eo animo vota, licet de facto, vt præfertur, emiſerunt, vti in illo ſtatu ab Apoſtolica ſede reprobato, ea emiſſuræ non fuiſſent, vtpote conditione, ſub qua tacite vouerent, non impleta, à votorum huiuſmodi obligatione omnino ſolutas, & liberas eſſe declaramus. Quæ autem in quemcunq; euẽtum vouere voluerunt, cum earum vota ſint ſingelicia, honeſte viuere, ſeorſum tamen ab aliis huius reprobati Status, ac prætenſæ Congregationis, ſeu Sectæ, & ab omnibus ſupra prohibitis abſtinentes in ſæculo, poterunt ſub Ordinarij Obedientia,

& cum vſu non dominio bonorum, ſed tantum cum facultate, quam illis miſericorditer concedimus, de illis in vita & in morte, ad vſus pios digerendi ab inteſtato etiam ad eos deuoluendi, qui Paupertatis voto ab his mulieribus non emiſſo, illis ſucceſſuri fuiſſent. Et in euentum, in quem aliquæ ex mulieribus ſeu Virginibus præfatis, ad coniugalem ſtatum tranſire voluerint, eis permittimus, vt Matrimonium, ſeruatis alias ſeruandis contrahere poſſint, eiſque Apoſtolicam Benedictionem, & quatenus opus ſit, cum omnium votorum, de facto, vt præfertur emiſſorum relaxatione impertimur. Quoniam vero ſecundum Apoſtolum, qui matrimonio iungit Virginem ſuam benefacit, & qui non iungit, melius facit, eaſdem mulieres & Virgines per viſcera miſericordiæ Chriſti, quo poſſumus, paterno charitatis affectu monemus, & in Domino hortamur attente, vt deſiderij, quo ſe Regularis vitæ ducendæ

teneri

teneri ostenderunt, memores, tollant iugum Domini super se, & abnegantes semetipsas, & sæcularia desideria, approbatum ab eadem sancta Sede aliquem Sanctimonialium Ordinem quanto citius ingrediantur, inibique fideli, & pia promissione vota voueant Deo Iacob, & innocentes manibus & mundo corde, inassiduo spiritualium operum exercitio superædificantes, exhibeant se illustriorem gregis Christi portionem, lampadesque suas flamma Charitatis succensas prudenter aptent Sponso Cœlesti obuiam iture, Decernentes præsentes literas, omniaque & singula in eis contenta etiam ex eo, quod prætensæ Congregationis vel Sectæ mulieres aut Virgines huiusmodi, vel alij quicunque in præmissis seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, eis nullatenus cōsenserint, nec ad ea vocatæ, & auditæ, seu vocati & auditi, minus-

quæ causæ, propter quas eædem præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus iustificatæ fuerint, nullo vnquam tempore de subreptionis, obreptionis, Nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quouis defectu etiam quantumuis magno, inexcogitato & substantiali, siue etiam ex eo quod in præmissis, seu eorum aliquo solemnitates, & quæuis alia seruanda & adimplenda, seruata, & adimpleta non fuerint, aut ex quouis alio Capite à Iure, vel facto aut statuto vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, aut quocunque alio colore, etiam in corpore Iuris clauso seu occasione, vel causa etiam quantumuis iusta, rationabili & priuilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimẽda foret, aut quod de voluntate nostra huiusmodi & aliis superius expressis, seu relatis, nihil alibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari,

pugnari, inualidari, retractari, in ius vel controuersiam reuocari, aut ad terminos Iuris reduci, vel aduersus illos restitutiones in integrum aperitionis oris, reductionis ad viã, & Terminos Iuris, aut aliud quocunque Iuris, facti, gratiæ, vel Iustitiæ, remedium impetrari, seu quomodolibet concedi, aut impetrato, vel concesso quempiam vti, seu iuuari in Iudicio, vel extra posse, neque ipsas præsentes sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendi, comprehendi, sed semper ab illis exceptas, perpetuoque validas, firmas & efficaces existere, & fore; suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per omnes & singulos, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit, in futurum inuiolabiliter obseruari, sicque & non aliter in præmissis omnibus & singulis per quoscunque

IudIces, ordinarios & delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, & S.R.E.Cardinales, etiam de latere Legatos & Nuncios, aut alias quauis Autoritate, & potestate fungentes in quauis causa, & Instantia, sublata eis & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & Auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quauis Auctoritate scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Quocirca Venerabilibus Fratribus, ac dilectis Filiis nostris & Apostolicæ Sedis Nunciis, nec non Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum ordinariis, vbilibet existentibus, per Apostolica scripta mandamus, vt statim atque præsentes nostræ litteræ ad eorum, & cuiuslibet eorũ notitiam, quoquo modo peruenerint, illas solenniter publicent, & publicari faciant, ac in eis contenta quęcunque debitę executioni

cutioni demandent, & demandari procurent, per ſe vel alium, ſeu alios prout in Domino iudicauerint expediri. Contradictores quoſlibet & Rebelles ac præmiſſis non parentes, per ſententias, Cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque oportuna Iuris, & facti remedia, omni & quacunque appellatione, recurſu, & reclamatione remotis compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus, quatenus opus ſit recolendæ memoriæ, Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri, de vna & in concilio generali edita de duobus dictis cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Vt autem præſentes, & in eis contenta quæcunque, ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eius ignorantia prætendere poſſit, volumus pariter & mandamus, quod eædem præſentes, per aliquem, ſeu aliquos ex verſoribus noſtris ad Eccleſiæ La-

teran. & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ valuas, ac in acie campi Floræ affigantur, & publicentur, & cum inde amouebuntur eorum Exempla in eisdem locis affixa dimittantur, quæ sic publicatæ & affixæ post duos menses à die publicationis computandos, omnes & singulos quos concernunt, perinde afficiant, & arctent, ac si vnicuique illorũ personaliter notificatæ & intimatæ fuissent, quodque illarum transsumptis impressis Sigillo alicuius Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici subscriptis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ suppressionis, extinctionis, subiectionis, ablationis, deletionis, abrogationis, liberationis, præcepti, declarationum, decretorum, priuationis, amotionis, absolutionis,

solutionis, permissionis, impartitionis, monitionis, hortationis, voluntatum & mandatorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, Indignationem Omnipotentis DEI, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum. Anno Incarnationis M. DC. XXXI. Idibus Ianuarij. Pontif. nostri octauo.

Eg. Dat. A. Rondininus.

Visa de Curia A. Hurandus.
G. Montanus, &c.

MAGISTRATA
IN SECRETARIA
Breuium.

IN *Dei nomine, Amen. Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi* 1631. *die vero* 21. *Mens. Maij. Indict.* 14. *Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & D. Vrbani, diuina prouidentia Papæ Octaui Anno eius octauo.*

Supra dictæ litteræ Apostolicæ publicatæ & affixæ fuerunt ac dimissis copiis ad Basilicas SS. Ioannis Latera. nec non Principis Apostolorum vrbis, & in Cancellaria Apostolica in acie campi Floræ, &c.

Matthias Spada M.Cursorum.

SOCIETATIS IESV

NOVVM FIDEI SYMBOLVM IN HISPANIA promulgatum:

Eiusdem.

Notio Censoria in Symbolum Apostolorum.

Habac. 1.

Adspicite in gentibus, & videte, & admiramini, & obstupescite: quia opus factum est in diebus vestris, quod nemo credet, cum narrabitur.

ANNO M. DC. XLI.

IESVITICVM FIDEI SYMBOLVM

velut

Canticum nouum:

Ex Ioh. Baptistæ Pozæ libris conflatum, vnaque cum documentis necessariis ab Hispaniarum Academiarum Procuratore S. Inquisitionis Consilio Madriti exhibitum, & ad sacrosanctum Romanæ Inquisitionis Tribunl deportatum à Francisco Roales Theologo Salmaticensi & Catholici Hispaniarum Regis Sacellano.

I. CRedo in duos Deos, quorum vnus filij pater & mater est metaphorice in generatione æterna: alter metaphorice mater & pater est in generatione temporali: cui consequens est, vt tam Deo patri, quam B. Virgini nomen Matripaterco nueniat, tãquam vterq; Hermaphroditus esset vel Androgynus.

II. Credo in Iesum Christum, vnicum vtriusque filium metaphoricum secundum æternam & temporalem generationem.

III. Credo Iesum Christum, vt hominem fuisse conceptum & natum de Maria Virgine, tanquam patre & matre metaphorice per virtutem paternam & maternam.

IV. Credo eundem passum & mortuum non vere & realiter, eo quod mori non potuit.

V. Credo eum fuisse sepultum etsi vere & realiter non mortuum.

VI. Credo animam eius descendisse ad inferos metaphoricè, cum à corpore non fuerit separata.

VII. Credo eadem metaphora eum à mortuis resurrexisse, qua fuit mortuus.

VIII. Credo eum ascendisse in cœlos, sedere ad dextram patris, & venturum vt iudicet alios viuentes, alios etiamnum mortuos.

IX. Credo in Spiritum sanctum, qui locutus est per prophetas

tas

tas nonnunquam deceptos.

X. Credo Ecclesiam ex maiori parte sanctam, & sanctorum communionem.

XI. Credo remissionem peccatorum per repentinum Spiritus sancti aduentum super impios.

XII. Credo resurrectionem carnis ex maiore eius parte; & vitam æternam non sine aliqua oppositi formidine.

Habet hic Lector specimen nouæ Iesuitarum doctrinæ, qua illi Hispaniam imbuerunt, & magnam partem à doctrina, quam Ecclesia Romana didicit, alienarunt, vt iam Hispaniæ eadem de Religione dissidia & bella ciuilia metuenda sint, quæ Germaniam, Galliam, Belgium, Angliam, aliasque Europæ regiones tam misere vastarunt, nisi tamen Hispani alienis malis doctiores facti ad saniora consilia receptum habent, & Spiritus sancti monita exsequuntur. Prouerb. 26. *Cum defecerint ligna, exstinguetur ignis:*

igni: & susurrone detracto, iurgi conquiescunt. Prouerb. 22. *Eiice derisorem, & exibit cum eo iurgium, cessabuntque causæ & contumeliæ.*

IMPIA,

IMPIA, SCELERATA & horrenda Anglicorum & Hispanicorum Iesuitarum Censura in Symbolum Apostolorum, ad explodendam non modo Parisiensium Theologorum, sed & Sedis Apostolicæ Censuram, typis publicata

Ex Admonitione Iesuitarum ad Lectorem.

MErito ac prudenter timuimus, ne Theologi Parisienses homines versipelles ac subdoli ipsum fidei Christianæ Symbolum pari licentia & temeritate (ac nostros duos libros) profanent. Quorum conatus sacrilegos vt pro ea, qua pollemus auctoritate præueniamus, è re Catholica futurum arbitramur, idem Symbolum nostra Censura castigatum Catholicis omnibus proponere, ne quid in eo deinceps supersit, quod incautis Lectoribus offendiculum obiiciat.

Credo in Deum Patrem Omnipotentem creatorem cœli & terræ.

Primus iste Articulus si intelligatur, quasi solus Pater sit Deus, & omnipotens, & creator, filius autem & Spiritus sanctus solum creaturæ sint: propositio est impia, blasphema, indiuiduæ Trinitatis destructiua, & pridem in sacro & Oecumenico Concilio 318. Episcoporum aduersus Arij impietatem damnata. Quatenus autem soli Patri creationem attribuit, noua est, temeraria, erronea, contra communem Ecclesię Patrum ac Theologorum omnium sensum prolata, cum hactenus receptum sit tanquam inuiolabile decretum omnes Trinitatis actiones ad extra esse indiuisibiliter toti Trinitati communes.

Et in Iesum Christum, filium eius vnicum, Dominum nostrum.

Tota hæc propositio captiosa est & fallax, in quantum omittit Iesum Christum filium esse naturalem & consubstantialem Patri. Sic enim periculosa est & doctrinam inducit hæreticam sæpius ab Ecclesia Conciliis Nicæno, Ephesino & Francofurdiensi præsente Carolo Magno damnatam. 2. ratione particulæ vnicum, omissa presertim Consubstantialis aut Naturalis. Sic enim quatenus propositio etiam extenditur ad filios adoptiuos, de quibus ipse Dominus Psalm. 81. ait: Ego dixi, Dij estis, & filij excelsi omnes. Et Apostolus Roman. 8. Quicunque Spiritu Dei aguntur, ij sunt filij Dei. Si autem filij & hæredes: hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, falsa est, piarum aurium offensiua, & iustis omnibus & sanctis iniuriosa. 3. Quatenus esse Domi-

num, quod indiuiſa proprietate tribus diuinis perſonis æqualiter conuenit, ſoli filio attribuit, oblique inſinuans, vnicam eſſe diuinam perſonam, quæ modo Patris, modo Filij, modo Spiritus ſancti appellatione ſignificatur, hoc iam pridem aduerſus Sabellium vniuerſa Eccleſia tanquam impium atque hæreticum damnauit.

Qui conceptus eſt de Spiritu ſancto natus ex Maria Virgine.

Tota hæc propoſitio æquiuocatione laborat, quæ inducere poteſt in hæreſin propter ambiguas particulas De, & Ex: & quia ordinarie de habitudine importat principij componentis, iuxta quam innuitur Dominum noſtrum de ſubſtantia Spiritus ſancti factum eſſe, & ita Spiritum ſanctum verè dici poſſe Patrem Chriſti. Ideo propoſitio in hoc ſenſu falſa eſt, doloſa, hæretica, & diuinarum originum cōfuſionem

atque

atque euersionem inducens. Similiter quoniam tam particula De, quam particula Ex consueto more loquendi habitudinem prioris & posterioris includit, & eatenus insinuare videtur, Christum posteriorem Spiritu Sancto, & ante Mariam non fuisse, quod pridem aduersus Nestorium tanquam falsum & hæreticum damnatum est: ideo propositio hoc sensu intellecta hæretica est. Denique si ita Christus dicitur natus ex Maria Virgine, vt quicquid in Christo est, ex ea natum statuatur, quasi Virgo etiam dici possit Mater diuinitatis, in hoc sensu propositio falsa atque hæretica est, & in consequentia valde periculosa.

Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus & sepultus.

Hæc propositio ambigua est, & aliquo sensu hæretica: nam cum proprie in cæteris rebus ita actiones & passiones sunt suppositorum, vt etiam naturæ eius propria

& hypoſtaſis attribuantur, & ob hanc cauſam mortua vel abſciſſa manu non rectè propterea homo mortuus dicatur, niſi ipſa natura humana diſſoluatur, ideo periculoſa eſt propoſitio, & iuxta obuium illic ſenſum intellecta, quaſi diuinitas aliquid paſſa, vel mortua fuerit, non ſolum hæretica eſt, ſed etiam impia & blaſphema.

Deſcendit ad inferos: tertia die reſurrexit à mortuis.

In hac propoſitione quatenus verbum Deſcendit, relatum ad perſonam Chriſti, inſinuare videtur, ipſam quoque diuinitatem ad inferos deſcendiſſe, cum tamen diuinitas propter immenſitatem vbique exiſtens moueri non poſſit à loco in locum, ac proinde non aſcendere in cœlum nec ad inferos deſcẽdere, ideo periculoſa eſt & inducere poteſt in errorem. Intellecta verò de anima Chriſti, ſi ſenſus ſit animam Chriſti ad pœnas inferni deſcendiſ-

ſe,

se, & eas reipsa sustinuisse, propositio est hæretica, scandalosa, piarum aurium offensiua, & ex Caluini doctrina lib.2.c.16.

Ascendit ad cœlos, sedet ad dextram Dei Patris omnipotentis.

Ista quoque propositio intellecta de ascensione Christi in cœlum secundum diuinitatem, perinde vt superior, falsa & erronea est. Quatenus autem affirmat, Christum sedere indefinite, ac proinde etiam vniuersaliter, id pro omni tempore statuere videtur; ideo si ita intelligatur, Christum semper sedere, vt neque stet vnquam, neque etiam de loco in locum moueatur, cum & stet, & sanctus Stephanus stantem eum in cœlo viderit, & Iohannes Apoc. 14. De Virginibus dicat, eas Agnum perpetuo sequi quocunque ipse ierit, propositio sic intellecta temeraria est, & expresso Dei verbo contraria. Denique in quantum hæc ea-

dem propoſitio Deo Patri dextram attribuit, Anthropomorphitarum hæreſin redolet; & in eum errorem inducit.

Inde venturus eſt iudicare viuos & mortuos.

Iſta propoſitio quatenus ita aſſerit Chriſtum ita iudicaturum eſſe viuos & mortuos, vt negare videatur, Patrem & Spiritum ſanctum iudicaturos, cum hæc actio ſuprema atque adeo diuinæ authoritatis ſit, eaque externa, ac proinde toti Trinitati communis; ideoque propoſitio hac ratione ad ſolam perſonam Chriſti, multoque magis ad ſolam eius naturam humanam limitata, falſa, temeraria & erronea eſt. Quatenus autem eadem quoque propoſitio aſſerit, Chriſtum iudicaturum eſſe non modo mortuos, ſed etiam viuos, ambigua eſt & fallax. Vnde ſi ſenſus eſt, quoſdam homines non eſſe morituros, non prius vita defunctos, ad iudicium eſſe perducendos, pro-

propositio noua est, temeraria, falsa & erronea, nec non Verbo Dei & communi Patrum totiusque Ecclesiæ sensui contraria.

Credo in Spiritum sanctum.

Hæc propositio maligne proposita est & ex affectata breuitate merito suspecta haberi potest. Subdole enim Spiritus sancti diuinitatem, eiusque à patre & filio processionem tacet. Proinde Arianam hæresin redolet, schismati Græcorum oblique fauet, indiuiduamque Trinitatem dissoluit.

Itemque tota explicatio diuinæ atque indiuiduæ Trinitatis, octo istis articulis comprehensa, manca & periculosa est, auertitque fidelem populum à cultu & reuerentia tribus diuinis personis indiuise atque inseparabiliter debita, & sub prætextu breuitatis & non necessariæ explicationis subdole totum Trinitatis mysterium euertit, cum tamen perfecta eius & ex-

plicata fides medium fit ad salutem necessarium. Vixque tota hæc doctrina excusari potest à dolo, quod nullam de Filij aut Spiritus sancti diuinitate, aut etiam ęternitate mentionem faciat, sed contrarium de Filio in articulo tertio insinuet.

Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum Communionem.

Propositio hæc multiplici periculosa æquiuocatione & affectata obscuritate errorem tegit. In primis enim ambiguum & obscurum est, quid sit credere sanctam Ecclesiam Catholicam: Etsi sensus est adhibendam esse fidem definitionibus Ecclesiæ cum exclusione definitionum, quæ fieri possent à solo eius capite, quasi Papa extra Concilium nihil definire possit, quod sit de fide: propositio est temeraria, scandalosa & summo Pontifici vehementer iniuriosa. Deinde dubium est, quo sensu Ecclesiam dicat esse Sanctam. Et

si sensus

si sensus sit solos Sanctos, & non multos malos contineri, propositio falsa, & hæretica, & Verbo Dei cõmunique Patrum sensui contraria est. Eodemque modo reiiciendum est, quod de Sanctorum communione adiungitur, si inter solos Sanctos bonorum spiritualium communio admittatur, cum fide certum sit, omnes qui in Ecclesia sunt, tam bonos quam malos, in bonorum spiritualium saltem aliquorum participartione vniri. At si per Communionem Sanctorum non tantum bonorum, spiritualium saltem, sed quorumcunq; etiam aliorum Communio intelligeretur, propositio esset absurda, à fide & recta ratione aliena, & Anabaptistarum confusionem induceret.

Remissionem peccatorum.

Ista quoque propositio sub his generalibus terminis concepta, vel falsa, vel periculosa est. Intellecta

enim de perfecta & absoluta peccatorum omnium, etiam eorum, quæ quotidie cõmittimus, remissione iam à Christo facta, & nobis semel in Baptismo applicata: hoc sensu hæretica est, & Sacramenti Pœnitentiæ destructiua.

Carnis Resurrectionem.

Si intelligatur de Resurrectione, quasi iam facta & amplius non sit futura; propositio hæretica est, iam olim ab Hymenæo & Phileto asserta, & ab ipso Apostolo 2. Timoth. 2. damnata. Intellecta verò de Resurrectione futura, sed de carne animali, hoc est, quæ iisdem animalibus desideriis, operationibus ac necessitatibus subiecta sit: propositio falsa atque erronea est, & Mahometis impietatem sapit contra expressam verbi diuini auctoritatem 1. Corinth. 15.

Vitam æternam.

Hæc propositio quatenus indefinite proponitur, atque ita vniuersaliter extenditur ad omnes, excludendo mortem æternam, qua iniusti punientur, falsa, scandalosa & hæretica est, ianuamque vitiis omnibus aperit, & Atheistarum huius temporis impietatem atque insaniam sapit.

Adhuc Notio Censoria Iesuitarum.

Hem, ista est prudentia & iustitia, qua se Iesuitæ venditant, vt qui suas nouitates Romanis & Parisiensibus Censoribus probare non possunt, merito & prudenter in eo facere se iactitent, quod ipsa Spiritus sancti verba, nunquam nisi cum veneratione & horrore quodam tractanda, ad incudem vocant, & ingeniorum suorum lasciuiæ ac petulantiæ subiiciunt, vereque obscœnarum Harpiarum instar contactu im-

immundo fœdare non dubitant. Sed hac de re plura Lector inueniet in Alphonsi de Vargas Relatione de Stratagematis & Sophismatis Societatis

IESV.

FINIS.